

@IV-01

༄༅། །ཚད་མ་རྣམ་འབྱེལ་གྱི་དགོངས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལེའུ་བཞི་པ་བཞུགས་སོ།

@IV-02 ༄༅། །རང་གཞན་ཀྱན་གྱི་འཁོར་རྩ་མ་རིག་པའི། །

དཔུང་ཚོགས་འཛུམས་བྱེད་སྐྱབ་ངག་སུན་འབྲིན་མཚོན། །

ལྷུང་སྒྲུང་བཅས་པ་ཇི་བཞིན་རྒྱས་མཛད་པའི། །

གཞན་དོན་ལེའུ་ཡི་རྣམ་བཤད་འདིར་བཤད་དོ། །

རང་ཉིད་ངེས་པའི་ཐབས་བཤད་ཟིན་ནས་གཞན་ཇེས་སུ་འཛིན་པའི་

ཐབས་བསྟན་པ་ལ་འབྱུང་བྱེད་དང་། མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས་ལས་

ཐོག་མར་འབྱུང་བྱེད་གཙོ་བོ་འཆད་པ་ལ།

@IV-03

༥ རྫོང་བྱེད་ཀྱི་ངག་དང་། བརྫོང་བྱེད་དོན་བཤད་པ་གཉིས།

དང་པོ་ཀུན་བདུས་སུ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་མཚན་ཉིད་འཆད་པའི་ཆོག་ལྟར་དུ་

རང་གིས་མཐོང་བ་ཞེས་པའི་དོན་འཆད་པ་ལ།

ཙུ་བར།

གཞན་ལ་བསྟན་པར་བྱ་ཉིད་ཕྱིར། །བདག་མཐོང་

མིན་ཡང་གཞན་དག་གིས། །མཐོང་བ་སྐྱབ་བྱེད་ཅེས་ཁ་ཅིག །

དེ་སྤང་ཕྱིར་བདག་མཐོང་བའི་ཆོག

།ཅེས་པས།

རང་གིས་མཐོང་བ་སྟོས་པའི་དགོས་པ་

སྤྲྀ་ཤྲོལ་

རང་གིས་མཐོང་བ་སྤྲོས་པའི་དགོས་པ་བཤད་དེ། སེར་སྐྱ་པ་ཁ་ཅིག

གིས། གཞན་དོན་གྱི་གཏན་ཆོག་ས་ནམས་ནི་ཕྱི་ཤྲོལ་གཞན་ལ་

བསྟན་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་པས། གཞན་དག་སངས་རྒྱས་པའི་ལུང་ཙམ་

ལས་མཐོང་བའི་ཏྲགས་དེ་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་ཡིན་ནོ། །སྤྲྀ་ཤྲོལ་

བདག་གིས་མཐོང་བ་མིན་ཡང་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གོ་ཞེས་སྤྲོས་སོ། །

དེ་འདྲ་དེ་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར། མཚན་ཉིད་

ཀྱི་ཟུར་དུ་བདག་གིས་མཐོང་བའི་ཆོག་སྒྲོས་པའོ།།

ལུང་ཙམ་སྐྱབ་བྱེད་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་

ལུང་ཙམ་

སྐྱབ་བྱེད་མིན་པར་བསྟན་པ་ནི། ཅུ་བར།

ཡོངས་བརྟགས་

ཡོངས་སྤྱི་ལོ་ཤིང་། རྒྱུ་སྤྱི་དཔག་པའི་ཡུལ་ལ་ཆོག །

ཆད་མ་ཉིད་དུ་འདོད་མ་ཡིན། རྒྱུ་སྤྱི་དཔག་འཇུག་མི་འགྱུར། །

ལུང་ལ་གཞོད་ཤིང་གཞན་ལ་ནི། སྤྱི་བྱེད་བཞེད་ཤིང་དེ་ཡི་ཆོ། །

དེ་ནི་ཆད་མ་དེ་བས་ན། རྒྱུ་སྤྱི་མ་ལུས་སྤྱི་མ་ཡིན། །

@IV-04 གལ་ཏེ་ལུང་དེ་ལྷན་ལ་གྱུབ། ཅིན་གང་གི་ལུང་གང་ཡིན། །

ཆད་མས་གཞོད་པར་གྱུར་པ་ཡི། ལུང་དེ་ཇི་ལྟར་གྱུབ་པ་ཡིན། །

དེ་དང་འགལ་བ་ཁས་ལེན་པ། །དེ་ཉིད་གྲིས་ནི་ཇི་ལྟར་འགྱུར། །

དེ་ལས་གཞན་པ་ཁས་ལེན་ན། །དེ་དོར་ཡན་ལག་ཚད་མ་མིན།

།

ཞེས་པས། གཞལ་བྱའི་གནས་དང་པོ་གཉིས་ལ་ཡོངས་སུ་

བརྟགས་ཟིན་ནས། ཤིན་ཏྲོག་གི་སྒྲིབ་བྱེད་དུ་ཡོངས་སུ་ལེན་

པ་ཙམ་ཡིན་པས། སངས་རྒྱས་པའི་ལྷང་ཆོག་དངོས་པོ་སྟོབས་

ཉུགས་གྱི་རྒྱུ་ལྟ་དཔག་པའི་ཡུལ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་ཚད་མ་ཉིད་དུ་

འདོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །སློབ་དེ་སྐྱེ་འཇིག་ཅན་དེར་ནི་དངོས་

སློབས་རྒྱུ་དཔག་འཇུག་པ་མི་འགྱུར་ཏེ། ལུང་ཙམ་གྱིས་གྲུབ་པ་

ཁྱོད་གྱིས་ཁས་ལེན་པས་སོ། །སྐྱེ་འཇིག་ཅན་གྱི་ཉུགས་གྱིས་

སློབ་དེ་སེམས་མེད་དུ་སྐྱབ་པ་དེའི་ཚེ། སློབ་དེ་སྐྱེ་འཇིག་ཅན་དུ་

བརྗོད་པའི་སངས་རྒྱས་པའི་ལུང་དེ་ནི། སྐྱབ་བྱེད་ཚད་མ་མིན་པར་ཐལ།

དེའི་ཚེ་སློབ་དེ་སེམས་ཡོད་དུ་སྟོན་པའི་སངས་རྒྱས་པའི་ལུང་དོན་ལ་

གཞོན་བྱེད་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་གཞན་གློ་བདེ་སེམས་མེད་ལ་ནི་

@IV-05 གློ་འཇིག་ཅན་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བས་ན་

སངས་རྒྱས་པའི་ལུང་དེས་གྲུབ་པའི་རྟགས་གློ་འཇིག་ཅན། རྟགས་དེས་

གྲུབ་པའི་གློ་བདེ་སེམས་མེད་ལ་སོགས་པ་མ་ལུས་པ་གྲུབ་པ་མ་

ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ལུང་དེ་ཁས་སྒྲུང་པ་དང་ལྡན་པ་ལ་ཚད་མ་

གྲུབ་བོ་ཞིན། སངས་རྒྱས་པ་གང་གི་ལུང་དེ་རི་ལྟར་ཚད་མར་གྲུབ་

སྟེ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། ཚད་མས་གཞོད་པར་གྱུར་པའི་ལུང་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་པས་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་ནོ་ཞེ་ན།

སངས་རྒྱས་པ་ཚོས་ཅན། སངས་རྒྱས་པའི་ལུང་ཁས་བླངས་པ་དེ་ཉིད་

གྱིས་ནི། སྟོབ་དེ་སྐྱེ་འཇིག་ཅན་དུ་ཁྱེ་ལྟར་གྲུབ་སྟེ་འགྲུབ་

པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། སངས་རྒྱས་པའི་ལུང་དེ་དང་འགལ་བ་ཁས་

ལེན་རིགས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ་ལུང་དེ་ལས་གཞན་པ་ཁས་ལེན་

ན། ལུང་དེ་དོར་བྱའི་ཡན་ལག་ཡིན་གྱི་ཚད་མ་མིན་པའི་ཕྱིར།

མེ གྲངས་ཅན་རང་ལ་སྐྱབ་བྱེད་འགོད་པར་གདམས་པ་ནི། ཅུ་བར།

རང་རྟོགས་གང་ལས་བྱུང་བྱུར་པ། །སྐྱབ་བྱེད་དེས་ནི་ཅིས་མ་བཟོད། །

རིག་པ་གང་གིས་ལྷུང་འཛིན་པ། །དེ་ནི་འདིས་ཀྱང་ཅིས་མི་འཛིན། །

@IV-06 སྤར་ནི་སྐྱབ་བྱེད་གང་དག་གིས། །ཐ་མལ་པར་བྱུར་རྟོགས་པ་དང་། །

དབང་པོ་འབྱུང་བའི་སྐྱབ་དེ་དག། །དེའི་དོན་རྣམས་ཤེས་ལ་རྣམས་ཡིན། །

གང་ཡང་འབྲེལ་བ་རྣམ་ཆད་ཅན། །སྤྱིས་ཀྱང་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི། །

དོན་དེ་དག་ལ་བསྐྱབ་བྱ་དང་། །སྐྱབ་བྱེད་དཔྱོད་པ་ཅུང་ཟད་མེད།

།

ཅེས་པས། གངས་ཅན་རང་གིས་སློབ་དེ་སེམས་མེད་དུ་རྟོགས་པ་

གང་ལས་བྱུང་བར་བྱུང་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དེ་ནི། སངས་རྒྱས་པ་ལ་ཅེས་མ་བཞུགས་

དེ་བཞུགས་རིགས་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་པ་ལ་སློབ་དེ་སེམས་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་

སྒྲ་ཤོལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱོད་གྱིས་གྲངས་ཅན་གྱི་ལུང་ཁས་མི་ལེན་

པས་མ་བརྗོད་ཅིན། ལུང་དེ་ཚད་མ་མིན་ན། དེ་ལས་སློ་བདེ་སེམས་

མེད་དུ་སྐྱབ་མི་རུས། ཚད་མ་ཡིན་ན། རིགས་པ་གང་གིས་བྱོད་ཚད་མར་

འཛིན་པའི་རིགས་པ་དེ་ནི། སངས་རྒྱས་པ་འདིས་ཀྱང་ཅིས་མི་འཛིན་ཏེ་

འཛིན་རིགས་པར་བལ། ལུང་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སློ་བདེ་སེམས་

མེད་དུ་ནལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་སོ་ཞིན། གྲངས་ཅན་བྱོད་

སྒར་ནི་ཐ་མལ་པར་གྱུར་པ་ལས་སྐྱབ་བྱེད་གང་གིས་ནལ་འབྱོར་མངོན་

སུམ་རྟོགས་པ་དང་། དབང་པོ་སྟེ་ནལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་འབྱུང་བའི་སྐྱབ་

@IV-07 བྱེད་དེ་དག་སངས་རྒྱས་པ་ལ་སྟོན་རིགས་ཏེ། སྟོབ་དེ་སེམས་མེད་

ནལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པའི་སྒྲ་གོལ་ཡིན་པས་སོ། །བྱབ་སྟེ།

སངས་རྒྱས་པས་ཀྱང་ནལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དེའི་དོན་སྐྱབ་པའི་རྣམ་པ་ཤེས་

ལ་ཤེས་པ་ལྟར་སྐྱབ་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ནལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་

དེ་སྐྱབ་བྱེད་གང་དང་འབྲེལ་བ་རྣམ་པར་ཆད་པ་ཅན་ཡིན་པས་མ་བསྟན་

ཏོ་ཞིན། འོ་ན། སློབ་དེ་སེམས་མེད་གྱི་དོན་དེ་དག་ལ་བསྐྱབ་བྱ་

དང་སྐྱབ་བྱེད་གྱི་དཔྱོད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ཐལ། རྣལ་འབྱོར་

མངོན་སུམ་ཐབས་གང་དང་ཡང་འབྲེལ་བ་རྣམ་པར་ཆད་པས། མངོན་

སུམ་གྱི་ཡུལ་མིན་པ་མ་ཟད། སྤྱི་འོ་ནས་ཀྱང་ཆད་མའི་སྤྱོད་ཡུལ་

མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁས་སྒྲངས་ཙམ་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་ན་རྟ་ཅང་ཐལ་བ་

ཁས་སྒངས་ཙམ་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་

བ་ནི། ཙ་བར།

སྐྱེས་བུའི་བསམ་པའི་དབང་གིས་ནི། །དེ་ཉིད་དེ་

ཉིད་མི་འཇོག་ན། །གཏན་ཆོག་ས་དེར་སྒྲུང་མེད་འགྱུར་ཏེ། །

དེ་ནི་དངོས་བསྟན་མེད་ཕྱིར་རོ། །དོན་ཡོད་ཤེས་ལ་སྟོས་བཅས་ཡིན། །

མེད་པ་ཤེས་པས་སྐྱབ་བྱེད་མིན།

ཞེས་པས། གྲུས་བུའི་བསམ་པའི་དབང་

གིས་ནི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་དེ་ཉིད་དང་། དེ་ཉིད་མིན་པར་འཇོག

@IV-08 རྒྱས་པར་ཐལ། ཕྱི་རྒྱལ་གྱིས་ཁས་སྐྱེས་པ་ཙམ་གྱིས་རྟགས་ཡང་དག

ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་དང་དེར་སྒྲུང་

སྟེ་གཏན་ཚིགས་སྒྲུང་སྒྲུང་གཉིས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་མེད་པར་

འགྱུར་རོ། །ཁྱབ་སྟེ། སྟོང་པ་ཞེས་འདོད་པ་དེ་ནི་དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

ཕྱི་རང་ལུགས་ནི། ཚུལ་གསུམ་དོན་ལ་མེད་པར་བཏགས་ཙམ་སྐྱབ་

བྱེད་ཡང་དག་མིན་ཏེ། ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་ཚུལ་གསུམ་དོན་ལ་

ཡོད་པ་ཚད་མས་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཕྱི་བསྐྱབ་བྱ་དགག་པ་ནི། ཕྱི་བར།

ཡོད་ཀྱང་དངོས་དང་འབྲེལ་མེད་པའི། །

ཏྲགས་པ་ཏྲགས་པ་མེད་དང་མཚུངས། །རང་བཞིན་དང་ནི་འབྲས་བྱ་ལམ། །

སྒྲུང་བ་མཐོང་བ་མེད་ཉིད་རྟགས། །འབྲེལ་དེ་དངོས་ལ་བྱུང་ཡིན་ན། །

རང་ལ་ཅི་ཡི་ཕྱིར་མ་བྱུང། །གཞན་གྱིས་ཀྱང་གཞན་ལས་རྟོགས་པར། །

མི་རིགས།

།ཞེས་པས། ལྷོ་བདེ་སེམས་མེད་གལ་ཏེ་ཡོད་ཀྱང་

ཁྱོད་རྟོགས་པ་དེ་རྟོགས་པ་མེད་པ་དང་མཚུངས་པར་ཐལ། ལྷུང་བྱེད་གྱི་

དངོས་པོ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ལྷུ་འཇིག་ཅན་གྱི་རྟགས་དེ་

སྒོ་བདེ་སེམས་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་དང་ནི་འབྲས་བུའམ། སྒྲང་བ་

@IV-09 མཐོང་བ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་རྟགས་གང་ཅུང་དུ་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་

ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དེ་

ཆོས་ཅན། སྒྲ་གྲོལ་རང་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་མ་གྲུབ་སྟེ་གྲུབ་པར་ཐལ།

དངོས་པོ་ལ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་མ་གྲུབ་ན། སངས་རྒྱས་པ་གཞན་གྱིས་

ཀྱང་གཞན་སྐྱེ་འཇིག་ཅན་གྱི་རྟགས་ལས་སྒོ་བདེ་སེམས་མེད་དུ་

རྟགས་པར་མི་རིགས་པར་ཐལ། རྟགས་ཆོས་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཕྱི་རང་ལ་མཚུངས་པ་སྤངས་པའི་ནང་གསེས་

ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ནི། ཅུ་བར།

གཞན་གྱིས་བརྟགས་

པ་ཡིས། །ཐལ་བ་སྐྱབ་པ་གཉིས་འབྲེལ་སྤྱིར། །གཅིག་མེད་ན་

གཞན་དགག་སྤྱིར་ཡིན།

ཞེས་པས། སེར་སྐྱ་པས། གཞན་གྱི་ཁས་

སྒངས་རྟགས་སུ་མི་རུང་ན། བྱོད་དང་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒང་སོགས་གྱིས་དེ་ལྟར་

བཀོད་དོན་ན། བྱེ་བྲག་པ་གཞན་གྱིས་བརྟགས་པའི་བ་ལང་གི་

སྤྱི་རྟག་དངོས་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་དུ་མར་ཐལ། གསལ་བ་

དུ་མ་ལ་དོན་དམ་པར་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པས་མི་འདོད་པའི་ཐལ་བ་

སྐྱབ་པ་ཆོས་ཅན། དོན་ཡོད་དེ། གཅིག་རང་བཞིན་དུ་མ་མེད་ན་

གཞན་གསལ་བ་དུ་མ་ལ་དོན་དམ་པར་འབྲེལ་བ་དགག་པའི་ཆེད་ཡིན་

@IV-10 པའི་ཕྱིར། ཆ་བཅས་སུ་མེད་ན། གསལ་བ་དུ་མ་དང་འབྲེལ་བ་

དགག་ལྷུས་ཏེ། ཆ་དང་ཆ་བཅས་གཉིས་འབྲེལ་དགོས་པའི་ཕྱིར།

དོན་སྒྲེས་པའི་དགོས་པ་

གཉིས་པ་ཀུན་བརྟམ་སུ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་མཚན་ཉིད་འཆད་པའི་

ཆོག་ལྟར་དུ་དོན་སྒྲེས་པའི་དགོས་པ་ནི། ཅུ་བར།

དོན་སྒྲོས་དེ་ནི་སྒྲ་དག་དང་། རྟོག་པས་སྒྲོ་བཏགས་བདག་ཉིད་

ཅན། རྟགས་ཉིད་མིན་པར་སྒྲ་བ་དོན་ཏེ། དོན་ལས་དོན་ནི་གྲུབ་ཕྱིར་རོ། །

རྟོག་དང་ལུང་དག་གྱེད་པ་པོའི། འདོད་པ་ཙམ་དང་རྗེས་འབྲེལ་དང་། །

དངོས་ལས་གཞན་དུ་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར། བཏགས་པ་དག་ནི་འཁྲུལ་པ་ཡིན།

།

ཞེས་པས། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་དོན་སྒྲོས་པ་

དེ་ནི་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། དོན་ལ་མ་གྲུབ་པར་སྒྲི་དག

དང་རྟོག་པས་སྒྲོ་བཏགས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་རྟགས་དེ་རྟགས་

ཡང་དག་ཉིད་མིན་པར་བསྒྲུབ་པའི་དོན་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ།

རྩལ་གསུམ་དོན་ལ་ཡོད་པ་ལས་བསྒྲུབ་བྱ་དོན་ལ་ཡོད་པ་ནི་གྲུབ་པ་

ཞིག་དགོས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟོག་པ་དང་ལྷུང་དག་གིས་བཏགས་

པའི་རྟགས་དག་ནི་བྱེད་པ་པོའི་འདོད་པ་ཙམ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་དང་

མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་ལས་གཞན་དུ་འབྱུག་པ་སྤིང་པས་བྱབ་པ་

@IV-11 འབྱུག་པ་ཡིན་ནོ།

གསལ་བྱེད་སྒྲོས་པའི་དགོས་པ་

གསུམ་པ་ཀུན་བདུས་སུ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་མཆན་ཉིད་འཆད་པའི་

ཆོག་ཟུར་དུ་རབ་གསལ་བྱེད་སྒྲོས་པའི་དགོས་པ་

པ་ལས་ཕྱོགས་ཆོག་སྐྱབ་རག་གི་ཡན་ལག་ཡིན་པ་དགག་པ་ནི།

ཙུ་བར།

དོན་གྱིས་དོན་རྟོགས་ཕྱིར་དོན་ལ། །ཕྱོགས་དང་གཏན་

ཆོགས་བརྗོད་རྣམ་མེད། །དེས་ན་དེ་དག་རང་ཉིད་ལས། །སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་

གནས་མ་ཡིན། །ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོག་དེ་སྐྱབ་བ་པོའི། །བསམ་པ་སྟོན་པར་

བྱེད་པ་ལ། །ཆོད་ཡིན་དེ་ལས་ཐེ་ཆོམ་དག། །སྐྱེ་ཕྱིར་དངོས་སུ་སྐྱབ་བྱེད་མིན། །

བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་བརྗོད་པ་ཡིས། །བརྒྱུད་པ་ཡིན་ཀྱང་རྣམ་པ་མེད། །

གཏན་ཆོག་ས་བཞེད་པ་རང་ཉིད་ལ། རྒྱས་པ་མེད་ཀྱང་རྒྱས་སྟོན་བྱེད། །

གཏན་ཆོག་ས་དོན་གྱི་ཡུལ་ཉིད་ཀྱིས། རྒྱས་མེད་དེ་ནི་བཞེད་པར་བཤད།

།

ཅེས་པས། རབ་གསལ་བྱེད་ཅེས་པ་ནི་ཕྱོགས་ཆོག་སྐྱབ་ངག་གི་

ཡན་ལག་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཆེད་ཡིན་ཏེ། ཕྱོགས་དང་གཏན་

ཆོག་ས་བཞེད་པའི་ཆོག་དེ་དག་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་ལས་བསྐྱབ་བྱ་

སྐྱབ་པར་བྱེད་པར་གནས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཚོགས་དོན་ལ་

རྟོགས་པ་སྐྱེ་བའི་རྣམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། རྟགས་ཡང་དག

ཡིན་ན་ཚུལ་གསུམ་པའི་དོན་གྱིས་བསྐྱབ་བྱའི་དོན་རྟོགས་པ་དགོས་པའི་

@IV-12 ཕྱིར། སྐྱ་མི་རྟག་ཅེས་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚིག་དེ་ཚོས་ཅན།

རང་སྐྱབ་བའི་རྒྱུད་ལ་བསམ་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་ཚད་མ་

ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་མི་

རྟག་པ་དངོས་སུ་སྐྱབ་བྱེད་མིན་ཏེ། བྱོད་ལས་སྐྱ་མི་རྟག་པ་ལ་

ཐེ་ཚོམ་དག་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། བརྒྱད་པ་ཡིས་ཀྱང་སྐྱ་མི་ཉག་པ་

སྐྱ་བ་པའི་རྩས་པ་མེད་དེ། བསྐྱ་བ་པར་བྱ་བ་སྐྱ་མི་ཉག་པ་ཙམ་

དངོས་སུ་རྫོད་པ་ཡིས་སོ། །གཏན་ཚིགས་བརྫོད་པའི་སྐྱ་བ་ངག་ཚེས་ཙན།

རང་ཉིད་ལ་སྐྱ་མི་ཉག་པ་དངོས་སུ་སྐྱ་བ་པའི་རྩས་པ་མེད་ཀྱང་

སྐྱ་མི་ཉག་པའི་སྐྱ་བ་བྱེད་ཡིན་ཞེས་བརྫོད་དུ་རྩད་སྟེ། སྐྱ་མི་ཉག་

པ་དངོས་སུ་སྐྱ་བ་རྩས་ཀྱི་རྩལ་གསུམ་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཕྱོགས་ཚིག་དངོས་དང་བརྒྱད་པའི་སྒོ་ནས་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་མིན་པ་སྒོ་བ་

དཔོན་གྱིས་བཞེད་དེ། དེ་ལས་ཐེ་ཚོམ་དག་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་།

དེ་ལ་དཔག་བྱ་བསྟན་པ་ནི། །གཏན་ཚིགས་དོན་གྱི་ཡུལ་དུ་འདོད། །

ཅེས་གསུངས་པ་ཉིད་གྱིས། ཕྱོགས་ཚིག་ཕྱོགས་སྐྱབ་པའི་རྣམ་པ་མེད་

པའི་ཕྱོགས་དེ་ནི་བརྗོད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

༥ སྐྱབ་བྱེད་དགག་པ་ནི།

@IV-13 ཙྪ་བར།

གལ་ཏེ་དེ་ལ་འང་རྒྱས་ཡོད་དེ། །གཏན་ཚིགས་ཚིག་

ནི་འཇུག་ཕྱིར་ན། །དེ་ནི་ཐེ་ཚོམ་གྱིས་ཤེས་པར། །འདོད་པས་སྐྱབས་

ལ་བརྟེན་པ་ཡིན། །མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁས་ལེན་ན་ཡང་། །དེ་མཚུངས་

ཕྱིར་ན་ཐུག་མེད་འགྱུར། །ནང་གི་ཡན་ལག་རྒྱས་པ་ནི། །ཚུལ་གསུམ་

དག་ལ་ཡང་དག་གནས། །དེ་ལ་བླན་པ་བསྐྱེད་པ་ནི། །དེ་ཉིད་ཚིག་ལ་

ཡང་དག་གནས། །གལ་ཏེ་ཡུལ་བསྟན་མེད་པར་ནི། །གཏན་ཆོག་ས་

འཇུག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། །ཡུལ་བསྟན་པ་དག་ཉིད་ལས་ནི། །རྣམ་པ་

བསྟུབ་པར་འདོད་ཅེན། །བྱབ་སྟོན་ཅན་ལ་དེ་མེད་ཀྱང་། །སྤྱོད་ནི་

བྱས་ཡིན་འདི་འདྲ་ཀུན། །མི་ཏྲག་ཅེས་ནི་བཞེད་པས་ཀྱང་། །དོན་གྱིས་

དེ་ནི་འཇིག་སྒོར་འགྱུར། །སྤྱོད་ས་བསྟན་པ་ནི་མེད་ན་ཡང་། །འགྱུབ་

པ་ལ་ནི་གོག་ས་མེད་ཕྱིར། །གསུམ་ལས་ཚུལ་གང་རུང་བ་ཉིད། །

མ་བསྟན་མ་ཆང་ཡིན་པར་བཞེད།

ཁེས་པས། གལ་ཏེ་སྟོགས་

ཆོག་དེ་ལ་འང་སྟོགས་སྐྱབ་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་གཏན་

ཆོགས་ཀྱི་ཆོག་ནི་འཇུག་པའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། སྒྲ་དེ་ནི་རྟག་མི་རྟག་

ཐེ་ཆོམ་བ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཤེས་པར་འདོད་པས། སྒྲ་གོ་ལ་ལ་

@IV-14 འདྲི་བའི་སྐབས་སྐྱབ་ངག་གི་ཡན་ལག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་

གཏན་ཆོགས་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། གཉིན་པོ་འདྲེན་རྒྱས་

ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྒྲ་རྟག་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཆོག་ཆོས་ཅན།

སྐྱབ་ངག་གི་ཡན་ལག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་བརྟེན་

ནས་རྟགས་ཆོག་འཇུག་པ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱབ་ངག་གི་

ཡན་ལག་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཕྱོགས་ཆོག་ལ་བསྐྱབ་བྱ་

སྐྱབ་པའི་རྒྱས་པ་མེད་དེ། ནང་གི་ཡན་ལག་བསྐྱབ་བྱ་དངོས་སུ་

སྐྱབ་པའི་རྒྱས་པ་ནི་ཚུལ་གསུམ་དག་ལ་ཡང་དག་པར་གནས་ལ་

ཚུལ་གསུམ་དེ་ལ་བྲན་པ་བསྐྱེད་པ་ནི། ཚུལ་གསུམ་དེ་ཉིད་བརྗོད་པའི་

ཆོག་ལ་ཡང་དག་པར་གནས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཡུལ་

ཕྱོགས་བསྟན་པ་མེད་པར་གཏན་ཆོགས་འཇུག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཡུལ་ཕྱོགས་བསྟན་པ་དག་ཉིད་ལས་ནི་ཕྱོགས་སྐྱབ་པའི་རུས་

པ་གྲུབ་པར་འདོད་དོ་ཞེན། གང་བྱས་པ་དེ་འདྲ་ཀྱན་མི་རྟག །

དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན། སྒྲ་ནི་བྱས་པ་ཡིན་ཞེས་

བརྗོད་པ་ཁྲབ་པ་སྡོན་འགོ་ཅན་གྱི་སྐྱབ་ངག་ཆོས་ཅན།

@IV-15 ཕྱོགས་དངོས་སུ་བསྟན་པ་དེ་མེད་ཀྱང་དོན་གྱིས་སྒྲ་དེ་ནི་འཇིག་

པར་རྟོགས་པའི་སྒོ་སྒྲིབ་པ་འགྱུར་ཏེ། ཕྱོགས་དངོས་སུ་བསྟན་

པ་ནི་མེད་ན་ཡང་། སྒྲ་མི་རྟག་པར་འགྱུབ་པ་ལ་ནི་གོགས་

མེད་པའི་སྒྲ་བ་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་ནི་མི་རྟག་སྟེ། བྱས་

པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན་ཞེས་པའི་ངག་ཚེས་ཅན།

སྒྲ་བ་ངག་མ་ཚང་བ་ཡིན་པར་བརྗོད་དེ། ཚུལ་གསུམ་ལས་གང་

ཡང་རུང་བ་བྱུང་པ་ཉིད་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

མཛེས་པ་རང་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་བ་ནི། ཙུང་བར།

བསྐྱབ་བྱ་བཅོམ་པ་དམ་བཅས་ནའང་། །སྤྱོད་ལ་སྤྱོད་འཐད་མིན་ཏེ། །

སྤྱབ་བྱེད་དབང་དུ་བྱས་ཉིད་ཀྱིས། །གཏན་ཆོག་སྤྱར་སྤང་ཐལ་མིན་

མྱེར། །བྱད་པར་མེད་པར་བཅོམ་ན་ཡང་། །རིགས་གཅིག་ཐེ་ཆོམ་སྤྱེ་འགྱུར་

ཏེ། །གཞན་དུ་བསྐྱབ་བྱ་བཅོམ་པ་ཀྱན། །དམ་བཅའ་བ་ནི་ཐལ་བར་འགྱུར། །

གལ་ཏེ་གྲུབ་བཅོམ་སྐྱབ་བྱེད་ཕྱིར། །གཞན་དག་ལ་ཡང་སྐྱོན་མེད་ན། །

དེ་ནི་སྐྱབ་བྱེད་བསྟན་པ་དག། །ཅི་ལྟར་སྐྱབ་བྱེད་ཡན་ལག་ཡིན།

།

ཞེས་པས། བསྐྱབ་བྱ་བཅོམ་པ་དམ་བཅའི་མཚན་ཉིད་དུ་སྒྲ་

@IV-16 ནའང་། སངས་རྒྱས་པ་ལ་དཔེ་ཏྲགས་མ་གྲུབ་བཅོམ་པ་དམ་བཅའ་

ཐལ་བའི་སྐྱོན་འཐད་པ་མིན་ཏེ། གཏན་ཆོགས་དང་དཔེ་ལྟར་

སྒྲིབ་བསྐྱབ་བྱར་ཐལ་བའི་སྒྲོན་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེ་

རྟགས་མ་གྲུབ་པ་དེ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱི་མ་གྲུབ་

པ་ཡིན་ལ། བསྐྱབ་བྱ་དེ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་དབང་དུ་མ་བྱས་པའི་མ་

གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསྐྱབ་བྱ་བརྗོད་པར་དམ་བཅའ་ནའང་ཞེས་

པ་བརྟགས་པ་མཐའ་བཟུང་ཡིན། དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བརྗོད་

པ་དམ་བཅའ་ཡིན་པ་གཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་ངེས་གཟུང་སྒྲོམ་མི་དགོས་

པར་ཐལ། ངེས་གཟུང་གི་བྱད་པར་མེད་པར་བསྐྱབ་བྱ་རྗོད་པ་དམ་

བཅའ་ཞེས་རྫོད་ན་ཡང་། རིགས་གཅིག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེ་བར་

འགྱུར་གྱི། དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་དང་བསྐྱབ་བྱ་གཉིས་རིགས་

མི་གཅིག་པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་གཞན་དུ་རིགས་མི་གཅིག་

པ་ལ་འང་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེ་ན། རྩ་བུ་མ་བུའི་ཞེས་སོགས་བསྐྱབ་བྱ་

རྫོད་པ་ཀྱན་ཚེས་ཅན། གཞན་དོན་རྟགས་ཀྱི་དམ་བཅའ་བར་

ནི་ཐལ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་དང་མ་

@IV-17 གྲུབ་པ་རྫོང་པ་ཙམ་དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རིགས་པ་ཙན་

གཞན་དག་ལ་ཡང་། དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་རྫོང་པ་སྒྲུབ་

བྱེད་གྱི་ཡན་ལག་རུ་ཐལ་བའི་སྒྲིན་མེད་དེ། སྒྲུབ་བྱེད་གྱི་ཡན་

ལག་ཡིན་ན། ཕྱི་རྒྱལ་གྱིས་གྲུབ་པ་ཞིག་བརྫོང་དགོས་པའི་ཕྱིར་

ཞེན། དེ་ནི་བསྒྲུབ་བྱ་བསྟན་པ་དག་ཆོས་ཙན། ཇི་ལྟར་

སྒྲུབ་བྱེད་གྱི་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཕྱིར་རྒྱལ་གྱིས་མ་

གྲུབ་པ་བརྫོང་པའི་ཕྱིར།

གཞན་གྱི་རྩོད་ལན་འབྲེལ་མེད་དུ་བསྟན་པ་

གསུམ་པ་གཞན་གྱི་རྩོད་ལན་

འབྲེལ་མེད་དུ་བསྟན་པ་ནི། ཅུ་བར།

ལྟར་སྒྲུང་ཅན་སོགས་

བཀོད་པ་དང་། །ལན་ནི་འབྲེལ་མེད་བཞད་གད་དེ། །འདི་ལྟར་དེ་ནི་

རིགས་པ་ཉིད། །མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་ཟིན་ཏེ།

།ཞེས་པས།

རིགས་སྒྲིའི་འགྲེལ་བྱེད་ཁ་ཅིག་གིས། རིགས་པ་ཅན་པ་ན་རེ།

ཕྱོགས་ཆོག་ཆོས་ཅན། སྐྱབ་ངག་གི་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ།

ལྟར་སྒྲུང་དང་བཅས་པ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་དུས་སུ་རྫོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་

སོགས་ཀྱི་སྐྱབ་བྱེད་བཀོད་པ་དང་། དེ་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་

ངེས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལན་ནི་ཚེས་ཅན། མཁས་པའི་བཞད་

@IV-18 གད་ཀྱི་གནས་ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་མེད་ཀྱི་དྲོགས་པ་བསུས་

ནས་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་ལན་བཏབ་པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར་ལྟོག

ཁྱབ་མ་གྲུབ་པ་དེ་ནི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་རིགས་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་

བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་ཆེན་ལས། འབྲེལ་མེད་ཀྱི་དྲོགས་

པ་རིམ་པར་བཀོད་ནས། དེ་ལ་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་ལན་རིམ་པར་

བཏབ། ཅེས་གསུངས། རིགས་སྒྲིའི་འབྲེལ་བྱེད་མང་པོ་ལེན་

གྱི་བྱ་ལ་བྱེད། རང་དོན་ལེན་འཁྲུག་སྐབས་བཤད་ཟིན་ཞེས་པའོ། །

ཎྟ གཉིས་པ་བཟོད་བྱའི་དོན་བཤད་པ་ལས་

ཤྱགས་གྱི་བཟོད་བྱ་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱའི་མཆན་ཉིད་ནི། ཅུ་བར།

སྐྱབ་བཟོད་རྟོགས་པའི་དོན་ཅན་ཉིད། །ཡིན་ཡང་རྫོངས་མེད་བྱིར་མཆན་ཉིད། །

ངོ་བོ་ཆོག་ཕྱད་བདག་ཉིད་འདོད། །ཆོག་གིས་དེ་ཡི་མཆན་ཉིད་བཞི། །

མ་གྲུབ་སྐྱབ་བྱེད་མིན་དོན་བརྗོད། །ཤོལ་བས་ཁས་སྒྲུངས་པ་བཟུང་དོ།

།

ཞེས་པས། སྐྱབ་བྱེད་བརྗོད་པའི་ཤྲགས་ལ་རྟོགས་པའི་དོན་ཅན་ཉིད་

ཡིན་ཡང་བསྐྱབ་བྱེད་མཚན་ཉིད་བསྟན་པའི་དོན་ཡོད་དེ། བསྐྱབ་བྱེད་

མཚན་ཉིད་ལ་སྒྲུངས་པ་མེད་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

@IV-19 བསྐྱབ་བྱེད་མཚན་ཉིད་འཆད་པའི་ཆོག་ལྱུང་དུ་ངོ་བོ་ཁོ་ན་སྟེ་ཆོག་སྟངས་

བདག་ཉིད་དང་འདོད་པ་ཞེས་ཆོག་བཞི་སྟོས་པ་ལ་དོན་ཡོད་དེ། དེ་སྐྱབ་

ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱིར་ཚོལ་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་དང་

སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཀོད་པ་མིན་པ་དང་། ཚོལ་བས་དོན་གྱིས་བརྗོད་པ་སྟེ་

འདོད་པ་དང་། ཚོལ་བས་ཁས་སྒྲངས་པ་ཞིག་དགོས་ཞེས་གཟུང་བའི་ཆེད་ཡིན་

པའི་ཕྱིར།

འདོད་པ་རྒྱས་བཤད་

འདོད་པ་རྒྱས་བཤད་ནི། ཙུ་བར།

མ་བཟོད་ན་ཡང་

འདོད་པས་བྱུང། །བདག་གི་དོན་བཞིན་བསྐྱབ་བྱར་འདོད། །གཞན་

འདོད་ཐམས་ཅད་བསྐྱོག་ན་ཡང་། །འབྲེལ་པར་བདག་ཉིད་སྐྱ་བཤད་པ། །

དྲོགས་པའི་གནས་ནི་བསྐྱོག་པ་སྟེ། །འདི་ནི་དེ་དོན་བྱས་པ་ཡིན། །

དེ་ནི་ལྟོས་ནས་ཆོས་དག་དང་། །ཆོས་ཅན་བྱད་པར་ཡིན་པར་བཟོད། །

མ་བརྗོད་ན་ཡང་འདོད་པ་ནི། །སྐབས་ལས་ཉོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན། །

དེ་དཔེ་རྗེས་འགྲོ་མེད་པ་ཡི། །སྒྲོན་ཡང་ཅི་སྐད་བདག་གཞན་ན། །

དེ་མ་གྲུབ་ཅེས་བཤད་བཞིན་ཏེ། །དེར་ནི་འདོད་ལ་གཞོད་བྱེད་ཡིན།

།

ཞེས་པས། གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་

དུ་འདོད་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་ཆོས་ཅན། དོན་ཡོད་དེ། སྒྲོལ་བས་

@IV-20 དངོས་སུ་མ་བརྗོད་ན་ཡང་ཞེ་འདོད་ལ་བསྐྱབ་བྱར་འདོད་པ་ཡོད་

ཅེས་རྟགས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མིག་སོགས་

གཞན་དོན་བྱེད་པར་སྐྱབ་པ་ལ། འདུས་བསགས་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཆོ་

ན་མིག་སོགས་བདག་གི་དོན་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །འདོད་པ་ཞེས་པས།

གྲོལ་བས་མི་འདོད་པ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་བཅད་ན། རང་ཉིད་སྦྱོས་པ་ཅིའི་

ཕྱིར་ན། གྲོལ་བས་ཁས་སྒྲངས་པའི་ལུང་དོན་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་བྱ་

ཡིན་ནམ་སྒྲུམ་པའི་དོགས་པའི་གནས་ནི་བསྐྱོག་པ་དེའི་དོན་དུ་བྱས་པ་

ཡིན་པས། གྲུན་བརྟུས་གྱི་འབྲེལ་པར་བདག་ཉིད་སྒྲ་བཤད་པའོ། །

བདག་དོན་བྱེད་པ་དེ་ནི་སྒྲས་བརྗོད་ཚུལ་ལ་ལྟོས་ནས་ཆོས་དག་དང་

ཆོས་ཅན་གྱི་བྱད་པར་ཡིན་པར་བརྗོད་པའི་སྒྲིམ། མིག་སོགས་བདག་

དོན་བྱེད་པ་ངག་རྟུ་མ་བརྗོད་ན་ཡང་བསྐྱབ་བྱར་འདོད་པ་རྟོགས་རྒྱས་ཏེ།

དེ་ལྟ་ནའང་དེ་བསྐྱབ་བྱར་འདོད་པ་ནི་བྱོད་འགོད་པའི་སྐབས་ལས་རྟོགས་

པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་སྒྲིམ། དེ་བསྐྱབ་བྱར་བྱས་ན་སྒྲོན་ཅི་

ཡོད་ཅིན། བདག་དོན་བྱེད་པ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ན་དཔེ་ལ་ཇེས་

འགྲོ་མེད་པས་སོ། །དབྱིག་གཉིན་གྱིས། གཞན་དེ་བདག་ལ་འདོད་

@IV-21 ན། དེ་དཔེ་ལ་མ་གྲུབ་ཅེས་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །འདུས་

བསགས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་མིག་སོགས་གཞན་དོན་བྱེད་པར་སྐྱབ་པ་དེར་ནི་

འགལ་རྟགས་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་གང་ཞིག །

འདོད་ཡུལ་གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་གཞོད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཀུན་བརྟུས་ཀྱིས་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྱུར་

དུང་བོ་ཞེས་པ་ནི། གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་ན་སྐབས་

ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་དེས་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པ་དགོས་པར་བསྟན། ཁོ་ན་ཞེས་པ་ནི།

དེ་ཡིན་ན་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཀོད་བཞིན་པ་མིན་པ་དགོས་ཞེས་བསྟན།

རང་ཉིད་ཅེས་པ་ནི། ཚོལ་བས་ཁས་མ་བླངས་པའི་བསྟན་བཅོས་མཁན་

པོས་འདོད་པ་རྣམས་བསྐྱབ་བྱར་བཅད། འདོད་པ་ཞེས་པ་ནི།

ཚོལ་བས་འདོད་པའི་ཡུལ་མིན་པ་རྣམས་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་

བཅད་པ་ཡིན། མ་བསལ་བ་ཞེས་པ་ནི། གཞན་དོན་བསྐྱབ་

བྱ་ཡང་དག་ཡིན་ན་ཚད་མ་གང་གིས་ཀྱང་མ་གཞོད་པ་དགོས་

ཞེས་བསྟན་ཏོ། །སྐབས་འདིར་དང་པོ་བཞི་ལས་མ་བསལ་བའི་

ཆོག་གི་དགོས་པ་མ་གསུངས་པ་ནི། དེ་ཉིད་གཞན་ལས་བཤད་

@IV-22 གཞི་ཆེ་བས། རང་ལུགས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྒྲུང་གི་དཔེ་

རྒྱས་པར་འཆད་པ་དང་གཅིག་ཏུ་མ་བསལ་བ་འཆད།

ཚད་མས་བསལ་བ་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་འཇུག་མི་འཇུག་དཔྱད་པ་

ཀྲིཿཆེར། ཚད་མས་བསལ་བ་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱའི་

མཚན་ཉིད་འཇུག་མི་འཇུག་དཔྱད་པའི་གཞིར་མི་རུང་བས་སྐབས་

འདིར་མ་སྒྲོས་པ་ཡིན་ཟེར་བ་ལ་དགག་པ་དང་། མདོར་བསྟན་

དུ་མ་བསལ་བ་བསྟན་པ་མེད་པར་མ་བསལ་བ་རྒྱས་བཤད་བཞོད་

ན། མདོར་བསྟན་མེད་པའི་རྒྱས་བཤད་དང་། རྒྱས་བཤད་མེད་པའི་

དོན་བསྐྱུ་སོགས་ནི་ལུས་མེད་པའི་ཡན་ལག་དང་འབྲ་བའོ་ཞེས་

གསུངས། གོ་ཏུ་བསོད་ནམས་སང་གའི་རྣམ་འགྲེལ་འགྲེལ་པ་ལས།

སྐབས་འདིར་བསྟན་པ་དང་། རིགས་སྒོར་བསྐྱབ་བྱར་ཁས་བྲངས་པ་

བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་དང་། དེའི་སྤྱིང་ཏུ་

མ་བསལ་བ་བསྟན་པས་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་

ཞེས་གསུངས། དེ་ལྟར་ན། སྐབས་འདི་དང་། རིགས་སྒོ་གཉིས་རེ་རེ་

ནས་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་རྫོགས་མ་བསྟན་པར་

འདོད་དགོས་པས། མདོ་དང་རྣམ་འབྲེལ་གཉིས་ཀར་གཞན་

དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་མ་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ།

@IV-23 གོ་བའི་རྣམ་འབྲེལ་ལས། མདོར་བསྟན་དང་། རྒྱས་བཤད་མཛད་པ་

ལ་དགག་པ་བྱས་ནས། མདོར་རང་ཉིད་སྟོན་ལ་བཤད་པ་དང་།

རྒྱས་བཤད་ལ་འདོད་པ་སྟོན་བསྟན་པའི་གོ་རིམ་དགོས་པ་བཤད་པར་

འདུག་ཀྱང་། མཁས་གྲུབ་ཀྱི་ཆེན་ལས། རང་ཉིད་དང་

འདོད་པ་གཉིས་མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་མི་མཐུན་པར་བཤད་

དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གསལ་བར་བསྟན་པ་དེ་ལས་གོ་དོན་

ཆེ་བ་སྟུ་ལའང་མི་ཉིད་དོ།

༥ བསྐྱབ་བྱ་མིན་ན་ཉ་ཅང་

ཐལ་བ་ནི། ཅུ་བར།

གལ་ཏེ་གང་ལ་རྩོད་པ་ཡིས། །

སྐྱབ་བཀོད་དེ་བསྐྱབ་བྱ་མིན་ན། །བསྐྱབ་བྱ་ཅི་ཡིན་གཞན་དུ་ན། །

མི་འདོད་པ་འཇམ་འབྲས་མེད་འགྱུར།

།ཞེས་པས། གལ་ཏེ་བདག་

ཡོད་མེད་གང་ལ་རྩོད་པའི་སྐྱབས་སུ་བདག་ཡོད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་བཀོད་

པ་དེའི་ཆོ་མིག་སོགས་བདག་དོན་བྱེད་པ་དེ་བསྐྱབ་བྱ་མིན་ན་

དེའི་བསྐྱབ་བྱ་ཅི་ཡིན་དྲིས་པས། དེ་ལས་གཞན་དུ་མིག་སོགས་

གཞན་དོན་བྱེད་པ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་མོལ་ན། མིག་སོགས་གཞན་

དོན་བྱེད་པ་དེ་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

@IV-24 ཁྱོད་སྤྱི་ལོ་གྱིས་བསྐྱབ་མི་འདོད་པའམ། ཕྱི་ལོ་གྱི་དོར་སྐྱབ་

པ་ལ་འབྲས་བྱ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

༥ གསུམ་པ་རྩེ་ལ་དེས་

རིགས་ཅན་གཞན་ཡང་ཁོགས་པ་ལས་དངོས་ལ། ཅུ་བར།

འདིས་ནི་གཉིས་བཅས་སྒྱུར་བ་ལ། །རྗེས་འགོ་མེད་དང་འགལ་བ་དག།

བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཅི་སྟེ་ཡང་། །བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་སྒྲིར་འདོད་ན། །

དེ་ཉིད་དོན་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། །ལུས་མི་འགྱུར་ན་གྲུབ་མ་ཡིན། །

བརྗོད་བྱས་སྟོང་པ་བརྗོད་ནམས་གྱི། །འདི་དེ་མི་ཤེས་གྱིས་བསྐྱངས་ཡིན།

།

ཞེས་པས། བྱངས་ཅན་

གྱི་ཟོལ་སྒྱུར་འགོག་པའི་རིགས་པ་འདིས་ནི་དོན་ཡོད་དེ།

རྒྱང་འཕེན་གྱི་གཉིས་བཅས་སྒྱུར་བ་ལ། ཆོས་དཔེ་རྗེས་འགོ་

མེད་པ་དང་། ཉགས་འགལ་བ་དག་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་བཅས་གྱི་སྒྱུར་བ་ནི། བུམ་པ་ཆོས་ཅན། ལུས་

སེམས་རྗེས་གཅིག་པའི་སྐྱེས་བུའི་ལུས་དང་། བུམ་པ་གང་རུང་གི་

ཟླ་བཅས་ཡིན་ཏེ། ལུངས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱིག་པ་

བཞིན། ཞེས་པའོ། །ཅི་སྟེ་ཡང་། ལུས་སེམས་རྫས་

@IV-25 གཅིག་པའི་ལུས་དང་བུམ་པ་གང་རུང་གི་ཁྲ་བཅས་ཀྱི་སྤྱིར་

སྒྲུབ་པར་བྱ་བ་འདོད་དོ་ཞེ་ན། བུམ་པ་དེ་ལུས་སེམས་རྫས་གཅིག་པའི་

སྤྱིས་བྱའི་ལུས་བུམ་གང་རུང་གི་ཁྲ་བཅས་སུ་སྒྲུབ་པ་མ་ཡིན་པར་བཤམ།

བུམ་པ་དེ་ཉིད་བུམ་པ་ལས་དོན་གཞན་དུ་མེད་པའི་སྤྱིར་དང་། ལུས་སེམས་

རྫས་གཅིག་པའི་སྤྱིས་བྱའི་ལུས་ཀྱང་སྒྲུབ་པར་མི་འགྱུར་བའི་སྤྱིར།

བུམ་པ་འདི་ལུས་སེམས་རྫས་གཅིག་པའི་སྤྱིས་བྱའི་ལུས་དང་བུམ་པ་གང་

རུང་གི་རྒྱ་བཅས་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་ཚིག་དེ་ཚོས་ཅན། མི་ཤེས་

པ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་པ་ཡིན་ཏེ། བཟོད་བྱས་སྟོང་པ་བཟོད་པ་

ནམས་ཀྱི་ཚིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་བཅས་སྟོར་བ་ནི། རྒྱང་འཕེན་

པ་ནམས་ཀྱིས་ལུས་སེམས་རྫས་གཅིག་ཏུ་སྦྱབ་འདོད་ནས་

བཀོད་པ་ཡིན། ལུས་སེམས་རྫས་གཅིག་ཏུ་སྦྱབ་ནས་སྦྱི་

བ་སྤྱི་མེད་པར་སྦྱབ་འདོད་པའོ།།

ཕྱི་ཕྱི་སྒྲིལ་ནི།

ཕྱི་བར།

སྒྲིལ་དང་བྱམ་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས། རྟོག་ན་འཇིག་ལ་འང་མཚུངས་

ཤེས། མ་ཡིན་འཇིག་པ་སྒྲིལ་པ་ཡིས། སྒྲིལ་ནི་དེ་ལྟར་གྲུབ་ཕྱིར་

རོ། རྟོག་ཞིན་དོན་གཞན་ཡོད་ཀྱང་ན། བྱམ་པ་འང་དེ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར། །

@IV-26 མི་རྟོག་སྒྲིལ་ཡི་ཁྱད་པར་ཅན། རྗེས་འགྲོ་མེད་ན་མ་འབྲེལ་བ། །

བརྒྱུག་ཕྱིར་མ་ཡིན་མི་ལྟན་དང་། །གཞན་ལྟན་རྣམ་གཅོད་རྣམ་པ་གཉིས། །

མི་ལྟན་གཅོད་ཕྱིར་གཞན་དང་ནི། །རྗེས་འགོ་མེད་པར་འགྱུར་མ་ཡིན། །

དེ་སྤྱི་བསྐྱབ་པར་བྱ་ཡིན་པས། །བྱུང་པ་སྐྱབ་པ་ཉིད་མ་ཡིན། །

ཆོས་ཅན་བྱད་པར་ཅན་དེ་ནི། །རྗེས་འགོ་མེད་པའི་སྦྱོན་ལྟན་མིན།

།

ཞེས་པས། གལ་ཏེ་སྒྲ་དང་བུམ་པའི་བྱད་པར་གྱིས་རྟོག་ན།

བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་འཛིག་པ་སྒྲུབ་པ་ལ་ཡང་མཚུངས་ཏེ།

སྒྲའི་བྱས་པ་བུམ་པ་ལ་མ་གྲུབ། བུམ་པའི་བྱས་པ་སྒྲ་ལ་མ་

གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྒྲའི་བྱས་པ་བུམ་

པ་ལ་མ་གྲུབ། བུམ་པའི་བྱས་པ་སྒྲ་ལ་མ་གྲུབ་ཀྱང་། སྒྲ་མི་

རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ལྟར་སྒྲུང་མ་ཡིན་ཏེ། འཛིག་པ་ཙམ་

གྲུབ་པ་ཡིས་སྒྲ་ནི་མི་རྟག་པ་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་སྒྲི་དོན་གཞན་ཡོད་པར་གྱུར་ན།

བུམ་པའང་སྤྱི་དོན་གཞན་དེ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་ནའང་། སྤྱི་དོན་

གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ནོ།

@IV-27 མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་ལ་རྩེས་འགྲོ་མེད་པར་ཐལ། བུམ་པའི་བྱད་

པར་ཅན་དུ་བུས་པའི་ཕྱིར་ཞེན། མི་རྟག་པ་དེ་བུམ་པའི་བྱད་པར་ཅན་དུ་

བུས་ནའང་སྒྲ་ལ་རྩེས་འགྲོ་མེད་པས་མ་བྱལ་སྟེ། བུམ་པ་ལ་མ་འབྲེལ་བ་

བརྒྱུག་པའི་ཕྱིར། མི་ལྡན་དང་གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅིད་རྣམ་པ་གཉིས་

ལས་སྐྱུ་མི་ལྡན་ནམ་གཅོད་ཀྱིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྒྲིའི་སྟངས་དུ་མི་ཏྲག་པ་བྱུང་བའི་སྐྱུ་པ་མ་

ཡིན་ཏེ། སྒྲིའི་སྟངས་དུ་སྒྲིའི་ཏྲག་པ་བསྐྱུ་པར་བྱ་བའི་ཚུལ་གསུམ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་ཆོས་ཅན་སྐྱུ་པ་བྱད་པར་ཅན་དུ་བྱས་པས་

བྱམ་པ་ལ་རྗེས་འགོ་མེད་པའི་སྐྱོན་དང་ལྡན་པ་མིན་ཏེ། སྐྱུ་པ་

མིང་ལྡན་ནམ་གཅོད་ཀྱིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར།

འདོད་ཡུལ་མིན་པ་བཀག་པས་འགལ་བ་མིན་པ་

འདོད་ཡུལ་མིན་པ་བཀག་པས་འགལ་བ་མིན་པ་ནི། ཅུ་བར།

འདིས་ནི་ཆོས་ཅན་ཆོས་དག་གིས། །ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་བྱད་པར་ཅན། །

འགོག་པ་དག་ནི་བསལ་ཡིན་ཏེ། །ཆོས་ཅན་དེ་ལྟར་མི་བསྐྱབ་ཕྱིར། །

ཆོས་ཅན་ལ་ནི་ཆོགས་པ་དག །བསལ་བ་འགལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། །

གང་ཕྱིར་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་འདོད་མིན། །འདིར་ཆོས་འབའ་ཞིག་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན།

།

@IV-28 ཞེས་པས། འདོད་ཡུལ་བསྒྲུབ་བྱར་བསྟན་པ་འདིས་ནི། སྒྲུབ་

སྟེང་དུ་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པ་དང་། ཆོས་དག་གིས་ཆོས་

ཅན་བྱད་པར་ཅན་དུ་བྱས་པ་འགོག་པ་དག་ནི། ཏྲགས་འགལ་བ་

བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཅན་སྒྲུབ་ཆོག་པ་དེ་ལྟར་མི་

སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར།

ཕྱི་རྒྱལ་དོན་ནི། བྱེ་བྲག་པས། བྱངས་ཅན་པར་

སྒྲུ་མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པ་ན། བྱངས་ཅན་

པས། རྟགས་དེས་སྒྲུ་ལ་རྟག་པ་བཀག་པ་ན། སྒྲུ་འི་སྒྲུ་

རྟག་པ་དོན་གཞན་ཡང་བཀག་ཅིང་། དེ་བཀག་ན་ཆོས་ཅན་

སྒྲུ་ཡང་བཀག་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་སྒྲུ་དང་མི་རྟག་

པའི་ཚོགས་དོན་ཡང་བཀག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཏགས་དེ་

ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་འགོག་པའི་འགལ་བར་འགྱུར་རོ་ཟེར་

བ་ལ། སློབ་དཔོན་གྱིས་དེའི་ཚེ། བྱེ་བྲག་པའི་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་

བྱ་མ་ཡིན་པས། སྒྲིའི་སྤྱི་ཏག་དངོས་དོན་གཞན་བཀག་པས་

ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་བཀག་པའི་འགལ་བར་མི་འགྱུར་ཞེས་ལན་

བསྟན་པ་ཡིན། བྲངས་ཅན་གྱིས་བྱེ་བྲག་པ་ལ་སློན་བརྗོད་པ་

@IV-29 དེས་མཚོན་པ་སྟོལ་བས་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱར་ཁས་མ་སྐྱངས་ཀྱང་

དེ་སྐབ་ཀྱི་བསྐབ་བྱ་ཡིན་པ་གཙོ་བོ་ཉིད་འདོད་ཚིག་གི་མ་བཅད་

ཀྱི་དགོས་པ་ཡིན་ཞེས་བཤད་དོན་ནི། །བྱས་པ་ཚོས་ཅན།

ཚོས་ཅན་སྐྱེ་ལ་ནི་ཚོགས་པ་དོན་གཞན་དག་བསལ་བས་

རྟགས་འགལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་སྐྱེ་ལ་ཚོགས་

པ་དོན་གཞན་དེ་རྟུར་སྐབ་པར་འདོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་འདིར་

ཚོས་མི་རྟག་པ་འབའ་ཞིག་བསྐབ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་ཉིད་རྒྱས་པ་ཤད་

༥ རང་ཉིད་རྒྱས་པ་ཤད་ལས་བསྟན་པ་ནི། ཅུ་བར།

ཆོས་ཅན་གཅིག་

ལ་བསྟན་བཅོས་ལས། །ཆོས་རྣམས་དུ་མ་རྣམ་བཞག་གྱང་། །བདག་

ཉིད་འདོད་པ་བསྐྱབ་བྱ་ཞེས། །བདག་ཉིད་གྱི་ནི་སྒྲ་སྒྲོས་སོ།

།ཞེས་པས།

བསྐྱབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཚིག་ཟུར་དུ་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་སྒྲོས་པ་ནི་

ཆོས་ཅན། དོན་ཡོད་དེ། ཆོས་ཅན་གཅིག་ལ་བསྟན་བཅོས་ལས་

ཏྲག་མི་ཏྲག་སོགས་ཆོས་རྣམས་དུ་མ་རྣམ་པར་བཞག་ཀྱང་། གོལ་བ་བདག་

ཉིད་ཀྱི་འདོད་པ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཏྲགས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

༥ གཞན་གྲེས་ལུང་དོན་བསྐྱབ་བྱར་འདོད་པ་དགག་པ་ལས་འདོད་པ་

@IV-30 བཛོད་པ་ནི། ཙུ་བར།

གལ་ཏེ་བསྟན་བཅོས་ཁས་སྒྲངས་ཕྱིར། །

ཐམས་ཅད་བབྱང་བས་དེ་གཅིག་ལ། །རབ་ཏུ་གཞོད་ནའང་གཏན་ཆིགས་

དང་། །དམ་བཅའ་བ་དག་སྟོན་འགྱུར་ན།

ཁྱིམ་པས། གལ་ཏེ་

གྲོལ་བས་བསྟན་བཅོས་ཁས་སྒྲངས་པའི་ཕྱིར། །ལྷང་དོན་ཐམས་ཅད་བསྟུབ་

བྱར་བཟུང་བས། ལུང་དོན་དེ་གཅིག་ལ་གཞོད་ནའང་། གཏན་

ཆོགས་དང་དམ་བཅའ་བ་དག་འགལ་བའི་སྒྲིན་དུ་འགྱུར་རོཅེན།

ཕྱི་དེད་གཤམ་པ་ནི། ཅུ་བར།

སྒྲ་མི་ཏྲག་པར་སྒྲུབ་པ་ན། །

དྲི་སའི་ཡོན་ཏན་བརྒྱུག་པའི་ཕྱིར། །གཏན་ཆོགས་འགལ་འགྱུར་སྐབས་མིན་

ཕྱིར། །མིན་ན་དེ་ནི་གཞན་ལ་འང་མཚུངས། །ཅི་སྟེ་ཆོས་ཅན་འདིར་སྐབས་

ཡིན། །དེ་ལ་བསྟན་བཅས་དོན་གཞི་ཉིད། །ཆོས་ཅན་ཆོས་སེགས་

སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱིས། །ཅི་སྟེ་སྐོལ་འདོད་ཡིན་བརྗོད་ན། །གནས་སྐབས་འགའ་

ཡིས་འདོད་འགྱུར་ཞིང་། །དེ་རྟོགས་པ་ཡང་དེ་དག་གིས། །ནམ་གྱིས་ཁྱོད་

འདི་འདོད་ཅེས་པ། །གསལ་བར་དབང་ཕུག་སྟོད་པ་ཡིན། །འབྲས་བུའི་

རྟགས་ཅན་མིན་བརྗོད་དེ། །འབྲུལ་པ་ཡིས་ནི་གཞི་པར་འགྱུར། །

མེད་ན་མི་འབྱུང་མིན་དོན་ལ། །གཞི་ད་ཀྱང་གཞན་ལ་ཅི་ཞིག་གཞི་ད།

།

@IV-31 ཅེས་པས། བྱས་པ་དེ་སྒྲ་མི་ཏྲག་པར་སྒྲུབ་པ་ན།

དེ་ཏྲག་པ་སའི་ཡོན་ཏན་བསྒྲོག་པའི་སྒྲོན་ས་ཀྱང་། གཏན་

ཆོག་ས་འགལ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེའི་སྒྲོན་ས་ཀྱང་ལུང་དོན་

གཅིག་ལ་གཞོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཏྲག་པ་སའི་ཡོན་ཏན་བཀག་པས་

ཏྲག་ས་འགལ་བ་མིན་ཏེ། དེའི་སྐབས་སུ་བབ་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་

ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་ཏྲག་པ་བཀག་པས་ཀྱང་ཏྲག་ས་འགལ་

བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐབས་སུ་མ་བབ་པ་དེ་ནི་སྒྲ་རྟག་པ་

ལའང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཅི་སྟེ་འདིར་སྒྲ་རྟག་པ་སྐབས་སུ་བབ་པ་

ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཅན་སྒྲ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱིར། གྲི་རྟག་པ་ས་

ཡོན་སྐབས་སུ་མ་བབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་གྲི་སྐབས་སུ་མ་བབ་པའི་ཕྱིར་

ཞེན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། གྲི་རྟག་པ་ས་ཡོན་བཀག་པས་ཀྱང་

རྟགས་འགལ་བར་ཐལ། གྲི་རྟག་པ་ས་ཡོན་བཀག་པ་དེ་ལའང་

བསྟན་བཅས་ཀྱི་དོན་གཅིག་ལ་གཞོད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

༥ དེ་དག་གི་དོན་ནི་བྱངས་ཅན་སོགས་ཀྱིས། བྱས་པ་ལྟ་བུའི་

རྟགས་ཀྱིས། བསྟན་བཅས་ལས་བཤད་པའི་དོན་གཅིག་ལ་གཞོད་ན།

@IV-32 བསྟན་བཅས་དེ་ལྟང་ཆད་མ་ཡིན་པ་ཁྱེད་ཀྱིས་པར་འགྱུར་ཞིང་།

བསྟན་བཅས་དེ་ལྟང་ཆད་མ་ཡིན་པ་ཁྱེད་ཀྱིས་ན། དེ་ལས་བཤད་

པའི་དོན་རྣམས་ཁྱེད་ཀྱིས་དགོས། དེ་ལྟར་ན། སྒྲ་མི་རྟག་པ་ཡང་

ཁེགས་པས་རྟགས་དེ་འགལ་རྟགས་སུ་འགྱུར་ཞེས་པའོ། །

བྱེ་བྲག་པས་སྒྲ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་དུ་ཁས་ལེན་པས་རྟག་པ་ཡིན་

དགོས། སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ལ་བྲས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ན།

རྟག་པ་ཙམ་བཀག་པས་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ཡང་བཀག་ཅིང་།

བྱེ་བྲག་པ་རང་གི་བསྟན་བཅོས་ལ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྟན་པ་ལ་

གཞོད། དེ་ལྟ་ན་བྲས་པ་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ལ་འགལ་རྟགས་སུ་

འགྱུར་ཞེས་པ་དེ་ཡིན། རང་ལྷགས་ཀྱིས། བྲས་པས་དྲི་སའི་

ཡོན་ཏན་དུ་གྱུར་པའི་རྟག་པ་བཀག་པ་ལ་མཚུངས་ཞེས་འགོག་པ་

ཡིན་ནོ། །གཞུང་དོན་ལ། ཅི་སྟེ་ཆོས་ཅན་སྐྱའི་ཆོས་སོགས་

ཡིན་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱིས། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྤྲ་གོལ་

ལ། སྐྱའི་སྟེང་དུ་རྟག་པ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ལ་དཔག་འདོད་ཡོད་པར་

བརྗོད་དོ་ཞེ་ན། དེ་མི་འཐད་དེ། ཕྱི་གོལ་སྐྱ་རྟག་མི་རྟག་ཐེ་ཆོམ་

@IV-33 ཟ་བ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་འགའ་ཡིས། སྤྲ་གོལ་སྐྱ་མི་

རྟག་པ་ལ་དཔག་འདོད་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཞིང་། དཔག་འདོད་དེ་རྟགས་

པ་ཡང་སྐྱབ་བྱེད་འགོད་པའི་སྐབས་དེ་དག་གིས་རྟགས་པའི་ཕྱིར།

ནན་གྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྒྲ་གོལ་བྱོད་རྟག་པ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་

འདི་འདོད་ཅེས་པ་ནི་གསལ་བར་དབང་ཕྱག་ངན་པའི་སྐྱོད་པ་དང་མཚུངས་

པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲའི་ཆོས་ཡིན་པ་དེ་ནི། སྒྲ་གོལ་སྒྲའི་

སྟེང་དུ་རྟག་པ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ལ་དཔག་འདོད་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་

འབྲས་བུའི་རྟགས་ཅན་མིན་པར་བརྟེན་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བྱུང་པ་

འབྲུལ་པ་ཡིས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་ལ་གཞོད་པར་འབྱུང་བའི་

ཕྱིར། གཞན་མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། རྟག་པ་ནམ་ཡོན་གྱི་

དོན་ལ་གཞོད་ཀྱང་། ཁྱེད་ལ་ཅི་ཞིག་གཞོད་དེ་མི་གཞོད་པར་ཐལ།

རྟག་པ་ནམ་ཡོན་མེད་ན་ཁྱེད་མི་འབྱུང་བ་མིན་པའི་ཕྱིར།

དངོས་སྟོབས་ཡུལ་ལ་ལུང་གིས་མི་གཞོད་པ་

དངོས་སྟོབས་ཡུལ་ལ་ལུང་གིས་མི་གཞོད་པ་ནི། ཅུ་བར།

རྗེས་དཔག་རང་གི་སྟོད་ཡུལ་ལ། །ལུང་ལ་སྟོས་པ་མེད་པར་བཤད། །

དེ་སྐབ་དེ་ནི་ལེགས་པར་གྲུབ། །དེ་ཆོ་བསྟན་བཅོས་སྟོས་མ་ཡིན། །

@IV-34 དེ་ཆོ་ཚུད་དོར་འགྱུར་ཞིན། །དེ་ཆོ་ཁས་སྒྲངས་མེད་ཕྱིར་མིན། །

འདི་ནི་ཁས་ལེན་ཐབས་ཡིན་ཏེ། །དེ་ཆོ་ཡོད་ཀྱང་ཡན་ལག་མིན།

།

ཞེས་པས། སྐྱ་མི་རྟག་རྟགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན།

རང་གི་སྤྱོད་ཡུལ་ལ་ལུང་གིས་མི་གཞོད་དེ། ལུང་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་

རང་ཡུལ་གྲུབ་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་

རྟག་པ་འཇལ་བའི་ཆོ་བསྟན་བཅོས་ཁས་ལེན་པ་ལ་ལྟོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།

ཁྱོད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་སྐྱ་མི་རྟག་པ་དེ་ནི་དངོས་སྟོབས་ཚད་མས་ལེགས་

པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཆོ་ལུང་ཁས་མ་སྒྲངས་ན་ཚུད་པ་དོར་བར་

འགྱུར་རོཞེན། དེའི་ཆོ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྒྲ་གོལ་ཆོས་

ཅན། ལུང་དང་འགལ་བ་ཁས་སྒྲངས་ན་ཚེད་པ་དོར་བ་མིན་པར་ཐལ།

ལུང་ཁས་སྒྲངས་པ་མེད་པའི་སྤྱིར། དངོས་སྟོབས་ཡུལ་ལ་དཔྱོད་པ་དེའི་ཆོ་

ལུང་ཁས་སྒྲངས་པ་ཡོད་ཀྱང་། གཞོད་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་

མིན་ཏེ། དངོས་སྟོབས་ཡུལ་ལ་དཔྱོད་པ་འདི་ནི་ལུང་ཁས་ལེན་པའི་

ཐབས་ཙམ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

ལུང་གིས་གཞོད་པའི་ཡུལ་ངོས་བཟུང་བ་

ལུང་གིས་གཞོད་པའི་ཡུལ་ངོས་བཟུང་བ་ནི།

ཙུ་བར།

དེ་ལྟར་ཡུལ་གཉིས་རྣམ་དག་ན། །དེ་ནི་བསྟན་

@IV-35 བཙུང་ཡོངས་འཛིན་པར། །འདོད་པའི་དུས་ཡིན་དེ་ཡི་ཆོ། །བསྟན་བཙུང་

གྲིས་ནི་གཞོད་པར་འགྱུར། །དེས་གྲུབ་དོན་ལ་དེ་དང་ནི། །

འགལ་བར་སེམས་པ་མི་རུང་ཕྱིར། །གནས་གསུམ་པར་ནི་འཕོ་བ་ན། །

བསྟན་བཅོས་ལེན་པར་རིགས་ལྡན་ཡིན། །དེར་ཡང་བསྟབ་བྱའི་ཆོས་དང་ནི། །

མེད་ན་མི་འབྱུང་ལ་གཞོད་ཉིད། །སྤང་བར་བྱ་ཡི་གཞན་མིན་ཏེ། །

ཐུག་པ་མེད་པར་ཐལ་ཕྱིར་རོ། །དཔྱོད་པ་ཀུན་ལ་བསྟན་བཅོས་དག །

གཟུང་ཞེས་ལུང་འདི་གང་གིས་བྱས། །དེ་ནི་གྲུབ་མཐའ་མེད་རྣམས་ཀྱིས། །

དུ་བས་མེན་ཏོགས་མི་འགྱུར། །སློབ་ཤིང་བྱར་སླེས་འགྱུར་ཞིང་། །

ཡོན་ཏན་ཉིས་པ་མ་མཐོང་ལ། །གྲུབ་མཐའ་མི་ཟད་གདོན་འདི་ནི། །

ཀྱེ་མ་སྤྱ་ཡིས་བསྐྱོས་པ་ཡིན།

།ཞེས་པས། ཤིན་ལྗོག་ལ་དཔྱོད་

པ་དེའི་ཆོ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་ནི་གཞོད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་

ལྟར་ཡུལ་དང་པོ་གཉིས་ལ་དཔྱད་པ་རྣམ་པར་དག་པ་ན། ཤིན་

ལྗོག་ལ་དཔྱོད་པ་དེ་ནི་བསྟན་བཅོས་ཡོངས་སྤྱ་འཛིན་པར་འདོད་པའི་

དུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུང་དེས་གྲུབ་པའི་དོན་ལ་ལུང་དེ་དང་

ནི་འགལ་བར་སེམས་པ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། གཞལ་བྱའི་

@IV-36 གནས་གསུམ་པ་ནི་འཕོ་བ་ན། བསྟན་བཅོས་ཁས་ལེན་

པར་རིགས་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། ལུང་མ་གཏོགས་པ་ཤིན་

ལྟོག་གི་སྒྲུབ་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར། ལུང་ཁས་ལེན་པ་དེར་ཡང་

བསྟུན་བྱའི་ཆོས་དང་ནི་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ལ་གཞོད་པ་ཉིད་

རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་སྤང་བར་བྱའི། གཞན་ལ་གཞོད་པས་

རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་སྤང་བར་བྱ་བ་མིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་ཐུག།

པ་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར། ལུང་དོན་ལ་དཔྱོད་པ་ཀྱན་ལ་བསྟན་

བཅོས་དག། །སྒྲིབ་བྱེད་དུ་གཟུང་དགོས་ཞེས་པའི་ལུགས་འདི། རིགས་

པ་གང་གིས་བྱས་ཏེ་མ་བྱས་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་ན་དེ་ནི་གྲུབ་མཐའ་

ཁས་ལེན་པ་མེད་པའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་དུ་བས་མེན་ཏེ་རྟགས་པར་མི་

འགྱུར་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུང་ཁས་ལེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་

ཏེ། སྐྱེ་བོ་དེ་འབྲེལ་མེད་རིང་བུར་སྐྱེས་པར་འགྱུར་ཞིང་།

ལུང་ཁས་སྒྲངས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་མ་སྒྲངས་པའི་ཉེས་པ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར།

ལུང་དོན་ལ་དཔྱོད་པ་ཀུན་ལ་ལུང་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་ཞེས་

པའི་གྲུབ་མཐའ་མི་བཟད་པའི་གདོན་དང་འདྲ་བ་འདི་ནི། གྱེ་མ་

@IV-37 སུ་ཡིས་བསྐྱོས་པ་ཡིན་ཞེས་དཔྱུས་པར་བྱའོ།།

༥ ལུང་དོན་བཀའ།

པ་རྟགས་ཀྱི་ཉེས་པ་མིན་པ་ནི། ཙུ་བར།

གལ་ཏེ་དཔེ་

ལ་བསྟན་བཅོས་ཀྱན། །སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་གཅིག་ཉིད་ལ། །

བསྟན་པ་སྒྲུབ་བྱེད་འགྱུར་ཞེ་ན། །འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་འདས་ལུགས་ཡིན། །

འབྲེལ་མེད་ཆོས་ནི་མ་གྲུབ་པས། །མ་གྲུབ་པར་ནི་ཇི་ལྟར་འགྱུར། །

དེ་གྲུབ་ཡིན་ན་དེ་གྲུབ་བཅོམ། །གཏན་ཆོགས་སྒྲོན་ལྟན་ཇི་ལྟར་ཡིན། །

ཆོས་ཅན་ཆོས་ནི་མ་ལུས་པ། །དཔེར་སྒྲངས་མེད་པ་ཁོ་ནར་ནི། །

སྐྱེ་བོས་ཆོག་དང་དྲུད་སོགས་ལས། །སེམས་ལྡན་མེད་དང་རྗེས་དཔོག་བྱེད། །

མི་འབྱུལ་པས་ན་རང་བཞིན་དང་། །རྒྱུད་དག་སྦྱབ་པར་བྱེད་པའི་དོན། །

འགའ་ཡི་སྦྱབ་ལ་གཞོད་པས། །ངོ་བོ་ཉིད་ལས་ལྷོག་མ་ཡིན། །

དེ་ནི་འདོད་པའི་བསྦྱབ་བྱ་ཡི། །དོན་དང་མེད་ན་མི་འབྱུང་བར། །

རྟོགས་པ་གཞན་དག་གཏན་ཆོགས་དེས། །ཅི་ལྟར་རྟོགས་པར་འགྱུར་མ་ཡིན།

།

ཞེས་པས། གལ་ཏེ་མཐུན་དཔེ་ལ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་གྲིས་སྒྲུབ་

པར་བྱེད་པ་གཅིག་ཉིད་ལ་བྱུང་པར་བསྟན་པ། སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་

འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་ལུང་དོན་ཀྱི་གྲིས་

@IV-38 མཐུན་དཔེའི་སྟངས་ཏུ་བྱུང་པ་བསྟན་དགོས་སོ་ཞེས་པ་འདི་ནི་ཆོས་ཅན།

མི་འཐད་དེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ལས་འདས་པའི་ལྷགས་ངན་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། འབྲེལ་མེད་གྱི་ཆོས་ཏྲག་པ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་

ནི་མ་གྲུབ་པས། སྒྲ་མི་རྟག་པར་མ་གྲུབ་པར་ནི་ཇི་ལྟར་འགྱུར་

ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། རྟག་པ་ནམ་ཡོན་མ་གྲུབ་ཀྱང་། སྒྲ་མི་

རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་རྟག་པ་

ནམ་ཡོན་ལ་གཞོད་ཀྱང་། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཆོག་ས་

སྟོན་ལྟར་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་གཞོད་ཀྱང་

དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། རྟག་ས་ཡང་དག་ཡིན་

ན། ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་མ་ལུས་པས། མཐུན་དཔེའི་སྟེང་དུ་བྱབ་པ་

བསྟན་པ་དགོས་སོ་ཞེ་ན། དེ་མི་དགོས་པར་ཐལ། ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་

ནི་མ་ལུས་པས་མཐུན་དཔེའི་སྟེང་དུ་བྱབ་པ་ཁས་སྒྲངས་པ་མེད་པ་

ཁོ་ནར་ནི་སྐྱེ་བོས་ཆོག་དང་དུད་སོགས་ལས་སེམས་ལྡན་དང་མེ་སོགས་

རྗེས་སུ་དཔོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་བཞིན་མི་རྟག་པ་དག་སྐྱབ་

པར་བྱེད་པའི་དོན་བྱས་པ་དེས། རྟོལ་བ་འགའ་ཡི་སྐྱབ་རྟག་པ་ནམ་

@IV-39 ཡོན་ལ་གཞིད་པས། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་

ལྷོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མི་རྟག་པ་དང་འབྲེལ་བ་མི་འབྲུལ་བས་སོ། །

དུ་བ་དེས། དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་མེད་པ་ལ་གཞོད་པས། ལ་ལ་རྒྱ་མི་

དག་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་ལྷོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་

ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་གང་ཞིག་མེ་ལ་མི་འབྲུལ་བའི་ཕྱིར། གཏན་

ཆོགས་བྱས་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཕྱི་ཕྱོད་གཞན་དག་ཁྱོད་ལས་སྐྱ་

མི་རྟག་པར་ཇི་ལྟར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ་ཡིན་པར་

ཐལ། དེ་སྐབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་གང་ཞིག་འདོད་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་

ཆོས་ཀྱི་དོན་མི་རྟག་པ་དང་མེད་ན་མི་འབྱུང་བར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།

ཕྱི་ལུང་དོན་བཀག་པ་སྐོལ་བའི་ཉེས་པ་མིན་པ་ནི། ཅུ་བར།

གཏན་ཆོགས་བརྗོད་དམ་མ་བརྗོད་ཀྱང་། །འགལ་ན་སྐོལ་བས་འདིར་ཅི་བྱས། །

དེས་བརྗོད་ཉེས་པས་བསྟན་བཅས་ལ། །གཞོད་བྱེད་དུ་ནི་དེ་སྐྱེས་མིན། །

གཞོད་བྱེད་བཟོད་ཕྱིར་སྐྱོན་ཅིན། །གལ་ཏེ་མ་བཟོད་ན་དེ་ཅི། །

གཞོད་པ་མིན་ནམ་མི་རིགས་བྱེད། །མིན་ཏེ་ཅིས་ན་སྐྱོན་ཅན་ཡིན། །

གཏན་ཆོགས་ལྟར་སྒྲུང་གཞན་དག་ལ། །རང་འདོད་ཉིད་ནི་སྒྲུབ་མེད་ཕྱིར། །

@IV-40 དོན་མེད་བཟོད་པས་སྐྱོན་འབྱུང་ན། །དེ་སྒྲུབ་ཕྱིར་ན་འདིར་མ་ཡིན།

།

ཞེས་པས། ཏྲག་པ་ནམ་ཡོན་ལ་བྱས་པ་གཞོད་བྱེད་དུ་བཟོད་

པས་ཤོལ་བ་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་འདྲའི་ཤོལ་བ་ཆོས་

ཅན། བྱས་པ་དེ་གཞོད་བྱེད་དུ་བཟོད་པའི་ཉེས་པས་བསྟན་བཅོས་

ལ་གཞོད་བྱེད་དུ་ནི་བྱས་པ་དེ་གསར་དུ་སྐྱེས་པ་མིན་པར་ཐལ།

བྱས་པ་གཞོད་བྱེད་དུ་བཟོད་པ་འདིར་ཉེས་པ་ཅི་བྱས་ཏེ་མ་བྱས་པའི་

ཕྱིར་ཏེ། གཏན་ཆེགས་བྱས་པ་དེ་གཞོད་བྱེད་དུ་བཟོད་དམ་མ་བཟོད་

ཀྱང་། ཏྲག་པ་ནམ་ཡོན་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། མ་བརྟགས་པར་

གཞོད་བྱེད་བཟོད་པས་ཤོལ་བ་སྐྱོན་ཅན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ཆོས་ཅན།

དེ་ལྟར་བཟོད་པས་ཅིས་ན་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

བྱས་པ་གཞོད་བྱེད་དུ་བཟོད་པ་མི་རིགས་པ་བྱེད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

གཤམ་ཏེ་དེ་ལྟར་མ་བཟོད་ན་བྱས་པ་དེ་ཅི་རྟག་པ་ནམ་ཡོན་ལ་གཞོད་

པ་མིན་ནམ་སྟེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཡང་དག་འགོད་པར་ཁས་

སྒངས་ནས་དོན་མེད་པའི་གཏན་ཆོགས་ལྟར་སྒྲུང་བཟོད་པས་གོལ་བ་

སྐྱོན་ཅན་དུ་འགྱུར་ཏེ། གཏན་ཆོགས་ལྟར་སྒྲུང་གཞན་

@IV-41 དག་ལ་རང་གི་འདོད་ཡུལ་ཉིད་ནི་སྐྱབ་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

སྐྱ་མི་རྟག་སྐྱབ་པའི་སྤྲ་གྲོལ་ཆོས་ཅན། བྱས་པས་རྟག་པ་ནམ་ཡོན་

ལ་གཞོད་པ་འདིར་གྲོལ་བ་སྐྱོན་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། བྱས་པ་སྐྱ་མི་

རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

༥ ལུང་དོན་བཀའ།

པས་འགལ་ན་ཏུ་ཅང་ཐལ་བ་ནི། ཅུ་བར།

གལ་ཏེ་བསྟན་བཅོས་ལ་ལ་འགའ། །རིགས་མིན་པས་ན་རིགས་སྒྲ་བ། །

གཞན་པ་དག་ཀྱང་འགོག་བྱེད་ཅིས། །བྱ་བ་རྒྱལ་རིགས་ལྷགས་ཡིན་ནོ། །

དོན་ཀྱན་མཚུངས་པར་བྱས་ནས་ནི། །སྒྲ་བྱེད་བཟོད་པར་རྒྱས་མ་ཡིན། །

དེས་ན་ཀྱན་ཏུ་བསྒྲུབ་བྱ་དང་། །སྒྲ་བྱེད་ནམ་གཞག་འདི་ཉམས་འབྱུར། །

ཆོས་ཅན་གཅིག་ལ་འགའ་བ་དང་། །མི་རུང་ཕྱིར་ན་འགའ་ངེས་ལ། །

གཞོད་འབྱུར་འདི་ནི་དེ་འདྲ་བའི། །འགའ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

དེ་དག་གཞིད་བྱ་གཞིད་བྱེད་ནི། །མིན་ཡང་བསྟན་བཅས་དོན་སྤྲད་ཕྱིར། །

འབྲེལ་བ་མེད་ཀྱང་གཞིད་ཅེ་ན། །ཐམས་ཅད་ཐམས་ཅད་གྱིས་གཞིད་འགྱུར། །

འབྲེལ་ཡོད་དེས་ན་དེ་ཉིད་ལ། །གཞིད་འགྱུར་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། །

རྟགས་ཀྱན་རང་གི་བསྟན་བྱ་ལ། །སྟོན་དང་ཡོན་ཏན་དཔུང་ཕྱིར་རོ། །

@IV-42 མེད་ན་བསྟན་བྱ་མི་འབྱུང་བའི། །འབྲེལ་བ་དེ་ནི་འདིར་རྟགས་མེད། །

འདིར་ནི་བསྟན་བཅས་གཞིད་འབའ་ཞིག། །སྟོན་ཡིན་དེ་གཞན་བྱས་ལ་འང་མཚུངས།

།

ཞེས་པས། གལ་ཏེ་བསྟན་བཅོས་ལ་ལར་རྟག་པ་ནམ་ཡོན་

ལྟ་བུ་འགའ་ཞིག་རིགས་པ་མིན་པ་བཀག་པས་ན། རིགས་པ་སྟབ་

གཞན་པ་དག་ཀྱང་འགོག་པར་བྱེད་ཅིས་བྱ་བ་ཆོས་ཅན།

མི་འཐད་དེ། རྒྱལ་རིགས་ངན་པའི་ཆོས་ལུགས་དང་མཚུངས་པ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། ལུང་དོན་ཀྱན་དང་བསྟབ་བྱར་མཚུངས་པར་བྱས་

ནས་ནི། སྟབ་བྱེད་ཡང་དག་བཟོད་པར་རྣམ་པ་མ་ཡིན་པ་

དེས་ནའི་ཕྱིར། ཀུན་ཏུ་བསྐྱབ་བྱ་དང་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ནམ་གཞག

འདི་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །སྤྱོད་ཅན་གཅིག་ལ་རྟག་མི་

རྟག་འགལ་བ་དག་གཞི་མཐུན་དུ་འདུ་བ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར།

ཆོས་ཅན་དེ་དངོས་སུ་འགལ་བའི་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀ་ཡིན་

པར་ངེས་པ་ལ་གཞོད་པར་འགྱུར་རོ། །རྟག་པ་ནམ་ཡོན་བཀའ་

པས་སྤྱོད་མི་རྟག་པར་འགྱུབ་པ་མི་འགལ་ཏེ། རྟག་པ་

ནམ་ཡོན་མིན་པ་དང་མི་རྟག་པ་འདིར་ནི། རྟག་མི་རྟག་

@IV-43 དེ་འདྲ་བའི་འགལ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟག་མི་

རྟག་འབྲེལ་བ་མེད་ཀྱང་རྟག་པ་ནམ་ཡོན་བཀག་ན། སྒྲ་མི་

རྟག་པ་ལ་གཞོད་དེ། རྟག་པ་ནམ་ཡོན་མིན་པ་དང་མི་རྟག་

པ་དེ་དག་གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་མིན་ཡང་། རྟག་པ་ནམ་ཡོན་

བཀག་ན་བསྟན་བཅས་ཀྱི་དོན་བསྐྱད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

རྟག་ས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་གཞོད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ།

འབྲེལ་མེད་གྱི་ལུང་དོན་ལ་གཞོད་པས། སྐབས་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་

ལ་གཞོད་པའི་ཕྱིར། ཏྲག་པ་ནམ་ཡོན་དེ་སྒྲ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་

པ་དེས་ན་དེ་ཉིད་ལ་གཞོད་ན་ཏྲགས་འགལ་བར་འགྱུར་གྱི་

གཞན་ལ་གཞོད་པས་འགལ་བ་མིན་མོའི་ན། བྱས་པ་དེས་

ཏྲག་པ་ནམ་ཡོན་ལ་གཞོད་པས་སྒྲ་མི་ཏྲག་པར་སྒྱབ་པའི་ཏྲགས་

འགལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་གཞོད་ཀྱང་སྒྲ་མི་ཏྲག་པར་སྒྱབ་

པའི་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པ་ལ་མི་གཞོད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ།

རྟགས་ཀྱན་རང་གི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་སྟོས་ནས་སྐྱོན་ཅན་དང་ཡོན་ཏན་

ཅན་དུ་དཔྱད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟག་པ་ནམ་ཡོན་

@IV-44 མེད་ན་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་དེ་ནི་འདིར་རྟགས་

པ་མེད་གྱི། རྟག་པ་ནམ་ཡོན་ལ་གཞོད་པས་སྐྱ་མི་རྟག།

པ་ལ་གཞོད་པ་འདིར་ནི། བསྐྱན་བཅོས་གྱི་དོན་ལ་གཞོད་པ་

འབའ་ཞིག་སྐྱོན་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་ཆོས་ཅན། ཅོལ་བྱུང་གིས་

དི་རྟག་པ་ས་ཡོན་ལ་གཞོད་པས་ཀྱང་རྟགས་འགལ་བར་ཐལ།

བསྟན་བཅས་ཀྱི་དོན་ལ་གཞོད་པ་དེ་ནི། གཞན་རྩོལ་བྱང་

གིས་དི་རྟག་པ་ས་ཡོན་ལ་གཞོད་པ་བྱས་པ་ལའང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

༥ ཐུན་མོང་ལུང་དོན་བསྟུབ་བྱར་འདོད་པ་དགག་པ་ལས་འདོད་པ་

བརྗོད་པ་ནི། ཅུ་བར།

གལ་ཏེ་བསྟན་བཅས་ཁས་སྒྲངས་

ཕྱིར། །བསྟན་བཅོས་མཐོང་བ་མ་ལུས་བསྟུབ།

ཅེས་པས།

གཤམ་ཏེ་རང་གཞན་གྱི་སྤེལ་ས། གློལ་བས་བསྟན་བཅོས་ཁས་

སྒངས་པའི་ཕྱིར། །བསྟན་བཅོས་ལས་མཐོང་བ་མ་ལུས་པ་བསྟུབ་

བྱ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།

༥ དེ་དགག་པ་ལས་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་

པ་བརྗོད་པ་དམ་བཅའ་ཐལ་བ་ནི། ཙུ་བར།

@IV-45

དཔེ་དང་གཏམ་ཆོགས་མ་གྲུབ་སྒྲ། །དམ་བཅའ་བ་ནི་ཐལ་བར་འགྱུར། །

གལ་ཏེ་སྒྲུབ་བྱེད་ཉིད་བརྗོད་པ། །མ་ཡིན་འདོད་པ་སྒྲོས་ཕྱིར་ན། །

བསྒྲུབ་བྱ་རིག་པས་ཐོབ་པ་ནི། །ཆོག་ལས་ལྡོག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

མི་འདོད་བསྒྲུབ་བྱ་མིན་ཞེན། །ཁྱོལ་བ་མི་འདོད་ཆོས་གཞན་ཡང་། །

བསྐྱབ་མིན་དེ་ཆོ་བསྐྱབ་བྱ་བ། །མིན་ལ་གནོད་པས་ཅི་ཞིག་འགལ།

།

ཞེས་པས། བསྐྱན་བཅོས་ལས་བཤད་པའི་དཔེ་དང་གཏན་ཆོག་ས་

མ་གྲུབ་པ་སྒྲ་བ་ཆོས་ཅན། དམ་བཅའ་བར་ནི་ཐལ་བར་

འགྱུར་བར་ཐལ། བསྐྱབ་བྱ་རྒྱུ་དཔ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྐྱབ་

བྱེད་ཉིད་དུ་བརྒྱུད་པའི་དཔེ་ཏྲགས་མ་གྲུབ་པ་ཆོས་ཅན། བསྐྱབ་བྱ་

མ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཕྱིར་དུ། གྲུན་བརྟུས་

སྤྱུ་ཁོན་དང་རིགས་སྒོར་འདྲོད་པ་སྒྲོས་པའི་ཕྱིར་ཞེན།

གོང་གི་དེ་ཆོས་ཅན། བསྐྱབ་བྱར་རིགས་པས་ཐོབ་པ་ནི་ཡིན་

པས། ཁོན་དང་འདྲོད་པའི་ཆོག་ལས་ཐོག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་རྒྱལ་བས་བསྐྱབ་བྱར་མི་འདྲོད་པས་བསྐྱབ་བྱ་མིན་ནོ་ཞེན།

ཆོས་གཞན་རྟག་པ་ནམ་ཡོན་ཡང་རྒྱལ་བས་བསྐྱབ་བྱར་མི་

@IV-46 འདྲོད་པས་བསྐྱབ་བྱ་མིན་ནོ། །འདྲོད་པ་དེའི་ཆོ་རྟག་པ་ནམ་ཡོན་

བསྐྱབ་བྱ་མིན་པས། བྱས་པ་དེས་རྟག་པ་ནས་ཡོན་ལ་གནོད་པས་

རྟགས་ཅི་ཞིག་འགལ་ཏེ་མི་འགལ་ལོ།

༥ རང་སྒྲ་སྒྲོས་པ་

དོན་མེད་དུ་ཐལ་བ་ལས་ཐལ་བ་དགོད་པ་ནི། ཅུ་བར།

ཕྱོགས་མཚན་ཕྱི་རོལ་དོན་ཅན་ཡིན། །རང་ཉིད་སྒྲ་ཡང་དོན་མེད་འགྱུར།

།

ཞེས་པས། རང་ཉིད་ཅེས་པའི་སྒྲ་ཡང་ཆོས་ཅན། ཕྱོགས་གྱི་

མཚན་ཉིད་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ།

ལུང་དོན་བསྐྱབ་བྱར་བཅོད་པའི་ཕྱིར་དུ་སྒྲོས་པ་གང་ཞིག་ལུང་དོན་

བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་སྒྲོས་པ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་

རོ།

ཕྱི་བསྟན་བཅས་ལ་འདོད་པས་འཇུག་པའི་དོན་དུ་སྒྲེས་པ་

དགག་པ་ནི། ཕྱི་བར།

བསྟན་བཅས་འདོད་འཇུག་དོན་ཞིན། །

འོན་དུགས་འདི་གང་ལས་ཡིན། །དེ་ནི་ཚད་མས་བཀག་མེད་ན། །

འཛིན་པ་གང་གིས་བསྟོན་པར་རྒྱས། །གལ་ཏེ་ཚད་མས་བཀག་ན་ཡང་། །

ཆོག་ལས་གང་གིས་འཇུག་པར་འགྱུར། །དེ་དག་སྤར་ཡང་གྲུབ་མཐའ་ནི། །

རང་ཉིད་འདོད་པ་ཉིད་གྱིས་འཛིན། །དེ་ནི་ཕྱིས་ཀྱང་ཇི་ཞིག་ལྟར། །

@IV-47 གཞན་འཛིན་པ་ནི་ཅིས་མི་ཐོབ། །འདོད་གཞོད་མེད་དང་བསྐྱབ་བྱ་མིན། །

ཐུག་པ་མེད་པར་བསྟན་པས་ན། །ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར། །

འདིར་ནི་རང་ཉིད་སྒྲ་མཛད་དོ།

།ཞེས་པས། བསྟན་བཅས་ལ་འདོད་

པས་འཇུག་པའི་དོན་དུ་རང་སྒྲ་སྒྲོས་སོ་ཞེན། གོ་ལ་བ་དབང་ནོན་

བསྟན་བཅོས་ལ་འདོད་པས་མི་འཇུག་གས་སྟུང་པའི་དོགས་པ་འདི་སེལ་

དགོས་པ་གང་ལས་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོལ་བ་དབང་རྟོན་

དེ་ནི་ལུང་དོན་ཚད་མས་བཀག་པ་མེད་ན་ལུང་འཛིན་པ་གང་གིས་

ཀྱང་བསྟོག་པར་མི་རྟུས་ལ། གལ་ཏེ་ལུང་དོན་ཚད་མས་བཀག་

ན་ཡང་། རང་ཉིད་ཀྱི་ཚིག་ལས་གང་གིས་ལུང་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་

བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོལ་བ་དབང་རྟུལ་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་

པའི་དོན་དུ་རང་སྒྲ་སྟོས་མི་དགོས་པར་ཐལ། རྟོལ་བ་དབང་རྟུལ་

དེ་དག་སྤར་ཡང་གྲུབ་མཐའ་ནི་རང་གི་འདོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཛིན་

ཅིང་། དེ་ནི་ཕྱིས་ཀྱང་ཇི་ཞིག་ལྟར་བསྟན་བཅོས་གཞན་འཛིན་

པ་ནི་ཅིས་མི་ཐོབ་སྟེ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་རང་ལ་འང་རང་སྒྲ་

སྟོས་པ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། བསྐྱབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་

@IV-48 འཆད་པའི་སྐབས་འདིར་ནི། རང་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་མཛད་པ་ཆོས་ཅན།

དོན་ཡོད་དེ། ལུང་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ནམ་སྟམ་པའི་ལོག་པར་

རྟོག་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར། སེལ་རྣམ་ཏེ། ལུང་དོན་ལ་གཞོད་པས་

འདོད་ཡུལ་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོད་པ་མེད་པ་དང་། ལུང་དོན་བསྐྱབ་

བྱ་མིན་པ་དང་། ལུང་དོན་ལ་གཞོད་པས་སྐབས་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་

གཞོད་ན་ཐུག་པ་མེད་པར་བསྟན་པས་སོ།།

༥ གྲགས་པ་ཆོས་

ཅན་དུ་གཟུང་བའི་དོན་དུ་སྒྲེས་པ་དགག་པ་ནི། ཅུ་བར།

གཞུང་ལུགས་ཀྱིས་བྱས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དག། ཡོངས་སུ་སྤངས་ནས་རབ་བྱགས་པའི། །

ཆོས་ཅན་དག་ནི་ཟུང་དོན་དུ། གཞན་ནི་རང་ཉིད་སྒྲ་བཟོད་ཟེར། །

དཔུང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་ནི། རང་བྱགས་ཉིན་ནི་བྱལ་བྱུར་ཏེ། །

རང་འདོད་བརྟགས་པའི་ཁྱད་པར་ཅན། གདོས་པོ་རྣམས་ཚུད་མེད་ཕྱིར་རོ།

།

ཞེས་པས། རང་རང་གི་གཞུང་ལུགས་ཀྱིས་བྱས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དག།

ཆོས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྤངས་ནས། རབ་ཏུ་གྲགས་པའི་ཆོས་ཅན་

དག་ནི་གཟུང་བའི་དོན་དུ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྤྱོད་ཅེས་ཀྱན་བཏུས་

ཀྱི་འགྲེལ་བྱེད་གཞན་ནི་ཟེར་རོ། །ཁྱད་ཆོས་ལ་དཔུང་པ་

@IV-49 བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་ཀྱིས་ནི། སོལ་ཕྱི་སོལ་གཉིས་ཀ་ལ་

རབ་ཏུ་གྲགས་པའི་རྟོན་ཆོས་ཅན་ནི་གྲུབ་པར་གྱུར་ཏེ།

རང་གི་འདོད་པས་བརྟགས་པའི་ཆོས་ཅན་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་

སྒྲིང་དུ་བྱད་ཆོས་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་ཚུད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

༥ གྲུབ་ཟིན་ཆོས་ཅན་བསྐྱབ་བྱ་མིན་པར་ཉོགས་པའི་དོན་

དུ་རང་ཉིད་སྒྲོས་པ་དགག་པ་ནི། ཅུ་བར།

ཅི་སྟེ་གྲུབ་པར་བརྟན་པ་ཡི། །ཆོས་ཅན་བསྐྱབ་བྱ་མིན་བརྗོད་ན། །

རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་བརྟན་པ། །ཞེས་བྱ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ཉོགས། །

གྲུབ་དང་སྐྱབ་པའི་ངོ་བོ་ནི། །བསྟན་པ་དག་ནི་ཡོད་ཡིན་ན། །

བསྐྱབ་བྱ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ཞེས། །བྱ་བ་འདི་ན་འབྲས་ལྡན་འགྱུར།

།

ཞེས་པས། ཅི་སྟེ། ཆོས་ཅན་གྲུབ་པར་བསྟན་པའི་སྒོ་

ནས་བསྐྱབ་བྱ་མིན་པར་ཉོགས་པའི་དོན་དུ་རང་སྐྱ་བརྗོད་དོ་ཞེ་ན།

རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་བརྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཉིད་ཀྱིས། གྲུབ་ཟིན་གྱི་ཆོས་

ཅན་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་པ་དེ་ཉོགས་ཏེ། གྲུབ་ཟིན་པ་དང་སྐྱབ་པར་

བྱེད་པའི་ངོ་བོར་ནི་བསྟན་པ་དག་ནི་བསྐྱབ་བྱར་དགོས་པ་ཡོད་པ་ཡིན་

@IV-50 ན། དེ་བཅད་ཕྱིར་དུ་བསྐྱབ་བྱ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ཞེས་

བྱ་བ་འདི་ནི་འབྲས་བུ་དང་ལྷན་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

ཕྱོགས་སྟོན་དུ་མི་འབྱུང་ཚུལ་དང་རྟགས་སྟོན་ཕྱོགས་སྟོན་ལཡན་པ་

ཕྱོགས་སྟོན་དུ་མི་འབྱུང་བའི་ཚུལ་དང་རྟགས་སྟོན་ཕྱོགས་སྟོན་ལཡན་པ་ནི། །ཙ་བར།

རྒྱུ་སྒྲུ་དཔག་པ་སྒྲི་ཡི་ནི། །ཡུལ་ཅན་ཉིད་དུ་བཤད་པ་ཡིན། །

འདིར་ནི་དེ་སྐད་མ་བསྟན་གྱང་། །སྤྱོད་པ་ལ་འགལ་བ་ཅུང་ཟད་མེད། །

གཤམ་ཏེ་ཆོས་ཅན་བསྐྱབ་བྱར་བྱས། །དེ་ལས་ཅིར་འགྱུར་དེ་མི་རྣམས། །

ཅི་ཕྱིར་རྟགས་རྒྱུ་འགྲོ་མེད་ཕྱིར། །འདི་དེ་དག་གི་སྒྲིན་མིན་ནམ། །

ཡན་ལག་ཕྱི་མ་ལ་བསྟོས་པ། །སྤྱོད་པ་སྒྲིན་འདོད་མིན་དེ་ལྟ་ནའང་། །

གཏན་ཆོག་ས་ལ་སོགས་ཉེས་པ་ཡང་། །ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོན་དུ་ཐལ་འགྱུར་ཏེ། །

ཐམས་ཅད་ཕྱོགས་ལ་གཞོད་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཕྱིར་དེ་ཙམ་དང་འབྲེལ་བ། །

ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོན་འདོད་གཞན་མིན་ཏེ། །མངོན་སུམ་ལ་སོགས་འགལ་བ་བཞིན།

།

ཞེས་པས། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཆོགས་སྤྱིའི་ནི་ཡུལ་

ཅན་ཉིད་དུ་ལཤད་པས་མ་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཉིད་ཡན་གར་བ་བསྐྱབ་

བྱ་མིན་པར་ཉོགས་ཉུས་པས་སོ། །ཆོས་ཅན་ཡན་གར་བ་བསྐྱབ་

བྱ་མིན་པར་ཉོགས་པའི་དོན་དུ་རང་སྐྱ་སྒྲོས་པ་མི་འཐད་དེ། བསྐྱབ་བྱའི་

@IV-51 མཚན་ཉིད་འཆད་པའི་སྐབས་འདིར་ནི། མ་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཅན་ཡན་

གར་བ་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཉོགས་པའི་དོན་དུ་རང་ཉིད་ཅེས་དེ་སྐད་

མ་བསྟན་ཀྱང་། ཕྱོགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་འགྲུབ་པ་ལ་འགལ་

བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་མ་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཅན་ཡན་

གར་བ་བསྐྱབ་བྱར་བྱས་ན། དེ་ལས་སྒྲིན་ཅིར་འགྱུར་དེས་པས།

དེ་རྟགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་མི་ཉུས་པའི་ཕྱིར་ཞེན། ཅིའི་ཕྱིར་བྱས་པས་

རྟགས་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་དང་། ཆོས་དཔེ་ལ་རྗེས་འགོ་

མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེན། རྟགས་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་དང་ཆོས་

དཔེ་ལ་རྗེས་འགོ་མེད་པ་འདི་ཆོས་ཅན། ཕྱོགས་སྐྱོན་མ་ཡིན་

པར་ཐལ། རྟགས་དཔེ་དེ་དག་གི་སྐྱོན་མིན་ནམ་ཏེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁྱབ་སྟེ། ཡན་ལག་ཕྱི་མ་རྟགས་དཔེ་ལ་སྟོས་པའི་སྐྱོན་ཕྱོགས་

སྐྱོན་དུ་འདོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་། ཕྱོགས་སྐྱོན་ཡིན་ཏེ།

ཕྱོགས་འགྲུབ་པ་ལ་གཞོད་པའི་ཕྱིར་ཞེན། དེ་ལྟ་འང་གཏན་ཆོགས་

ལ་སོགས་པའི་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོན་དུ་ཐལ་

བར་འགྱུར་ཏེ། ཕྱོགས་འགྲུབ་པ་ལ་གཞོད་པའི་ཕྱིར།

@IV-52 འོན། ཕྱོགས་སྐྱོན་གང་ཞེན། སྒྲ་མཉན་བྱར་

སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་སུ་བརྩེད་ནས། ཕྱི་རྟོལ་གྱིས་གྲུབ་ཟིན་པ་ཆོས་

ཅན། ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོན་དུ་འདོད་ཀྱི། གཞན་ཏྲགས་སྐྱོན་

མིན་ཏེ། དམ་བཅའ་དེ་ཙམ་དང་འབྲེལ་བའི་ཉེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དཔེར་ན། མངོན་སུམ་དང་འགལ་བ་སྒྲ་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པར་དམ་བཅས་པ་བཞིན་ནོ།

ཧྲིལ་མ་གྲུབ་ཆེས་ཅན་བསྒྲུབ་བྱ་

མིན་པར་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་རང་སྒྲ་སྟོས་པ་དགག་པ་དངོས་ནི།

རྩ་བར།

རྒྱ་སོགས་མཚན་ཉིད་བསལ་བྱ་ལ། །སྟོས་པ་མེད་

པར་མ་ཁྱབ་དང་། རྟོག་པ་དག་ནི་སྤང་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་ཀྱི་

མཚན་ཉིད་བཤད་པ་ཡིན། རང་ཉིད་ཆོག་ཕྱད་ངེ་བའི་སྒྲ། །མ་བསལ་

བ་དང་བཅས་པ་དག རྟོག་པ་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན། །འདོད་སྦྱས་མ་

ཁྱབ་སེལ་བར་བྱེད། །བསྐྱབ་བྱར་ཁས་སྒྲངས་རྟོགས་མཚན་ཉིད། །དེ་ན་མས་

ལ་ནི་རྟོགས་ཉིད་མེད། །བསལ་བ་གཞོད་དང་ལྷག་མ་ལ། །མཚན་ཉིད་

འཇུག་པ་མེད་ཕྱིར་རོ།

ཁེས་པས། རྒྱ་རྒྱལ་དཔེ་སྟེང་གི་

མཚན་ཉིད་ཀྱི་བསལ་བྱ་སེལ་བ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར། མ་ཁྲབ་

@IV-53 པ་དང་། ལྟོག་པ་ཁྲབ་ཆེས་པ་དག་ནི་སྤང་བའི་ཕྱིར་དུ་ཕྱོགས་ཀྱི་

མཚན་ཉིད་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོག་གང་གིས་སེལ་ན།

མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་རང་ཉིད་ཆོག་ཕྱད་ངོ་བོའི་སྒྲིམ་བསལ་བ་དང་

བཅས་པ་དག་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱའི་ལྟོག་པ་

ཁྲབ་ཆེས་པ་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོལ་བས་མི་འདོད་པའི་

ལུང་དོན་དང་། སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཀོད་བཞིན་པ་དང་། ཕྱི་གྲོལ་གྱིས་

བྱུང་ཟེན་པ་དང་། ཚད་མས་བསལ་བ་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་

ཡིན་པ་སེལ་བའི་ཕྱིར། ཚིག་ཟུར་གྱི་འདོད་པའི་སྐྱས་གཞན་

དོན་བསྐྱབ་བྱའི་མ་ཁྲབ་པ་སེལ་བར་བྱེད་དེ། དག་ཏུ་མ་བརྗོད་ གྱང་། ཞེ་བས་འདོད་པ་བསྐྱབ་བྱར་ཡོད་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

༥ མདོར་བསྟན། ཚད་མས་མ་བསལ་ཞིང་། གྲོལ་བརྟོགས་ལྡན་གྱིས་

བསྐྱབ་བྱར་ཁས་སྒྲངས་པ་དེ་གཞན་དོན་སྟོགས་ཡང་དག་གི་མཚན་

ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཚད་མས་བསལ་བ་སོགས་དེ་རྣམས་ལ་ནི།

ཕྱོགས་གྱི་མཚན་ཉིད་དེ་འཇུག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚད་མས་

བསལ་བ་ལ་ཚད་མས་གཞོད་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་དོན་གཅིག་པ་ལ་དགོངས་སོ། །ལྷག་མ་ཕྱི་གྲོལ་

@IV-54 གྲིས་བྱ་བ་ཟིན་སོགས་བཞི་ལ། ཕྱོགས་གྱི་མཚན་ཉིད་གྲོལ་

བ་རྟོགས་ལྡན་གྲིས་བསྐྱབ་བྱར་ཁས་སྒྲངས་འཇུག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཎ དེ་ལ་ཚུད་སྤང་ནི། ཅ་བར།

རང་ཉིད་འདོད་པ་

བརྗོད་པ་ཡིས། །ངེས་གཟུང་དོན་ནི་རྟོགས་ན་ཡང་། །བྱེད་པའི་མཐའ་

དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། །དུས་གཞན་བཅད་ཕྱིར་བཤད་པ་ཡིན། །འདོད་རྒྱུན་

འདིར་ནི་ཡན་ལག་མིན། །འདོད་པར་གྱུར་པའི་ཆོག་དག་ལ། །

ཡན་ལག་ཉིད་ཡིན་དེ་ཡིས་ནི། །གཏན་ཆོགས་མ་གྲུབ་ལ་སོགས་འགོག་

།

ཅེས་པས། གྲུན་བརྟམ་སུ། བསྐྱབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་

འཆད་པའི་ཚིག་ཟུར་གྱི་རང་ཉིད་དང་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ཚོས་ཅན།

བསྟན་བྱ་བ་དང་བྱད་གཞི་བྱད་ཚོས་སུ་མ་འབྲེལ་ན་ཡང་། དེས་གཟུང་

གི་དོན་རྟོགས་ནུས་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་ཡང་། རང་ཉིད་འདོད་པར་གྱུར་

པ་སྟོགས་ཡིན་ཞེས་པའི་ཚིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱད་པའི་མཐའ་

བསྟན་བྱ་དང་བྱད་གཞི་བྱད་ཚོས་སུ་འབྲེལ་བའི་རང་ཉིད་འདོད་ཚིག་

ཡིན་པས་རང་ཉིད་དང་འདོད་པ་བརྗོད་པ་

དེས། ངས་གཟུང་གི་དོན་རྟོགས་མི་རྒྱས་སོ། །

@IV-55 ཁོ་ན་ཞེས་པའི་ཆོག་གིས། ཏུས་གཞན་མ་འོངས་པ་ན་བསྐྱབ་

བྱར་འགྱུར་རུང་གི་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་གཅད་

དོ། །རང་ཉིད་དང་འདོད་ཆོག་གིས་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བསྐྱབ་

བྱ་ཡིན་པ་གཅོད་རྒྱས་ཏེ། རང་ཉིད་འདོད་པར་གྱུར་པ་ཕྱོགས་

ཡིན་ཞེས་པའི་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེན། ཀྱན་བརྟུས་སུ།

འདོད་པའི་སྐད་ཀྱི་བྱིངས་ལ་རྒྱན་བྱིན་པས། འདོད་པར་གྱུར་པ་

ཞེས་པའི་ཆོག་འདིར་ནི་ཆོས་ཅན། དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་

པ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་གཙོད་རྣམ་པའི་ཡན་ལག་མིན་

ཏེ། བསྐྱབ་བྱ་བ་དང་བྱད་གཞི་བྱད་ཆོས་སུ་འབྲེལ་བའི་འདོད་

ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིགས་སྒྲིའི་འདོད་པར་གྱུར་པའི་ཆོག་དེ་

ཡིས་ནི་ཆོས་ཅན། གཏན་ཆོགས་མ་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་

པ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་འགོག་སྟེ། དེ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་གཙོད་

རྒྱས་གྱི་ཡན་ལག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོར་ན།

ཀུན་བཏུས་སུ་བསྟན་བྱ་བ་ཞེས་པའི་ཆོག་ཡོད་པ་དང་། རིགས་

སྒོར་ཆོག་དེ་མེད་པས་རྒྱུན་གྱིས་ཡིན་ནོ། །

@IV-56

༥ དོན་བསྟུ་བ་ནི། ཅུ་བར།

རྫོད་བྱེད་མིན་ཕྱིར་ཡང་མི་རིགས།།

དེས་ན་རང་ཉིད་བདག་ཉིད་འདོད། །བསྟན་བཅས་ཀྱན་ལ་བསྟོས་མེད་པར།

དེ་འདོད་པ་ནི་བསྐྱབ་བྱ་ཉིད། །དེས་ན་མི་འདོད་དང་འབྲེལ་བའི།

འདོད་པ་ལ་ཡང་གཞོད་པ་ན། །ཇི་ལྟར་སྐྱབ་ལ་གཞོད་མེད་ཕྱིར།

ཕྱོགས་དང་གཏན་ཆོག་སྟོན་མེད་ཉིད།

།ཅས་པས། རང་ཉིད་ཅས་པའི་སྐྱ་ཆོས་ཅན། བསྟན་བཅས་ལ་འདོད་པས་

འཇུག་པ་སོགས་སྟོན་བྱེད་དུ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་དག་རྫོད་བྱེད་

མིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། དེས་ཤོལ་བ་བདག་ཉིད་ཀྱི་འདོད་

པ་བསྐྱབ་བྱར་སྟོན་ཏེ། བསྟན་བཅོས་ཀྱན་ལ་བསྟོས་པ་

མེད་པར་ཤོལ་བ་དེ་འདོད་པ་ནི་བསྐྱབ་བྱ་ཉིད་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཤོལ་བས་མི་འདོད་པ་དང་འབྲེལ་

བའི་བསྟན་བཅོས་མཁན་པོའི་འདོད་པ་ལ་ཡང་གཞོད་པ་ན་

སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་དང་གཏན་ཆོགས་སྟོན་མེད་

པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་གཞོད་ཀྱང་ཇི་ལྟར་སྒྲ་མི་རྟག་

པར་སྐྱབ་པ་ལ་གཞོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

@IV-57

བསལ་ཁ་རྒྱས་བཤད་

གསུམ་པ་མ་བསལ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། ཅུ་བར།

ཁས་སྒྲངས་དེ་ཡང་ཚད་མ་ནི། །དག་གིས་བཀག་མེད་ཡིན་པར་འདོད།།

གཏན་ཆོག་སྤྱི་ཚོམ་ལ་བཞུགས་པ། །བསལ་བ་གཏན་ཆོག་སྤྱི་ཚོམ་ལ་བཞུགས་པ།

ཉེས་མ་ཡིན། །རྒྱུ་ལྡན་དཔག་པའི་དབྱེ་བ་ཡིས། །གཞོན་པ་དེ་ནི་

རྣམ་བཞིར་བཤད། །དེ་ལ་ཁས་སྒྲུངས་འབྲས་རྟགས་ཏེ། །འགྲོ་ལ་

བྲགས་པ་རང་བཞིན་རྟགས།

ཞེས་པས། རྒྱུ་ལྡན་བསལ་ཁས་

སྒྲུངས་པ་དེ་ཡང་། མཛོན་རྒྱུ་ཆད་མ་ནི་དག་གིས་བཀག་

པ་མེད་པ་ཞིག་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པར་འདོད་དེ། ཚད་མས་བསལ་

བ་གཏན་ཚིགས་འཇུག་པའི་རྟེན་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། གཞན་དོན་

གྱི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། ཚད་མས་མ་གསལ་ཞིང་

ཕྱི་རྟོལ་ཐེ་ཚོམ་དང་ལྷན་པའི་ཚིགས་དོན་ལ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བརྗོད་པའི་

སྤྱིར། དམ་བཅའ་ལྟར་སྒྲུང་ལ་གཞི་དཔེ་ཚད་མ་དེ་ནི་བཞིར་

བཤད་དུ་རུང་སྟེ། གཞི་དཔེ་ཚད་མ་ལ་མངོན་སུམ་དང་། རྗེས་སུ་

དཔག་པ་ལ་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་ཡིས་སོ། །གསུམ་ཡོད་པ་དེ་ལ་

སྒོལ་བས་ཁས་བླངས་པའི་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་ཚིག་ཚེས་ཅན། རང་གི་བརྗོད་

@IV-58 བྱའི་འབྲས་བུར་ཁས་ལེན་པའི་ངོར། རང་གི་བརྗོད་བྱ་སྐྱབ་པ་ལ་འབྲས་

རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཞེས་བཤད་དུ་རུང་སྟེ། དེའི་ངོར་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་

བྱའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་དུ་རུང་བའི་ཕྱིར། འགྲོ་བ་ལ་གྲགས་

པ་རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པ་ཚེས་ཅན། རི་བོང་ཅན་ཟླ་བའི་སྐྱེས་

བརྗོད་རུང་དུ་སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ།

དེ་སྐབ་ཀྱི་སྐབ་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་ཟླ་བའི་སྐུ་བཅོད་

རུང་ལ་བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར།

ཡིད་ཆེས་ཀྱིས་མ་བསལ་བ་རྒྱས་བཤད་ལ་ལུང་གཞོད་གིགས་སུ་འབྱུང་ཚུལ་

ཡིད་ཆེས་ཀྱིས་མ་

བསལ་བ་རྒྱས་བཤད་ལ་ལུང་གཞོད་གིགས་སུ་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ནི།

ཙ་བར།

ཡང་དག་ངེས་ལྷན་བཟོད་འདོད་པ། །བདག་གཞན་ཡིད་ཆེས་མཚུངས་

པ་ཡི། །སྤྱིར་ན་རང་གི་ཆོག་དང་ནི། །བསྟན་བཅོས་གཅིག་ཏུ་བཤད་པ་ཡིན། །

ཇི་ལྟར་བདག་ནི་ཆོད་མིན་ན། །ཆོག་ནི་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་པ།།

དེ་བཞིན་བསྟན་བཅོས་མི་ཉིན་ན། །དེར་གྲགས་དོན་ལ་དཔྱོད་པ་ཡང་།།

མཚུངས་པར་བསྟན་སྤྱིར་བསྟན་བཅོས་དེའི། །སྐབས་ཉིན་ཉིད་ལ་གཞོད་བྱེད་ཅེས།།

དོན་འདི་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་འདི། །རང་གི་ཆོག་དང་ལྷན་ཅིག་ལཤད།།

དེས་ན་འདི་ལ་དཔེ་དག་ཀྱང་། །མཚུངས་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ཡིན། །

@IV-59 ཚད་མ་ནུམས་ནི་ཡོད་མིན་ན། །བསྟན་བཅོས་ཆོག་མི་རུང་ཕྱིར་རོ། །

རང་ཆོག་འགལ་ལ་གསལ་བའི་དཔེ། །ལུང་ལ་སྟོགས་ཅམ་བསྟན་པ་ཡིན།།

དེ་ལ་མ་འོངས་པ་ན་ཆོས། །བདེ་བ་མི་འགྲུབ་ཅེས་བྱ་ཡིན།

།

ཞེས་པས། ཡིད་ཆེས་པ་དང་དེའི་ཚིག་གང་ཞེན། རྟོལ་བ་བདག

དང་གཞན་བསྟན་བཅས་མཁན་པོ་ཆོས་ཅན། ཡིད་ཆེས་པ་ཡིན་

ཏེ། དོན་ཡང་དག་པར་ངེས་པ་དང་ལྡན་པ་བརྗོད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར།

རང་གི་ཚིག་དང་བསྟན་བཅས་གཉིས་ཀྱན་བཏུས་སུ་ཡིད་ཆེས་ཞེས་

སེལ་བྱེད་གཅིག་ཏུ་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཡིད་ཆེས་པའི་ཚིག་

ཏུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་རྟོལ་བ་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཚིག་

ནི་རང་གི་བརྗོད་བྱ་ལ་མི་སྟེ་བའི་ཚད་མར་ཁས་ལེན་པ་མིན་

ན་རང་གི་བསམ་པའི་དོན་གཞན་ལ་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ། རང་གི་ཆོག

ནི་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་བསྟན་བཅས་རང་གི་བརྗོད་

བྱ་ལ་མི་སྒྲིབ་པའི་ཆེད་མར་ཁས་སྒྲུངས་པ་ལ་མི་བརྟེན་ན་བསྟན་བཅས་

དེས་བྲགས་པའི་དོན་ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་ལ་དཔྱད་པ་ཡང་མི་འཇུག

གོ་ཞེས་མཚུངས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ། རང་ཆོག་དང་ལྷུང་

@IV-60 ཆོག་གཉིས་ཀ་ཡིད་ཆེས་ཞེས་པའི་ཆོག་གཅིག་གིས་བསྟན་པ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། དགོས་པ་ནི། སྐབས་གྱི་ཉིན་ཤིན་ལློག།

ཉིད་ལ་བསྟན་བཅོས་དེ། ཁས་སྒྲངས་པ་ཙམ་གྱིས་གཞོད་བྱེད་དང་སྐྱབ་

བྱེད་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་དོན་འདི་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ། བསྟན་བཅོས་

འདི་རང་གི་ཆོག་དང་ལྟན་ཅིག་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །རང་ཆོག་དང་

བསྟན་བཅོས་འདི་ཆོས་ཅན། གཞལ་བྱའི་དོན་ཅན་གྱི་ཆད་

མ་དག་མེད་དོ་ཞེས་སྟོང་ལ་རང་འགལ་གྱི་དཔེ་དག་ཀྱང་མཚུངས་པ་

ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྟོང་རང་འགལ་གྱི་དམ་

བཅའ་ལ་ཁས་སྒྲངས་པ་ཙམ་གྱིས་གནོད་བྱེད་ཡིན་པ་དེས་ནའོ།།

གཞལ་བྱའི་དོན་ཅན་གྱི་ཚད་མ་དག་མེད་དོ་ཞེས་པའི་ཚིག་དེ་

རང་ཚིག་དང་བསྟན་བཅོས་དང་འགལ་བ་གཉིས་ཀའི་དཔེར་རུང་སྟེ།

ཚད་མ་རྣམས་ནི་ཡོད་པ་མིན་ན། བསྟན་བཅོས་དང་རང་ཚིག་

ཚད་མར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། གཞལ་བྱའི་དོན་ཅན་གྱི་ཚད་མ་

དག་མེད་དོ་ཞེས་པའི་ཚིག་ཆོས་ཅན། རང་གི་ཚིག་དང་འགལ་

བ་ལ་རྣམ་པ་གསལ་བའི་དཔེ་ཡིན་ཏེ། ངག་དངོས་ལྷགས་

@IV-61 འགལ་བའི་དམ་བཅའ་གང་ཞིག་བརྗོད་བྱའི་ལྷོག་ཕྱོགས་འགྲུབ་

པ་ལུང་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། ལུང་དང་འགལ་བ་ལ་ཕྱོགས་

ཅམ་མཆོན་ནས་བསྟན་པའི་དཔེ་ཡིན་གྱི། ལུང་དང་འགལ་བའི་

རྣམ་པ་གསལ་བའི་དཔེ་མ་ཡིན། དཀར་པོའི་ཆོས་ནི་མ་འོངས་

པ་ན་བདེ་བ་མི་འགྲུབ་ཅེས་བྱ་བ་ནི། ལུང་དང་འགལ་བ་དེ་

ལ་རྣམ་པ་གསལ་བའི་དཔེ་ཡིན་ནོ།།

དངོས་སྟོབས་གྲིས་གྲུབ་པ་ལ་ལུང་གིས་མི་གཞོད་པ་

དངོས་སྟོབས་གྲིས་

གྲུབ་པ་ལ་ལུང་གིས་མི་གཞོད་པ་ནི། ཅུ་བར།

དེ་ལ་ཉིན་མིན་དངོས་པོ་ལ། །བསྟན་བཅོས་དང་འགལ་བཅོལ་ན་ཡང་།།

གཞོད་པ་མ་ཡིན་གཉིས་པོ་དག །རྣམ་པ་མཚུངས་ཕྱིར་གོགས་བྱེད་འགྱུར།།

དཔེར་ན་རང་གི་ཚིག་བཞིན་ཏེ། །དེ་ཡང་དེ་ཚེ་རང་ཚིག་བདག །

དེ་དག་གང་ལ་ཚད་མ་ཡོད། །དེ་ནི་གཞན་ལ་གཞོད་བྱེད་འགྱུར།།

དེ་ལྟ་མིན་ན་རིགས་བྲལ་གྱི། །དམ་བཅའ་རྒྱས་པ་མཚུངས་པ་ཡི།།

དམ་བཅའ་ཇི་བཞིན་དོན་ཅན་གྱི། །རྗེས་དཔག་ལ་ནི་ཇི་ལྟར་གཞོད།།

ལུང་རྣམས་ཚད་མ་ཡིན་པ་ནི། །སྤར་ཉིད་རྣམ་པར་བསྐྱོད་པ་ཡིན།

།

ཞེས་པས། ལུང་དེ་ལ་བརྟེན་པ་མིན་པའི་དངོས་པོ་སྒྲ་ལ་

@IV-62 སྟོད་པ་བས་སྒྲ་ཏྲག་པར་ཁས་སྒྲངས་ནས་ཕྱིས་ཚད་མས་མ་

གྲུབ་བཞིན་དུ། བསྟན་བཅོས་དང་འགལ་བ་སྒྲ་མི་ཏྲག་པར་

བརྗོད་ན་ཡང་གཞོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དམ་བཅའ་གཉིས་པོ་དེ་

དག་པན་རྩོན་གོགས་བྱེད་ཙམ་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་དམ་

བཅའ་འགལ་བ་རྣམས་པ་མཚུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན།

ངའི་མ་མོ་ཤམ་མོ་ཞེས་པའི་རང་གི་ཚིག་བཞིན་ནོ། །སྒྲ་ཏྲག་

སྟོན་གྱི་བསྟན་བཅས་ཚད་མར་བྱས་ནས། སྤྱི་ཚད་མས་མ་གྲུབ་

བཞིན་དུ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་ཁས་སྦངས་པ་དེའི་ཆེ་སྐྱ་རྟག་སྟོན་གྱི་བསྟན་

བཅས་དེ་ཡང་སྐྱ་མི་རྟག་པར་དམ་བཅའ་པ་ལ་གཞོད་པ་མ་ཡིན་

ཏེ། རང་ཆོག་འགལ་བའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་མི་

རྟག་པ་དང་རྟག་པར་དམ་བཅས་པ་དེ་དག་ལས། མི་རྟག་པར་ཚད་

མས་གྲུབ་ནས་དམ་བཅས་པ་དེ་ནི། གཞན་སྐྱ་རྟག་པར་དམ་བཅས་

པ་ལ་གཞོད་བྱེད་དུ་འགྱུར་ཏེ། སྐྱ་རྟག་པའི་ཕྱོག་ཕྱོགས་དམ་

བཅས་པ་དང་རྒྱབ་རྟེན་ཚད་མ་ཡོད་པའི་དམ་བཅའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟ་མིན་པར་སྐྱ་རྟག་སྟོན་གྱི་བསྟན་བཅོས་གྱིས། སྐྱ་

@IV-63 མི་རྟག་པར་དམ་བཅས་པ་ལ་གཞོད་ན། སྐྱ་རྟག་སྟོན་གྱི་

བསྟན་བཅོས་གྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་དམ་བཅས་པ་ལ་མི་གཞོད་དེ།

བསྟན་བཅོས་དེ་རྒྱབ་རྟེན་རིགས་པ་དང་བྲལ་བའི་སྐྱ་མི་རྟག་པའི་

དམ་བཅའ་དང་རྣམ་པ་མཚུངས་པའི་དམ་བཅའ་ཡིན་ཞིང་། སྐྱ་མི་

རྟག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་གྱི་དོན་ཅན་གྱི་རྗེས་དཔག་ལ་ནི་ཇི་ལྟར་

གཞོད་དེ་མི་གཞོད་དོ། །ལུང་རྣམས་ཚད་མ་ཡིན་པ་ནི་སྤར་ཉིད་རྣམ་

པར་བསྐྱོག་ཟིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

༥ ཆོས་ཅན་ལུང་གིས་

གྲུབ་པ་ལ་ལུང་གིས་གཞོད་པ་ནི། ལྟ་བར།

དེ་ཡི་ཕྱིར་

ན་ཁས་སྒངས་ནས། དཔྱིད་པ་དག་ལ་སྒྲོན་འདི་འདོད། །

དེས་ན་གཞོད་ཕྱིར་རྗེས་དཔག་ལས།།

ཁས་སྒངས་ཕྱི་རོལ་གྱུར་མིན་ཡང་། །ཡུལ་གྱི་བྱད་པར་བསྟན་པ་ཡི།།

ཕྱིར་ན་ཐ་དད་བྱས་པ་ཡིན། །དེ་ལྟ་མིན་ན་ཐལ་ཆེས་པ་འཇ།།

ལོགས་ཤིག་བྱས་པ་དོན་མེད་འགྱུར། །རང་གི་ཆོག་ཀྱང་ཐ་དད་པ།།

ཆོག་ཙམ་བརྗོད་ལ་གིགས་བྱེད་ཡིན། །དེ་ཡིས་བསྟན་བཅོས་ཆད་མར་ནི།།

ཁས་སྒངས་ཕྱིར་ན་དངོས་ཀྱན་ལ། །གཞོད་བྱེད་ཅིན་གལ་ཏེ་དེ།

@IV-64 མི་འདོད་གཞོད་བྱེད་ཡིན་ནམ་ཅི། །རང་ཚིག་འགལ་ན་རང་ཚིག་དང་།

བསྟན་བཅོས་འགལ་ཐ་དད་མི་འགྱུར། །སྦྱིས་བུའི་འདོད་པས་བྱས་ན་འདི།

ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཚད་མ་ཉིད། །དེས་ན་རང་གྲགས་དོན་དག་ལ།

བསྟན་བཅོས་དོར་ནའང་ཉེས་པ་མེད། །ལྟོག་གྱུར་དག་ལ་བསྟན་བཅོས་ནི།

མི་འདོད་དཔྱེད་པ་ཉིད་མི་འཇུག

ཁེས་པས། ལུང་ཁས་སྒྲངས་

ནས་དཔྱོད་པའི་དཀར་པོའི་ཆོས་ཀྱིས་བདེ་བ་མི་སྟེར་བར་དམ་བཅས་

པ་ལ། ལུང་གིས་གཞོད་པའི་སྟོན་འདི་ཡོད་དེ། དཀར་ཆོས་

ཀྱིས་བདེ་བ་སྟེར་བར་ལུང་གིས་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། དེས་ན།

ཁས་སྒྲངས་པའི་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་ནི་རྗེས་དཔག་ལས་ཕྱི་རོལ་

དུ་གྱུར་པ་མིན་ཏེ། ཏྲགས་ལ་བརྟེན་ནས་དམ་བཅའ་ལྟར་སྒྲུང་

གི་དོན་ལ་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་

ཡང་། ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་གི་ཡུལ་གྱི་བྱད་པར་བསྟན་པས་

རྗེས་དཔག་ལས་ཐ་དད་དུ་བྱས་པ་ལ་དོན་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟ་མིན་པར་

རྗེས་དཔག་གི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དུ། ཐ་དད་དུ་

བྱས་པ་ཡིན་ན། འབྲས་རང་གི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་

@IV-65 དཔག་གྱང་། བསྟན་དགོས་པ་ཏ་ཅང་ཐལ་ཆེས་པར་འགྱུར་ཏེ།

རྗེས་དཔག་གི་དབྱེ་བ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དུ་ཐ་དད་དུ་བསྟན་པར་ཁས་སྐྱངས་

པའི་ཕྱིར། གློན་མེད་དེ་རྗེས་དཔག་གི་ནང་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་

ཞེན། ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་གྲང་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བྱས་པ་དོན་མེད་

དུ་འགྱུར་ཏེ། མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། རིགས་སྒོར་

རང་ཆོག་བསྟན་བཅོས་ལས་ཐ་དད་དུ་བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་

ཅེ་ན། ཆོག་ཙམ་རྗེད་པ་རང་འགལ་གྱི་དམ་བཅའ་ལ་གོགས་

བྱེད་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་པས། རང་གི་ཆོག་གྲང་བསྟན་

བཅོས་ལས་ཐ་དད་དུ་བྱས་པའོ། །ཞོལ་བ་དེ་ཡིས་བསྟན་བཅོས་

ཚད་མར་ནི་ཁས་སྒྲངས་པའི་ཕྱིར་ན། དངོས་པོ་ཀྱན་ལ་ལྟང་

གཞོད་བྱེད་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་ལྟང་དེ་ཆོས་ཅན།

སྐོལ་བས་མི་འདོད་ནའང་གཞོད་བྱེད་ཡིན་ནམ་ཅི་སྟེ་ཡིན་པར་ཐལ།

དངོས་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་གཞོད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསྟན་བཅོས་དང་

འགལ་ན་སྐོལ་བའི་རང་ཆོག་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། འོ་ན།

རང་ཆོག་དང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་རང་འགལ་གྱི་དམ་བཅའ་ལ་

@IV-66 གིགས་བྱེད་ཙམ་དུ་ཐ་དད་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་

ཕྱིར། ལུང་དེ་སྐྱེས་བུའི་འདོད་པས་ཚད་མར་བྱས་སོ་ཞིན།

རང་ཚིག་ཀྱང་འདོད་པས་ཚད་མར་བྱས་པ་འདི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་

ཚད་མ་ཉིད་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །མངོན་སུམ་ལ་རབ་ཏུ་གྲགས་

པའི་དོན་དག་ནི་དངོས་སྟོབས་གྱིས་བྱུང་པ་དེས་ན། བྱོད་ལ་

བསྟན་བཅོས་སྐྱབ་བྱེད་དུ་དོར་ནའང་ཉེས་པ་མེད། ཤིན་ཏུ་རྒློག་

གྱུར་དག་ལ་ནི་ལུང་ཁོ་ནས་བྱུང་པས། བསྟན་བཅོས་ནི་

ཚད་མར་མི་འདོད་ན་ཁྱོད་ལ་དཔྱོད་པ་ཉིད་མི་འཇུག་གོ །

ཚད་མར་གྱུར་པའི་ལུང་ངོས་བཟུང་བ་

ཚད་མར་གྱུར་པའི་ལུང་ངོས་གཟུང་བ་ནི། ཅུ་བར།

འདི་ལ་བརྟག་པ་ཕལ་ཆེར་ནི། །འགལ་བ་བརྗོད་ཡིན་འདི་ལྟ་སྟེ།

ཆགས་སོགས་ཆོས་མིན་ཅུ་བ་དང་། །ཁྱུས་གྱིས་ཆོས་དག་འགྱུར་བའོ། །

མཐོང་དང་མ་མཐོང་བ་དག་ལ། །རིག་པས་གྲུབ་དང་རང་ཆོག་གིས།།

གཞོད་མེད་གཏན་ཆོགས་གང་ཡིན་དེ། །གཟུང་བར་བྱ་ཕྱིར་དཔྱོད་ འཇུག་འགྱུར།

།

ཞེས་པས། ལུང་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་མི་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་

སྟེ། ལུང་འདི་དག་གི་དོན་ལ་བརྟག་པ་ན། ཕལ་ཆེར་ནི་ནང་

@IV-67 འགལ་བཟློག་པ་མཐོང་ངོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། ཆགས་སོགས་ཆོས་མིན་པའི་

ཙ་བ་དང་། ཁྱེས་ཀྱིས་ཆོས་མིན་སྟེག་པ་ཙ་བ་ནས་དག་པར་འགྱུར་

བར་བཟློག་པ་དེའོ། །མཐོང་བ་མངོན་གྱུར་དང་སྟོག་གྱུར་དག

ལ་རིགས་པས་གྲུབ་པ་དང་། མ་མཐོང་བ་ཤིན་ཏུ་སྟོག་གྱུར་ལ་

རང་ཆོག་འགལ་བ་སོགས་ཀྱིས་གཞོན་པ་མེད་པའི་བསྟན་བཅས་གང་

ཡིན་པ་དེ་ནི། ཁྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་ཤིན་སྟོག་ལ་དཔྱོད་པ་འཇུག

པར་འགྱུར་ཏེ། ཁྱོད་ཤིན་སྟོག་གི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་གཟུང་བར་བྱ་

བའི་ལུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནི་ཚད་མར་གྱུར་པའི་ལུང་

ངོས་བཟུང་བའོ།།

གྲགས་པས་མ་བསལ་རྒྱས་བཤད་ལ་བརྗོད་རུང་གྲགས་པ་ཡིན་པ་བསྟན་པ་

གྲགས་པས་མ་བསལ་བ་རྒྱས་པར་

བཤད་པ་ལས་བརྗོད་རུང་གྲགས་པ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་ནི། ཅུ་བར།

སྐྱེས་བུའི་འདོད་དང་རྗེས་འབྲེལ་བ། །འདོད་སྐྱེའི་བརྗོད་བྱ་ཉིད་དོན་ལ།།

བཀག་མེད་ཕྱིར་ན་གཞོད་མེད་ངག །སྐྱེ་བོ་རྣམས་འདོད་ཡིད་ཆེས་ཡིན།།

ཐ་སྙད་ལས་ནི་སྐྱེས་པ་ཡི། །ཆོས་དེ་བྲགས་པའི་སྐྱ་ཡིས་བརྗོད།།

མངོན་སུམ་སོགས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡང་། །འཇལ་བྱེད་སྐྱ་སྐྱོ་བྲགས་ནས་བརྗོད།

།

ཅེས་པས། གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ལ་བྲགས་པས་མ་

@IV-68 བསལ་བ་དགོས་པས། གྲགས་པ་གང་ཞེན། གྲུས་བུའི་འདོད་

པ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་འདོད་རྒྱལ་བའི་ཟླ་བ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན།

རི་བོང་ཅན་ཁྱོད་ཀྱིས་བརྗོད་དུ་རུང་བར་སྒྲེ་བོ་ནམས་འདོད་ཅིང་

ཡིད་ཆེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་དོན་ཐམས་ཅད་བརྗོད་དུ་རུང་བ་

ལ་གཞོད་པ་མེད་པའི་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་བརྗོད་

བྱ་རུང་བ་ཉིད་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་བཀག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཟླ་བ་ཞེས་

པའི་ཐ་སྐད་ལས་ནི་སྐྱེས་པའི་ཚས་རི་བོང་ཅན་ཟླ་བའི་སྐྱས་བརྗོད་

རུང་དེ་ཚས་ཅན། གྲགས་པའི་སྐྱ་ཡིས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་

དེ། གྲགས་པ་མཚན་ཉིད་པ་དེའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བརྗོད་

རུང་གིས་བརྗོད་མི་རུང་ལ་གཞོད་མོད། །སྐྱ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་སྐྱ་

མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཇི་ལྟར་གཞོད་ཅིན། ཡུལ་གྱིས་གཞོད་

པ་ལ་ཡུལ་ཅན་གྱིས་གཞོད་ཅིས་བཤད་པ་སྟེ། མངོན་སུམ་སོགས་

གྱི་གཞལ་བྱ་ལ་ཡང་འཇལ་བྱེད་གྱི་སྐྱ་སྐྱོ་བཏགས་ནས་

བཙུག་པ་ཡིན་ནོ།

༥ བཙུག་རུང་གཞོད་བྱེད་ཡིན་པར་བསྟན་པ་ནི།

ཅུ་བར།

དེ་ལ་བཏེན་ནས་འབྱུང་བ་ཅན། །འདོད་པས་འཇུག་ཕྱིར་

@IV-69 དགག་མེད་པ། །བྱས་དང་མ་བྱས་པ་ནམས་སུ། །སྒྲ་ཚོགས་རང་བཞིན་ཉིད་

ཀྱིས་རུང་། །དོན་ཅམ་དང་ནི་རྗེས་འབྲེལ་ཅན། །བྱང་བ་འམ་ནི་འབྱུང་

འགྱུར་བ། །སྒྲ་ཡི་རུང་བ་ཉིད་དེ་ཡིས། །མི་མཐུན་པ་དག་གཞོད་པར་འགྱུར།

།

ཞེས་པས། འདོད་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འགྱུར་བ་ཅན་གྱི་ཁྱེ་བ་ཞེས་

པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། དོན་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་ཏུ་རུང་བ་དགག་ཏུ་མེད་

པ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པས་འཇུག་པའི་སྒྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་ཆོག་ས་

པའི་རི་བོང་ཅན་ཆོས་ཅན། སྒྲར་བརྟེན་བྱས་པ་ཁྱེ་བ་ཞེས་པ་དང་

སྒྲུབ་བདེ་མ་བྱས་པ་བྱམ་པ་ཞེས་པ་སོགས་རྣམས་ཀྱིས་བརྗོད་རུང་ཡིན་

ཏེ། རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པའི་རང་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དོན་སྣ་ཚོགས་ལ་བདེ་བ་རུང་བ་ལྟ་བུ་ཞེས་པའི་སྒྲུ་ཚོས་ཅན།

སྒྲུབ་བདེ་བྱུང་བ་ལྟ་བུ་ཞེས་པའམ་འབྱུང་བར་འབྱུར་བ་བྱམ་པའི་སྒྲུས་བརྗོད་

དུ་རུང་བ་དེ་ཡིས། དེ་དང་མི་མཐུན་པ་བརྗོད་མི་རུང་དག་ལ་གཞོད་

པར་འབྱུར་ཏེ། རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པའི་དོན་ཙམ་དང་ནི་རྗེས་སུ་འབྲེལ་

བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཕྱིན་པ་རྒྱུ་ལྟར་ལྟོག་པར་སྒྲིག་པའི་ཕྱིན་པ་ཞིག་ལ།

ཕྱིན་པ་ལ།

གྲགས་པ་མེད་ཀྱང་དངོས་པོ་ལ། རྒྱུ་ཉིད་དེ་ཡི་སྒྲིག་པ་ཉིད་ལས།

@IV-70 དེ་ལ་སྒྲིག་པ་ལྟར་ལྟོག་པར་སྒྲིག་པའི་ཕྱིན་པ་ཞིག་ལ།

གཞན་དུ་འདིར་ནི་གཞན་པ་ཡི། གཞན་ཆོག་ལྟར་ལྟོག་པའི་ཕྱིན་པ་ཞིག་ལ།

།

ཞེས་པས། བུམ་པའི་དངོས་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱ་བ་གྲགས་པ་

མེད་ཀྱང་བྲོད་ལ་རྒྱ་བའི་སྐྱས་བརྗོད་རྩང་དེ་ནི་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་

མེད་ཀྱང་རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པ་དེའི་སྟོབས་ཉིད་ལས་བྲོད་ལ་སྐྱ་ཀུན་

བརྗོད་རྩང་ཉིད་ཏུ་འབྲེལ་བ་དེས་ནའོ། །བརྗོད་རྩང་གྲགས་པར་བཞེད་པ་

ལས་གཞན་ཏུ་གྲགས་ཟིན་ཁོ་ན་ལ་གྲགས་པར་རྗོད་ན། རི་བོང་

ཅན་ལ་རྒྱ་བའི་སྐྱས་བརྗོད་རྩང་འདིར་ནི། གཞོད་བྱེད་ཏུ་བརྗོད་པའི་གཏན་

ཆོགས་ཏོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པ་ཆོས་ཅན། རི་བོང་ཅན་ཟླ་བའི་སྐྱུས་བཟོད་མི་

རུང་དུ་སྐྱབ་པའི་ཐུན་མོང་མིན་པ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཟླ་བར་

གྲགས་མ་ཟིན་པ་དུ་མ་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

༥ མདོའི་ཆོག་གི་དགོངས་

པ་བཤད་པ་ནི། ཕྱ་བར།

དེ་འགོག་རྗེས་དཔག་ལས་འགྱུར་ཏེ།

སྒྲ་དོན་མེད་པའི་འཕྱག་མེད་ཕྱིར། །གང་ལ་ཡོད་རྗེས་འགོ་མེད་དེ།

རྟགས་རྣམས་བྱམ་མོང་མིན་ཉིད་ཅེས། །དེ་ལྟར་གཏན་ཆོགས་དཔེར་བརྗོད་པ།

འབྲས་བུ་དང་ནི་ལྡན་པར་འདོད། །སྒྲ་ནི་བརྟུལ་བརྟེན་པ་ཅན།

@IV-71 །དེ་ཡང་འདོད་ཅུམ་བརྟེན་པ་ཡིན། །སྒྲ་ཡི་གྲུབ་པ་མི་འགྲུབ་མིན། །

དེ་ལྟར་སྒྲ་བྱུང་བྲགས་པ་གསུངས། །རྗེས་སུ་དཔག་པས་བསྐྱབ་རྣམས་ལ། །

འགལ་བ་འཁྲུལ་པ་མེད་པ་ཅན། །མེད་པར་སྟོན་ཡིན་དེ་ལྟ་བུའི། །

གྲགས་པའི་རྗེས་དཔེ་ག་ཡིན་ཕྱིར་རོ།

།ཞེས་པས། ཚད་མ་མདོར་

གང་ལ་བྱམ་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྗེས་སུ་དཔག་པ་མེད་ལ། སྒྲ་

ལས་བྱང་བའི་གྲགས་པ་དང་འགལ་བའི་དོན་གྱིས་ན། བསལ་བ་

དེ་ཡང་སྟོགས་མ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་རི་བོང་ཅན་ནི་

ཟླ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་འཆད་པ་ལས་བརྗོད་

མི་རུང་ལ་སྐྱར་ཏེ་བཤད་པ་ནི། རི་བོང་ཅན་རྩ་བའི་སྐྱུ་ས་བརྗོད་

རུང་དེ། རྗེས་དཔག་ལས་འགོག་པར་འགྱུར་ཏེ། ཚད་མས་འགོག་

ཅིང་མངོན་སུམ་གྱིས་མི་འགོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱོད་ན་ལ་དབང་པོ་

སྟེ་མངོན་སུམ་གཞོད་སྐྱབ་ཏུ་འཇུག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་

རྣམས་ཏེ། ཡོད་པ་རི་བོང་ཅན་རྩ་བའི་སྐྱུ་ས་བརྗོད་མི་རུང་ཏུ་སྐྱབ་པའི་

རྟགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡོད་པ་ཐུན་མོང་མ་

ཡིན་པ་ཡིན་མོད། རྟགས་གཞན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན།

@IV-72 རི་བོང་ཅན་ནི་ཟླ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་

གཏན་ཆོག་ས་དཔེར་བཞེད་པ་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་དང་ནི་ལྷན་

པར་འདོད་དེ། རི་བོང་ཅན་ཟླ་བའི་སྒྲིས་བཞེད་མི་རུང་དུ་སྒྲུབ་པ་

གང་ལ། ཡོད་པ་དེ་མཐུན་སྟོགས་ལ་རྗེས་འགོ་མེད་པ་དེ་ལྟར་

ཉྱལ་ས་གཞན་ན་མས་ཀྱང་ཐུན་མོང་མིན་པ་ཉིད་དེ་ཞེས་དེ་ལྟར་ཉྱལ་ས་

པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རི་བོང་ཅན་ཟླ་བའི་སྒྲིས་བཞེད་རུང་ལ་

གཞོན་བྱེད་མིད་མོད། སྐྱབ་བྱེད་གང་ཞེ་ན། སྐྱ་ལས་བྱང་བའི་

གྲགས་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ཆོས་ཅན། རོན་ཡོད་དེ། ཟླ་བའི་སྐྱ་ཡིས་

བརྗོད་རུང་དུ་གྲུབ་པ་དེ་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་མ་གྲུབ་པ་མིན་ནོ་

ཞེས་དེ་ལྟར་ཏྲོགས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཟླ་བ་ཞེས་པའི་

སྐྱ་ནི་བད་ལ་བརྟེན་པ་ཅན་ཡིན་ལ། བད་དེ་ཡང་འདོད་པ་

ཅམ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་བྱང་གྲགས་པ་ཞེས་གསུངས་

པ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་སྟོབས་ཉུགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པས་བསྐྱབས་

པ་རྣམས་ལ། འགལ་བ་ལ་འཁྱལ་པ་མེད་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ།

འི་མོང་ཅན་ཟླ་བའི་སྐྱུ་ས་བརྗོད་རུང་དེ་ལྟ་བུར་རྟོགས་པའི་

@IV-73 གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་ལ་འགྲན་ཟླ་མེད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་དག་གི་དོན་གསལ་བར་བརྗོད་ན། རྗོད་བྱེད་གྱི་སྐྱུ་

དོན་ཐམས་ཅད་ལ་འཕྱག་རྟུ་རུང་བ་འགོག་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་མེད་དེ།

རྟོགས་གང་བཞོད་ཀྱང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྟོགས་ལྟར་སྒྲུང་

དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་འགོག་པ་ནི། སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་

གྲགས་པ་དང་འགལ་བའི་དོན་གྱིས་ན། རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དོན་ཐམས་

ཅད་ལ་འཇུག་དུ་མི་རུང་བ་དེ་ཉིད་གྲགས་པས་གསལ་བ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་ཕྱོགས་མ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་རི་བོང་ཅན་ལྷ་བ་མ་

ཡིན་ཏེ། ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །བརྗོད་རུང་གྲགས་

པ་ལ་རྗེས་དཔག་གཞན་གྱིས་གཞོད་བྱེད་མེད་པར་བསྟན་ཅིང་

བརྗོད་རུང་གྲགས་པས་བསལ་བ་ཕྱོགས་མིན་པར་བསྟན་ནས་

ཚད་མ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་གཞོད་བྱེད་མེད་པར་བསྟན་ཏེ། འདོད་

པ་ཅམ་གྱིས་གཞག་པའི་དོན་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ལ་ཡང་གཞོད་

བྱེད་གྱི་ཚད་མ་གཞན་མེད་ན། དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་གྱི་ཚད་

མ་ལ་ལྟ་ཅི་སྟོས་ཞེས་པའོ། །དེ་ནི་མདོའི་དོན་བཤད་

@IV-74 པ་དེ། དེ་འགོག་རྗེས་དཔག་ལས་འགྱུར་ཏེ། །ཅིས་པ་ནས་ནམ་ཙུས་

མདོའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ།།

ཕྱི་བཞེད་རུང་ལ་སྒྱུར་ཏེ་

བཤད་པ་ནི། ཕྱི་བར།

ཡང་ན་འཇིག་རྟེན་བཞེད་པ་ལ།

རྗེས་དཔག་མེད་པར་བཞེད་པ་ལ། །དེས་ན་རྗེས་སྒྱུ་དཔག་པ་ལས། །

གྲགས་པ་ཐ་དད་ཡུལ་ཅན་ཉིད། །དེས་ན་དངོས་རྣམས་ཡོད་མེད་པའི། །

རྗེས་སྒྱུ་འཇུག་ཅན་རྗེས་དཔག་ལས། །ཐ་དད་དེ་དབང་མི་འཇུག་པ། །

དེ་འདོད་ལས་སྐྱེས་ཡིན་ཞེས་བསྟན། །རི་བོང་ཅན་རྒྱུ་མི་འདོད་པ། །

དེ་གྲགས་གང་ཞིག་འདོད་པར་འགྱུར། །དེ་ཕྱིར་དེ་ལ་དཔེ་མེད་ཅན། །

དེ་ནི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་འདོད།

།ཅིས་པས། ལུང་དང་པོས་རི་

བོང་ཅན་རྒྱ་བའི་སྐྱེས་བཞེད་རུང་ལ་གཞོད་པ་མེད་པར་བསྟན་པ་ལས།

ཡང་ན། ལུང་དང་པོས། འཇིག་རྟེན་ན་རི་བོང་ཅན་རྒྱ་བའི་སྐྱེས་

བཟོད་པ་དངོས་པོ་བ་ལ་རྗེས་དཔག་མེད་པར་བཟོད་པས། དངོས་སྟོབས་རྗེས་

དཔག་ལས་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཡུལ་ཐ་དད་པ་ཅན་ཉིད་དུ་སྟོན་ཏེ་

རི་བོང་ཅན་ལ་རྒྱ་བ་ཞེས་པའི་སྤྲས་དངོས་དབང་གིས་མི་འཇུག་པར་

བསྟན། དགོས་པ་ནི། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་ལས་གྲགས་

@IV-75 པའི་རྗེས་དཔག་དཔྱད་ཡུལ་ཐ་དད་པར་བསྟན་པ་ལ། རོན་ཡོད་དེ།

དངོས་པོ་རྣམས་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ཅན་གྱི་དངོས་

སྟོབས་རྗེས་དཔག་ལས་ཐ་དད་པར་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་དེ་དངོས་པོའི་

དབང་གིས་མི་འཇུག་པར་འདོད་པ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་

ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡོད་པ་དེ་ནི། རི་བོང་ཅན་ཟླ་སྐྱས་བརྗོད་རུང་

དངོས་པོ་བར་སྐྱབ་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྟགས་སུ་འདོད་དེ།

དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ཅིང་། དེ་ལྟར་སྐྱབ་པ་དེ་ལ་མ་ཐུན་དཔེ་མེད་པ་

ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཟླ་བའི་སྐྱས་བརྗོད་རུང་དངོས་པོ་བ་གང་ཞིག

འདོད་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཟླ་བར་ཆེས་གྲགས་པའི་

འི་ཐོང་ཅན་ཡང་ཟླ་བའི་སྐྱུ་ས་བརྗོད་རུང་དངོས་པོ་བར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར།

དེ་དག་གིས། ཟླ་བའི་སྐྱུ་ས་བརྗོད་རུང་དེ་འཇིག་རྟེན་འདོད་ཙམ་གྱིས་

བཞག་པ་དང་། དངོས་དབང་གིས་དེ་ལྟར་མི་འཇུག་པས། དངོས་

སྟོབས་རྩེས་དཔག་དང་། གྲགས་པའི་རྩེས་དཔག་ཡུལ་ཐ་དད་པར་བསྟན་ནོ། །

དཔེ་གཞན་ལ་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ་བ་ནི། ཅུ་བར།

དཔེ་འདི་ཉིད་དབང་བྱས་ནས་ནི། །དེ་སྐད་ལའད་མིན་མཚན་ཉིད་ཕྱིར། །

@IV-76 དེ་བཞིན་ད་ཀྱི་གཤིང་མིན་ཞེས། །བརྗོད་པ་ལ་ཡང་གཞོད་ཕྱིར་རོ།

།

ཞེས་པས། ཡོད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རི་བོང་ཅན་རྒྱ་བ་མ་ཡིན་པར་

སྐྱབ་པའི་དཔེ་གཅིག་པོ་འདི་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ནི་

སྐྱ་ལས་བྱང་བའི་གྲགས་པ་ཞེས་དེ་སྐད་དུ་བཤད་པར་འགྱུར་ཏེ་

ཁྱོད་ཀྱི་འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན་མི་འཐད་དེ། ལུང་གཉིས་

པས་དེ་སྐད་དུ་བཤད་པ་མིན་པར་འགྱུར་བ་ལས། གྲགས་པས་གཞོད་

པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མཚན་གཞི་ལ་བྱབ་པར་བསྟན་པའི་

ཕྱིར་ཏེ། རི་བོང་ཅན་རྒྱ་བའི་སྐྱས་བརྗོད་མི་རུང་ལ་གྲགས་

པས་གཞོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། ད་ཀྱི་གཤེད་སྐྱས་བརྗོད་རུང་མིན་ཞེས་

བརྗོད་པ་ལའང་གྲགས་པས་གཞོད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

༥ སྐབས་ཀྱི་དཔེ་ལ་མཐུན་དཔེ་ཡོད་པར་བསྟན་པ་ནི།

ཙ་བར།

འདིར་ཡང་ག་བྱར་དངུལ་སོགས་ལ། །འཇིག་རྟེན་ན་ནི་མཐོང་

བའི་ཕྱིར། །བད་ལས་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་ལ། །ཐུན་མོང་མིན་པ་ཉིད་ཀྱང་ཅི། །

གལ་ཏེ་ལ་ལར་དེ་གྲུབ་ན། །དེ་ནི་དངོས་སྟོབས་ལས་གྲུབ་ཡིན། །

གྲགས་གྲུབ་ཁས་ལེན་རི་བོང་ཅན། །མ་ཡིན་པ་ལའང་བསྐྱོག་མེད་ཕྱིར། །

@IV-77 དངོས་པོ་ལ་ནི་གྲུབ་པ་དེ། །རི་བོང་ཅན་ལའང་བསྐྱོག་པ་མེད། །

དངོས་དེ་མེད་ན་རི་ཅན་ལ། །བརྒྱུག་ཀྱང་ཉིས་པ་ཡོད་མ་ཡིན། །

དེའི་ཕྱིར་དངོས་དེས་མེད་བརྟེན། །སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་གྱི།

རྩང་བ་དོན་རྣམས་ཉིད་ཡིན་ཏེ། །འདོད་ལ་གོགས་བྱེད་མེད་ཕྱིར་རོ། །

གལ་ཏེ་ལ་ལར་དེ་བྱུབ་ན། །དེ་ནི་དངོས་སྟོབས་ལས་བྱུབ་ཡིན། །

བྲགས་པས་བྱུབ་པར་ཁས་ལེན་ན། །རི་བོང་ཅན་ལ་འང་བརྒྱུག་མེད་ཕྱིར། །

རྩང་བ་ཉིད་དེ་འགོག་པ་ལ། །བརྟེན་འགོག་མེད་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན། །

བྲགས་པ་ཞེས་བྱའི་རྗེས་སུ་དཔག །རྩང་བ་ཡུལ་ཅན་གྱིས་གཞོད་བྱེད། །

འདིས་ནི་བད་ཇེས་འཇུག་པ་ཡིན། །སྒྲ་རྣམས་ལ་ནི་དོན་ངེས་པ། །

ཡོད་མེད་ཅེས་བརྗོད་དེ་དག་རྣམས། །དེར་འགོག་པ་ནི་འགལ་བ་ཡིན།

།

ཞེས་པས། འཇིག་རྟེན་འདིར་ཡང་ག་བྱར་དང་དདུལ་རྒྱ་སོགས་ལ་

ཟླ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་པ་མཐོང་བས། རི་བོང་ཅན་ལ་ཟླ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་ཅུང་

དུ་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་དཔེ་མེད་པ་མ་ཡིན། ཟླ་བ་ཞེས་པའི་སྒྲ་དེ་

བད་ལས་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པས། རི་བོང་ཅན་ལ་ཐུན་

མོང་མིན་པར་འཇུག་རུང་ཉིད་ཀྱང་ཅི་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་

@IV-78 མོ། །གལ་ཏེ་རི་བོང་ཅན་ལ་ལར་ཁོ་ནར་སྐྱབ་ཞེས་པའི་

སྐད་གྲུབ་པོ་ཞིན། དེ་ནི་ཆོས་ཅན། རི་བོང་ཅན་ལ་

དངོས་སྟོབས་ལས་གྲུབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རི་བོང་ཅན་ཁོ་ན་ལ་

གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རི་བོང་ཅན་ལ་གྲགས་པས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་ནོ་

ཞེན། རི་བོང་ཅན་མིན་པ་ལ་འང་གྲགས་པས་འཇུག་པ་བརྟོག་ཏུ་མེད་

དེ། རི་བོང་ཅན་ལ་དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་དེ་གཞན་ལ་འང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

ག་ཟུར་དང་དངུལ་རྩ་སོགས་ལ་དཀར་བསིལ་སོགས་དངོས་པོ་ལ་ནི་

གྲུབ་པས། རྩ་བ་ཞེས་པའི་སྒྲ་རྒྱ་མཚན་གྱི་དབང་གིས་འཇུག་ཅི་

ན། རི་བོང་ཅན་ལ་འང་རྩ་བ་ཞེས་པའི་སྒྲ་རྒྱ་མཚན་གྱི་དབང་གིས་

འཇུག་པ་བརྒྱུག་པ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། རི་བོང་ཅན་ལ་

དངོས་པོ་དེ་ལྟར་མེད་དོ་ཞེ་ན། རི་བོང་ཅན་ལ་རྩ་བ་ཞེས་པའི་སྒྲ་

བསྐྱོག་ཀྱང་གྲགས་པས་གཞོད་པའི་ཉེས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་བཤམ།

ཟླ་བ་ཞེས་པའི་སྤྱོད་ཀྱི་མཚན་ཅན་གྱི་སྤྱོད་གང་ཞིག་། བྱོད་ལ་

ཟླ་བ་ཞེས་པའི་སྤྱོད་འཇུག་པའི་སྤྱོད་མཚན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱོད་མཚན་

ཅན་གྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་མཚན་མེད་པར་མི་འཇུག་པ་དེའི་ཕྱིར།

@IV-79 དངོས་པོ་ལ་འཇུག་པའི་ངེས་པ་མེད་པར། བརྟམ་ལ་ལྟོས་པ་ཅན་གྱི་

ཟླ་བ་ཞེས་པའི་སྤྱོད་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱིས་བརྗོད་དུ་རུང་བ་དོན་

རྣམས་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཟླ་བ་ཞེས་པའི་སྤྱོད་འདོད་པས་འཇུག་པ་ལ་གཤགས་

བྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ག་བུར་སོགས་ལ་ལ་ཁོ་ནར་

ཟླ་བ་ཞེས་པའི་སྐྱ་དེ་རྒྱ་མཚན་གྱི་དབང་གིས་བྱུང་བོ་ཞེ་ན།

ཟླ་བ་ཞེས་པའི་སྐྱ་དེ་ནི་ག་བུར་སོགས་ལ་དངོས་སྟོབས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་

པར་ཐལ། དེ་ལ་རྒྱ་མཚན་གྱིས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་

བྲགས་པས་བྱུང་པར་ཁས་ལེན་ནི་ཞེ་ན། རི་བོང་ཅན་ལའང་

ཟླ་བའི་སྐྱ་རྒྱ་མཚན་གྱི་དབང་གིས་འཇུག་ཀྱང་བྲགས་པས་བྱུང་བ་

བཟོག་ཏུ་མེད་པར་ཐལ། རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། རི་བོང་

ཅན་ལ་ཟླ་བའི་སྐྱེས་བཟོད་དུ་རུང་བ་ཉིད་དེ་འགོག་པ་ལ། ཟླ་བ་

ཞེས་པའི་བདུ་འགོག་པ་མེད་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་གྲགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་

རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཟླ་བའི་སྐྱེས་བཟོད་དུ་རུང་བའི་ཡུལ་ཅན་གྱིས་གཞོད་

པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ལཤད་མ་ཐག་པའི་རིགས་པ་འདིས་ནི་

བདུ་འགོག་པའི་སྐྱེས་ལས་ལ་ནི་དོན་མཐའ་གཅིག་ཏུ་

@IV-80 དེས་པ་ཡོད་པ་མིན་ཞེས་བཟོད་པས། རི་བོང་ཅན་སོགས་དེ་དག་

ནམས་ཁྱེ་བའི་སྒྲ་བརྗོད་རུང་དེར་འགོག་པ་ནི་འགལ་བ་བསྟན་པ་ཡིན་

ནོ།

༥ དོན་བསྟུ་བ་ནི། ཙ་བར།

དེས་ནི་སྒྱུ་མཚན་ཅན་

སྒྲ་ཡིན། །དོན་ནམ་སྒྲ་ནམས་ཀྱི་ནི་དོན། །དོན་དམ་པ་ཉིད་འགོག་པ་ལ། །

གཞོད་པ་མེད་པར་བསྟན་པ་ཡིན།

ཁྱེས་པས། རི་བོང་ཅན་

དེ་འཆོད་བྱེད་མ་ཡིན་པས། རི་བོང་ཅན་ལ་འཆོད་བྱེད་ཅེས་པའི་རྒྱ་

མཚན་ཅན་གྱི་སྒྲུའི་དོན་ཡིན་པ་འགོག་པ་ལ་གྲགས་པས་གཞོད་པ་

མེད་དོ། རི་བོང་ཅན་ལ་སྒྲ་བ་ཁྱེས་པའི་སྒྲ་ནམས་ཀྱི་ནི་དོན།

དོན་དམ་པ་ཉིད་འགོག་པ་ལ་གྲགས་པས་གཞོད་པ་མེད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་

ཏེ། དོན་དམ་པར་སྒྲ་བའི་སྒྲ་ས་བརྗོད་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

༥ གྲགས་པ་ལོགས་སུ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ཙ་བར།

དེས་ན་ཡུལ་གྱི་བྱད་པར་ནི། །བསྟན་ཕྱིར་གྲགས་པ་རྗེས་དཔག་ལས། །

སྤྱི་རོལ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ཡང་། །ཐ་དད་བྱས་ཡིན་སྲུ་མ་བཞིན། །

གྲུབ་པ་ཐ་དད་བཤད་པ་ལ། །དགོས་པ་བསྟན་ཕྱིར་འདི་གཉིས་ནི། །

རྒྱ་དང་བཅས་པ་རབ་བརྗོད་དེ། །མངོན་སུམ་རྗེས་དཔག་གཞོད་ལ་མིན།

།

@IV-81 ཞེས་པས། གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་དེ་རྗེས་དཔག་ལས་སྤྱི་ཚལ་དུ་གྱུར་

པ་མ་ཡིན་ཏེ། གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་དེ་ཡང་རྟགས་ལ་བརྟན་ནས་

དོན་རྟོགས་པ་དེས་ནའོ། །དེ་ལྟ་ནའང་། ཐ་དད་དུ་བྱས་པའི་དགོས་པ་ནི།

གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་གྱི་བྱད་པར་ནི་བསྟན་

པའི་སྤྱིར་དུ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། སྤྲ་མ་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་བཞིན་ནོ། །

ཡིད་ཆེས་དང་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་འདི་གཉིས་ནི། རྗེས་དཔག་ཏུ་གྱུབ་

པ་ཡིན་ཡང་རྗེས་དཔག་ལས་ཐ་དད་དུ་བཤད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ།

རིམ་པ་བཞིན་དུ་རང་འགལ་གྱི་དམ་བཅའ་ལ་ཁས་སྒྲངས་དང་གྲགས་

པས་གཞོད་པའི་དགོས་པ་བསྟན་ཕྱིར་དུ་རང་འགལ་གྱི་དམ་བཅའ་

ལ་གཞོད་པ་འབབ་ཚུལ་རྒྱ་མཚན་དང་བཅས་པ་རྒྱས་པ་རབ་ཏུ་བཟོད་

པའི་ཕྱིར། མངོན་སུམ་དང་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གཉིས་རང་འགལ་

གྱི་དམ་བཅའ་ལ་གཞོད་པ་འབབ་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་མིན་ཏེ།

རང་འགལ་གྱི་དམ་བཅའ་ལ་དངོས་པོའི་སྟོབས་གྱིས་གཞོད་པའི་ཕྱིར།

མངོན་སུམ་གྱིས་མ་བསལ་བ་རྒྱས་བཤད་

མངོན་སུམ་གྱིས་མ་བསལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལས་དོན་སྟོས་

པའི་དགོས་པ་ནི། ཅུ་བར།

མངོན་སུམ་གྱིས་གཞོད་འདི་ལ་ཡང་། །

@IV-82 སྒྲི་ནི་དུ་མའི་དངོས་ཉིད་དུ། །བྲགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཞིག །

སྒྲ་ཚོགས་སུ་ནི་སྒྲ་བ་ཡིན། །སྒྲོ་ནི་སྒྲེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། །

ཉན་ལ་གཉིས་མེད་སྒྲ་གྲུར་པ། །དེ་དོན་དོན་བཤད་འདི་ཉིད་ནི། །

སྒྲོང་ན་མངོན་སུམ་གྲིས་གཞོད་འགྲུར། །ངོ་བོ་དེ་ཉིད་དེ་ལ་དོན། །

ལྷག་མ་ལྷོག་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན། །སྒྲི་ནི་དངོས་མེད་ངོ་བོ་ཡིན། །

དེ་ཕྱིར་དེ་དབང་སྒྲོད་ཡུལ་མིན།

ཁེས་པས། མངོན་སུམ་གྱིས་གནོད་པ་

རྟོགས་སྒྲ་བས་སྒོ་བ་དཔོན་གྱིས་རྒྱས་པར་མ་གསུངས་མོད། འདི་ལ་ཡང་

བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡོད་དོ། །ཇི་ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན། དོན་ཁེས་བཤད་པ་

ཆོས་ཅན། དོན་ཡོད་དེ། སྒྲ་དེ་ཉན་ཤེས་ལ་སྤྱི་གསལ་གཉིས་

མེད་པར་གསལ་བར་སྒྲུང་བར་གྱུར་པ་དེ་རྟོགས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་དེ་ཉན་ཤེས་ལ་སྤྱི་གསལ་གཉིས་སུ་སྒྲུང་

བ་མེད་དེ། སྒྲ་ནི་ལྟོག་པ་དུ་མའི་དངོས་པོ་ཉིད་དུ་བྲགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་

གང་ཞིག །སྤྱི་གསལ་སྒྲ་ཚོགས་སུ་སྒྲུང་བའི་སྒོ་ཉན་ཤེས་སྤྱི་བ་མེད་པའི་

ཕྱིར། སྒྲ་མཉན་བྱ་ཡིན་པ་འདི་ནི་ཚོས་ཅན། བྱོད་སྤྱོད་ན་

མངོན་སུམ་གྱིས་གཞོད་པར་འགྱུར་ཏེ། བྱོད་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

@IV-83 སྤྱི་ངོ་བོ་དེ་ཉིད་ཚོས་ཅན། བྱོད་ལ་དོན་ཞེས་བཤད་དེ།

དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། །རྣལ་མ་ལྟོག་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་

སྤྱི་ནི་ཚོས་ཅན། དབང་མངོན་གྱི་དངོས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་མིན་ཏེ།

དངས་མེད་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར།

༥ མཉན་བྱ་སྒྲོས་པའི་དགོས་པ་ནི།

ཙ་བར།

དེས་ན་སྤྱི་ཡི་ཆོས་རྣམས་ནི། །མངོན་སུམ་མིན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། །

སྤྱོད་ཡང་གཞོད་པ་ཡོད་མིན་ཞེས། །མཉན་བྱ་སྒྲོས་པས་བསྟན་པ་ཡིན། །

རྣམ་ཀུན་བརྗོད་བྱའི་དངས་མིན་ཕྱིར། །གྲུབ་པས་དེ་ལ་བརྟེན་ཕྱིར་དང་། །

དེ་ཡི་སྟོབས་གྲིས་གཞོད་པའི་ཕྱིར། །མཉན་བྱས་དབང་པོའི་སྟོད་ཡུལ་བཤད།

།

ཅེས་པས། སྐྱ་ལ་མཉན་བྱའི་མིང་གི་སྟོས་པའི་དོན་ཡོད་དེ། སྤྱིའི་

ཆོས་རྣམས་ནི་སྟོང་ཡང་མངོན་སུམ་གྲིས་གཞོད་པ་ཡོད་པ་མིན་ནོཞེས་

བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱིའི་ཆོས་རྣམས་ནི་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་

མིན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་རང་མཆོན་མིན་ནོཞེས་སྟོས་

པས་ཚེག་མོད། ཅིའི་ཕྱིར་སྐྱ་མཉན་བྱ་མིན་ཞེས་སྒྲོས་ཞེ་ན།

སྐྱ་ཚེས་ཅན། རོན་དམ་པར་རང་མིང་གིས་བཟོད་མི་རྒྱས་ཏེ།

རོན་དམ་པར་རྣམ་པ་ཀྱན་ཏུ་སྐྱས་བཟོད་བྱའི་དངོས་པོ་མིན་པའི་ཕྱིར།

@IV-84 མཉན་བྱའི་མིང་གི་སྒྲོས་པ་ལ་དགོས་པ་ལྷག་པོ་ཡོད་ཏེ།

དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྟོན་ཡུལ་སྐྱ་ལ་མཉན་བྱའི་མིང་

གི་བཤད་པ་ཚེས་ཅན། རོན་ཡོད་དེ། སྐྱ་མཉན་བྱར་བྱུབ་

པ་ཉན་ཤེས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉན་ཤེས་དེ་ཡི་སྟོབས་

གྱིས་སྒྲ་མཉན་བྱ་མིན་པ་ལ་གནོད་པ་ཉོགས་པའི་ཆེད་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། མཁས་བྱ་བ་རྒྱུ་ཆེར་བལྟས་ན་གསལ།

༥ ཆོས་ཅན་གང་ལ་མ་བསལ་བ་ལས་

སྐབས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ལ་གནོད་པས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གནོད་པ་ནི། ཅུ་བར།

ཀུན་ཏུ་ཤོལ་བ་བདག་ཉིད་ཀྱི། །བསྐྱབ་བྱ་འདོད་པའི་ཆོས་གང་ཡིན། །

ཆོས་དེ་ལྡན་ལ་གཞོན་འགྱུར་གྱི། ཆོས་གཞན་གྱི་ནི་ཆོས་ཅན་མིན། །

གཞན་དུ་ཆོས་ཅན་གཞན་ལ་ནི། གཞོན་གྱང་འདི་ལ་ཅི་ཞིག་བཀའ། །

དོན་འདི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཉོགས་གྱང་། །རང་གི་ཆོས་ཅན་སྒྲོས་པས་ནི། །

ཆོས་ཅན་ལ་ནི་གཞོན་པས་གྱང་། གཞོན་འགྱུར་ཞེས་ནི་གྲུབ་དོན་ཏེ། །

ཉོན་ནི་འགལ་བར་གྱུར་པ་ཡིས། ཉེ་བཟོན་པ་ནི་འགལ་བའི་ཕྱིར། །

གཞན་དུ་དེ་ལྟའི་ནམ་ཅན་ཆོས། བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། །

དེ་གཞོན་ཉིད་ཡིན་པར་སེམས་ལ། དེས་ན་རང་གི་ཆོས་ཅན་སྒྲོས།

།

@IV-85 ཞེས་པས། སློབ་དཔོན་གྱིས་རང་རྟེན་ལ། ཞེས་སློབ་པ་ཅི་

ཞེན། དེ་ལྟར་སློབ་པ་ལ་དོན་ཡོད་དེ། གྲུ་ཏུ་གྲོལ་བ་བདག་

ཉིད་གྱིས་བསྐྱབ་བྱར་འདོད་པའི་ཆོས་གང་ཡིན་པའི་ཆོས་དེ་དང་ལྡན་པའི་

ཆོས་ཅན་ལ་གཞོད་ན་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོད་པར་འགྱུར་གྱི། ཆོས་

གཞན་གྱི་ནི་ཆོས་ཅན་ལ་གཞོད་པས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོད་པ་མིན་

ནོ་ཞེས་རྟགས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐབས་བབ་ལས་གཞན་དུ་

ཆོས་ཅན་གཞན་ལ་ནི་གཞོད་ཀྱང་། སྒྲ་མི་རྟག་པ་འབྱུང་པ་

འདི་ལ་ཅི་ཞིག་བཀག་པ་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། བྱས་པ་དེས་

རྟག་པ་ནམ་ཡོན་ལ་གཞོད་པས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་འགལ་

བ་ག་ལ་ཡིན། འབྲེལ་མེད་གྱི་ཆོས་ཅན་ལ་གཞོད་པས་བསྐྱབ་

བྱ་ལ་མི་གཞོད་པའི་དོན་འདི་བསྐྱབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་འཆད་པའི་ཆོག་

ཟུར་གྱི་རང་ཉིད་དང་འདོད་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་གིས་རྟགས་ཀྱང་། རང་གི་

ཆོས་ཅན་སྒྲོས་པས་ནི་དོན་ཡོད་དེ། སྐབས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ལ་ནི་

གཞོད་པས་ཀྱང་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོད་པར་འགྱུར་རེ་ཞེས་ནི་གྲུབ་

པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉེན་ནི་འགལ་བར་གྱུར་

@IV-86 པ་ཡིས་དེ་ལ་བརྟེན་པ་ནི་འགལ་བའི་ཕྱིར། རང་ཉེན་སྒྲོས་པ་

ལས་གཞན་དུ་ཆོགས་དོན་དེ་གཞོད་པ་ཉིད་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོད་པ་ཡིན་

པར་སེམས་པ་སྤིང་དེ། གོ་ལ་བས་འདོད་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་ཅན་

གྲི་ཆོས། ཆོས་ཅན་གྱི་སྒྲིང་དུ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

རང་གི་ཆོས་ཅན་སྒྲོས་པ་ཆོས་ཅན། རོན་ཡོད་དེ། ཆོག་ས་རོན་

ལ་གཞོད་པ་ཁོ་ན་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོད་པ་ཡིན་ནམ་སྒྲིམ་དུ་སེམས་པ་

བརྒྱུག་པའི་ཆེད་ཡིན་པ་དེས་ནའོ།།

༥ འབྲེལ་མེད་གྲི་ཆོས་ཅན་

ལ་གཞོད་པས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་མི་གཞོད་པ་ནི། ཅུ་བར།

འདི་ཡང་དོན་གྱིས་གྲུབ་མིན་ནམ། །བདེན་ཏེ་འགའ་ཞིག་ཆོས་ཅན་ནི། །

འབའ་ཞིག་བཀག་པ་ལ་ཡང་ནི། །སྒྲོན་དང་ལྡན་པ་ཁས་ལེན་ཏོ། །

དཔེར་ན་མཁའ་མོགས་གཞན་དག་གིས། །སྒྲོན་མེད་རང་བཞིན་སྤྱད་མེད་མིན། །

ཅིག་ཅར་སྒྲ་སོགས་རྒྱ་ཡིན་ཕྱིར། །ཞེས་བཤད་པ་ལ་སུན་འབྲིན་པ། །

དེ་བཞིན་མཁའ་མོགས་ཆོས་ཅན་གྱི། །ངོ་བོ་འང་དངོས་མེད་ཅེས་བརྗོད་བཞིན། །

དེ་ལྟར་འདོད་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ། །གཞོད་པ་འགའ་ཡང་མེད་པ་ཉིད། །

འདིས་ནི་གཉིས་ཀ་བསྐྱབ་བྱ་ཉིད། །ཡིན་ན་ཆོས་ཅན་ལ་གཞོད་གང་། །

@IV-87 བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་འགོག་པས། །དེ་ལ་གཞོད་ཅེས་བསྟན་པ་ཡིན། །

དེ་ལྟ་ཉིད་དུ་ཆོས་ཅན་ཡང་། །བསྐྱབ་བྱ་ཉིད་ཕྱིར་འབའ་ཞིག་མིན།

།

ཞེས་པས། ཆོས་ཅན་ལ་གཞོད་པས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོད་པ་འདི་

ཡང་རང་ཉིད་དང་འདྲོད་པའི་ཆོག་གིས་དོན་གྱིས་བྱུང་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན།

བདེན་ཏེ། འོན་ཀྱང་རྒྱལ་བ་འགའ་ཞིག་ཆོས་ཅན་ནི་འབའ་ཞིག་

པ་བཀག་པ་ལ་ཡང་ནི་རྟགས་སྒྲོན་དང་ལྡན་པར་ཁས་ལེན་ཏེ།

དཔེར་ན། སངས་རྒྱས་པས་མཁའ་སོགས་ཆོས་ཅན། རྒྱུན་གཞན་དག་

གིས་སྒྲོན་མེད་པའི་རང་བཞིན་བསྐྱེད་དུ་མེད་པའི་རྟག་རྫས་མིན་ཏེ།

ཅིག་ཅར་སྒྲ་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཤད་པ་ལ་

བྱེ་བྲག་པས་སུན་འབྲིན་པ། ཅིག་ཅར་སྒྲ་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་མིན་པ་

ཆོས་ཅན། ནམ་མཁའ་རྟག་རྫས་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་འགལ་

བར་ཐལ། ཏྲག་རྫས་བཀག་པ་དེ་བཞིན་དུ་མཁའ་སོགས་ཆོས་ཅན་

གྱི་ངོ་བོའང་དངོས་མེད་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །

@IV-88 ལན་ནི་དངོས་གྱུར་གྱི་ནམ་མཁའ་བཀག་པས། དེ་ལྟར་

སྒྲུབ་པའི་འདོད་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་གཞོད་པ་འགའ་ཡང་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། རང་རྟེན་ལ་ཞེས་པ་འདི་ནི་ཆོས་ཅན་ལ་གཞོད་པ་གང་

གིས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་འགོག་པས། བསྒྲུབ་བྱ་དེ་ལ་གཞོད་

ཅེས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གཉིས་ཀའི་ཆོག་ས་

དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོལ་བས་ཞེ་བས་འདོད་པ་དེ་ལྟ་

ཉིད་དུ་ཆོས་གྱིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་ཅན་ཡང་བསྐྱབ་བྱ་ཉིད་

ཡིན་པས། འབྲེལ་མེད་གྱི་ཆོས་ཅན་འབའ་ཞིག་པ་ལ་གཞོད་

པས། བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོད་པ་མིན་ནོ། །དེ་ནི། མི་རྟག་པའི་

བྱད་པར་དུ་བྱུང་པའི་སྐྱ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ཡང་སྐྱ་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་པར་

བསྟན་ནོ།།

༥ དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། ཅུ་བར།

གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་འདིར་གནོད། །ཅིག་ཅར་སྒྲ་སོགས་རྒྱ་མིན་ཕྱིར། །

བདེ་སོགས་གཞན་གྱིས་བསྐྱེད་རྣམ་མིན། །མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་སྒྲ་མ་བཞིན། །

གལ་ཏེ་འདི་ལ་གཏན་ཆོགས་ནི། །དེས་ན་འགལ་བར་འགྱུར་བ་ཉིད། །

རིམ་བཞིན་བྱས་དང་མི་རྟག་གཉིས། །འགལ་བ་མེད་ཕྱིར་མི་མཐུན་ཕྱོགས། །

@IV-89 ལྷོག་ལ་ཐེ་ཆོམ་བ་བས་ན། །འདི་ནི་ལྷ་ག་ལྷན་བྱང་པར་འདོད།

།

ཅེས་པས། གལ་ཏེ་སྐབས་གྱི་ཆོས་ཅན་ལ་གཞོད་པས་

བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོད་པ་དེ་ལྟ་ན། སངས་རྒྱས་པས་གྲངས་ཅན་

ལ་གཞོད་བྱེད་བརྗོད་པ་འདིར་གཞོད་བྱེད་ཡོད་དེ། བདེ་སྲིག་ས་ཆོས་

ཅན། རྒྱུན་གཞན་གྱིས་སྦྱིད་རྒྱས་མིན་པའི་རྟག་རྒྱས་མ་ཡིན་ཏེ།

ཅིག་ཅར་སྒྲ་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སྒྲ་

མ་བྱེ་བྲག་པ་བཞིན་དུ་རྒྱོལ་ལོ། །གལ་ཏེ་སྒྲོར་བ་འདི་ལ་མེད་

དགག་གཏན་ཚིགས་སུ་ནི་ངེས་ན། རྟགས་འགལ་བར་འགྱུར་

བ་ཉིད་ཡིན་ཡང་། རིམ་བཞིན་དོན་བྱེད་པ་རྟགས་ཡིན་ལ།

རིམ་བཞིན་དོན་བྱེད་པ་ཆོས་ཅན། བདེ་སོགས་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་

པའི་རྟགས་འགལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱོད་དང་མི་རྟག་པ་ཉིད་འགལ་

བ་མེད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་བཞོད་ཚོད་ཀྱི་རྟགས་དེ་ཅི་འགྱུར་ཞེས།

ཅིག་ཅར་སྒྲ་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་མིན་པ་འདི་ནི་ཆོས་ཅན།

དེ་སྐབས་ཀྱི་ལྷག་ལྷན་གྱི་བྱད་པར་དུ་འདོད་དེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་

ལྷོག་བྱུང་ལ་ཐེ་ཆོས་བླ་མ་ནམ་མཁུ་ཡོད།

༥ དོན་བསྐྱུ་བ་ནི། ཅུ་བར།

@IV-90

གང་ཕྱིར་རང་ཉིད་འདོད་པའི་ཆོས། །བསྐྱུ་བ་བྱ་དེ་ཕྱིར་དེ་ཉིད་ནི། །

གཞོད་ཡིན་འབའ་ཞིག་པ་ཉིད་དམ། །གཞན་རྟེན་ལ་མིན་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །

རང་ཉིད་སྒྲ་ཡིས་ཆོས་གཞན་ལ། །གཞོད་པས་གཞོད་མིན་ཞེས་བསྟན་པ། །

དེ་བཞིན་རང་གི་ཆོས་ཅན་གྱིས། །ཆོས་ཅན་གཞན་ལ་ཡང་ཞེས་བརྗོད།

།

ཅེས་བརྗོད་པས། རང་རྟེན་ཞེས་སྟོས་པ་ཆོས་ཅན། སྐབས་

ཀྱི་ཆོས་དེའི་རྟེན་ལ་ནི་གཞོད་ན་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོད་པ་ཡིན་གྱི་

ཆོས་ཅན་འབའ་ཞིག་པ་ཉིད་དམ། ཆོས་གཞན་གྱི་རྟེན་ལ་གཞོད་

པས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོད་པ་མིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་

གྲོལ་བ་རང་ཉིད་འདོད་པའི་ཆོས་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟངས་ཏུ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་དེའི་

ཕྱིར། རང་གི་ཆོས་ཅན་ཞེས་སྒྲུབ་པ་ཆོས་ཅན། དོན་ཡོད་དེ།

ཆོས་ཅན་གཞན་ལ་གཞོད་ན་ཡང་སྐབས་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོད་

པ་མིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རང་ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་ཡིས་

ཆོས་གཞན་ལ་གཞོད་པས། སྐབས་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོད་པ་མིན་

ནོ་ཞིས་བསྟན་པ་དེ་བཞིན་ནོ།།

དམ་བཅའ་ལྟར་སྒྲུང་གི་དཔེ་ལས་འགལ་ཏུགས་ངོས་བབྱང་བ་

དམ་བཅའ་ལྟར་སྒྲུང་གི་དཔེ་ལས་

བྱད་པར་མ་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པ་ཕྱོགས་སྟོན་མིན་པའི་ཚུལ་བྱད་པར་

@IV-91 མ་གྲུབ་པ་ནི། ཚུ་བར།

སྒྱུ་བྱེད་སྒྲོན་ནི་ཐམས་

ཅད་ཀྱིས། །ཕྱོགས་ཉིད་ལ་ནི་གཞོད་འགྱུར་བ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་དམ་

བཅའ་བ། །ཙམ་དང་འབྲེལ་བ་ཕྱོགས་སྒྲོན་ཡིན། །ཡན་ལག་ཕྱི་

མ་ལ་བསྟོས་སྒྲོན། །གང་ཡིན་དེ་ནི་དེ་ཉིད་དང་། །རྗེས་འབྲེལ་ཞེས་

བཤད་དེ་ཡི་ཕྱིར། །རྟོན་སོགས་མ་གྲུབ་ཕྱོགས་སྒྲོན་མིན།

།ཞེས་བས།

གངས་ཅན་གྱི་ངོར་སྐྱ་མི་ཏྲག་ཅེས་པ་དང་། བྱད་པར་ཅན་མ་

གྲུབ་པ་དང་། བདག་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་

བྱབ་པའོ་ཞེས་པ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པ་ནི། བདག་ནི་

འཕྲོ་བ་འདུ་བ་ཅན་གྱི་རྒྱའོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དེ་དག་ཕྱོགས་སྐྱོན་ཡིན་ཏེ།

ཕྱོགས་འགྲུབ་པ་ལ་གཞོད་པའི་ཕྱིར་ཞེན། སྐྱབ་བྱེད་སྐྱོན་ནི་ཐམས་

ཅད་ཆོས་ཅན། ཕྱོགས་སྐྱོན་ཡིན་པར་ཐལ། ཕྱོགས་འགྲུབ་པ་

ལ་གཞོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་པ་དེ་ལྟ་ནའང་། ཉེན་ཆོས་ཅན་སོགས་

མ་གྲུབ་པ་ཕྱོགས་སྒྲོན་མིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་བ་ཙམ་དང་འབྲེལ་

བའི་ཉེས་པ་དེ་ཕྱོགས་སྒྲོན་ཡིན་གྱི། ཡན་ལག་ཕྱི་མ་རྟགས་

དཔེ་ལ་ལྟོས་པའི་སྒྲོན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། རྟགས་དཔེ་དེ་ཉིད་

@IV-92 དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་སྒྲོན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པ་དེའི་ཕྱིར།

༥ བྱད་པར་ཅན་མ་གྲུབ་པ་ནི། ཅུ་བར།

འདིས་སྒྲུབ་ཡན་ལག

གུར་པ་ཡི། །ཆོས་ཅན་ཆོས་ཀྱི་བྱུང་པར་དང་། ཆོས་ཅན་

རང་གི་ངོ་བོ་ལ། གཞོད་པ་དག་ནི་བསྟན་པ་ཡིན།

།ཞེས་པས།

ཀུན་བདུས་སུ། ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་གཞོད་པའི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྒྲུང་

ལ་མངོན་སུམ་སོགས་ཀྱིས་གཞོད་པ་འབབ་ཚུལ་རྒྱས་པར་བསྟན་ལ།

ཆོས་ཀྱི་བྱུང་པར་དང་། ཆོས་ཅན་ཀྱི་བྱུང་པར་དང་། ཆོས་ཅན་

རང་གི་ངོ་བོ་ལ་གཞོད་པའི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྒྲུང་ལ་མངོན་སུམ་སོགས་

ཀྱིས་གཞོད་པ་འབབ་ཚུལ་རྒྱས་པར་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞེ་

ན། ཀྱན་བརྟམས་སུ་ཚུལ་འདི་ལྟར་བསྟན་པ་འདིས་ནི་ཆོས་ཅན།

བསྐྱབ་བྱའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་

ཁྱད་པར་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་། ཆོས་ཅན་རང་གི་ངོ་བོ་

ལ་གཞོད་པའི་དམ་བཅའ་དག་ནི། དམ་བཅའ་ལྟར་སྒྲུང་དུ་བསྟན་

པ་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཡུལ་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོད་པའི་དམ་བཅའ་

ཐམས་ཅད་དམ་བཅའ་ལྟར་སྒྲུང་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

@IV-93 འྲིག་ཆེན་ལས་རང་འགྲེལ་བྲངས་ནས། དམ་བཅའ་ལྟར་སྒྲུང་གི་

གཞོན་བྱེད་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་དམ་བཅའ་ལྟར་སྒྲུང་ཤྱགས་ལ་

འཕངས་པར་གསུངས་སོ།།

༥ དམ་བཅའ་ངོས་གཟུང་བ་ནི། ཅུ་བར།

དེ་ལ་དོན་ནི་བསྟན་པ་ཡི། །དོན་དུ་དཔེ་ནི་ཕྱོགས་ཙམ་བརྗོད། །

ལྷན་དོན་རྩལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཅན། །མཐོང་བ་ལ་བརྟེན་གཞན་ཡོད་མིན། །

མ་མཐོང་བྱུང་པར་ཅན་མིན་པ། །དམ་བཅའ་བ་ལ་དགོས་པ་མེད། །

མ་མཐོང་བ་ལ་འབྲས་མེད་པ། །མཐོང་ན་ཡན་ལག་ཅན་སྐྱབ་འདོད། །

བྱུང་པར་ཅན་མིན་གཞན་ཡོད་ནི། །བསྐྱབ་ན་བྱུང་པ་སྐྱབ་པ་ཉིད།

།

ཞེས་པས། གྲེ་བྲག་པའི་ཆོས་གྱི་བྱང་པར་ལ་གཞོན་པའི་དམ་བཅའ་

ལྟར་སྒྲུང་གི་དཔེ་ལ་གཞོན་པའི་ཚུལ་ནི་ཕྱོགས་ཙམ་བརྗོད་

པ་ཆོས་ཅན། རོན་ཡོད་དེ། གྲེ་བྲག་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་

བྱང་པར་དང་། ཆོས་ཅན་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་གཞོན་པའི་དམ་བཅའ་

དེ་ལ། གཞོན་ཚུལ་གྱི་རོན་ནི་བསྟན་པའི་རོན་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། ཆོས་གྱི་བྱང་པར་ལ་གཞོན་པའི་དམ་བཅའ་དེ་གང་

ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གྲེ་བྲག་པས་རྟུལ་པན་ཚུན་

@IV-94 ལྟན་པས་བརྩམས་པའི་དོན་རྫས་གྱི་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་བྱད་

པར་དུ་བྱས་པ་ཅན། མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡན་

ལག་ཅན་ཡན་ལག་ལས་རྫས་གཞན་དུ་དམ་བཅའ་པ་ཡིན་ཏེ།

མངོན་སུམ་གྱིས་མ་མཐོང་ཞིང་ཆོས་གསུམ་གྱིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ཅན་

མིན་པའི་ཡན་ལག་ཅན། ཡན་ལག་ལས་རྫས་གཞན་དུ་དམ་བཅས་

པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། མ་མཐོང་བ་རྟུལ་ཕྱ་རབ་ལ་སྒྲིབ་

ཐོགས་སོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མིད་པར་མཐོང་ནས། སྒྲིབ་ཐོགས་སོགས་

བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དུ། ཡན་ལག་ཅན་རྩལ་གཞན་བསྐྱབ་པར་འདོད་

པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་གསུམ་གྱིས་བྱད་པར་ཅན་དུ་བྱས་པ་མིན་པའི་

ཡན་ལག་ཅན་ཡན་ལག་ལས་གཞན་དུ་ཡོད་པ་ནི་བསྐྱབ་ན།

གྲུབ་ཟིན་སྐྱབ་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

༥ གཞོད་བྱེད་བསྟན་པ་ལས། དངོས་ནི། ཙུ་བར།

གལ་ཏེ་འདི་ལྟེ་འག་འགྲོར་འགྱུར། །སྤང་ནི་དམའ་བ་དག་ཏུ་འགྱུར།

དེས་ན་ཡོན་ཏན་བྱ་མེད་པ། །དེ་ཕྱིར་འདྲ་བ་ཅན་རྒྱ་མིན། །

དེ་ཕྱིར་འབྲས་བུ་ངོ་བོ་དག །མཐོང་བ་མེད་ཕྱིར་དེ་མཐོང་མིན། །

@IV-95 དེས་ན་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ། །ཁྱད་པར་གཞན་ལ་གཞོད་པ་ཡིན།

།

ཞེས་པས་དམ་བཅའ་དེ་ལ་གཞོད་པ་འབབ་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན།

སྡི་མཉམ་གྱི་འཇིམ་རིལ་བཅུ་ཚན་གཉིས་ལ། སྡོམ་ཐེབས་དགུ་

བྱས་པའི་འཇིམ་རིལ་འདི་ཚོས་ཅན། ཡན་ལག་ལ་མེད་པའི་

ཡོན་ཏན་སྡིད་དང་། དེས་བྲངས་པའི་བྱ་བ་མེད་པར་ཐལ། གལ་ཏེ་

ཡན་ལག་ལ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་སྡིད་དང་། དེས་བྲངས་པའི་འོག་ཏུ་

འགོ་བའི་བྱ་བ་ཡོད་པར་འགྱུར་ན། མ་བསྡོམས་པའི་འཇིམ་རིལ་

བཅུ་པོ་དེ་དང་། སྤང་བྲངས་མཉམ་པོ་ལ་བཅལ་བ་ན། བྱོད་

སྤང་མགོ་ནི་དམའ་བ་དག་ཏུ་འགྱུར་དགོས་པ་ལ་དེ་ལྟར་མི་

འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཡན་ལག་ལ་

མེད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྷིད་དང་། དེས་བྲངས་པའི་བྱ་བ་འཕྲོ་བ་འདྲུ་བ་ཅན་

གྱི་རྒྱ་མིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། ཆོས་གསུམ་གྱིས་བྱད་པར་

དུ་བྱས་པའི་ཡན་ལག་ཅན་དེ་ཆད་མས་མཐོང་བ་མིན་ཏེ།

དེའི་འབྲས་བྱ་དང་ངོ་བོ་དག་ཆད་མས་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱེ་

བྲག་པས་ཡན་ལག་ཅན་ཡན་ལག་ལས་རྩལ་གཞན་དུ་དམ་བཅས་

@IV-96 པ་ཆོས་ཅན། མི་རིགས་ཏེ། ཆོས་གསུམ་གྱིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་

ཡན་ལག་ཅན་རྩལ་གཞན་དུ་དམ་བཅས་པ་གང་ཞིག་གང་མེད་

ན་མི་འབྱུང་བའི་བྱད་པར་གཞན་ཆོས་གསུམ་པོ་ལ་ཆད་མས་གཞོད་པ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་ཆེན་ལས། འདི་ནི་ཡན་ལག་དང་

ཡན་ལག་ཅན་གཉིས་གཞན་ཙམ་སངས་རྒྱས་པས་ཁས་ལེན་པས་

སྐྱབ་མི་དགོས། རྩལ་གཞན་སྐྱབ་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བྱེ་བྲག་

པས་རྟུལ་ཕྱན་ལ་སྒྲིབ་ཐོགས་བྱེད་པ་སོགས་འབྲས་མེད་དུ་མ་བོང་ནས་

སྒྲིབ་ཐོགས་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཅན་དེ་ཡན་ལག་ལས་རྗེས་གཞན་དུ་

འདོད་ལ། དེ་ཡང་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྒྲོ་ནས་རྗེས་

གཞན་དུ་སྒྲུབ། ཆོས་གསུམ་ནི། ལྷིད་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་། དེས་བྲངས་

པའི་འགོ་བའི་བྱ་བ་དང་། དེ་གཉིས་གྱི་འཕྲོ་འདུའི་རྒྱ་བྱེད་པ་གསུམ་མོ་

ཞེས་སོགས་གྱིས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །གལ་ཏེ་

དེ་ལྟར་ན། འཇིམ་རིལ་ལྲ་མ་བསྐྱེས་པའི་གནས་སྐབས་དང་།

བསྐྱེས་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་འཇིམ་རིལ་ལྲ་ཚན་གཉིས་ལ་ལྷིད་ཡང་

གི་བྱད་པར་ཡོད་དགོས་པ་ལ་དེ་ལྟར་མེད་པའི་ཕྱིར།

@IV-97

༥ དེའི་ལན་དགག་པ་ནི། ཅུ་བར།

ཕྱ་མོ་ནས་བརྩམས་རྫས་འཕྲིང་དག །

གཅུལ་ཉིད་ཕྱིར་ན་རྫས་གཞན་གྱི། །ཁྱིའི་མི་རྟོགས་རས་བལ་གྱི། །

འདབ་བཞག་བཞིན་ཞེས་གཞན་དག་ཟེ། །དེ་ཡི་ཅིག་ཅར་ལྡན་པ་དང་། །

སོ་སོར་ལྡན་པའི་རྩལ་ཆོགས་དག། །སོ་སོར་ལྡན་ཅིག་གཅུལ་བ་ན། །

དེ་ཕྱིར་ཁྱིའི་ནི་ཐ་དད་འགྱུར། །མ་ཤལ་སོགས་རིམ་པ་ཡིས། །

གྲངས་མཚུངས་པ་ནི་མི་རུང་ངོ། །གལ་ཏེ་ཡུངས་ཀར་ནས་བརྩམས་ཏེ། །

ཆོགས་ཆེན་གོང་ནས་གོང་རུ་ནི། །འཕེལ་ལྡན་འབྲས་བུའི་འཕྲེང་བ་ཡི། །

ཁྱི་བརྟོགས་པ་མ་ཡིན་ན། །ཡུངས་ཀར་བར་གྱི་ཁྱིའི་དག་གྲང་།

ཅུང་ངུ་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་དགའ་བས། །འབྲས་བུའི་ལྷིད་ནི་མི་རྟོགས་ཕྱིར། །

དེ་ཡི་རྒྱ་ཉིད་གཞལ་བྱར་འབྱར། །དོན་དེ་མཐོང་མེད་རས་འདབ་བཞིན། །

དེ་ཡི་འབྲས་བུའང་རྟོགས་པ་མེད། །ལྷིད་ཉིད་རྟོགས་མེད་བཞིན་དུ་དེའི། །

ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་རྟོགས་མེད་ཕྱིར། །མ་ཤལ་སོགས་ལྷག་ཡོད་མིན། །

དམའ་མེད་དེ་ནི་ཉེར་མཚོན་ཏེ། །གཟུགས་སོགས་ལྷག་དང་ལྷག་ཅི་བཞིན། །

རང་གི་དབང་པོས་མཐོང་མེད་ཕྱིར།

ཁེས་པས་རྟུལ་ཕྱ་མོནས་

བརྩམས་ཏེ་རྫས་ཀྱི་འཕྲིང་བ་དག། སྤང་ལ་བཅལ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་

@IV-98 ན། ཡན་ལག་ཅན་རྫས་གཞན་ཀྱི་ལྷིད་ཉིད་མི་རྟོགས་

ཏེ། རས་བལ་ཀྱི་འདབ་མ་ཕྱ་མོ་ཉིད་བཞག་པའི་ལྷིད་སྤང་གིས་

མི་རྟོགས་པ་བཞིན་ཞེས་བྱེ་བྲག་པ་གཞན་དག་ཟེར་རོ། །

ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྟོལ་བ་དེའི་ལྷགས་ལ་ལྷིད་མཉམ་པའི་འཇིམ་

རིལ་བརྩུ་ཚན་གཉིས་ལས་གཅིག་ཅིག་ཅར་ལྡན་པ་དང་།

གཅིག་སོ་སོར་ལྟན་པའི་རྩལ་སོགས་དག། །སོ་སོར་ལྟན་ཅིག་བཅལ་

བ་ན་ལྷིད་ནི་ཆེ་རྒྱུ་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་གཉིས་ལ་སྤང་གིས་

རྟོགས་པའི་ལྷིད་དུ་མ་ཡོད་མེད་ཐ་དད་པ་དེའི་ཕྱིར། ལྷིད་ལྷག་པོ་

ཡོད་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་མ་སྐྱེས་པའི་ཆོ་སྲ་

མ་ཞིག་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རིམ་གྱིས་བསྐྱེམས་པའི་གསེར་མ་ཤ་

ཀ་ལྷ་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དང་མ་བསྐྱེམས་པའི་མ་ཤ་ཀ་ལྷ་པོ་དེ་

མ་ཤ་ཀ་ལྷ་ཙམ་ལ་སོགས་པའི་རིམ་པ་ཡིས་གྲངས་མཚུངས་པར་ནི་

མི་རུང་བར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ལྷིད་གཅིག་ལས་

མེད། དེ་ལ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ལྷིད་ལྷག་པོ་ལྷ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་རྩལ་ཡུངས་ཀར་ཙམ་ནས་བརྩམས་ཏེ་ཆོགས་པ་ཆེན་

@IV-99 པོ་གོང་ནས་གོང་དུ་ནི་འཕེལ་བ་དང་ལྡན་པའི་འབྲས་བུའི་ཕྱིང་བའི་

ལྷི་བ་སྤང་གིས་རྟོགས་པ་མེད་དེ། རུང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྩལ་ཕྱ་

རབ་ནས་ཡུངས་ཀར་ཙམ་གྱི་བར་གྱི་ལྷིད་དག་ཀྱང་ཆོས་ཅན།

ཤིན་ཏུ་རྟོགས་པར་དཀའ་བར་ཐལ། ཤིན་ཏུ་རྒྱང་བའི་ཕྱིར།

ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཡན་ལག་ཅན་དེའི་རྒྱ་ཡན་ལག་གི་

ལྷི་བ་ཉིད་སྤང་གིས་གཞལ་བྱར་འབྱུང་བར་ཐལ། སྤང་གིས་གཞལ་

བའི་ལྷིད་ཡོད། འབྲས་བུ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ལྷིད་ནི་སྤང་གིས་མི་

རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་སྦངས། རས་འདབ་བཞིན་ཞེས་པའི་

དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་ཏེ། རས་འདབ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་ཞིང་

དེའི་ལྷིད་སྤང་གིས་རྟོགས་པ་གང་ཞིག། ཡན་ལག་ཅན་རྣམས་གཞན་

པའི་དོན་དེ་མཐོང་བ་མེད་ཅིང་། དེའི་འབྲས་བུ་འདྲ་རྟོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཡོན་ཏན་ལྷིད་ལྷག་པོ་མེད་ཀྱང་གཟུགས་སོགས་ལྷག་པོ་ཡོད་དོ་ཞིན།

མ་ཤ་ཀ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཅན། ཡན་ལག་ལ་མེད་པའི་

ཡོན་ཏན་ལྷག་པོ་མེད་པར་ཐལ། ཡན་ལག་ལ་མེད་པའི་ཡོན་

ཏན་ལྷིད་ཉིད་རྟོགས་པ་མེད་པ་བཞིན་དུ། ཡན་ལག་ཅན་དེའི་

@IV-100 ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། སྤང་དམའ་བའི་

ཁྱད་པར་འཛིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ལྟེན་ཁོན་འགོག་པ་ཅི་ཞེན།

དེ་ནི། ཡན་ལག་ལ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྟེན་ཁོན་འགོག་འདོད་

པ་མིན་ཏེ། གཞན་ཐམས་ཅད་མེད་པ་ཉི་བར་མཆོན་བྱབ་པའི་ཕྱིར།

གསེར་མ་ཤ་ཀ་ཆོས་ཅན། ཡན་ལག་ལ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་

གཞུགས་སོགས་ལྷག་པོ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་ན་ལྷག་པོ་ཇི་

ལྷ་བ་བཞིན་དུ། རང་གི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་དགོས་པ་

ལས་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།

༥ ཆོས་ཅན་ལ་གཞོད་ཚུལ་གཉིས་ཀྱང་

རྟོགས་པར་བྱ་བ་ནི། ཙ་བར།

ཁས་སྒྲངས་རང་གི་ཆོག་སོགས་གྱིས། །

གཞོད་པ་དག་ནི་སྲིད་པས་ན། །ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཕྱོགས་གྱིས་ནི། །

དཔེར་བརྗོད་གཞན་ཡང་རྟོགས་པར་བྱ།

ཁྱེས་པས་བྱེ་བྲག་པས་

ཡན་ལག་རྣམས་ལས་ཡན་ལག་ཅན་རྩེས་གཞན་དུ་ཡོད་པའི་

དམ་བཅའ་ཆོས་ཅན། དམ་བཅའ་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། བྱོད་གྱི་

དོན་ལ་བྱེ་བྲག་པའི་ཁས་སྒྲངས་དང་རང་གི་ཆོག་འགལ་བ་དང་།

མངོན་སྲུང་དང་རྩེས་དཔག་དང་གྲགས་པ་སོགས་གྱིས། ཅི་རིགས་པར་

@IV-101 གཞོད་པ་དག་ནི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར། བྱེ་བྲག་པའི་ཆོས་གྱི་བྱུང་པར་ལ་

གཞོད་པའི་དམ་བཅའ་ལ་གཞོད་ཚུལ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཕྱོགས་གྱི་ནི་

ཆོས་ཅན། རྟོན་ཡོད་དེ། བྱེ་བྲག་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་བྱད་པར་དང་

ཆོས་ཅན་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་གཞོད་པའི་དམ་བཅའི་དཔེར་བརྗོད་ལ་གཞོད་

པ་འབབ་ཚུལ་དང་བཅས་པ་གཞན་ཡང་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་

པའི་ཕྱིར།

༥ མཚན་ཉིད་དགག་པ་ནི། ཅུ་བར།

བྱ་བ་དུས་གསུམ་ཡུལ་ཅན་གྱིར། །དེ་ལྟའི་བདག་མིན་གཞན་དག་ལ། །

དེ་ལྟར་བཞོད་དེ་དེ་ཡི་ཆོ། །མི་འདོད་ན་ཡང་སྐྱབ་བྱར་འགྱུར། །

ཤེས་བྱེད་སྐབས་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ། །ཐམས་ཅད་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན། །

དེ་གྱིར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་སྒྲ། །འདོད་པའི་བྱེད་པར་ལ་བརྟེན་མིན། །

དེས་ན་དཔེ་དང་གཏན་ཆོགས་དག། །མ་གྲུབ་དཔེར་ནི་བྱས་པ་ཡིན། །

གཞན་དུ་རི་བོང་རྩ་ལ་སོགས། །མ་གྲུབ་ཀྱན་ཀྱང་བསྐྱབ་བྱར་འགྱུར། །

ཐམས་ཅད་རྣམ་འགས་མ་གྲུབ་ཕྱིར། །དེས་ན་ལས་ལ་སོགས་པ་ཡི། །

ཁྱད་པར་ཉི་བར་བཀོད་པ་ཡི། །ལན་གྱིས་རྣམ་འབྱེད་རྣམ་མ་ཡིན། །

སྤར་མ་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཕྱིར། །བསྐྱབ་བྱའི་ཡན་ལག་ཅེས་རུང་མིན། །

@IV-102 གང་གིས་ཁས་སྒྲུངས་མཚན་ཉིད་འགྱུར། །དེ་ཡང་བསྐྱབ་བྱ་ཉིད་དུ་མཚུངས།

།

ཞེས་པས། ཚད་མ་མདོར། བསྐྱབ་བྱ་སྟོན་པ་ཞེས་འདི་ལ། །ཞེས་

སོགས་ཀྱི་དོན་འཆད་པར། རིགས་པ་ཅན་པ་ན་རེ། བསྐྱབ་

པར་བྱ་བ་བསྟན་པར་བྱ་བ་དེ། བསྐྱབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ་

ཞེན། དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་བདག་ཉིད་མིན་བཞིན་

དུ། ཕྱི་རྒྱལ་གཞན་དག་ལ་སྐྱ་མི་རྟག་སྐྱབ་ལ་བྱས་པ་རྟགས་

སྐྱ་བཀོད་པ་དེའི་ཆོ། དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་དེ་ཆོས་ཅན།

རྒྱལ་བས་བསྐྱབ་བྱར་མི་འདོད་ནའང་བསྐྱབ་བྱར་འགྱུར་བར་ཐལ།

བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མ་འོངས་པ་

ན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། བསྐྱན་བྱ་བ་དེ་དུས་གསུམ་

ག་ལ་འཇུག་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་

བསྐྱན་པར་བྱ་བ་ཞེས་པས་རྟོལ་བས་བསྐྱབ་བྱར་འདོད་པ་ཁོ་ན་བསྐྱབ་

བྱར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་བསྐྱན་པར་བྱ་བ་

ཞེས་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྟོལ་བས་བསྐྱབ་བྱར་འདོད་པའི་བྱད་པར་

ཁོ་ན་གོ་བ་ལ་བརྟེན་པ་མིན་ཏེ། ཤེས་བྱེད་སྐྱབས་གྱི་མ་

@IV-103 གྲུབ་པ་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་མཚན་དེས་

ན། རིགས་པ་ཅན་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་ལ་དཔེ་དང་གཏན་

ཆོགས་དག་མ་གྲུབ་པ་སྟན་འབྱིན་གྱི་དཔེར་ནི་བྱས་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་

དང་བཅས་པའོ། །དེ་ལས་གཞན་དུ་མ་གྲུབ་པ་ཙམ་བསྐྱབ་བྱའི་

མཚན་ཉིད་ཡིན་ན། རི་བོང་རྩ་ལ་སོགས་པ་མ་གྲུབ་པ་ཀྱན་གྱང་

བསྐྱབ་བྱར་འདོད་པར་འགྱུར་རོ། །དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་ཆོས་ཅན།

བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ། ལས་བྱ་བྱེད་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་ལས་མ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱོད་བརྗོད་པ་དམ་བཅའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་དང་། བྱུང་མཐའ་བཞིའི་ནང་ནས་ཁས་སྒྲངས་པའི་བྱུང་མཐའ་

མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེན། དེ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། ལས་མིན་

པ་ལ་སོགས་པའི་བྱད་པར་ཉི་བར་བཀོད་པ་ཡི་ལན་གྱིས། བསྐྱབ་

བྱ་ལས་རྣམ་པར་འབྱེད་རྣམ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཕྱི་གོ་ལ་

གྱིས་རྣམ་པ་འགས་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན། བསྐྱབ་

བྱ་བརྗོད་པ་དམ་བཅའི་ཡན་ལག་གོ་ཞེས་པའི་ལན་གྱིས་བསྐྱབ་

བྱ་མ་ཡིན་པར་རུང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཕྱི་ཤོལ་གྱིས་སྒྲར་

@IV-104 མ་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཆོས་ཅན།

གྲུབ་མཐའ་ཉིད་དུ་མཚུངས་པར་ཐལ། ཤོལ་བས་ཁས་སྒྲངས་པ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས་སྒྲངས་ཏེ། ཤོལ་བ་གང་གིས་ཁས་

སྒྲངས་པ་དེ། ཁས་སྒྲངས་པའི་གྲུབ་མཐའི་མཚན་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་

ཕྱིར། གྲུབ་མཐའ་བཞི་ནི། འྲིག་ཆེར། གཞལ་བུའི་དོན་

ཅན་གྱི་ཚད་མ་དག་ཡོད་དེ་ཞེས་པ། རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་

ཡིན་ཏེ། གྲུབ་མཐའ་སྣ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཁས་སྒྲངས་པ་འོ། །

བདག་ཡོད་ཅེས་པ་དང་མེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། སོ་སོའི་རྒྱུད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་

སྟེ། གྲུབ་མཐའ་སོ་སོ་ལ་ངེས་པའི་འདོད་པ་འོ། །བདག་ཤི་ནས་

རྣམ་སྤྲིན་ལ་འོངས་སྟོན་ཅེས་པ། རྒྱལ་ས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་སྟེ།

བདག་ཁས་སྒྲངས་པའི་རྒྱལ་ས་ཀྱི་འདོད་པ་བྱུང་པར་རོ། །བྱུང་ག་ཞི་

ཅམ་ཁས་སྒངས་ནས་དེ་མེས་བྱད་ཆོས་ལ་དཔྱོད་པ་དེ། ཁས་སྒངས་པའི་

གྲུབ་མཐའ་སྟེ། མ་བརྟགས་པར་བྱད་གཞི་ཅམ་དང་པོ་ཁས་སྒངས་

པའོ། །སྟོན་སྟོང་གསུམ་པོ་རེ་རེ་ནས་རྩ་བ་དང་སྦྱར་ནས་

གསལ་བར་གསུངས་པས་དེར་གཟིགས་མཛོད།

@IV-105

བསྐྱབ་བྱའི་མཆན་ཉིད་གང་ཡིན་བརྟགས་ལ་དགག་པ་

མཚན་གཞི་གང་ཡིན་བརྟགས་ལ་དགག་པ་ནི། ཅུ་བར།

ཆོགས་པ་སྐྱབ་བྱ་ཉིད་ཡིན་ནའང་། །གཉིས་པོ་ཕན་ཚུན་བྱད་པར་ཅན། །

བསྐྱབ་བྱ་དེ་ཆོ་གཏན་ཆོགས་དང་། །དཔེ་ཡི་མཚན་ཉིད་མ་གྲུབ་འགྱུར། །

མི་མྱོད་ཕྱིར་ན་བསྐྱབ་བྱ་འི་སྒྲ། །གལ་ཏེ་ཆོས་ཅན་ལ་འཇུག་འདོད། །

བསྟན་བཅོས་ཅི་བྱ་ཅི་རིགས་པར། །རང་ཉིད་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་མིན།

།

ཞེས་པས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་སྦྱི་ལྟན་

རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཆོ་ན། མི་རྟག་པ་དང་སྒྲ་དང་ཆོགས་དོན་

གང་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། སྦྱི་ལྟན་ཆོས་ཅན།

ཕྱི་རྟོལ་གྱིས་སྟོང་དང་བུམ་པ་གཉིས་མི་རྟག་པར་ཆོས་མཐུན་པ་

མ་གྲུབ་པར་ཐལ། མི་རྟག་པ་རྟགས་དེའི་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལྟར་ན། སྒྲ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་

པའི་ཕྱིར་དུ་རྟགས་བཞེད་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྟགས་དེའི་བསྐྱབ་

བྱ་གང་ཞིག། །ཁྱོད་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། ཆོགས་དོན་

བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པར་འདོད་ན། སྒྲ་དང་མི་རྟག་པ་གཉིས་པོ་

ཕན་ཚུན་བྱད་པར་ཅན་དུ་བྱས་པ་བསྐྱབ་བྱར་ཐལ།

@IV-106 འདོད་ན། དཔེ་དང་ཆོས་མཐུན་པས་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་གཏན་

ཆོགས་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་ཆོས་མཐུན་པས་

དེའི་ཚེས་ཡོད་པ་ཅན་མཐུན་དཔའི་མཚན་ཉིད་དུ་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་

བར་ཐལ། སྐྱས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་མི་རྟག་པ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དཔེ་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་གྱི་བསྐྱབ་

བྱའི་སྒྲ་དེ་ཚོགས་དོན་ལ་འཇུག་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ན། ཚེས་ཅན་

ལ་འཇུག་པར་འདོད་དོ་ཞེ་ན། རིགས་པ་ཅན་པའི་དཔེ་རྟགས་

ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅས་ཅི་བྱ་སྟེ་དོན་མེད་པར་ཐལ།

དཔེ་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་ཅི་རིགས་པར་དབྱད་ནས་གྲོལ་

བ་རང་ཉིད་འཇུག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རྒྱུ་ཆེར།

སྐྱ་མི་ཏྲག་སྐྱ་བ་ལ་སྐྱེ་ལྔན་ཏྲགས་སུ་བཀོད་ཆོ། ཆོས་ཅན་

སྐྱ་དེ་བསྐྱ་བ་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་གཏན་ཆོགས་བཀོད་པ་དོན་

མེད་པར་འགྱུར། གཉིས་ཀ་བསྐྱ་བ་བྱ་ཡིན་ན། དེ་དེ་བསྐྱ་བ་

བྱ་ཡིན་པ་ལ་སྐྱོན་དེ་དག་འཇུག་གོ། །ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ཆོགས་

པ་བསྐྱ་བ་བྱ་ཡིན་ན། རིགས་པ་ཅན་པ་ལ་ནང་འགལ་

@IV-107 ལྟོན་པ་སྟེ། ཕན་ཚུན་བྱད་པར་བྱས་པ་གཉིས་ཀ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་

དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན། ཇི་སྐད་ལག་པའི་སྟོན་ནམས་འཇུག་གོ །

ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་རེ་རེ་ནས་བསྐྱབ་བྱར་འགོག་པ་ཀྱན་བརྟས་སུ་

གསུངས་ཀྱང་། ཆོགས་པ་བསྐྱབ་བྱར་འདོད་པ་ལ་འགོག་ཚུལ་དངོས་སུ་

མ་གསུངས་པ་ནི། རིགས་པ་ཅན་པས་སྦྱས་པའི་རྟགས་དཔེ་

མཚན་ཉིད་དང་ནང་འགལ་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། ཁས་སྦངས་ནང་

འགལ་སྟོན་པའི་སྟོན་དེ་རྟགས་སྒྲ་བས་མ་གསུངས་པ་ཡིན། རྣམ་འབྲེལ་

དུ་ཁ་བསྐང་སྟེ་འཆད་ཚུལ་ནི། ཁྱོད་ཀྱིས་ཚོགས་པ་བསྐྱབ་བྱ་ཉིད་

དུ་ཁས་སྒངས་ན། གཉིས་པོ་པན་ཚུན་བྱད་པར་ཅན་བསྐྱབ་བྱར་

འདོད་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན། རིགས་པ་ཅན་པས་

དཔེ་དང་ཚོས་མཐུན་པས་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པར་བྱས་པ་རྟགས་སོ་

ཞེས་པ་དང་། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་ཚོས་མཐུན་པས་དེའི་ཚོས་ཡོད་པ་

ཅན་དཔེའོ་ཞེས་གཏན་ཚིགས་དང་དཔེའི་མཚན་ཉིད་སྟོས་པ་དང་འགལ་ལོ།།

༥ ཁོ་ནའི་སྐྱར་ས་ལ་བརྟགས་ནས་དགག་པ་ནི། ཙུ་བར།

@IV-108

སྐྱབ་བྱེད་བསྟན་པའི་ཤྱགས་ཉིད་ལས། །དོན་དེ་བསྐྱབ་བྱ་ཉིད་དུ་རྟོགས། །

གཏན་ཆོགས་སོགས་མཚན་གྱིས་བྱབ་ཕྱིར། སྐྱབ་པར་བྱེད་ལ་དྲོགས་པའང་མེད། །

སྐྱར་ངེས་བཟུང་ན་དེ་ཡིས་ནི། །དམ་བཅའི་མཚན་ཉིད་བཟོད་དོན་མེད། །

དེ་ཕྱིར་ཤྱགས་གྱིས་དེར་བཟོད་པས། །བྱབ་པའི་འབྲས་ཅན་ཡིན་པར་རྟོགས།

།

ཞེས་པས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་བསྟན་པར་བྱ་བ་དེ་དམ་བཅའི་མཚན་

ཉིད་ཡིན་ན། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཁོ་ན་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཞེས་

བསྟན་པར་བྱ་བའི་སྐར་ངེས་གཟུང་སྟོས་སམ། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་བསྟན་པར་

བྱ་བ་ཁོ་ན་ཞེས་བསྟན་བྱ་བའི་འཇུག་ཏུ་ངེས་གཟུང་སྟོས།

དང་པོ་ལྟར་ན། གྲུབ་ཟིན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཕྱིར་ཏུ་

སྟོས་སམ། གྲུབ་བྱེད་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཕྱིར་ཏུ་སྟོས།

དང་པོ་ལྟར་ན། བསྐྱབ་བྱ་ཉིད་ཡིན་ན་ཕྱིར་གྲོལ་གྱིས་མ་གྲུབ་

པའི་དོན་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དུ་རིགས་པ་ཅན་

པའི་དམ་བཅའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་ངེས་གཟུང་སྒྲོམ་མི་དགོས་

པར་ཐལ། སྐྱབ་བྱེད་དཔེ་རྟགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་བརྟན་པའི་ཤུགས་

ཉིད་ལས་ཁྱོད་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། སྐྱབ་

@IV-109 པར་བྱེད་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ནམ་སྒྲམ་པའི་དྲོགས་པའང་

ངེས་གཟུང་གིས་གཙོད་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། གཏན་ཚིགས་དང་སོགས་

པས་དཔེའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱོད་བསྟུན་བྱ་མིན་པས་ཁྱབ་པ་དེ་འཕངས་

པའི་ཕྱིར། བསྟན་བྱ་བའི་སྤར་ངེས་གཟུང་སྒོམ་ན། རིགས་པ་ཅན་

པ་དེ་ཡིས་ནི་དམ་བཅའི་མཚན་ཉིད་བརྗོད་པ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བ་དེའི་

ཕྱིར། རྟགས་ཀྱིས་བསྟན་བྱ་བའི་འདུག་དེར་ངེས་གཟུང་བརྗོད་དགོས་པས་

ཁྱབ་པ་དེ་མི་ལྡན་རྣམ་གཙོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་པར་རྟོགས་

ལ། བོང་གི་སྒྲོན་སེམས་གནས་སོ།།

ཕྱི འགལ་བའི་དོན་བརྟགས་

ནས་དགག་པ་ནི། ཕྱི་བར།

འགལ་བ་འདོད་དང་འབྲེལ་མེད་དེ། །

ཕན་མེད་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པ། །དེ་ལྷན་ནི་རྟགས་ཀྱི་སྐྱོན། །

ཐམས་ཅད་དམ་བཅའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར། །སྟོགས་སྐྱོན་གཞན་ལ་སྟོས་པ་ནི། །

མ་ཡིན་ཞེས་གྲང་བསྟན་ཟིན་ཏོ། །འདོད་ལ་མེད་ནའང་མ་གྲུབ་ཡིན།

།

ཞེས་པས་རིགས་པ་ཅན་པས། ཏྲགས་དམ་བཅའ་དང་འགལ་བ་

དམ་བཅའི་སྐྱོན་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། སྤྱི་ཏྲག་སྟེ།

ཐམས་ཅད་མི་ཏྲག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ཏྲགས་དམ་

@IV-110 བཅའ་དང་ཇི་ལྟར་འགལ་ན། ཐམས་ཅད་མི་ཏྲག་ན་

སྤྱི་ཏྲག་པར་འགལ་ཏེ། སྤྱི་ཡང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་པའི་

ཕྱིར་ཞེན། ཉགས་དམ་བཅའ་དང་འགལ་བའི་དོན་འདོད་ཡུལ་

གྱི་བསྐྱབ་བྱ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པ་དེ་ཡིན་ན། དེའི་དོན་བསྐྱབ་

བྱ་སྐྱབ་པ་ལ་ཕན་པ་མེད་པའམ། །ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་ལྷན་

ཅིག་མི་གནས་པ་ཡིན། དང་པོ་དེ་ལྷན་ནི། ཉགས་ཀྱི་

སྐྱོན་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། དམ་བཅའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ།

བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པ་ལ་ཕན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ།

ཕྱོགས་སྒྲོན་རྟགས་དཔེ་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཞེས་གྲང་

བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། རྟགས་ཤེས་འདོད་

ཆོས་ཅན་ལ་མེད་པའང་ཆོས་ཅན། ཕྱོགས་སྒྲོན་མ་ཡིན་པར་

ཐལ། ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་སྒྲོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

༥ མི་རྟག་པ་རྟགས་སུ་མ་འཕངས་པ་ནི། ཅུ་བར།

མི་རྟག་གཏན་ཚིགས་དང་ལྷན་པས། །སྤྱི་ལ་དེ་ལྟར་བཞེད་བྱེད་ན། །

དེ་ལྟར་དེ་ནི་བསྐྱོག་པར་འགྱུར། །འདི་ལ་དཔེ་བསྟན་པ་ཉིད་ལས། །

@IV-111 རོན་གཞན་ཅི་ཞིག་མཐོང་བ་ཡོད། །བྱད་པར་ལ་ནི་གཞན་བཞེད་ནས། །

སྤྱི་ཡི་རྗེས་སུ་འཇུག་པས་ན། །དེ་བྱབ་མ་ཡིན་སྤྱི་རྗེས་སུ། །

འཇུག་ལ་འབྲས་བུ་འང་ཅི་ཞིག་ཡོད། །དེ་ཕྱིར་སྤྱི་ལ་གནས་པ་ཡི། །

མི་རྟག་ཉིད་གྱིས་སེལ་ཞེས་གསུངས།

།ཞེས་པས་སྒྲ་རྟག་སྟེ།

ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་སྒྲོར་བ་འདིས། མི་རྟག་པའི་

གཏན་ཆོགས་དང་ལྡན་པས་སྒྲ་ལ་མི་རྟག་པ་དེ་ལྟར་བརྗོད་པར་

བྱེད་ན། དེ་ལྟར་སྒྲ་རྟག་པ་དེ་ནི་བརྗོད་པར་འགྱུར་ཏེ།

རྟག་མི་རྟག་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུའི་

སྒྲོར་བ་འདི་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པ་རྟགས་སུ་མ་འཕངས་པར་

ཐལ། ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་པའི་རྟགས་ཀྱིས། སྒྲ་རྟག་པར་སྒྲུབ་

པའི་ཚོས་མི་མཐུན་དཔེའི་སྒྲོར་བ་ལྟར་སྒྲུང་བསྟན་པ་ཉིད་ལས་

དོན་གཞན་ཅི་ཞིག་མཐོང་བ་ཡོད་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཚོས་ཅན། སྒྲ་ལ་མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་འཕངས་པ་མ་ཡིན་

པར་ཐལ། བྱད་པར་སྒྲ་ལ་ནི་གཞན་རྟག་པ་བརྗོད་ནས་

ཐམས་ཅད་མི་རྟག་ཅེས་སྒྲིར་བཏང་གི་ཚིག་ནི་རྗེས་སུ་འཇུག་པས་ནའོ། །

@IV-112 དེ་ཚོས་ཅན། སྒྲ་རྟག་ཅེས་དམིགས་གྲིས་བསལ་ནས་

ཐམས་ཅད་མི་རྟག་ཅེས་སྒྲིར་བཏང་གི་ཚིག་ནི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་

འབྲས་བུ་འང་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་མེད་པར་ཐལ། སྒྲ་འང་མི་རྟག་པར་

འཕངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་ལ་གནས་པའི་

མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱིས། སྒྲ་རྟག་པ་སེལ་ཞེས་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་

ཡོད་དེ། སྒྲ་མི་རྟག་ན་རྟག་པར་འགལ་བ་དེའི་ཕྱིར།

༥ ཐམས་ཅད་མིན་པ་རྟགས་སུ་འཕངས་པ་དངོས་ནི། ཅུ་བར།

ཡུལ་གཞན་ལ་ནི་འགལ་སྒྲ་བས། །སྒྲ་ནི་གཞན་དུ་བཟོད་པ་ཡིན།

།

ཞེས་པས་སྒྲོར་བ་དེས་གང་རྟགས་སུ་འཕངས་ཞེན། སྒྲོར་བ་དེ་

ཆོས་ཅན། སྒྲ་ནི་ཐམས་ཅད་ལས་གཞན་དུ་བཟོད་པ་ཡིན་ཏེ།

ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པར་བཟོད་ནས་ཡུལ་གཞན་སྒྲ་ལ་ནི་དེ་དང་

འགལ་བ་རྟག་པ་སྒྲིམ་པའི་ཕྱིར།

ཕྱི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མིན་པ་

རྟགས་མ་གྲུབ་ཏུ་བསྟན་པ་ནི། ཅུ་བར།

སྒྲིའི་ཁྱད་

པར་མི་སྒྲོང་ཕྱིར། །དེ་ཡང་འཐད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་སྐྱབས་

འགར་ཤིང་ཤ་པ། །ཉིད་ནི་ཤིང་མིན་ཞེས་པ་བཞིན། །ཐམས་ཅད་

@IV-113 མཉན་པ་གཅིག་ཉིད་ལ། །འཇུག་པ་འགོག་འགྱུར་དེ་ཙམ་གྱིས། །

ཐམས་ཅད་མིན་མིན་བྱུང་པར་ཀྱན། དེ་མེད་ན་དེ་མེད་འགྱུར་སྟེར།

།ཞེས་པས་ཐམས་ཅད་མིན་པ་རྟགས་སུ་འཕངས་པར་ངེད་ཀྱང་

འདོད་དོ་ཞེ་ན། ཞེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མིན་པ་རྟགས་ཡིན་ནམ།

སྒྲ་མིན་ཐམས་ཅད་མིན་པ་རྟགས་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། སྒྲ་ཞེས་

བྱ་ཐམས་ཅད་མིན་པ་དེ་ཡང་འཐད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲ་ཡང་

ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར། བྱང་སྟེ་སྤྱི་སྤྱོད་ཀྱི་བྱང་པར་མི་

སྟོང་བའི་ཕྱིར། ཏྲགས་མ་གྲུབ་སྟེ། སྤྱོད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་མིན་ཞེས་པའི་

ཆོག་གིས་སྤྱོད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཞེན།

སྤྱོད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་མིན་ཞེས་པའི་ཆོག་ཆོས་ཅན། སྤྱོད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་

མིན་པར་བསྟན་པ་མིན་པར་ཐལ། ཐམས་ཅད་ཅེས་པའི་མཉམ་

པ་སྤྱོད་གཅིག་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་འགོག་པར་འགྱུར་བ་དེ་ཙམ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སྐབས་འགར་ཤིང་ཤ་པ་ཉིད་ནི་ཤིང་མེན་

ཞེས་པའི་སྒྲུལ། ཤིང་གི་སྒྲུ་ཤ་པ་ཁོན་ལ་འཇུག་པ་བཀག་གོ།

ཤ་པ་ལ་འཇུག་པ་མ་བཀག་པ་བཞིན་ནོ། །སྒྲ་ཆོས་ཅན།

@IV-114 ཐམས་ཅད་དུ་མ་འདུས་པར་ཐལ། ཐམས་ཅད་ནི་མ་ལུས་པ་ཡིན་ལ།

ཁྱོད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེན། སྒྲ་ལས་

གཞན་པའི་བྱུང་པར་ཀྱན་ཆོས་ཅན། ཐམས་ཅད་དུ་འདུས་པ་དེ་མེད་

པར་ཐལ། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། དེར་འདུས་པ་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། སྒྲ་དང་སྒྲ་ལས་

གཞན་པའི་བྱད་པར་ཀུན་ཐམས་ཅད་དུ་མ་འདུས་པའི་ཕྱིར།

༥ སྒྲ་མིན་ཐམས་ཅད་མིན་པ་ཏྲགས་མ་གྲུབ་དུ་བསྟན་པ་དངོས་ནི།

ཙ་བར།

ཤེས་བྱ་ཤེས་བྱེད་ཐ་དད་ཕྱིར། །ཆོས་ཅན་གཏན་ཆོགས་དངོས་གྱུར་ནི། །

ཤེས་བྱེད་ཉིད་དུ་མ་གྲུབ་ཕྱིར། །ཆོས་ཅན་རང་སྒྲུབ་བྱེད་མ་གྲུབ།

།

ཞེས་པས་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཅན་སྒྲ་དེ་རང་རྟག་པའི་སྒྲ་བ་

བྱེད་དུ་མ་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་གཏན་ཆོག་ས་གྲི་དངོས་པོར་གྱུར་པ་ནི་

ཤེས་བྱེད་སྟོགས་ཆོས་ཉིད་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། སྟོགས་ཆོས་ཡིན་

ན་ཤེས་བྱ་ཤེས་བྱེད་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར།

༥ དེ་ལ་ཚུད་སྤང་ནི།

ཙ་བར།

དངོས་པོ་ཀུན་ལ་ཆོས་དང་ནི། །ཆོས་ཅན་རྣམ་དབྱེ་མེད་པའི་ཕྱིར། །

ཀུན་ལ་ཉིས་མཚུངས་ཤེན་མིན། །ཕྱོག་པ་བྱད་པར་ཡོད་ཕྱིར་རོ། །

@IV-115 རོན་དམ་པར་ནི་རྣམ་དབྱད་ན། །དེ་ལྟ་བུར་གྱུར་མ་གྱུབ་ཕྱིར། །

ཀུན་རྫོབ་པ་ཡི་དངོས་རྣམས་ལ། །དེ་ཉིད་གཞན་ཉིད་འགོག་པར་འགྱུར། །

དཔག་བྱ་དཔོག་པར་བྱེད་པ་ཡི། །དོན་གྱི་ཐ་སྐད་གནས་པ་འདི། །

ཤེས་པ་ལ་གྲུབ་ཐ་དད་ལ། །བརྟེན་ནས་རྣམ་པར་བརྟགས་པ་ཡིན། །

བདག་ཉིད་ཅི་ལྟའི་ཐ་དད་ཀྱི། །མཐར་ཐུག་ཤེས་ལ་ཐ་དད་པར། །

ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་སྤང་བྱུང་པ། །དེ་ནི་ཐ་སྦྱད་རྟེན་ཡིན་ནོ། །

འདི་ནི་ཐ་སྦྱད་ཀྱིས་བཞག་པ། །ཐ་དད་སྒོ་དང་འབྲེལ་མེད་ཅན། །

ཆོས་ཅན་དེ་ཉིད་སྦྱབ་བྱེད་དུ། །བྱས་པ་དེས་ན་མ་གྲུབ་བརྟན། །

དེས་ན་བྱེ་བྲག་སྤྱི་ཆོས་ཐ། །དད་ཕྱིར་རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་ཉིད། །

དཔེར་ན་ཚོ་ལ་བྱུང་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། །ཚོ་ལ་བྱུང་སྤྱོད་ནི་མི་རྟག་བཞིན། །

ཕྱོགས་ཡན་ལག་ནའང་གཞོད་མེད་ཕྱིར། །ཆོས་ཅན་ཐ་དད་མ་གྲུབ་མིན། །

དཔེར་ན་གོང་བྱ་རྩ་ཅན་འདི། །རྩ་ཅན་ཉིད་ཕྱིར་རྟ་མིན་བཞིན། །

ཡང་ན་དེ་རྟོགས་ནས་ཕྱོག་ཕྱིར། །བསྐྱབ་བྱའི་དུས་སུ་ཡན་ལག་མིན། །

ཆོས་ཐ་དད་ཕྱིར་བྱད་པར་ཡང་། །དམ་བཅའི་དོན་དུ་འཐད་མ་ཡིན།

།

ཞེས་པས་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཀྱན་ལའང་གཞི་རྟགས་ཐ་

@IV-116 དད་མེད་པའི་ཉེས་པ་དེས་མཚུངས་ཏེ། སྒྲ་བྱས་མི་རྟག་པའི་དངོས་པོ་

ཀྱན་ལ་ཆོས་དང་ནི་ཆོས་ཅན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེན།

བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་དང་ཐ་དད་མེད་པའི་ཉེས་པ་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་

ཏེ། སྒྲ་དང་ལྟོག་པ་ཐ་དད་པའི་བྱད་པར་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཀྱན་རྩོབ་པའི་དངོས་པོ་སྒྲ་བྱས་མི་རྟག་ཐ་དད་པའི་ཆ་རྣམས་ཆོས་ཅན།

རྒྱས་གཅིག་དེ་ཉིད་དང་རྒྱས་གཞན་ཉིད་འགོག་པར་འགྱུར་ཏེ།

དོན་དམ་པར་ནི་རྣམ་པར་དཔྱད་ན་རྒྱས་དེ་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་མ་གྲུབ་

པའི་ཕྱིར། སྤྲ་བྱས་མི་རྟག་རྫས་ཐ་དད་མིན་ན། དཔག་བྱ་དཔོག་

བྱེད་གྱི་ཐ་སྤྲད་མི་འཐད་དོ་ཞིན། འཐད་དེ། དཔག་བྱ་དཔོག་བྱེད་

གྱི་དོན་གྱི་ཐ་སྤྲད་གནས་པ་འདི། ཤེས་པ་ལ་གྲུབ་པའི་ཐ་དད་ལ་

བརྟེན་ནས་རྣམ་པར་བརྟགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་མིན་ལས་

ཐ་དད་གྱི་བདག་ཉིད་ཅི་ལྟ་བའི་རང་མཚན་གྱི་མཐར་ཐུག་པའི་ཤེས་

པ་ལ། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ཐ་དད་པར་སྤང་བར་གྱུར་པ་དེ་ནི།

དཔག་བྱ་དཔོག་བྱེད་ཀྱི་ཐ་སྟོད་འཇུག་པའི་རྟོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཆོས་ཅན་སྒྲ་དེ་ཉིད་སྒྲ་རྟག་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བྱས་པ་དེས་ན།

@IV-117 ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་ཏེ། སྒྲ་དང་སྒྲ་འདི་ནི་ཆོས་

ཆོས་ཅན་གྱི་ཐ་སྟོད་ཀྱིས་བཞག་པའི་སྒོ་ལ་ཐ་དད་དུ་སྒྲར་བ་དང་

འབྲེལ་བ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདུས་བྱས་དེ།

འདུས་བྱས་ཀྱི་བུམ་པ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་

ཏེ། རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་ཐ་དད་པ་ཉིད་དེ། འདུས་བྱས་དང་འདུས་

བྱས་ཀྱི་བྱམ་པ་ལྡོག་ཆོས་ཐ་དད་པ་སྟེ། སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་ཡིན་པས་

སོ། །དཔེར་ན། ཚེ་ལ་བྱུང་དེ་ཕྱོགས་བཏགས་པ་བ་ཚེ་ལ་སྒྲུའི་

བྱེད་ཆོས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་ནའང་། ཆོས་ཅན་ཚེ་ལ་སྒྲུ་དང་ཐ་

དད་ཏུ་མ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་ནའང་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་

བསྒྲུབ་བྱ་འགྲུབ་པ་ལ་མི་གཞོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན།

གོང་བྱ་རྩ་ཅན་འདི་ཆོས་ཅན། ཏྲ་མིན་ཏེ། རྩ་ཅན་ཉིད་

ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། །བྱུང་པ་མ་གྱུང་པ་ལས་

ཡང་ན། གོང་བྱ་རྩ་ཅན་འདི་ཆོས་ཅན། ཚུལ་བྱུང་གི་སྒྲ་

མི་རྟག་པ་བསྐྱབ་བྱུང་སོང་བའི་དུས་སུ། ཚུལ་བྱུང་གི་སྒྲའི་མཆོན་

བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་མིན་ཏེ། དེའི་དུས་སུ་དེ་མཆོན་ཟིན་ནས་

@IV-118 མཆོན་བྱེད་ཡིན་པ་ལྟོག་པའི་ཕྱིར། མཉན་བྱ་ཡང་སྒྲ་རྟག་

པར་སྐྱབ་པའི་གཞི་རྟགས་ཐ་དད་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།

བྱུང་པར་མཉན་བྱ་ཡང་ཆོས་ཅན། སྒྲ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་དམ་

བཅའི་དོན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཆོས་ཅན་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་མ་

གྲུབ་པར་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱ་དང་ལྗོག་ཆོས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་

སྤྱིར། རྒྱུ་ཆར་རྒྱན་གྱི་ལུགས་དེ་ཀུན་བརྟམ་ཅུ་འགྲེ་དང་

མཐུན་པར་གསུངས་སོ།

དངོས་གྱི་བརྗོད་བྱ་གཏན་ཆོགས་བཤད་པ་

དངོས་ཀྱི་བཟོད་བྱ་གཏན་ཆོགས་བཤད་

པ་ནི། ཙུ་བར།

གཏན་ཆོགས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་དོན། །

བདེ་བར་བཟུང་བ་གྲུབ་བྱའི་ཕྱིར། །ཕྱོགས་ཆོས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡིས། །

མདོར་བསྡུས་པ་ནི་གསུངས་པ་ཡིན། །ཆོས་ཀྱི་ཆོག་ཕྱད་ཐ་དད་པར། །

བྱེད་པས་མི་ལྡན་གཞན་ལྡན་པ། །ཤིན་ཏུ་མི་སྲིད་ནམ་གཅོད་བྱེད། །

བྱད་པར་བྱད་པར་ཅན་དག་དང་། །བྱ་བ་དག་ནི་ལྷན་ཅིག་བཟོད། །

དེ་སྐྱུར་མེད་ཀྱང་བཟོད་འདོད་ལས། །དེ་དོན་ཉིད་ནི་རྟོགས་པར་འགྱུར། །

གང་ཕྱིར་ངག་འབྲས་རྣམ་གཅོད་ཕྱིར། །དཔེར་ན་ནག་པ་འཕོང་སྐྱེན་པ། །

སྲིད་སྐྱབ་འཕོང་སྐྱེན་ཞེས་པའམ། །སྲོན་པོ་མཆོ་སྐྱེས་འགྱུར་ཞེས་བཞིན། །

@IV-119 དེར་ཡང་ཁྱེ་བོ་རྣམས་གཅོད་པ། །དོན་རྣམས་ལ་ནི་རྟོགས་འགྱུར་ཏེ། །

དེ་ལྟར་གྲགས་དང་རྒྱས་པ་དང་། །སྒྲ་ནི་བཟོད་འདོད་རྗེས་འབྲངས་ཕྱིར། །

དེས་ནི་མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་པས། །ཆོས་ཅན་ཆོས་ཀྱི་བྱད་པར་ཡིན། །

དེ་ཡི་བྱད་པར་ཅན་གྱི་ཆོས། །ཇེས་འགྲོ་མེད་པའི་སྒྲོན་ཏེན་མིན།

།

ཞེས་པས་ཆད་མ་མདོར། གང་ཕྱིར་གཏན་ཆོགས་དག་དང་ནི། །

ཞེས་སོགས་གྱི་དོན་འཆད་པ་ལ། གཏན་ཆོགས་གྱི་མཚན་ཉིད་

མི་འཆད་པར་ཅིའི་ཕྱིར་དབྱེ་བ་འཆད་ཅེན། ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་

དགྲའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡིས་མདོར་བསྐྱས་པ་ནི་གསུངས་པ་ཆོས་ཅན།

དོན་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། གཏན་ཆོག་ས་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྒྲུང་གི་

རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་དོན་བདེ་བར་བཟུང་བ་བྱུང་པར་བྱ་བའི་སྤྱིར་རོ།

མི་ལྟན་ནམ་གཅོད་དང་གཞན་ལྟན་ནམ་གཅོད་

།བྱས་པ་བྱམ་པ་ལ་རྗེས་འགོ་མེད་པར་ཐལ། སྒྲས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་

སྤྱིར་ཞེན། ཆོས་ཀྱི་ཆོག་སྤྲད་སྒྱུར་ས་ཐ་དད་པར་བྱེད་པས། མི་

ལྟན་ནམ་གཅོད་དང་། གཞན་ལྟན་ནམ་གཅོད་དང་ཤིན་ཏུ་མི་སྤྱིར་ནམ་

གཙོད་གོ་བར་བྱེད་དེ། བྱད་པར་དང་བྱད་པར་ཅན་དག་དང་བྱ་བ་

དག་དང་ནི་ངེས་གཟུང་ལྷན་ཅིག་བཟོད་པས། རྣམ་གཙོད་གསུམ་

@IV-120 རིམ་པ་བཞིན་གོ་བའི་ཕྱིར། ངེས་གཟུང་དངོས་སྤྱུ་མ་སྤྱར་ཡང་རྣམ་གཙོད་

གོ་བ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ངེས་གཟུང་དེ་དངོས་སྤྱུ་སྤྱར་བ་མེད་ཀྱང་བཟོད་པ་

པོའི་བཟོད་འདོད་ལས་ངེས་གཟུང་དེའི་དོན་ཉིད་ནི་ཉོག་པར་འགྱུར་ཏེ།

གང་གི་ཕྱིར་དག་གི་འབྲས་བུ་ནི་རྣམ་གཙོད་གོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དཔེར་ན། རྒྱ་པ་འཕྲོང་སྐྱོན་ཞེས་པ་ལམ། སྤྱི་དུས་འཕྲོང་སྐྱོན་ཞེས་པ་ལམ།

མཚོ་སྐྱོས་སྡོན་པོར་འགྱུར་ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་གསུམ་གྱིས་རྣམ་གཅོད་

གོ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། རྒྱ་པ་འཕྲོང་སྐྱོན་ཞེས་པ་དེར་ཡང་

འཕྲོང་སྐྱོན་པའི་རྒྱ་བོ་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་དོན་རྣམས་ལ་ནི་རྟོགས་པ་

སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། འཕྲོང་མི་སྐྱོན་པ་གཅོད་པ་དེ་ལྟར་གྲགས་པ་

དང་། དེ་ལྟར་གཅོད་ཅུས་པ་དང་། སྤྱི་ནི་བཟོད་འདོད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་

དོན་སྟོན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་དེའི་བྱད་པར་

ཅན་གྱི་ཆོས་ཡིན་པས་བྱམ་པ་ལ་རྗེས་འགོ་མེད་པའི་སྐྱོན་ཏེན་

པ་མིན་ཏེ། ཆོས་ཅན་སྒྲ་དེ་ཆོས་བྱོད་ཀྱིས་མི་ལྡན་པ་རྣམ་པར་

གཙོད་པའི་བྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གཏན་ཆོགས་དགུའི་དགོས་པ་

ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཆོགས་དགུར་བསྐྱས་པའི་དགོས་པ་

@IV-121 རི། ཙ་བར།

རང་བཞིན་འབྲས་བུ་གྲུབ་དོན་དུ། །

གཏན་ཆོག་ས་གཉིས་དང་ཕྱོག་པ་གཉིས། །ཙོད་ཕྱིར་བྱད་པར་སྒྲི་དག་སྟེ། །

ལྷག་མ་ཕྱོག་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན།

ཞེས་པས། ཙའི་ཕྱིར་ཕྱོག་ས་ཆོས་

ཙན་གྱི་གཏན་ཆོག་ས་དགུ་བསྟན་ཞེ་ན། ཕྱོག་ས་ཆོས་ཙན་

གྱི་རབ་དབྱེ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ། གཏམ་ཆོག་གཉིས་དང་བསྐྱོག་པས་

གཉིས་སྒྲོས་པ་ཆོས་ཅན། རོན་ཡོད་དེ། རྟགས་ཡང་དག་གི་

མཚན་གཞི་ལ། རང་བཞིན་དང་འབྲས་བྱ་དང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་

གསུམ་དུ་གངས་ངེས་པར་གྲུབ་པའི་རོན་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱད་པར་མཉན་

བྱ་དང་སྤྱི་གཞལ་བྱ་དག་དཔེར་སྒྲོས་པ་ཆོས་ཅན། རོན་ཡོད་དེ།

ལྟོག་པ་རྒྱང་པ་དང་རྗེས་འགོ་རྒྱང་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་

ཡོད་པར་རྩོད་པ་བསྐྱོག་ནས། རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་

ལ་ཚུལ་གསུམ་དུ་ངེས་སེ་ཞེས་རྟོགས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ལྷག་མ་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོགས་གསུམ་སྒྲིམ་པ་ཆོས་ཅན།

དོན་ཡོད་དེ། རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་

མཐའ་དག་ལས་ལྷོག་པའི་སྒྲོན་ས། སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་ནོ་

@IV-122 ཞེས་རྟོགས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

༥ རྟོགས་དཀའ་བ་བྱེ་བྲག་རྩ་བཤད་པ་ལས་ཡང་དག་གཉིས་སྒྲིམ་པའི་

དགོས་པ་ནི། ཅུ་བར།

རང་བཞིན་ཉིད་ལས་གཞན་གྱིས་ནི། །

གོ་བྱ་ལ་ཁྱབ་ཡོད་མིན་ཏེ། །རྒྱ་ནི་འཁྲུལ་པ་སྲིད་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ཕྱིར་འབྲས་ནྟམས་གཉིས་སུ་འཇུག། །སྤར་ཡོད་པ་ཡི་ཤེས་པ་ནི། །

ཅུ་ལ་མ་ཐག་བྱུང་ངེས་མིན་ཏེ། །སྒྲིབ་བྱེད་དབང་པོ་སྤྲོ་ལ་དེ། །

ནྟམ་ཀུན་ཉེར་སྒྲོར་མིན་ཕྱིར་རོ། །སྒྲོས་པ་མེད་པར་འགའ་ཞིག་ཆོ། །

འབྲས་མི་བྱེད་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར། །ཤེས་པ་འདི་འདྲ་རེས་འགའ་བའི། །

འབྲས་བུར་གྲུབ་པའི་དེ་རྟགས་ཡིན།

ཞེས་པས། བྱས་པ་དེ་མཐུན་

ཕྱོགས་ལ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་དཔེ་རྣམས་

པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རང་བཞིན་བྱས་པ་ཉིད་ལས་གཞན་འབྲས་

རྟགས་ཀྱིས་ནི་གོ་བྱ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་ཡོད་པ་

མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུ་ནི་འབྲས་བུ་ལ་འབྲུལ་པ་སྤིང་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འབྲས་བུ་རྩོལ་བུང་ཉན་ཤེས་ཆོས་ཅན། རིག་བྱེད་གྱི་སྒྲ་ཐོས་པའི་

ཉན་ཤེས། རང་རྒྱ་སྒྲ་མི་རྟག་པ་སྟོན་དུ་སོང་བར་སྒྲུབ་པའི་

@IV-123 མཐུན་སྟོགས་ལ་ནམ་པ་གཉིས་སུ་འཇུག་སྟེ། མཐུན་སྟོགས་ལ་འཇུག་པ་

གང་ཞིག །ཁྱབ་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་པ་དེའི་ཕྱིར། རིག་བྱེད་གྱི་སྒྲ་ཐོས་པའི་

ཉན་ཤེས་དེ་རང་རྒྱ་སྒྲ་མི་རྟག་པ་སྟོན་དུ་མ་སོང་སྟེ། རིག་བྱེད་གྱི་སྒྲ་

རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེན། རིག་བྱེད་གྱི་སྒྲ་ཆོས་ཅན།

བྱེད་ཐོས་པའི་ཤེས་པ་ནི། རྒྱུན་རྒྱུ་ལ་བས་བརྩལ་མ་ཐག་བྱུང་

བར་ངེས་པ་མིན་པར་ཐལ། རྒྱུ་ལ་བའི་སྒྲར་ནས་རྟག་པར་ཡོད་

པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། སྒྲ་རྟག་པ་ཐོས་པའི་སྒྲིབ་བྱེད་སེལ་བ་

བ་དང་། རྒྱ་བའི་དབང་པོ་དང་སྒྲ་རྟག་པ་ལ་ཕན་པ་རྣམ་པ་

ཀུན་རྒྱ་ཉི་བར་སྒྲུར་བ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རིག་བྱེད་གྱི་

སྒྲ་ཆོས་ཅན། འགའ་ཞིག་གི་ཆོན་འབྲས་བྱ་མི་བྱེད་པ་འགའ་

བར་ཐལ། རྒྱུན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར།

ཙོལ་བྱང་ཉན་ཤེས་འདི་འདྲ་ཆོས་ཅན། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་

ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས། རང་རྒྱ་སྒྲ་མི་རྟག་པ་སྟོན་དུ་སོང་བར་

སྒྲ་བ་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡིན་ཏེ། དེ་སྒྲ་བ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་

གང་ཞིག །རེས་འགའ་བ་རང་རྒྱ་སྒྲ་མི་རྟག་པའི་འབྲས་བུར་

@IV-124 བྲུབ་པའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་རང་བཞིན་གྱི་དཔེ་སྟོས་པའི་དགོས་པ་

བྱས་པ་རང་བཞིན་རྟགས་གྱི་

དཔེ་སྟོས་པའི་དགོས་པ་ནི། ཅུ་བར།

འདི་ཉིད་གྱིས་ནི་རང་བཞིན་ཉིད། །

གྲུབ་ཀྱང་ཐ་དད་བྱས་པ་ནི། །འབྲས་དང་ལྷན་ཅིག་བསྟན་པ་ནི། །

ཐམས་ཅད་དེ་འབྲས་ཤེས་མི་འགྱུར། །རྗེས་སུ་དཔག་པར་བཤད་ཟིན་དོན། །

གཏན་ཆོག་ས་བཞེད་བྱས་ཏོགས་དོན་དུ། །རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཙམ་བཤད་དེ། །

མཚན་ཉིད་ལ་ནི་ཐ་དད་མེད། །དེས་འདིས་འབྲས་བུའི་ཏོགས་གྱིས་ནི། །

རང་བཞིན་སྟོགས་གཅིག་ཏེན་པའང་བཤད། །དེས་ན་རྩོལ་ལས་གསལ་བ་དང་། །

སྟེ་བ་འདྲ་བར་དཔེར་བཞེད་དོ།

ཞེས་པས། རྩོལ་བྱང་སྟོས་པས་རང་

བཞིན་གྱི་ཏོགས་གྲུབ་མོད། དེ་ལས་ཐ་དད་དུ་བྱས་པ་སྟོས་པའི་ཅི་བྱ་

ཞེན། ཚེ་ལ་བྱང་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ནི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཉིད་དུ་བྱུང་།

ཀྱང་། དེ་ལས་ཐ་དད་དུ་བྱས་པ་རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་དཔེར་བྱས་པ་ནི་

ཆོས་ཅན། དོན་ཡོད་དེ། འབྲས་བུ་ཚེ་ལ་བྱང་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་

བྱས་པ་རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་དཔེར་བསྟན་པ་ནི། རང་བཞིན་གྱི་

རྟགས་ཐམས་ཅད་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་པ་དེ་འབྲར་ཤེས་

པར་མི་འགྱུར་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཏན་ཆོགས་ཀྱི་དབྱེ་བའི་

@IV-125 དོན་རང་དོན་རྗེས་དཔག་ཏུ་བཤད་ཟིན་ཀྱང་། འདིར་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་

དབྱེ་བ་ཙམ་བཤད་པ་དེ་ཆོས་ཅན། རོན་ཡོད་དེ། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་

ཁྱབ་བྱེད་དང་ཆ་གཉིས་སུ་འབྱུག་པའི་དབྱེ་བ་རྟོགས་པའི་རོན་དུ་བཞེད་

པར་བྱས་པའི་ཕྱིར། འདིར་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་མི་འཆད་

པ་ནི། རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ལ་ནི་རང་རོན་རྗེས་དཔག་

རུ་བཤད་པ་ལས་རོན་ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་

འཆད་པའི་སྐྱབས་འདིར་ཆོས་ཅན། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་

འཇུག་པའི་རྟགས་མ་བསྟན་པའི་ཉིས་པ་མེད་དེ། འབྲས་བུའི་རྟགས་

ཚོལ་བུང་ཉིད་གྱིས་ནི། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་མཐུན་ཕྱོགས་གྱི་

ཕྱོགས་གཅིག་ལ་བརྟེན་པའང་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཤེས་བྱ་

ཆོས་ཅན། འབྲས་རྟགས་དང་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་

པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་གཉིས་དཔེར་བརྗོད་གཅིག་གིས་མཆོན་

རྒྱས་ཏེ། ཚོལ་བ་ལས་གསལ་བར་དམིགས་པའི་འབྲས་རྟགས་

དང་། ཚོལ་བ་ལས་སྐྱེ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་གཉིས་ཚོལ་

བྱང་དུ་འདྲ་བའི་ཕྱིར།

འབྲས་རང་གི་རྟགས་གཉིས་སོ་

@IV-126 སོར་བཞེད་པ་ལ་དགོས་པ་ནི། ཅུ་བར།

ཡོད་པ་གང་མེད་མི་འབྱུང་བའམ། །རང་བདག་རྣམ་དབྱེར་མེད་ཅན་གང་། །

དེ་ནི་དེ་དང་འཁྲུལ་མི་འགྱུར། །ཞེས་བྱའི་དོན་དུ་འདིར་རབ་ཕྱེ། །

ལྷན་པ་ཅན་སོགས་གང་དག་ལ། །དེ་འདྲའི་འབྲེལ་བ་ཡོད་མིན་པ། །

དེ་དག་འཁྲུལ་པ་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར། །གཏན་ཆོགས་མིན་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན། །

འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ཡིན་ན་ཡང་། །དེ་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན། །

ངེས་པ་མེད་ན་མི་འབྱུང་ཡིན། །ངེས་པ་མེད་པ་སྐྱབ་བྱེད་མིན།

།

ཞེས་པས། འབྲས་རང་འདི་གཉིས་རབ་ཏུ་བྱེ་ནས་བཤད་པ་ལ་

དོན་ཡོད་དེ། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་གང་པན་འདོགས་བྱེད་དུ་ཡོད་ན་སྐྱེ་

མེད་ན་མི་འབྱུང་བའམ། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་རང་གི་བདག་ཉིད་

རྣམ་པར་དབྱེར་མེད་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི།

བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དེ་དང་འབྲུལ་པར་མི་འབྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་དུ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་རྟོགས་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་

ན། ལྷན་པ་ཅན་སོགས་གང་དག་ལ་བརྟེན་པའི་གཏན་ཆོགས་

དེ་དག་ཆོས་ཅན། གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་མིན་ཞེས་བཤའ་པ་

@IV-127 ཡིན་ཏེ། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་འབྱུང་པ་སྤིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

མིད་ན་མི་འབྱུང་བ་དེ་འདྲ་བའི་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་འདྲའི་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ཡིན་ཞེ་ནའང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན།

ལྷན་འདྲའི་འབྲེལ་བ་བཏགས་པ་དོན་མིད་པར་ཐལ། མིད་ན་

མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་དེ་ཉིད་བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་

པའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྲེལ་བ་ངས་པ་ཡིན་ན། མིད་ན་མི་འབྱུང་བའི་

འབྲེལ་བ་ཡིན་ལ། འབྲེལ་བ་ངེས་པ་མེད་པ་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག།

མིན་པའི་ཕྱིར།

མཉན་བྱ་སྒྲོས་པའི་དགོས་པ་

མཉན་བྱ་སྒྲོས་པའི་དགོས་པ་ལས་སྒྲོག་ལ་

སྒྲོག་པ་བྱུང་པ་དགག་པ་དངོས་ནི། ཅུ་བར།

ཕྱོག་པ་ཅན་ནི་ངེས་པ་ཉིད། །མེད་ན་མི་འགྲུང་ཡིན་པར་བརྗོད། །

དེ་ཡང་འབྲེལ་བ་མེད་ལ་མེད། །དེ་ཉིད་ཕྱིར་ན་རྗེས་འགོ་གནས། །

རང་གི་བདག་གམ་རྒྱ་དངོས་ནི། །གྲུབ་ན་ཕྱོག་པ་གྲུབ་འགྱུར་བ། །

དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་བྱད་པར་ནི། །ཕྱོག་མེད་རྗེས་འགོ་འང་ཡོད་མ་ཡིན། །

མ་མཐོང་བ་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས། །ཕྱོག་པ་འང་འབའ་ཞིག་ཅན་དུ་བཤད། །

དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་མ་ངེས་པ། །གཞན་དུ་གོ་བར་བྱེད་པར་འགྱུར།

།

@IV-128 ཞེས་པས། རིགས་པ་ཅན་གྱིས་སྟོག་དེ་གསོན་ལུས་བདག་བཅས་

སུ་སྐྱབ་པའི་ལྟོག་པ་རྒྱང་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།

སྟོག་ཆོས་ཅན། བདག་དང་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་བྱུབ་

པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྟོག་པའི་བྱུང་པ་ཉིད་

ནི་ངས་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། ལྟོག་བྱུང་དེ་ཡང་འབྲེལ་

བ་མེད་པ་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་འགོ་

གནས་པར་ཐལ། འདྲོད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། བྱད་པར་སློག་ནི་ཆོས་

ཅན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོག་བྱབ་མེད་ཅིང་རྗེས་འགོའང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་

པར་ཐལ། བདག་དེ་རང་གི་བདག་ཉིད་དམ་རྒྱུ་འདྲི་དངོས་པོར་ནི་གྲུབ་ན།

ཕྱོག་པ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ན་ཡང་བདག་དང་འབྲེལ་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། སློག་ཕྱོག་པ་ཅན་དུ་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞིན།

མི་འགལ་ཏེ། མི་མཐུན་སློགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་ལ་བརྟེན་

ནས། རྩོག་པའང་འབའ་ཞིག་པ་ཅན་དུ་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁྱད་པར་སྟོག་ཆོས་ཅན། དེ་སྐབ་

ཀྱི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཡིན་ཏེ། ཕྱོགས་ཆོས་གང་ཞིག །

@IV-129 མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་

དེ་ལས་གཞན་དུ་རྩོག་ཁྱབ་གྲུབ་ན། སྟོག་ཆོས་ཅན།

གོ་བར་བྱེད་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ།

དེ་སྐབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་གང་ཞིག །རྩོག་ཁྱབ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

རྟགས་ཁས་བླངས།

ཕྱི་དེའི་ལན་དགག།

པ་ནི། ཕྱི་བར།

གལ་ཏེ་བདག་ནི་ལྟོག་པ་ཡིས། །

སྟོག་སྟོགས་བདག་ནི་ལྟོག་འགྱུར་ན། །སྟོག་སྟོགས་མེད་པས་བདག་མེད་ལ། །

བྱུང་འགྱུར་དེ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །གཞན་ལྟོག་པར་ནི་གྱུར་པ་ཡིན། །

གཞན་ལྟོག་པར་ནི་མི་རུང་ཕྱིར། །དེ་བདག་དེ་ལས་བྱང་ཞིན། །

གལ་ཏེ་བདག་ནི་དམིགས་པས་ན། །དེ་དམིགས་རྟོགས་པ་མེད་པར་ཡང་། །

མ་རྟོགས་ན་འདི་གྲུབ་པར་འགྱུར། །ཤིན་ཏུ་རྟོག་ཏུ་གྱུར་པ་ལ། །

མ་ཐོང་དང་མ་མཐོང་དེ་གྲུབ་མེད། །གཞན་ལ་མ་ཐོང་མེད་ངོ་བོ་ཅན། །

བྱམ་སོགས་ལ་མེད་ཅིས་གང་ལས། །ལྟོག་པ་ཤེས་པ་མེད་པ་ཡི། །

ལྟོག་པའི་ཁྱབ་པའང་ཅི་ལྟར་ཡིན། །སྟོག་སོགས་ལ་ལར་མ་ཐོང་བ་ཡིས། །

ཡོད་མེད་ཉིད་ནི་རྟོགས་པར་འགྱུར། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་བདག་མཐོང་ན། །

@IV-130 ཡོད་མེད་ཉིད་ནི་རྟོགས་པར་འགྱུར། །རྒྱ་གང་ཞིག་ནི་མེད་པ་ཡིས། །

བྱམ་པ་ལ་སོགས་མཐོང་མེད་པ། །ལྟས་ལ་འང་གལ་ཏེ་དེ་མེད་ན། །

ལྟས་ལ་མེད་པར་རིགས་པ་ཡིན། །གལ་ཏེ་ཅུང་ཟད་ཆོས་མཐུན་ཕྱིར། །

ཐ་དད་པ་ཡང་དེར་རྟོག་ན། །གཞལ་བྱ་ཉིད་ཕྱིར་བྱམ་སོགས་རྣམས། །

བདག་དང་བཅས་པ་ཅིས་མི་དཔོག། །མི་འདོད་ཅེན་ཆད་མ་ཉིད། །

འདོད་པ་ཀུན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། །དེ་མེད་པ་ནི་དངོས་པོ་དང་། །

དངོས་མེད་རྣམ་གཞག་གང་གིས་རྒྱས། །སློག་དང་མིག་འབྱེད་ལ་སོགས་ནི། །

བྲན་འདོད་ཚུལ་བ་ལས་སྐྱེས་ཡིན། །དེ་དག་ཡུལ་དབང་སློལ་ས་བྱང་། །

དེ་ཡང་ཕན་ཚུན་རྒྱན་ལ་ནི། །བཟློས་པའི་རང་གི་རིགས་ལས་བྱང་། །

དེ་ཙམ་ལས་འདི་བདག་དངོས་འདི། །རྗེས་འགོ་ལྔ་པ་ལ་བརྟེན་ཡིན། །

གཞན་དུ་རྟོག་ན་ཐུག་པ་མེད།

།ཅིས་པས། གལ་ཏེ་

བདག་ནི་ལྷོག་པ་ཡིས་སློག་སོགས་དག་ནི་ལྷོག་པར་འགྱུར་ཏེ། །

སློག་སོགས་མེད་པས་བདག་མེད་ལ་བྱབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེན།

བདག་ལྷོག་ན་སློག་ལྷོག་པས་བྱབ་པ་དེ་ཡང་ཡོད་པར་འདོད་པ་མིན་ཏེ།

གཞན་དག་ལྷོག་པར་ནི་གྱུར་བ་ཡིས་

@IV-131 གཞན་སློག་ལྷོག་པར་ནི་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་སློག་འབྲེལ་

མེད་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་མ་གྲུབ་སྟེ། སློག་དེ་བདག་གི་བདག་

ཉིད་དམ། བདག་དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞེན། སློག་ཆོས་ཅན།

བདག་གི་བདག་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་མི་རྟག་ལ། བདག་དེ་

རྟག་དངོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོག་ཆོས་ཅན། བདག་ལས་མ་གྱུར་བར་

ཐལ། བདག་དང་རྒྱ་འབྲས་སུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་ཕན་

འདོགས་བྱེད་དུ་ཡོད་ན་སྐྱེ་བར་མཐོང་བ་དང་། ཕན་འདོགས་བྱེད་དུ་མེད་

ན་སྐྱེ་བར་མ་མཐོང་བ་དེ་ཉིད་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གལ་ཏེ།

བདག་ནི་དམིགས་པ་ན་བྱོད་དམིགས། བདག་རྟོགས་པ་མེད་པར་ཡང་

ཁྱོད་མི་རྟོགས་ན། རྗེས་སུ་འགོ་ཕྱོག་འདི་གྲུབ་པར་འགྱུར་ན་ཡང་།

བདག་དེ་ཡོད་ཀྱང་མཐོང་རུང་མིན་པའི་ཤིན་ཏུ་ཤློག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས་སྒྲངས། བུམ་སོགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བདག་

མེད་ཅེས་གང་ལས་གྲུབ་སྟེ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། བདག་དེ་གཞན་ལ་

ཡོད་ཀྱང་མཐོང་རུང་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

@IV-132 འདོད་ན། བདག་ཕྱོག་ན་སྟོག་ཕྱོག་པའི་བྱུང་པའང་ཇི་ལྟར་གྲུབ་

པ་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་ཕྱོག་པ་ཤེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

བྱམ་སོགས་ཆོས་ཅན། བདག་མེད་དེ། བདག་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཞེན།

སྟོག་སོགས་དེ་ལ་ལར་མཐོང་བ་ཡིས། གསོན་ལྷས་ལ་ཡོད། བྱམ་པ་ལ་

མེད་པ་ཉིད་ནི་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར། གལ་ཏེ་བདག་ལ་ལར་

མཐོང་ན་གསོན་ལྷས་ལ་ཡོད། བྱམ་པ་ལ་མེད་པ་ཉིད་ནི་རྟོགས་པར་

འགྱུར་ན་ཡང་། བྱམ་སོགས་ཆོས་ཅན། བདག་མ་མཐོང་བས་མེད་

པར་མི་འགྱུར་པར་ཐལ། བདག་དེ་ཡོད་ཀྱང་མཐོང་རུང་མ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། གསོན་ལུས་ཆོས་ཅན། སློག་མེད་པར་ཐལ། བདག

མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེན། རྒྱ་སྒོ་གང་ཞིག་ནི་མེད་པ་ཡིས་བྱམ་པ་ལ་སློག

མཐོང་བ་མེད་པ་ལྟར། གལ་ཏེ་གསོན་ལུས་ལའང་སློ་དེ་མེད་ན།

གསོན་ལུས་ལ་སློག་མེད་པར་རིགས་པ་ཡིན་ནའང་། གསོན་ལུས་ཆོས་

ཅན། བདག་མེད་པས་སློག་མེད་པར་མ་གྲུབ་པར་ཐལ།

བདག་སློག་འབྲེལ་མེད་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསོན་ལུས་ཆོས་ཅན།

སློག་བཅས་ལ་ཐ་དད་པ་དེར་ཡང་རྟོག་རིགས་པར་ཐལ།

@IV-133 གལ་ཏེ་བྱམ་པ་དང་ཅུང་ཟད་བདག་མེད་དུ་ཆོས་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་

ན། བྱམ་སོགས་རྣམས་ཆོས་ཅན། བདག་དང་བཅས་པ་ཅིས་

མི་དཔོག་སྟེ་དཔོག་རིགས་པར་ཐལ། གསོན་ལུས་དང་གཞལ་བྱ་ཉིད་དུ་

ཆོས་མཐུན་པའི་ཕྱིར། དེ་བདག་བཅས་སུ་མི་འདོད་དོ་ཞེ་ན། བྱམ་སོགས་

རྣམས་ཆོས་ཅན། བདག་བཅས་སུ་འདོད་རིགས་པར་ཐལ། བདག་བཅས་

སུ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། བྱམ་སྟེ། ཚད་མས་གྲུབ་པ་ཉིད་འདོད་པར་རིགས་

པ་ཀུན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚད་མས་བྱུང་བ་དེ་མེད་པར་ནི།

དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་གྱི་རྣམ་གཞག་གང་གིས་རྒྱས་ཏེ་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར།

བདག་དེ་སྒོའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ་ཞེན། མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོག་དང་མིག་

འབྲེད་འརྩམ་ལ་སོགས་པ་ནི་བླན་འདོད་རྩོལ་བ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ལ།

བླན་འདོད་རྩོལ་བ་དེ་དག་ཡུལ་དབང་སྒོ་སྒྲ་མ་ལས་བྱུང་། ཡུལ་དབང་

སྒོ་སྒྲ་མ་དེ་ཡང་ཕན་ཚུན་རྒྱུན་ལ་ནི་ལྟོས་པའི་རང་གི་རིགས་འབྲས་སྒྲ་མ་

ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། རང་གི་བདག་ཉིད་གྱི་དངོས་པོ་འདི་ཆོས་ཅན།

རིགས་འདྲ་སྒྲིམ་དེ་ཙམ་ལས་བྱང་སྟེ། དེ་ཕན་འདོགས་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་དང་།

མེད་པའི་རྗེས་སུ་འགོ་བ་དང་ཕྱོག་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

@IV-134 གོང་གསལ་དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱ་བྱག་པ་མེད་པར་བཤམ། རང་གི་རིགས་

འདྲ་སྒྲིམ་ལས་གཞན་དུ་བདག་རྟག་པ་རྒྱུར་རྟོག་རིགས་པའི་ཕྱིར།

སྟོག་དང་མཉན་བྱ་མཚུངས་པར་བསྟན་པ་

སྟོག་དང་མཉན་བྱ་མཚུངས་པར་བསྟན་པ་ལས་མཚུངས་

པའི་ཚུལ་ནི། ཅུ་བར།

འབྲུལ་པ་ཉིད་ཀྱི་མཉན་བྱ་དང་། །

སྟོག་སྟགས་འདི་ནི་མཚུངས་པར་འགྱུར། །མ་ཡིན་ཕྱོག་པ་ཅན་ཡིན་ཡང་། །

འདི་ནི་འབྲུལ་པའི་ཕྱིར་ཞེན། ཅི་ལྟར་སྐྱབ་མིན་ཉིད་ལས་དེ། །

ཕྱོག་མིན་འོན་དོན་གྱིས་དེ། །བསྐྱབ་བྱའི་རྗེས་འཇུག་མིན་དེ་ལྟར། །

བཟོད་འགྱུར་དེ་ནི་གཞན་ལ་འང་མཚུངས། །སྐྱབ་མིན་ཉིད་ལས་རྣམ་གཅད་ཅིས། །

བསྐྱབ་བྱ་ལ་གནས་བཟོད་པ་ཡིན། །དེ་ཉིད་ཕྱིར་ན་དོན་གོ་བས། །

གཅིག་གིས་གཉིས་ཀ་བསྟན་པར་བཟོད། །དེ་ཕྱིར་རྗེས་འགྲོ་མེད་པ་ལས། །

འདི་འདྲའི་མི་འབྱུལ་གྱུ་མ་ཡིན། །བཀག་པ་འགོག་པར་བྱེད་པ་ནི། །

སྐྱབ་པ་ལས་གཞན་ཅི་འདྲ་ཞིག

།ཅིས་པས་མཉན་བྱ་དང་

སྟོག་སྟོགས་འདི་ནི་ཆོས་ཅན། ལྟོག་བྱབ་མ་གྲུབ་པར་མཚུངས་པར་

འགྱུར་ཏེ། ལྟོག་བྱབ་འབྲུལ་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོག་ལྟོག་པ་ཅན་ཡིན་ཡང་།

@IV-135 མཉན་བྱ་འདི་ནི་ལྟོག་པ་འབྲུལ་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཇི་ལྟར་འབྲུལ་

བྱིས་པས། མཉན་བྱ་ཆོས་ཅན། ལྟོག་པ་འབྲུལ་ཏེ། བསྐྱབ་མིན་

ཉིད་དེ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལས་ལྟོག་པ་མིན་པར། མཐུན་ཕྱོགས་

ལས་ཀྱང་ལྟོག་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མཉན་བྱ་ཆོས་ཅན། འོ་ན་དོན་

གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་མིན་པས་ལྷོག་པ་འཁྲུལ་པ་དེ་ལྟར་

བརྗོད་དགོས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། མཐུན་ཕྱོགས་ལས་ལྷོག་པས་ལྷོག་

པ་འཁྲུལ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞན་སློག་ཆོས་ཅན། ལྷོག་པ་

འཁྲུལ་པར་ཐལ། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མི་འཇུག་པ་དེ་ནི་བྱོད་ལའང་མཚུངས་

པའི་ཕྱིར། དོན་གྱི་གོ་བས་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་གང་རུང་གཅིག་གིས་

གཉིས་ཀ་བསྟན་པར་བརྗོད་དེ། བསྐྱབ་མིན་ཉིད་ལས་རྣམ་པར་

བཅད་ཅེས་པའི་ཆོག་གིས། བསྐྱབ་བྱ་ལ་གནས་པ་བརྗོད་པ་ཡིན་

པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། རྗེས་འགོ་མེད་པ་ལས་མི་འབྱུང་བ་འདི་འདྲ་

བའི་ཕྱོག་ཁྲབ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྗེས་སུ་འགོ་ཕྱོག་པན་ཚུན་

མི་འབྱུང་བ་དེའི་ཕྱིར། སྟོག་ཆོས་ཅན། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་

བསྐྱབ་པ་ལས་གཞན་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

@IV-136 མཐུན་ཕྱོགས་ལ་བཀག་པ་འགོག་པར་བྱེད་པ་ནི་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

༥ དེ་དག་གི་སྐབས་སུ། རྒྱུ་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོར་ཞིབ་ཏུ་བལྟས་

ན་གོ་བ་ཆེན་པོ་ལེན་ཐུབ་གོ།

མཉན་བྱ་དང་སློག་སེགས་མི་མཚུངས་པར་འདོད་པ་དགག་པ་

མཉན་བྱ་དང་སློག་སེགས་མི་

མཚུངས་པར་འདོད་པ་དགག་པ་ནི། ཅུ་བར།

བསྐྱབ་བྱ་མེད་ལས་ཕྱོག་མེད་པ། །

དེས་ན་སྐྱབ་མིན་ཉིད་ལ་མེད།

།ཅེས་པས་བསྐྱབ་མིན་ཉིད་དེ་མི་

མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་མེད་དེ། བསྐྱབ་བྱ་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་ཕྱོག་

པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཐུན་ཕྱོགས་དངོས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁྱབ་སྟེ། དངོས་མེད་དགག་སྐྱབ་གྱི་གཞིར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཞེན།

༥ དངོས་མེད་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་གཞིར་མི་རུང་བ་དགག་

པ་ནི། ཅུ་བར།

མེད་ཅེས་ལྟོག་པ་དེ་ཉིད་ནི། ཅི་ལྟར་

མེད་ལས་ལྟོག་པར་འདོད། །ལྟོག་པ་མེད་པ་སྒྲུབ་པ་ཡིན། །དངོས་ཡོད་མེད་

ནའང་ཡོད་ཡིན་ལ། །དངོས་པོ་མེད་པའང་ཡོད་མིན་ཞེས། ལྷན་པོ་ཡི་ནི་

དཔྱེད་ལ་ལྟོས། །གལ་ཏེ་དེ་ལས་ལྟོག་མེད་ན། །གཏན་ཆོག་ས་འཇུག་པར་

འདོད་དམ་ཅི། །དེ་ཡང་མིན་ན་ལྟོག་བཀག་ནི། །འདི་ཉིད་ཡིན་ན་ཅི་

སྟེ་འགོག།

།ཅེས་པས་གསོན་ལུས་བདག་བཅས་སུ་སྦྱབ་པའི་

@IV-137 མཐུན་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན། སྟོག་མེད་ཅེས་ལྟོག་པ་དེ་ཉིད་ནི་རྩི་

ལྟར་བྱོད་ལས་ལྟོག་པར་འདོད་དེ་འདོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། དངོས་མེད་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། སྟོག་ཆོས་ཅན། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་བསྦྱབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ།

མཐུན་སྤྱོད་ས་ལས་ལྷོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རིགས་པ་ཅན་པ་

ཆོས་ཅན། ལྷན་པོ་ཡི་ནི་དཔྱད་རྩལ་ལ་ལྷོས་པ་ཡིན་ཏེ།

སློག་གི་དངོས་པོར་ཡོད་པ་མཐུན་སྤྱོད་ས་ལས་མེད་ནའང་ཡོད་པ་ཡིན་ལ།

དངོས་པོ་མེད་པ་ཡོད་ནའང་ཡོད་པ་མིན་ཞེས་འདོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ།

གཏན་ཆོག་སློག་དེ་མཐུན་སྤྱོད་ས་ལས་ལྷོག་པ་མེད་ནའང་མཐུན་སྤྱོད་ས་

ལ་འཇུག་པར་འདོད་དམ་ཅི་བྱས་པས། མཐུན་སྤྱོད་ས་ལ་འཇུག་པ་དེ་ཡང་

མིན་ན། སློག་ཆོས་ཅན། མཐུན་སྤྱོད་ས་ལ་འཇུག་པ་ཅི་སྟེ་འགོག

སྟེ་འགོག་མི་རིགས་པར་ཐལ། མཐུན་ཕྱོགས་ལས་ཕྱོག་པ་བཀག་པ་

ནི་འདི་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

༥ བ་སྟད་རྒྱན་ཆད་པར་ཐལ་བ་ནི།

ཙ་བར།

སྟབ་དང་དགག་པ་མ་གཏོགས་པར། །སྟེ་ལས་བྱང་བའི་བ་སྟད་གཞན།

ཡོད་མིན་དེ་ཡང་མེད་པ་ལ། །མེད་ཕྱིར་འདིར་ནི་མི་སྟོ་ཐོབ། །

ཡོད་པ་རྣམས་ལ་དགག་པ་མེད། །དེ་ནི་མེད་ལའང་ཡོད་མ་ཡིན། །

@IV-138 རིགས་པ་འདི་ཡིས་འགོ་བ་ལ། །དགག་པའི་དོན་ནི་མེད་པར་འགྱུར། །

གལ་ཏེ་ཡུལ་དུས་འགོག་ཅེན། །ཅི་ལྟར་དེ་ཡོད་དེ་ལྟར་ནི། །

མི་འགོག་ཅི་ལྟར་དེ་མེད་པ། །དེ་ལྟར་ཡང་ནི་འགོག་མི་འགྱུར།

།

ཞེས་པས་དངོས་པོ་མེད་པ་འདིར་ནི་ཆོས་ཅན། མི་སྣ་བ་ཐོབ་པར་བལ།

སྐྱབ་པ་དང་དགག་པ་མ་གཏོགས་པར། སྐྱ་ལས་བྱང་བའི་ཐ་སྙད་

གཞན་ཡོད་པ་མིན། ཐ་སྙད་དེ་ཡང་སྟོང་ལ་འཇུག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

རིགས་པ་འདི་ཡིས་འགྲོ་བ་ལ་དགག་པའི་དོན་ནི་མེད་པར་འགྱུར་བར་

ཐལ། ཆོས་དེ་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་ཆོས་དེ་དགག་པ་མེད་ལ། ཆོས་དེ་དགག་

པ་དེ་ནི་ཆོས་དེ་མེད་པ་ལའང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་

བྱམ་པ་ཡུལ་དུས་ལ་ལྟོས་ནས་འགོག་གོ་ཞིན། བྱམ་པ་དེ་ཆོས་ཅན།

ཡུལ་དུས་ལ་ལྟོས་ནས་ཀྱང་མི་འགོག་པར་ཐལ། ཡུལ་དུས་ལ་

ལྟོས་ནས་ཀྱང་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་ནི་མི་འགོག་ལ། ཇི་ལྟར་

མེད་པ་དེ་ལྟར་ཡང་ནི་འགོག་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

དགག་སྐྱབ་གྱི་དངོས་ཉིན་སྒྲ་དོན་ཏུ་སྐྱབ་པ་

རང་ལ་མཚུངས་པ་སྟོང་བ་ལས་དགག་སྐྱབ་གྱི་དངོས་ཉིན་སྒྲ་དོན་ཏུ་སྐྱབ་

པ་ནི། ཅུ་བར།

དེ་ཕྱིར་དངོས་དངོས་མེད་ཏེན་ཅན། །

@IV-139 ཕྱི་རོལ་ཏེན་མིན་སྒྲོ་དོན་ལ། །བཏེན་ནས་འདིར་ནི་སྒྲུབ་པ་དང་། །

དགག་པ་ཐམས་ཅད་འདོད་པ་ཡིན། །དེ་འདྲ་མེད་ནའང་ཆོས་ཅན་དེ། །

དེ་དག་དང་ནི་འབྲེལ་བར་སྒྲུང་། །དེ་ཡང་སྒྲ་འཇུག་པ་ཉིད་ལས། །

ཡོད་ཅེས་ཐ་སྐད་ཏེན་པར་འདོད།

།ཅེས་པས་དགག་སྒྲུབ་གྱི་

ཐ་སྐད་རྒྱན་ཆད་པར་ཐལ། ཆོས་དེ་ཡོད་ན་སྐྱབ་མི་དགོས་ཤིང་།

དགག་མི་རྒྱས། མེད་ན་དགག་མི་དགོས་ཤིང་བསྐྱབ་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་

ཞེན། དགག་སྐྱབ་གྱི་དངོས་ཏེན་ཕྱི་རོལ་རང་མཚན་མིན་ཏེ།

དེ་ཡིན་པ་ལ་རིགས་པས་གཞོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་དགག་སྐྱབ་གྱི་

དངོས་ཏེན་སྐྱ་དོན་ལ་བཏེན་ནས་འདིར་ནི་སྐྱབ་པ་དང་དགག་པ་ཐམས་

ཅད་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། དགག་སྐྱབ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་དེ་འདྲ་མེད་

ནའང་། ཆོས་ཅན་སྐྱ་དེ་དགག་སྐྱབ་དེ་དག་དང་ནི་འབྲེལ་བར་སྒྲུང་

བའི་ཕྱིར། སྒྲ་དོན་ཆོས་ཅན། གསུམ་ཡོད་དེ། དངོས་པོ་དངོས་མེད་

དང་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་པའི་སྒྲ་དོན་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

སྒྲ་དོན་དེ་ཡང་ཡོད་ཅིས་ཐ་སྐད་རྟེན་པར་འདོད་དེ། སྒྲ་འཇུག་པ་ཉིད་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགག་སྐྱབ་ཀྱི་རྟེན་དངོས་པོ་ཡིན་པ་

@IV-140 འགོག་གི། དགག་སྐྱབ་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་ན་དངོས་མེད་ཡིན་

པས་མ་བྱུང་བོ།།

ཕྱི་རང་མཚན་ཡིན་པར་དགག་པ་ནི། ཅུ་བར།

དེ་ལྟ་མིན་ན་དོན་རྣམས་ཀྱི། ཆོས་གཅིག་བསྐྱབས་སམ་བཀག་པ་ན། །

བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་བསྐྱབས་པ་དང་། །བཀག་འགྱུར་བདག་ཐ་དད་མེད་མྱེར། །

ཐ་དད་ཡིན་ན་གཞན་དང་གཞན། །བཀག་པ་དང་ནི་བསྐྱབས་པ་བཞིན། །

བསྐྱབས་པ་དང་ནི་དགག་པ་དག། །ཆོས་ཅན་གཅིག་ལ་འདྲ་མི་འགྱུར།

།

ཞེས་པས་དེ་ལྟ་མིན་པར་དགག་བསྐྱབ་གྱི་དངོས་ཏིན་རང་མཚན་ཡིན་

ན། དོན་སྒྲ་ནམས་གྱི་སྟེང་དུ་བྱས་པ་ལྟ་བུའི་ཆོས་གཅིག་བསྐྱབས་སམ་མ་

བྱས་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་བཀག་པ་ན། མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་བདག་

ཉིད་ཐམས་ཅད་བསྐྱབས་པ་དང་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་བཀག་པར་

འགྱུར་བར་ཐལ། བྱས་མི་རྟག་བདག་ཉིད་ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། རྗེས་ཐ་དད་དོ་ཞེ་ན། བྱས་མི་རྟག་

བསྐྱབས་པ་དང་མ་བྱས་ཏྟག་པ་བཀག་པ་དག་ཆོས་ཅན། སྒྲ་གཅིག

ལ་གཞི་མཐུན་དུ་འདྲ་བར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། བྱས་མི་ཏྟག་རྫས་

ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། བུམ་སྒྲུམ་གཞན་དང་གཞན་བཀག

@IV-141 པ་དང་ནི་བསྐྱབས་པ་གཞི་མཐུན་མིན་པ་བཞིན་ནོ།།

༥ ཐ་སྒྲད་ཇི་ལྟར་བྱེད་ཚུལ་ནི། ཅུ་བར།

སྒྲ་ཆོགས་ཆོས་ཀྱི་གཞིར་གྱུར་པ།།

ཆོས་ཅན་གཅིག་གི་དབང་བྱས་ཏེ། །གཅིག་སྐྱབ་པ་ན་དེ་རྟེན་དང་།།

གཞན་རྣམས་བཏང་སློམས་ལྟ་བུ་དང་། །འགོག་ན་དེ་ཡིས་དབེན་པ་དང་།།

དེ་ལས་གཞན་ལ་ལྟོས་ལྟ་བུ། །མེད་པ་ཡི་ནི་དོན་ཅན་གྱི།།

ཐ་སྟད་ཇི་ལྟར་གྲོས་བསྟན་པ། །དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་མ་བརྟགས་པར།།

ཐ་དད་དོན་རྟེན་ཁས་ལེན་པ། །ཐོག་མེད་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བའི།།

འཇིག་རྟེན་དོན་ལ་གཞོད་མི་འགྱུར། །དེ་འབྲས་ཅན་དང་དེ་འབྲས་མེད།།

དེ་དེ་ལས་ཐ་དད་དོན་གཅིག |ཐ་དད་ཉིན་ཅན་འཕེལ་བ་དང་།།

འགྲིབ་པ་ལྟ་བུར་བྱེད་པ་ཡི། |བསྐྱད་པ་དེ་དང་དེ་དག་གིས།།

འབྲེལ་བ་འགལ་ལས་དེ་ལྟན་ཉིད། |མིན་ཡང་མཐོང་བས་སྒྲོར་དེས་ན།།

དེ་དག་བསྐྱད་པའང་ཤེས་མ་ཡིན།

|ཞེས་པས་སྒྲོད་རང་གི་ལྷགས་

ལ་དགག་སྒྲབ་ཀྱི་ཐ་སྟད་ཇི་ལྟར་བྱེད་ཅིན། |དེ་ཀྱི་ལྷགས་

ལ་དགག་སྒྲིབ་གྱི་དངོས་གྱི་རྟེན་རང་མཚན་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་ཚོགས་

པའི་ཚོས་གྱི་གཞིར་བྱུང་པའི་ཚོས་ཅན་སྒྲ་ལྟ་བུ་གཅིག་གི་དབང་

@IV-142 ཏུ་བྱས་ཏེ། བྱས་པ་གཅིག་བསྒྲུབས་པ་ན་བྱས་པ་དེ་གསར་ཏུ་བརྟེན་

པ་ལྟ་བུ་དང་། མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་གཞན་རྣམས་བཏང་སྟོམས་

ལྟ་བུ་དང་། མ་བྱས་པ་འགོག་ན་མ་བྱས་པ་དེ་ཡིས་གསར་ཏུ་

དབེན་པ་ལྟ་བུ་དང་། དེ་ལས་གཞན་བྱས་པ་ལ་གསར་ཏུ་སྟོས་པ་

ལྟ་བུར་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར། རྟོག་པའི་སྒྲུང་བ་དངོས་པོར་མེད་ན།

ཚད་མས་གནོད་པར་འགྱུར་རེ་ཞེ་ན། ཐོག་མ་མེད་པའི་བག་ཆགས་

ལས་བྱུང་བའི་འཇིག་རྟེན་དགག་སྒྲིབ་བྱེད་པའི་རྟོག་པའི་དོན་ལ་ཚད་

མས་གནོད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དངོས་པོ་མེད་པའི་དོན་ཅན་གྱི་

ཐ་སྙད་ཇི་ལྟར་གློས་བསྐྱོད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་དངོས་པོར་ཡོད་མེད་

མ་བརྟགས་པར་ཐ་དད་པའི་དོན་རང་མཚན་ལ་བརྒྱད་ནས་བརྟེན་པའི་ཐ་

སྙད་དོན་མཐུན་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། རྟོག་པའི་སྒྲིབ་བ་དངོས་པོར་

མེད་ན་དགག་སྒྲུབ་གྱི་ཐ་སྙད་ཇི་ལྟར་འཇུག་ཅིན། རོན་

བུམ་པ་གཅིག་ཆོས་ཅན། དགག་སྒྲུབ་དུ་མ་འཇུག་སྟེ།

ཅུ་མི་སྟོར་བ་དེ་ལས་ཀྱང་ཐ་དད། བྱང་བ་སྟོབ་པ་དེ་ལས་

ཀྱང་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་སྟོར་བ་དེའི་འབྲས་བུ་ཅན་དང་།

@IV-143 བྱང་བ་སྟོབ་པ་དེའི་འབྲས་བུ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲུབ་སྟེང་

དུ་མི་རྟག་པ་གསར་དུ་འཕེལ་བ་ལྟ་བུ་དང་། རྟག་པ་གསར་དུ་

འགྲིབ་པ་ལྟ་བུར་བྱེད་པའི་བསྐྱད་པ་དེ་དང་དེ་དག་ཆོས་ཅན།

གཟུང་དོན་དེ་དང་ལྡན་པ་མིན་ཡང་། རང་མཚན་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་།

བ་ལ་སྒྱུར་ཏེ། དེ་མིན་ཡང་ཐ་དད་པའི་རང་མཚན་ལ་བརྟེན་

པའི་འབྲེལ་བ་འགའ་ལས་དེ་ལྟར་སྒྱུར་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ཆོས་

ཅན། རང་ཉིད་བསྐྱད་པའང་རང་གིས་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།

སྒྲུང་བཏགས་སོ་སོར་མི་ཕྱེད་པའི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཀྲི་ཀ་ཆེར། ཅུ་སྒྱུར་བའི་འབྲས་བུ་ཅན་དང་། བཞོ་བཀལ་དང་།

གདུང་འདེགས་པ་མོགས་དེའི་འབྲས་བུ་མེད་པའི་སྒོ་ནས་ལོག་པ་དེ་དང་།

དེ་ལས་ཐ་དད་པའི་ལྷོག་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། ཐ་སྙད་དེ་དག

འཁྲུལ་པར་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་སྒྲུབ་དགོས་ཞེས་གསུངས།

༥ མཐུན་ཕྱོགས་ལས་ལྷོག་པ་མེད་པས་ལྷོག་པ་གྲུབ་པ་དགག

པ་ནི། ཅུ་བར།

ཡོད་ཉིད་སྒྲུབ་བྱེད་འཇུག་པའི་ཕྱིར།།

དེ་མེད་མ་ཡིན་ཐེ་ཚོམ་འགྱུར། །ཁས་སྒྲངས་ཚད་མ་མིན་པ་ལས།།

@IV-144 མེད་པ་ཉིད་ཀྱང་རིགས་མ་ཡིན། །མེད་ལས་ལྷོག་པ་མེད་ན་ཡང་།།

མཐུན་སྟོགས་ལས་ལྷོག་ཐེ་ཚོམ་ཟ། །དེ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ཕྱིར་ཏེ།།

མི་མཐུན་སྟོགས་ལས་ལྷོག་པར་ཡང་། །ཕུང་པོ་ཉིད་ལས་གཅིག་ལ་ནི།།

ངས་པར་གྲུབ་ན་གཞན་ལས་ནི། །ལྷོག་གྲུབ་མ་མཐོང་བ་ཡིན་ཡང་།།

མཐོང་མེད་དག་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ། །གསལ་ལ་བྱབ་བྱེད་མ་ཡིན་ཡང་།།

དེ་ཡི་རིགས་གྱུར་དོན་ཡོད་པས། །མ་མཐོང་བས་འགར་ངས་མེད་དེ།།

མཁའ་གསལ་པ་མཚོན་གྱིས་མི་ཚོད་བཞིན།

ཞེས་པས་བུམ་པ་ཚོས་ཅན།

བདག་དེ་མེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐེ་ཚོམ་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། བྱོད་དང་

གསོན་ལུས་བདག་མེད་པར་བསྐྱབ་དཀའ་སྤྲོ་མཚུངས་པ་གང་ཞིག །

གསོན་ལུས་ལ་བདག་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱབ་བྱེད་འཇུག་པའི་ཕྱིར།

བུམ་པ་ཚོས་ཅན། བདག་མེད་དེ། སངས་རྒྱས་པས་དེ་ལྟར་ཁས་སྐྱངས་

པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བུམ་པ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་པས་བདག་མེད་པར་

ཁས་སྒྲངས་པ་ལས་བདག་མེད་པ་ཉིད་ཀྱང་རིགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

སངས་རྒྱས་པའི་ཁས་སྒྲངས་ཚད་མ་མིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།

གསོན་ལུས་ཆོས་ཅན། བདག་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །མཐུན་སྤྱོད་ས་

@IV-145 དངོས་མེད་ལས་ལྡོག་པ་མེད་ན་ཡང་། སྤྱོད་ཆོས་ཅན།

མཐུན་སྤྱོད་ས་ལས་ལྡོག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་བ་བར་ཐལ། བདག་དེ་

ལ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་བ་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་མཐུན་སྤྱོད་ས་

ལས་ལྟོག་པར་ཡང་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བར་ཐལ་ལོ། །བྱབ་སྟེ། བདག་

ཡོད་མེད་ཀྱི་ཡུང་པོ་གཉིས་ལས་གཅིག་ལ་ནི་ངས་པར་གྲུབ་ན།

གཞན་ལས་ནི་ལྟོག་པ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གསོན་ལུས་ཆོས་ཅན།

མི་མཐུན་སྟོགས་ཁ་གཅིག་ལ་མ་མཐོང་བས་མི་མཐུན་སྟོགས་

ལ་མེད་ངས་སྟ་མི་འགྲུབ་པར་ཐལ། མི་མཐུན་སྟོགས་ཁ་གཅིག་ལ་

མ་མཐོང་བ་ཡིན་ཡང་། ཡོད་ཀྱང་མཐོང་རུང་དུ་མེད་པའི་མི་མཐུན་

ཕྱོགས་དག་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར། མི་མཐུན་ཕྱོགས་འགའ་ཞིག་

ལ་མ་མཐོང་བས་མིད་པར་ངེས་པ་མིད་དེ། བདག་མིད་གྱི་གསལ་

བ་ལ་བྱབ་བྱེད་མ་ཡིན་ཡང་། བདག་མིད་པའི་རིགས་སུ་གྱུར་པའི་

དོན་ལ་ཡོད་མྱིད་པས་སོ། །དཔེར་ན། ཤིང་གི་མཁྱེགས་པ་མཚོན་

གྱིས་ཚོད་ཀྱང་། དོ་རྩེ་པ་ལམ་གྱི་མཁྱེགས་པ་མཚོན་གྱིས་མི་ཚོད་

པ་བཞིན་ནོ།།

ཕྱི་གོ་བྱེད་ཡིན་པ་དག་གི་པ་ལས་འགལ་བ་མེད་པས་གོ་བྱེད་མིན་པ་ནི།

@IV-146 ཙྴ་བར།

ཡོད་ལ་འགལ་བ་མ་མཐོང་ན། །ཐེ་ཚོམ་གང་ལས་ལྷོག་

པར་འགྱུར། །དེ་ཡང་ལ་ལར་དེ་འབྲས་དང་། །བདག་ཏུ་ངེས་ལས་གཞན་ཅི་ཡོད།།

དེས་ན་བདག་མེད་པ་ལས་ཀྱང་། །འདི་ནི་ལྷོག་པ་ཐེ་ཚོམ་ཟ།།

ལྷོག་ཏུ་རྒྱག་པ་དེ་ལྟ་ནའང་། །བདག་མེད་མེད་ལས་བདག་མི་འགྱུར།།

གང་གིས་དེ་ནི་ལྷོག་མེད་པ། །ངེས་པར་དངོས་པོར་འདོད་མ་ཡིན།།

དཔེར་ན་སློག་སོགས་མཐུན་སློགས་ལ། །ལྷོག་པ་མེད་ཀྱང་ཡོད་མིན་བཞིན།།

གལ་ཏེ་གཏན་ཆོགས་མཐུན་སློགས་ལས། །ལྷོག་མེད་དེས་རྒྱས་རྗེས་འགོ་ཅན།།

རྗེས་འགོ་ཅན་མིན་ལྷོག་མིན་ན། །བདག་མེད་མ་ཡིན་བདག་བཅས་མིན།

།

ཞེས་པས་སློག་ཆོས་ཅན། བདག་མེད་ལས་ལྷོག་པ་

ལ་ཐེ་ཚོམ་གང་ལས་ལྷོག་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ།

བདག་མེད་ལ་ཡོད་པ་ལ་འགལ་བ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར།

མ་གྲུབ་ན། སློག་ཚེས་ཅན། ལ་ལར་བདག་དེའི་འབྲས་བུ་

དང་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ལས་གཞན་ཅི་ཡོད་དེ་མེད་པར་ཐལ།

བདག་མེད་དང་འགལ་བ་དེ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་ཚེས་ཅན།

བདག་མེད་པ་ལས་ཀྱང་ལྷོག་པར་ཐེ་ཚོམ་བྱ་བར་ཐལ།

@IV-147 བདག་མེད་དང་འགལ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདག་མེད་ལས་

ཕྱོག་རྒྱ་ཕྱོག་པ་དེ་ལྟ་ནའང་། བདག་མེད་ལ་མེད་པ་ལས་

བདག་བཅས་སུ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། གང་གིས་ཆོས་དེ་ནི་

ཕྱོག་པ་མེད་པ་དེ་ངས་པར་དངོས་པོར་ཏེ་ཡོད་པར་འདོད་པ་མ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སློག་སོགས་མཐུན་སློགས་ལས་

ཕྱོག་པ་མེད་ཀྱང་ཡོད་པ་མིན་པ་བཞིན། གལ་ཏེ་སློག་སོགས་ཆོས་

ཅན། མཐུན་སློགས་ལ་རྗེས་འགྲོ་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ།

མཐུན་ཕྱོགས་ལས་ལྷོག་པ་མེད་པ་དེའི་རྒྱས་སོ། །མ་བྱལ་ན།

བདག་མ་ཡིན་བདག་བཅས་ཀྱང་མིན་པར་ཐལ། མཐུན་ཕྱོགས་

ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བ་ཅན་མིན་ཞིང་ལྷོག་པ་མིན་པའི་ཕྱིར།

༥ འབྲེལ་བ་མེད་པས་གོ་བྱེད་མིན་པ་བསྟན་པ་ལས་དེ་བྱུང་འབྲེལ་

མེད་པ་བསྟན་པ་གོ་བྱེད་འབྲེལ་བ་ལ་ལྷོས་པ་ནི། ཅུ་བར།

འཇུག་ལ་གང་གི་རང་བདག་ཉིད། །གང་མེད་མི་འབྱུང་ཅན་གྲུབ་པ།།

དེ་ཕྱིར་དེ་ཉིད་ལྟོག་བྱེད་དེ། །འཇུག་པ་ན་ཡང་འཇུག་བྱེད་ཡིན།།

མེད་ན་མི་འབྱུང་དེ་ཡང་ནི། །སྐྱབ་པར་བྱེད་ལ་སྟོས་པ་ཡིན།།

@IV-148 འབྲས་བུ་མཐོང་དང་མ་མཐོང་བ། །དེ་དག་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ཉིད།

།

ཅེས་པས་དུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལ་མི་འཇུག་པར་སྐྱབ་པ་ལ། དུ་བ་གང་གི་

རང་གི་བདག་ཉིད་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཆོན། ཏུ་བ་ཆོས་ཅན།

མེ་དེ་ཉིད་ལོག་པ་ན་ལྡོག་པར་བྱེད་དེ། མེ་གང་ཕན་འདོགས་བྱེད་ཏུ་མེད་

ན་མི་འབྱུང་བ་ཅན་ཏུ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། མེ་མེད་ན་ཏུ་བ་མི་

འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་དེ་ཡང་ནི། སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་བྱུང་པར་ཅན་ལ་

སྒྲེས་པ་ཡིན་ཏེ། མེ་ཕན་འདོགས་བྱེད་ཏུ་ཡོད་ན་འབྲས་བུ་ཏུ་བ་སྐྱེ་བར་

མ་ཐོང་བ་དང་། མེ་ཕན་འདོགས་བྱེད་ཏུ་མེད་ན་སྐྱེ་བར་མ་མ་ཐོང་བ་ལས་

མི་ཏུ་དེ་དག་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ཉིད་ཏུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

༥ དེ་སློག་ལ་མ་གྲུབ་པ་ནི། ཅུ་བར།

དེ་ཡོད་ན་ཡོད་ངེས་མེད་ཕྱིར། །དོན་གཞན་རྟོགས་པ་ཡོད་མ་ཡིན།།

རྟག་ཏུ་ཡོད་པའམ་མེད་པ་ན། །དེ་དག་མེད་པར་མི་སྲིད་ཕྱིར།།

འབྲས་བུ་རང་བཞིན་ཐ་དད་ནམས། །རྒྱ་ནམས་ལས་ནི་བྱང་བའི་ཕྱིར།།

དེ་དག་མེད་པར་གཞན་ལས་བྱང་། །ཅི་ལྟར་དེས་བསྐྱེད་རང་བཞིན་ཡིན།།

ཚོགས་པའི་རྒྱས་པ་ཐ་དད་ཕྱིར། །དངོས་རྣམས་སྒྲ་ཚོགས་ངོ་བོ་ཉིད།།

@IV-149 གལ་ཏེ་ཐ་དད་བྱེད་མིན་ན། །འགྲོ་འདི་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར།

།

ཞེས་པས་སྒོག་དེ་ཚོས་ཅན། བྱོད་ལས་གསོན་ལྷས་ལ་དོན་

གཞན་བདག་རྟོགས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་ཡོད་ན་

བདག་ཡོད་པའི་ངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། བདག་དེ་དག་མེད་པ་ན་

སྟོག་དེ་དག་མེད་པར་འགྱུར་བ་མི་སྲིད་དེ། བདག་དེ་རྟག་ཏུ་ཡོད་

པའི་ཕྱིར། སྟོག་པ་འབའ་ཞིག་ལས་རྒྱ་འབྲས་འགྲུབ་པ་མིན་ཏེ།

རྗེས་འགོ་གྲུབ་པས་རྒྱ་འབྲས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྟོག་དེ་ཆོས་

ཅན། ཇི་ལྟར་བདག་དེས་བསྐྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཏེ་མ་

ཡིན་པར་ཐལ། བདག་དེ་དག་མེད་པར་རྒྱ་གཞན་ལས་

བྱང་བའི་ཕྱིར། བྱང་སྟེ། འབྲས་བུའི་རང་བཞིན་ཐ་དད་པ་རྣམས་

རྒྱ་ཐ་དད་པ་རྣམས་ལས་ནི་བྱང་བའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི་

དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། རྒྱས་སྒྲུ་ཆོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་

ཡིན་ཏེ། རྒྱ་རྒྱུན་ཆོགས་པའི་རྣམ་པ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་སྐྱེས་

པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྒྱ་རྒྱུན་ཐ་དད་ལས་སྐྱེས་པ་དེ་རྒྱས་ཐ་དད་པའི་འཛོགས་

བྱེད་མིན་ནི་ཞེན། འགྲོ་བ་དངོས་པོ་འདི་ཀྱན་ངོ་བོ་གཅིག་

@IV-150 ཏུ་འགྱུར་བར་ཐལ་ལོ།།

༥ དེ་ལ་ཚེད་སྤང་ནི།

ཙ་བར།

འདི་ཐ་དད་བྱེད་ཐ་དད་བྱེད། །མིན་ན་རང་བཞིན་གཅིག་ཉིད་

ཉམས། །གཅིག་ནི་རང་བཞིན་དུ་མ་ན། །མེ་དང་མེ་མིན་རང་བཞིན་གཉིས།།

དེས་ན་གཞན་ནི་དེས་བསྐྱེད་པའི། །རང་བཞིན་ཡིན་ན་དེ་དེ་ཉིད།།

དེས་བསྐྱེད་རང་བཞིན་མ་ཡིན་ན། །དེ་ནི་དེ་ལས་ཅི་ལྟར་འབྱུང་།།

དེ་ལྟར་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་དག། །ཕན་ཚུན་རང་བཞིན་ངེས་པ་ཉིད།།

དེས་ན་རང་བཞིན་མཐོང་བ་བཞིན། །འབྲས་མཐོང་ན་ཡང་དེ་ཉིད་གསུང་།

།

ཞེས་པས་རྒྱ་བྱེད་ཐ་དད་ལས་སྐྱེས་པ་དེ་རྗེས་ཐ་དད་དུ་འཇོག་བྱེད་མིན་

ཏེ། དུ་བ་དེ་མི་ལས་ཀྱང་སྐྱེས་དེ་ལས་ཐ་དད་པ་བརྒྱ་བྱེད་བྱི་སྤྱི་བོས་

ཀྱང་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བརྒྱ་བྱེད་བྱི་སྤྱི་བོ་གཅིག་

ནི་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གཅིག་ཉིད་ཉམས་ནས་མི་དང་མི་མིན་

གྱི་རང་བཞིན་གཉིས་ཡིན་པར་ཐལ། ཏུ་བ་སྐྱེད་བྱེད་དང་མེ་མིན་

རང་བཞིན་ཏུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྤྱི་བོན་

ཆོས་ཅན། མེ་ཡོད་དེ་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། ཏུ་བ་དེ་སྐྱེད་པའི་

རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏུ་བ་དེ་སྐྱེད་པའི་རང་བཞིན་མིན་

@IV-151 རོ་ཞེན། ཏུ་བ་དེ་ནི་ཇི་ལྟར་འབྱུང་སྟེ་མི་འབྱུང་བར་ཐལ་

ལོ། །མའི་རང་བཞིན་ལས་ཏུ་བ་སྐྱེ་བར་མཐོང་བ་བཞིན་ཏུ།

འབྲས་བུ་ཏུ་བ་མཐོང་ན་ཡང་མེ་དེ་རྟོགས་པར་འགྱུར། མེ་ཏུ་རྒྱ་དང་

འབྲས་བུ་དག་ཏུ་ཕན་ཚུན་རང་བཞིན་ངེས་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

དུ་བ་མེ་ལས་འབྱུང་གི་མེ་མིན་ལས་མི་འབྱུང་བ་དེའི་ཕྱིར།

༥ དེའི་ལན་དགག་པ་ནི། ཅུ་བར།

ཅུ་དང་འོ་མ་རུལ་འབྱུང་བཞིན།།

དུ་མ་ལས་གཅིག་ཇི་ལྟར་འབྱུང། །གཤེར་རྒྱས་གང་ལས་རུལ་འབྱུང་ཏེ།།

གཉིས་ཀའང་གཅིག་ཉིད་ཅི་འདི་ནི། །ཐ་དད་གཅིག་པའི་བདག་ཉིད་དམ།།

ཐ་དད་གཤེར་ཉིད་ཇི་ལྟར་ཡིན། །རང་རང་ངོ་བོ་ལ་གནས་ཕྱིར།།

དེ་ཡི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་སྒོ། །ཐ་དད་མེད་ཕྱིར་གཅིག་ཅེས་བརྗོད།།

དེ་བཞིན་མེན་ནི་ཐ་དད་ཀྱང་། །ཆ་གང་གིས་ནི་མེར་རྟོགས་པའི།།

རྟོན་ཡིན་དེས་ནི་དུ་བསྐྱེད་པ། །དེས་ནི་དེ་ལྟར་རྟོགས་པ་ཡིན། །

མེར་ཤེས་ཡན་ལག་གཞན་ལས་ནི། ལྟོས་པ་ཉིད་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར།།

དུ་བ་དེ་ལ་འཁྲུལ་མེད་ཅན། །དེ་ལྟར་འབྲས་གཞན་དེ་བཞིན་བྱུང་།།

དུ་བ་བྱད་ཤིང་འགྱུར་བ་ཡི། །ཡན་ལག་རྟེན་ལ་མེར་འཛོག་གྱིར།།

@IV-152 གལ་ཏེ་མེ་མིན་དེ་དུ་མིན། །གལ་ཏེ་དེ་དུ་མེ་དེ་ཉིད།

།

ཅེས་པས་རྒྱ་དུ་མ་ལས་འབྲས་བུ་གཅིག་འབྱུང་སྟེ། ཇི་ལྟར་

རྒྱ་དང་འོ་མ་ལས་འབྲས་བུ་རུལ་པ་གཅིག་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ་

ཞེན། རྒྱ་དང་འོ་མ་གཉིས་ཀ་ཆོས་ཅན། རིགས་གཅིག་ཉིད་ཡིན་

ཏེ། གཤམ་བའི་རྩམ་པ་གང་ལས་འབྲས་བུ་རུལ་བ་གཅིག་སྐྱེད་པར་

འབྱུར་བའི་ཕྱིར། ཅི་ཆུ་འོ་འདི་ནི་རྫས་ཐ་དད་དང་རིགས་གཅིག་པའི་

བདག་ཉིད་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། རིགས་གཅིག་གང་ཞིག །

མངོན་སུམ་ལ་སོ་སོར་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྫས་ཐ་དད་ན་གཤམ་

བ་ཉིད་དུ་རིགས་གཅིག་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེན། ཆོས་ཅན།

རྫས་ཐ་དད་ཡིན་ཏེ། རང་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་གནས་པའི་དངོས་པོ་ཐ་

དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆུ་འོ་གཉིས་རིགས་གཅིག་ཅས་བརྗོད་དེ།

རིགས་གཅིག་པ་དེའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་སྒོའི་རྒྱར་ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར།

དེ་བཞིན་དུ་ཅན་དན་དང་ཤྭག་པའི་མེ་ནི། རྩ་ཐ་དད་ཀྱང་

རིགས་གཅིག་ཡིན་ཏེ། མེ་མིན་ལས་ལོག་པའི་ཆ་གང་གིས་ནི་

མེར་རྟོགས་པའི་རྟོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏུ་བ་ཆོས་ཅན།

@IV-153 མེ་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། མེ་དེས་ནི་བསྐྱེད་པ་དེས་ནའོ། །

ཏུ་བ་ཆོས་ཅན། མེ་དེ་ལ་འཁྲུལ་པ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ།

མེར་ཤེས་པའི་ཡན་ལག་གཞན་བྱང་ཤིང་ལས་ནི་སྟོས་

པའི་མེ་ཉིད་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་དུ་འབྲས་བུ་གཞན་ཡང་ཆོས་

ཅན། རང་རྒྱུ་ལ་མི་འབྲུལ་བ་དེ་བཞིན་དུ་འབྲུབ་སྟེ། རང་

རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བརྒྱ་ཅིན་གྱི་སྟེ་བོ་དེ་ཆོས་ཅན།

སྟོང་ལས་སྐྱེས་པའི་སྟོ་འཕྱར་བ་དེ་དུ་བ་མིན་པར་ཐལ། སྟོང་མེ་ཡོད་

མིན་པའི་ཕྱིར། སྟེ་བོ་དེ་ཆོས་ཅན་མེ་ཡོད་དེ་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ།

གལ་ཏེ་སྟོང་ལས་སྐྱེས་པའི་སྟོ་འཕྱར་བ་དེ་དུ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁྱབ་སྒྲི། ཏུ་བ་དང་བྱད་ཤིང་གི་འགྱུར་བའི་ཡན་ལག་གི་ཉིན་

དམར་འབར་བ་དེ་ལ་མེར་འཇོག་པའི་ཕྱིར།

༥ བདག་གཅིག་

འབྲེལ་མེད་པས་གོ་བྱེད་མིན་པ་ནི། ཅུ་བར།

ཅི་ལྟར་རང་རྒྱུ་ལ་

སྒྲོས་ནས། །རང་བཞིན་མེད་ན་མི་འབྱུང་བར། ཤེས་བྱ་འཇིག་དང་བྱས་པ་ཉིད། །

གོང་དུ་ཇི་སྐད་ལཤད་བཞིན་ནོ།

།ཞེས་པས་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆོག་ས་

ཆོས་ཅན། རང་གི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བར་ཞེས་པར་

@IV-154 བྱ་སྟེ། རང་གི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་འབྲེལ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཇི་

ལྟར་རིགས་པ་ལ་སྟོས་ནས་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། འཇིག་པ་དང་བྱས་

པ་གཉིས་འབྲེལ་བར་གོང་དུ་ཇི་སྐད་ལཤད་པ་བཞིན་ནོ། །

༥ རྩེ་ལ་དེས་རིགས་ཅན་གཞན་ཡང་ཁོགས་པ་ནི།

རྩེ་བར།

ཕྱོག་ཅན་མཚུངས་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། །མཉན་བྱ་ཉིད་ནི་བཟོད་

མཛད་ལས། །གཏན་ཆོགས་མིན་ཉིད་རྟོགས་པ་ཡི། །རྩེ་ལ་འདིས་ཐམས་ཅད་དཔག་

པར་བྱ།

ཞེས་པས་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་རབ་དབྱེ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་

མཉན་བྱ་ཉིད་ནི་དཔར་བཟོད་པར་མཛད་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་སྟོག

གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་ཚུལ་འདིས། ལྟོག་པ་

རྒྱང་པ་ཅན་དུ་འདོད་པའི་རྟོགས་ཐམས་ཅད་དཔག་པར་བྱ་སྟེ། སྟོག་དང་

མཉན་བྱ་ལྟོག་པ་ཅན་དུ་མཚུངས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

མ་དམིགས་པའི་རྒྱ་བྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་ལོགས་སུ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་

མ་དམིགས་པའི་རྒྱ་བྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་ལོགས་སུ་མི་སྟོན་པའི་

རྒྱ་མཚན་ནི། ཕ་བར།

རྒྱ་དང་ངོ་བོ་ལྟོག་ཉིད་ཀྱིས། རོན་ལྟོག་

པར་ནི་བརྗོད་པ་ལས། །མི་དམིགས་དཔེ་ནི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཐ་དད་པར་

ནི་མ་བཤད་དོ། །དེ་ལའང་སྐྱེས་བུ་མཐོང་མེད་ལས། །སྟོག་སོགས་

@IV-155 ལྟོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། །གཏན་ཆོགས་ཐེ་ཆོམ་བཟ་བཤད་པས། །

བལྟར་རུང་དོན་ལ་དེ་ཞེས་བསྟན། །འདིས་ནི་དངོས་ལའང་དངོས་པོའི་ཆ།

།ཁས་སྒྲངས་མེད་པར་དགག་པ་ཉིད། །སྐྱབ་བྱེད་སྡུ་མ་དག་གིས་ནི།

མ་ཡིན་སྐྱབ་པར་བྱེད་ཕྱིར་རོ།

།ཞེས་པས་རང་བཞིན་འབྲས་བྱ་

བྱུང་དོན་དུ་གཏན་ཆོགས་གཉིས་སྟོས་ནས། རྒྱ་བྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་

པའི་དཔེར་བརྗོད་མི་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞེན། རྒྱ་བྱབ་བྱེད་

མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཆོས་ཅན། རྟོགས་ཆོས་ཅན་རབ་དབྱེ་

འཆད་པའི་སྐབས་སུ། འབྲས་རང་གི་རྟགས་ལས་ཐ་དད་པར་ནི་

ཁྱོད་ཀྱི་དཔེར་བཅོལ་མ་ལག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྒྲུང་རུང་

གི་རྒྱ་དང་བྲབ་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ལྟོག་པ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲས་བྱ་དང་བྲབ་

བྱའི་དོན་ལྟོག་པར་ནི་བཅོལ་པ་ལས། ཁྱོད་ཀྱི་དཔེ་ནི་གྲུབ་

པའི་ཕྱིར། རྒྱ་བྲབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་ལ་སྒྲུང་རུང་གི་བྲད་པར་

དེ་གང་ལས་ཐོབ་ཅིན། རྒྱ་བྲབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་དེ་ལའང་

བལྟར་རུང་བའི་དོན་ལ་མ་དམིགས་པ་དེ་མེད་པའི་གོ་བྱེད་ཡིན་

ནོ་ཞེས་བསྟན་ཏེ། སྐྱེས་བུ་སྟེ་བདག་མཐོང་རུང་དུ་མེད་པ་

@IV-156 ལས་སྟོག་སོགས་ལྟོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཏན་ཆོགས་སྟོག་

དེ་གསོན་ལུས་བདག་བཅས་སུ་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་སྟོགས་ལས་

སྟོག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་བར་བཤད་པས་སོ། །ཏྲགས་ཐམས་ཅད་

ནམ་བཅད་ཙམ་སྐྱབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱ་བྱབ་བྱེད་མ་

དམིགས་པ་འདིས་ནི་ཆོས་ཅན་དངོས་པོ་ལའང་། དངོས་པོའི་ཆ་ཁས་

སྒངས་པ་མེད་པར་མེད་དགག་ཉིད་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་ལ། སྤྲ་མ་

འབྲས་རང་དག་གིས་ནི་དངོས་སུ་སྒྲུབ་པ་དང་། རྟགས་ལ་མ་ཡིན་

དགག་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་བཞེད་པ་

རང་བཞིན་མ་དམིགས་

པའི་རྟགས་བཞེད་པ་ནི། ཙ་བར།

དེ་ལ་དམིགས་རུང་རྣམས་ཀྱི་ནི། །

ཡོད་པ་དམིགས་པ་ལས་གཞན་མིན། །དེ་ཕྱིར་མི་ཤེས་ཤེས་བྱའི་ཕྱིར། །

མི་དམིགས་དཔེ་གཅིག་བཞེད་པ་ཡིན། ཡུལ་མེད་ཕྱིར་དེར་ཡུལ་ཅན་ནི།

ཤེས་བརྗོད་ཐེ་ཚོམ་འགོག་འགྱུར་ཏེ། །དཔེར་ན་སྲེག་པར་བྱེད་མིན་ཕྱིར། །

མི་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་བཞིན། །དམིགས་སྟུ་རུང་བའི་མེད་པ་ནི། །

མི་དམིགས་པ་ལས་གཞན་མ་ཡིན། །དེ་ཕྱིར་དེ་ཡོད་པ་ལས་དེའི། །

རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་སྤྲེལ་སྤྱོད། །སྤང་བ་མ་མཐོང་ན་མེད་ཅེས། །

@IV-157 བྱ་བའི་ཐ་སྟད་འདི་གྲུབ་པས། །དེ་འབྲས་ཡིན་ཡང་དེ་ལས་ནི། །

སྒོ་སྤྲེལ་ཐེ་ཆོམ་མེད་པར་འགྲུབ། །ཡུལ་ཡོད་ན་ཡང་སྤོངས་པས་འདིར། །

གཞན་དག་རྗེས་སུ་མི་བརྗོད་པ། །གྲུབ་པ་དང་ནི་ཆོས་མཐུན་ལས། །

བད་པོ་བྱེད་པ་འབའ་ཞིག་གོ། །ཅི་ལྟར་མཐོང་དང་མ་མཐོང་ལས། །

རྒྱ་དང་འབྲས་ཉིད་སྤྱོད་བཞིན་ཏེ། །དེ་གཉིས་ལ་ནི་འབྲས་སོགས་སྤྲ། །

ཐ་སྐད་དོན་དུ་བཀོད་པ་ཡིན།

།ཞེས་པས་རང་བཞིན་མ་དམིགས་

པའི་རྟགས་མི་བཞེད་དམ། དེའི་དཔེར་བཞེད་མི་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་

ཅི་ཞེ་ན། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒྲུང་ཆོས་ཅན། སྒྲུང་རུང་མ་

དམིགས་པ་ལ་མེད་པའི་ཐ་སྐད་མི་ཤེས་པ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་

དུ། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་དཔེ་གཅིག་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ།

དེ་ལ་དམིགས་རུང་རྣམས་ཀྱི་ནི་ཡོད་པའི་འཛོག་བྱེད་ཚད་མས་

དམིགས་པ་ལས་གཞན་ཡོད་པ་མིན་པ་དེའི་ཕྱིར། འོན་རང་

བཞིན་མ་དམིགས་པའི་དཔེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིན། ཡུལ་སྐྱང་རུང་

དམིགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞི་དར་ཆོས་དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་

ཤེས་རྫོད་ཐེ་ཆོམ་འགོག་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན། གཞི་འགའ་

@IV-158 ཞིག་ཆོས་ཅན། མེ་མ་ཡིན་ཏེ། སྲིག་པར་བྱེད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་

ཞེས་བྱ་བ་བཞིན་ནོ། །སྐྱང་རུང་མ་དམིགས་

པས་མེད་ངེས་སྐྱབ་རྒྱས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན།

སྒྲུང་རྩལ་མ་དམིགས་པ་དེ་ཡོད་པ་ལས་མེད་པ་དེའི་རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་

སྒྲ་ཤེས་སྐྱབ་རྒྱས་ཏེ། དམིགས་སྐྱར་བའི་མེད་པ་འཇོག་བྱེད་ནི།

སྒྲུང་རྩལ་མི་དམིགས་པ་ལས་གཞན་ཡོད་པ་མིན་པ་དེའི་ཕྱིར།

བྱམ་པ་སྒྲུང་རྩལ་མ་མཐོང་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བྱམ་མེད་

སྐྱབ་མི་རྒྱས་པར་ཐལ། བྱམ་མེད་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གི་འབྲས་

བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱ་ལྟ་བུ་ནི་འབྲས་བུ་ལ་འབྲུལ་བའི་ཕྱིར་

ཞེན། བྱ་པ་སྒྲུང་རུང་མ་མཐོང་བ་ཆོས་ཅན། བྱ་མེད་དེ་

ཁྱོད་གྱི་ནུམ་གཞག་གི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཡང་། ཁྱོད་ལས་བྱ་པའི་

སྒོ་སྒྲུ་ཐེ་ཆོམ་གྱི་ཡུལ་བྱ་པ་མེད་པར་འབྱུང་སྟེ། ཁྱོད་ཡིན་ན་

བྱ་པ་མེད་ཅེས་བྱ་བའི་ཐ་སྒྲུད་འདི་གནག་རྩིའི་བར་གྱི་བྱུང་པས་སོ། །

འོ་ན། བྱ་པས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན། བྱ་མེད་བསྐྱུབ་

མི་དགོས་པར་ཐལ། བྱ་པ་སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་པ་བྱུང་པའི་

@IV-159 ཕྱིར་ཞེན། འདིར་ཚེས་ཅན། ཡུལ་བྱམ་པ་སྒྲུང་རུང་མ་

དམིགས་པ་གྲུབ་ཟིན་དུ་ཡོད་ན་ཡང་། ཕྱིར་ཆོལ་གཞན་དག

བྱམ་པ་མེད་པར་རྗེས་སུ་མི་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བྱམ་པ་མེད་

པའི་ཐ་སྐད་ལ་ཕྱོངས་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། བྱམ་མེད་ཀྱི་དོན་བསྐྱབ་

མི་དགོས་ཏེ། སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་པ་ལ་མེད་པའི་ཐ་སྐད་

གྲུབ་པ་དང་ནི་ཚེས་མཐུན་པར་བསྟན་པ་ལས། བྱམ་མེད་ཀྱི་

བད་ནུན་པར་བྱེད་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་

མི་ཕན་འདོགས་བྱེད་དུ་ཡོད་ན་དུ་བ་སྐྱེ་བར་མཐོང་བ་དང་།

མི་མེད་ན་དུ་བ་སྐྱེ་བར་མ་མཐོང་བ་ལས། མི་རྒྱ་དང་དུ་བ་འབྲས་

བྱ་ཉིད་དུ་སྐྱབ་པ་བཞིན་ཏེ། རོན་གཞན་སྡེ་མ་ཡོད་མེད་ཀྱི་

རྗེས་སུ་འགོ་ལྟོག་བྱེད་པ་པོ་དང་། རོན་གཞན་སྡེ་མ་ཡོད་མེད་

ཀྱི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྟོག་བྲས་པ་དེ་གཉིས་ལ་ནི། འབྲས་བྱ་དང་

སོགས་པ་རྒྱུ་འབྱེད་བཞུགས་པ་ཆོས་ཅན། རོན་ཡོད་དེ། ཐ་སྙད་

མོར་ཡང་བར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

༥ དེ་ལོགས་སུ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་དངོས་ནི། ཅུ་བར།

@IV-160

རྒྱ་ལས་འབྲས་བྱ་བ་སྐྱབ་པས་ན། །འདི་ནི་རང་བཞིན་ནང་འདུས་ཕྱིར། །

གཏན་ཆོགས་དབྱེ་བ་ལཤད་པ་ལས། །ཐ་དད་པར་ནི་དཔེར་མ་བསྟན།

།

ཞེས་པས་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་དཔེར་བཞེད་ལོགས་སུ་མི་

འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་འདི་ནི་

གཏན་ཆོགས་གྱི་དབྱེ་བ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་འབྲས་རང་གི་རྟགས་

ལས་ཐ་དད་པར་ནི། དཔེར་བཞེད་མ་བསྟན་ཏེ། རང་

བཞིན་གྱི་རྟགས་ནང་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འཛོག་གི་རྒྱ་ལས་

རྣམ་འཛོག་གི་འབྲས་བུ་སྐབ་པའི་རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཕྱིར་སྤང་དངོས་ལས་ཕྱོགས་ཆོས་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་ནི་

རྩ་བར།

གཅིག་དམིགས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བ་ལས། །འདི་ནི་དམིགས་སེཞིས་བྱ་འམ། །

མ་དམིགས་སེཞིས་རྟོག་ཅན་གྱི། །སློལ་སྤྱོད་བར་འགྱུར་བ་ཡིན།།

སྤྱོད་བ་ཁྱད་པར་ཅན་ཉིད་ལས། །དོན་རྣམས་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་རྟོགས།

།

ཞེས་པས་བུམ་པ་སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་པ་ཆོས་ཅན། །

སྟོད་ཀྱིས་བུམ་མེད་སྒྲུབ་མི་རྣམས་པར་ཐལ། སྟོད་ཆད་མས་མ་

དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བུམ་པ་སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་

@IV-161 པ་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པའི་སྟོན་མེད་དེ། གཅིག་ས་ཕྱོགས་དག

པ་བ་དམིགས་པའི་དབང་མངོན་ཉམས་སུ་སྟོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་

ལས། ས་ཕྱོགས་འདི་ནི་དམིགས་སེ་ཞེས་བྱ་བ་འམ་བུམ་པ་འདི་ནི་

མ་དམིགས་སེཞེས་བྱ་བར་རྟོག་པ་ཅན་གྱི་སྒོ་གཉིས་ནི་སྐྱེ་བར་

འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅི་དམིགས་ཞེས་པས་ཆོག་མོད་

ཉམས་སུ་སྤྱོད་བ་ཞེས་སྒྲོས་པས་ཅི་བྱ་ཞེན། ཉམས་སུ་སྤྱོད་བ་

ཞེས་སྒྲོས་པའི་དོན་ཡོད་དེ། སྤྱོད་བ་བྱུང་པར་ཅན་ཉིད་ལས་དོན་

ཉམས་བྱུང་པར་ཅན་དུ་རྟོགས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

༥ སྐྱབ་པའི་ཚུལ་ནི། ཅ་བར།

དེ་ལྟའི་བདག་ཉིད་ཅན་སྟོང་ནི། །

འདི་ནི་ཐ་དད་སྒོ་རྒྱ་ཡིན། །དེ་ཕྱིར་སྒོ་དབྱེ་རང་ཉིད་ལས། །

གྲུབ་འགྱུར་དེ་དག་གི་དེའི་དོན། །དེ་ལྟ་མིན་ན་ཐུག་མེད་ཕྱིར། །

འགའ་ཡང་ཐ་དད་གྲུབ་མི་འགྱུར། །རང་བཞིན་བྱད་པར་ཅན་སྟོང་ལས། །

གཞན་གསལ་བ་ནི་གཞན་མ་ཡིན། །དེ་ཕྱིར་དེ་མི་དམིགས་པ་ཡང་། །

དེ་ལས་བྱད་པར་ཅན་དམིགས་ཉིད། །དེས་ན་མི་དམིགས་པ་འདི་ནི།

རང་ཉིད་མངོན་སུམ་ལས་ཏྲེགས་པས། །རང་ཉིད་ཙམ་གྱིས་འཇུག་པ་ཅན།།

@IV-162 དེ་མིན་རྣམ་གཞག་གོ་བྱེད་ཡིན།

།ཞེས་པས་བུམ་འཛོན་དབང་

མངོན་དང་དག་འཛོན་དབང་མངོན་གྱི་སྒྲུའི་དབྱེ་བ་རང་རིག་ཉིད་ལས་

གྲུབ་པར་འགྱུར་ལ། སྒྲུའི་དག་གིས་དེའི་དོན་གྱི་དབྱེ་བ་འགྲུབ་

པར་འགྱུར་ཏེ། ས་སྒྲེགས་དག་པ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་བདག་ཉིད་

གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་དབང་མངོན་མྱོང་བའི་རང་རིག་ནི།

དག་འཛིན་མངོན་སུམ་འདི་ནི་བྱམ་འཛིན་མངོན་སུམ་ལས་ཐ་དད་དུ་

འབྱེད་པའི་སྒོའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མིན་ན། ས་ཕྱོགས་

དག་པ་བ་འགའ་ཡང་ཆོས་ཅན། བྱམ་པ་མེད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཐུག

མེད་དུ་ཐལ། བྱམ་པ་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་

མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱམ་པ་ཡོད་

པས་ཐ་དད་དུ་འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ་ལོ། བྱམ་པ་

སྒྲུང་རྩུང་མ་དམིགས་པ་འདི་ནི་རང་ཉིད་མངོན་སྲུང་ལས་རྟོགས་པ་

ཡིན་ཏེ། བྱམ་པ་འདི་སྒྲུང་རྩུང་མི་དམིགས་པ་ཡང་།

བྱམ་པ་དེ་ལས་བྱུང་པར་ཅན་གྱིས་ཕྱོགས་དམིགས་པ་ཉིད་དང་།

ཚད་མ་གཅིག་གི་བྱེད་པ་འདྲུག་པའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་

@IV-163 ཕྱིར་ཏེ། བྱམ་པའི་རང་བཞིན་ལས་བྱུང་པར་ཅན་གྱིས་ཕྱོགས་

སྒྲུང་བའི་མངོན་སྲུང་ལས་གཞན་བྱམ་འཛིན་གསལ་བ་ནི་གཞན་

མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ་དེ་གཉིས་ཚད་མ་གཅིག་བྱེད་པ་

འཇུག་པའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་ཆེར་ས་ཕྱོགས་ལས་དགག་བྱ་གཞན་

བྱམ་པ་བསལ་བའི་དགག་པ་ནི་ཞེས་འགྲེལ། བྱམ་པ་སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་

པ་ཆོས་ཅན། བྱམ་པས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་རང་ཉིད་ཡོད་

ཙམ་གྱིས་འཇུག་པ་ཅན་གྱི་བྱམ་པ་དེ་མེད་པའི་རྣམ་གཞག་

གོ་བྱེད་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

༥ དེ་ལས་གཞན་དུ་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བ་ནི། ཚུ་བར།

གཞན་དུ་དོན་གྱི་མེད་པ་ཉིད། །མི་དམིགས་པ་ལས་རྟོགས་པར་འགྱུར།།

གཞན་གྱིས་དམིགས་པ་མེད་པ་ཉིད། །ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཐུག་མེད་འགྱུར།

༥

ཞེས་པས་གཞན་དུ་རྗེས་དཔག་གིས་གྲུབ་ན། བུམ་པས་དག

པའི་ས་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན། བུམ་པ་མེད་པའི་དོན་གྱི་སྐྱབ་བྱེད་ཐུག

མེད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། བུམ་པ་མེད་པར་བུམ་པ་སྒྲང་རུང་མ་དམིགས་

པ་ལས་ཏྟོགས་པར་འགྱུར་ལ། བུམ་པ་དམིགས་པ་མེད་པ་ཉིད་དེ་

ཡང་གཏན་ཆོགས་གཞན་གྱིས་བསྐྱབ་དགོས་པའི་ཕྱིར།

@IV-164

མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་མེད་ངེས་སུ་སྐྱབ་མི་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་

མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་མེད་ངེས་སྐྱབ་མི་རྣམ་པར་བསྟན་པ་ནི།

ཙ་བར།

མི་སྒྲང་ངེས་པ་མི་རུང་སྟེར། །གཞན་དུ་གཞག་པ་འགོག་འགྱུར་དཔེར།།

སེམས་ཅན་གཞན་ལ་ཏྱགས་མེད་པའི། །རྣམ་རྟོག་ལ་སོགས་མི་འགྲུབ་བཞིན།།

འབྲས་བུ་ངེས་མེད་ཅན་འདིས་ནི། །ཕྱོག་པ་སྐྱབ་པར་རྣམ་མ་ཡིན།།

ངེས་པ་བསྐྱབ་སྟེར་གཏན་ཆོགས་ལ། །དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན།

།

ཞེས་པས་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་མེད་ངེས་ལས་གཞན་དུ་ཡོད་ངེས་

ཀྱི་ཐ་སྐད་བཞག་པ་འགོག་པར་འགྱུར་ཏེ། མི་སྒྲུང་བ་ཙམ་

གྱིས་མེད་པར་ངེས་པ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སེམས་ཅན་

གཞན་ལ་རྟགས་མེད་པར་རྣམ་རྟོག་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་བའི་གྲངས་མ་

མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་མེད་པར་མི་འགྲུབ་པ་བཞིན་ནོ། །བུམ་པ་མ་

མཐོང་བ་ཙམ་འདིས་ནི། བུམ་པ་ལྗོག་པ་སྐྱབ་པར་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།

འབྲས་བུ་བྱམ་པ་མེད་པར་ངེས་པ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོགས་ལས་མེད་ངེས་སྐྱབ་རྒྱས་པ་དེ་

དང་པོ་སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ།

སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་པས་མེད་པར་ངེས་པ་སྐྱབ་རྒྱས་པའི་ཕྱིར།

@IV-165

༥ འགལ་ཁྲ་དམིགས་པའི་ཏྲགས་ལོགས་སུ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི།

ཙུ་བར།

རང་གི་སྒྲོར་བ་དག་ལ་དེའི། །རང་གི་ངོ་བོ་སྒྲོར་བའམ།།

དོན་ལ་གཞོད་བྱེད་ངོ་བོ་སྟེ། །ཡོད་ན་ཡོད་པས་མེད་ཕྱིར་རམ།།

ཕན་ཚུན་ཐ་དད་གྲུབ་ཕྱིར་ཏེ། །བརྟེན་དངོས་དང་ནི་འཇིག་པ་བཞིན།།

ཚད་མ་གཞན་གྱིས་གཞོད་ཕྱིར་ཡང་། །ངེས་གྱུར་དང་ནི་སྟོས་བཅས་བཞིན།།

རྒྱ་གཞན་ལས་སྐྱེ་ཉི་བར་ནི། །གདོན་མི་བླ་བར་ག་ལ་ཡོད།།

དངོས་པོ་རྒྱ་ལས་བྱང་ཡིན་ན། །བརྒྱད་པའི་དྲུབ་པས་ཅི་ཞིག་བྲ།

གལ་ཏེ་རྒྱ་དེ་འཇིག་པ་གཞན། །བསྐྱེད་པས་དེ་ནི་འཇིག་འགྱུར་ན།

དངོས་པོ་དེ་ཉིད་འཇིག་པ་ཡི། །ངང་དུ་བསྐྱེད་ན་ཅི་ཞིག་འགྱུར།

དེ་ནི་བདག་ཉིད་གྲུབ་གྱུར་ན། །བདག་ལ་ཕན་འདོགས་བྱེད་པ་གང་།

བདག་ལ་ཕན་འདོགས་བྱེད་མིན་ན། །དེ་ཡིས་ལྟོས་བྲ་གང་ཅི་ཞིག །

ལྟོས་མེད་དངོས་པོ་ནམ་ཡང་ནི། །དེ་ལྟ་མིན་པར་ཅི་ལྟར་འགྱུར།

དཔེར་ན་དེ་ཉིད་འཇིག་ཀ་མར། །སྒྲོད་ལ་བརྟེན་པ་མི་འདོད་བཞིན།

ལྟོས་པ་མེད་ན་སྐད་ཅིག་གུང་། །དངོས་པོ་ཡོད་མིན་འགྱུར་ཞེ་ན།།

དེ་ལྟར་གྱུར་ཏེ་དངོས་ཉིད་ཡིན། དངོས་མེད་དེ་ལྟར་ཅི་ལྟར་འགྱུར། གང་དག་དེ་ཡོད་གཞན་ལྟོས་མེད།།

@IV-166 དེ་དག་དེ་ཡོད་ལ་དེས་ཡིན། །འབྲས་བུ་ལས་ལ་གཤགས་བྱེད་པ།།

མེད་པ་ཅན་གྱི་ཚོགས་པ་བཞིན།

།ཞེས་པས་ཕྱོགས་ཚོས་ཅན་

གྱི་རབ་དབྱེ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ། འགལ་ཁྲེན་མིགས་པའི་རྟགས་གྱི་

དཔེར་བཞེད་མི་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཞིན། དེ་རང་བཞིན་མ་

དམིགས་པའི་ནང་དུ་འདུས་ལ། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་ལོགས་སུ་

མི་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་བཤད་ཟིན་ཏོ། །མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་

དུ་ཞིན། མ་དམིགས་པ་རང་གི་སྒྲོར་བ་དག་ཆོས་ཅན།

གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། མ་དམིགས་པ་དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་རྟགས་སུ་

སྒྲོར་བའམ། དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་དོན་ལ་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་རྟགས་

སུ་སྒྲོར་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དགག་བྱའི་ཆོས་ལ་གཞོད་བྱེད་

དེ། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་དང་། ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་

གཉིས་ལས་དང་ཕོ་ནི། ཚ་རིག་དེས་གྲང་རིག་ལ་གཞོད་བྱེད་

ཡིན་ཏེ། གྲང་རིག་རྒྱན་མ་གཏགས་པར་ཡོད་པ་ན་ཚ་རིག་

ཉེ་བར་ཡོད་པས། གྲང་རིག་མེད་པར་སོང་བའི་ཕྱིར། རྒྱུ་ཆེར།

གཞོད་བྱ་གྲང་རིག་རྒྱན་ལྷན་དུ་འབྱུང་བཞིན་པ་ཡོད་པ་ན་གཞོད་བྱེད་

@IV-167 མི་ཉེ་བར་ཡོད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་གྲང་རིག་རྒྱན་མེད་པར་སོང་བ་མཐོང་

བའི་ཕྱིར། མི་རྟག་པ་རྟག་པ་དང་དངོས་འགལ། དེ་གཉིས་པན་

རྩོན་གྲུབ་པས་ཏེ་རྣམ་གཅོད་ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་སྒོ་ནས་དངོས་སུ་མི་

མ་བྱུན་པར་གནས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བརྟེན་དངོས་དང་ནི་འཇིག་

པ་བཞིན་ནོ། །འཇིག་ངེས་སུ་བྱུང་བ་དང་ནི་འཇིག་པ་ཕྱིས་བྱུང་གི་

རྒྱུ་ལ་ལྟོས་བཅས་བཞིན་ཏེ། འཇིག་ངེས་ཆོས་ཅན། འཇིག་པ་

ཕྱིས་བྱུང་གི་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་བཅས་དང་བརྒྱད་འགལ་ཡིན། དེ་ལ་ཆད་

མ་གཞན་གྱིས་གཞོད་པའི་སྒོ་ནས་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་

འགལ་ཞེན། བུམ་པ་ཆོས་ཅན། ཉེ་བར་གདོན་མི་བྱ་

བར་ནི་འཇིག་པ་ག་ལ་ཡོད་དེ་མེད་པར་ཐལ། འཇིག་པ་

ཕྱིས་བྱང་གི་རྒྱ་གཞན་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་སྟེ།

བུམ་པའི་དངོས་པོའི་རྒྱ་ལ་འཇིག་རྒྱ་སྟེ། དེ་ལས་འཇིག་པ་

བྱང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེན། ཆོས་ཅན། རང་རྒྱ་ལས་འཇིག་རྒྱ་འབྱང་ལ། དེས་

འཇིག་པའི་བརྒྱུད་པའི་དུབ་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ་དོན་མེད་པར་ཐལ། རང་གྲུབ་

ཅམ་ནས་འཇིག་ངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་འཇིག་རྒྱ་དེས་འཇིག་པ་

@IV-168 གཞན་སྤྱིད་པས། བུམ་པ་དེ་ནི་འཇིག་པར་འགྱུར་ན་བུམ་པའི་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་

འཇིག་པའི་ངང་དུ་སྤྱིད་ན་སྤྱོན་ཅི་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བྱིས་པས། གནས་ཚུལ་དང་

མི་མཐུན་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཆོས་ཅན། འཇིག་རྒྱ་དོན་གཞན་དེས་བདག་

ལ་ཕན་འདོགས་བྱེད་པ་གང་ལས་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་ཉིད་གྲུབ་

པར་གྱུར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཆོས་ཅན། འཇིག་རྒྱ་དོན་གཞན་

དེའི་ལྗོས་བྱ་གང་ཅི་ཞིག་ཡིན་སྟེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་བདག་ལ་ཕན་

འདོགས་བྱེད་མིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན། ནམ་ཡང་འཇིག་ངེས་དེ་ལྟ་མིན་པར་

ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། འཇིག་པ་ཕྱིས་བྱང་གི་རྒྱ་ལ་ལྟོས་

མེད་གྱི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། བུ་མ་པ་དེ་ཉིད་འཇིག་ཁ་མར་

སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་སྔོད་པ་ལ་བརྟེན་པར་མི་འདོད་པ་བཞིན་ནོ། །ཕྱིས་

བྱང་གི་རྒྱ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་འཇིག་ན་སྐད་ཅིག་གྱུར་

དངོས་པོར་ཡོད་པ་མིན་པར་འགྱུར་ཞིན། ཆོས་ཅན། ལྟོས་མེད་དུ་

འཇིག་པ་དེ་ལྟར་གྱུར་པ་དེ་དངོས་པོ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དངོས་མེད་བསྟོས་མེད་

དུ་འཇིག་པ་དེ་ལྟར་རི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གང་དག

ཆོས་དེ་ལ་ཡོད་པ་གཞན་ལ་སྟོས་པ་མེད་པ་དེ་དག་རང་གྲུབ་ཙམ་ནས་ཆོས་

@IV-169 དེ་ལ་ཡོད་ངས་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུ་སྐྱུ་གུ་སྐྱེ་བའི་ལས་ལ་གཤགས་བྱེད་པ་མེད་

པ་ཅན་གྱི་སྐྱུ་གུའི་རྒྱ་ཚོགས་པ་ཐ་མ་བཞིན་དུ། ལུས་པ་འདི་ཡང་ཕྱིས་

བྱང་གི་རྒྱ་ལ་སྟོས་མེད་དུ་འཇིག་པ་ཡིན་ཀོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་

གྱི་གཏན་ཆོགས་སོ་

མི་རྟག་པ་སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱིས་མཇུག་བསྟུ་མཛད་པའི་དགོས་པ་

མི་རྟག་པ་སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་

མཇུག་བསྟུ་བར་མཛད་པ་ནི་དགོས་པ་ཆེ་ཏེ། དེ་ཕྱིར་མི་རྟག་ལས་

སྟག་བསྟུལ། །སྟག་བསྟུལ་ལས་ནི་བདག་མེད་གསུངས། །ཞེས་པ་ལྟར། འཁོར་

བའི་སྟག་བསྟུལ་ཐམས་ཅད་ནི་བའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་འཕྲོབ་པ་ཡང་།

གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྤྱིད་པའི་སྤྱག་བསྐྱལ་ཐམས་

ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་རི་བོ་མཐོན་པོ་བཅོམ་པར་བྱས་པ་ཉིད་

ལ་རག་ལས་ཤིང་། དེ་ལྟའི་སྤྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་གོ་འཕང་རིན་པོ་ཆེའི་གླིང་

དུ་ཕྱིན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་གྲུ་གཟིངས་དམ་པ་འཚོལ་བར་

བྱེད་པ་ཡང་འཁོར་བའི་འབྲོག་དགོན་པ་སྤྱག་བསྐྱལ་བརྒྱ་ཕྱག་དུ་མའི་འབྲུང་གནས་

སྤྱ་རིག་པའི་རྩ་བ་ཅན་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཕྱང་པོ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པ་

ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་པས། བསྟན་བཅོས་འདིར་ལྟ་བ་བཀར་བཏགས་ཀྱི་ཕྱག་བརྒྱ་

བཞིའི་ནང་ནས་ཀྱང་འདུས་བྱས་མི་ཉལ་པ་ཉིད་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ།།

@IV-170

ཤི མཆུག་བསྐྱབ་པ་ལས་གཞུང་འདི་ཉོགས་དཀའ་བ་དང་ ཉོགས་ན་དོན་ཆེ་བ་བསྐྱན་པ་ནི་

ཙ་བར།

སྒོ་ཡི་རྒྱས་པ་རྒྱང་བ་མེད་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་ཟབ་མོའི་དེ་ཉིད་ཉོགས་མེད་ཅན།།

བཙོན་འགྲུས་ཤིན་ཏུ་ལྷག་པར་གྱུར་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་མཆོག་གི་

དེ་ཉིད་མཐོང་མེད་ལྟན། །འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་མཚུངས་པར་ལེགས་བཤད་སྒྲར་

འཛིན་བྱེད་པ་མི་རྟེན་པ་ཅན་ཁོ་བོའི་གཞུང་། །རྒྱ་མཚོ་ལ་ནི་རྒྱ་བོ་བཞིན་དུ་རང་

གི་ལུས་ལ་ཐིམ་ཞིང་རྒྱབ་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །ཚུལ་དང་ཚུལ་མིན་རྣམ་པར་འབྱེད་

མཁས་ལྷ་བ་ངན་པའི་ཚང་ཚོང་བསྐྱེད། །འཕགས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་བརྩུང་བས་ཡང་

དག་རིག་པའི་ལམ་སྟོན་པ། གཞུང་ལུགས་ཉིན་བྱེད་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ལྟན་གློ་ངན་

ཉིད་སྤོང་འཇིགས་པ་སྤངས། དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་གློ་མིག་རྣམ་དག་མཁས་པའི་པརྟོ་

རྒྱས་བྱེད་ཡིན། ཚད་མ་རྣམ་འབྲེལ་ལས་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་ཆོག་ལེན་ར་

བྱས་པ་སྟེ་ལེན་བཞི་པ་འོ།

༥ མཐར་ཕྱིན་པའི་ཚུལ་ནི་ཙ་

བར།

ཚད་མ་ནུམ་འགོལ་གྱི་ཆོག་ལེན་པ་བྱས་པ་འདི་ནི་ཡུལ་གླེ་ཕྱོགས་

ཀྱི་རྒྱད་དུ་བྱུང་བ་གཞུང་ལུགས་ངན་པ་ཐམས་ཅད་ཆེས་ཤིན་དུ་འཁྲུལ་པར་འཇུག་པ་

སྒྲིན་པའི་གྲགས་པས་སའི་སྟང་མ་ལུས་པར་བྱབ་པ་འགྲན་ཆེ་མེད་པའི་

མཁས་པ་ཆེན་པོ་དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་མཛད་པ་རྫོགས་སོ།།

@IV-171

གོང་གི་གཞུང་དོན་དེ་དག་གི་མཐའ་དཔྱོད་རྒྱས་པར་བཤད་

གཉིས་པ་མཐའ་ཅུང་ཟད་དཔྱད་པ་ལ། སྒྲིབ་ངག་

དང་སྲུན་འབྱེན་གཉིས་ཀྱི་བྱད་པར། ཐལ་འགྱུར་ཡང་

དག་གིས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་བསལ་ནས།

དོན་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཚོམ་འབྱེན་པར་བྱེད། སྐབ་ངག་གིས་

ཐེ་ཚོམ་དེ་ཡང་བསལ་ནས་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་འབྱེན་པར་བྱེད་པ་

སྟེ། དཔེར་ན། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྱབ་པ་ངེས་ཤིང་

སྐྱ་བྱས་པ་ཡང་ངེས་ལ། སྐྱ་རྟག་པར་ཁས་ལེན་པའི་

གྲོ་ལ་བ་དེ་ལ། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་པར་ཐལ།

རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པ་ན། གྲོ་ལ་བ་དེ་ཡི་སྒྲར་མི་འདོད་པ་

སྒྲ་མ་བྱས་པར་འཕེན་པ་ན། སྒྲ་རྟག་པ་མཐའ་གཅིག་རྟུ་

འཛིན་པའི་ལོག་རྟག་བསྐྱོག་སྟེ། བལ་ཆེར་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲ་མ་

པའི་ཐེ་ཆོམ་འདྲེན། སྒྲར་ཡང་། གྲོ་ལ་བ་དེ་ལ། རྟག་ན་

མ་བྱས་པས་བྱབ། དཔེར་ན། ནམ་མཁའ་བཞིན། སྒྲ་ནི་

བྱས་ཞེས་པའི་སྒྲུབ་ངག་བཀོད་པ་ན། ཐེ་ཆོམ་དེ་ཡང་བསྐྱོག་པར་

བྱས་ནས། བསྐྱབ་བྱས་མི་རྟག་པ་ལ་གོ་བ་བསྐྱེད་པས་

@IV-172 སྐྱབ་ངག་དང་། སུན་འབྲིན་གཉིས་བྱེད་ལས་མི་འདྲ་བ་

ཡིན། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་བརྟེན་ནས་ཐེ་ཆོམ་སྐྱེ་

བ་དང་། སྐྱབ་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་

རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བ་ཡོད་ན། ཐལ་འགྱུར་དང་། སྐྱབ་

ངག་གཉིས་པོ་རེ་རེ་ནས། དེ་འདྲའི་ཐེ་ཆོམ་དང་། རྗེས་དཔག་

གཉིས་པོ་རེ་རེ་ནས་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ།

རྩ་ལྷི་མེ་དང་། ཅན་དན་གྱི་མེ་ལས་དུ་བ་སྐྱེ་བ་ཡོད་ཀྱང་།

དེ་གཉིས་དུ་བ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་མི་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །

གཞན་དུ་ན། བྱམས་པའི་མ་ལས་བྱ་མི་སྐྱེ་བར་ཁས་

ལེན་དགོས་པ་སོགས་སྒྲིན་དུ་མ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

༥ ལཱུ་དང་པོ་དང་ལཱུ་བཞི་པ་གཉིས་ལོགས་སུ་བརྩམས་པའི་དགོས་

པ་དངོས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འགོད། ལེན་དང་པོས་

ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་སྒྲོར་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་

ནས་བསྟན། ལེན་བཞི་པར་སྒྲུབ་ངག་བསྟན་བྱའི་གཙོ་

བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པས། དེ་གཉིས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་འབྲས་

@IV-173 བུ་ཐ་དད་པ་སྟེ། རྟགས་སྒྲོར་གྱིས་རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་

དང་། སྒྲུབ་ངག་གིས་ཚུལ་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་དྲན་པའི་ཤེས་པ་

འདྲན་པར་བྱེད། སྒྲ་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་ནི། རྟགས་སྒྲོར་དང་

སྐྱབ་ངག་གཉིས་ཀར་འབྲ་བའི་ཕྱིར། རྣམ་ངེས་དར་རྒྱུ་ལས་

ཀྱང་། ཐལ་བའི་རྟགས་སྒོ་ཡུལ་དུ་སོང་བའི་དངོས་ཀྱི་འབྲས་བུ་

ནི། མི་འདོད་པ་འཕེན་པ་ཡིན་ལ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་སྒོ་

ཡུལ་དུ་སོང་བས་ནི། བསྐྱབ་བྱ་ལ་དངོས་སུ་ངེས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་

པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་བྱབ་པ་ངེས་པ་སྡོན་དུ་སོང་ན་ཡིན་གྱི།

མཐའ་གཅིག་དུ་ནི་མ་ངེས་སོ། །རྒྱུད་གཅིག་དང་། རྒྱུད་

ཐ་དད་ཀྱི་དབྱེ་བ་མ་ཕྱིད་པར་དངོས་འབྲས་དང་བརྒྱད་འབྲས་ལ་

བསམ་ན། ལེའུ་གཉིས་པར་དབྱ་བཅོམ་འཆི་ཁ་མའི་སེམས་

དེའི་འབྲས་བྱར་གྱུར་པའི་ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པར་གསུངས་

པ་དེ་དངོས་འབྲས་ཡིན་པ་ལས་གཞན་མིད།

༥ གྲངས་ཅན་ལ།

སྒོ་བདེ་ཆོས་ཅན། སེམས་མེད་བཅ་པོ་ཡིན་ཏེ།

སྐྱེ་འཇིག་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་ལ་དགག་

@IV-174 པ་བྱེད་པ་ན། གཞན་གྱི་ཁས་སྒྲངས་ཙམ་རྟགས་སུ་མི་རུང་བ་

བསྟན། གྲངས་ཅན་པས། འོ་ན་

བྱེ་བྲག་པས་བ་ལང་གི་སྤྱི་ཆ་མེད་རང་གི་གསལ་བ་ཀྱན་ལ་

དུས་གཅིག་ཏུ་འཕྲོ་འདུ་འབྲེལ་བ་བྱེད་པ་ཁས་ལེན་པ་ལ། བ་ལང་གི་སྤྱི་

ཆོས་ཅན། ཆ་དུ་མ་དང་བཅས་པར་ཐལ། རང་གི་

གསལ་བ་དུ་མ་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་འཕྲོ་འདུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་

པའང་། གྱེ་བྲག་པའི་ཁས་སྒྲངས་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་དགག་པ་

དེ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོཞིན། དེ་གཉིས་མི་འབྲ་སྟེ།

རང་གི་གསལ་བ་དུ་མ་དང་དུས་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་ན། ཆ་དང་བཅས་

པས་བྲབ་ལ། སྐྱེ་འཇིག་ཅན་ཡིན་ན་སེམས་མེད་བེམ་པོ་

ཡིན་པས་མ་བྲབ་ཅེས་པའོ། སངས་རྒྱས་པའི་ལུང་རྟགས་སུ།

མི་རུང་ན། ལེའུ་གསུམ་པའི་སྐྱབས་སུ། རིགས་མི་མཐུན་ནམས་

ཕོ་མ་མེད་ཕྱིར། །ཞེས་བྱེ་བྲག་པའི་ལུང་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་

སྒྲུབ་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན། གཞན་ཡང་། རྩལ་ཕྱན་ཆ་མེད་

ཆོས་ཅན། ཆ་དང་བཅས་པར་ཐལ། རང་གི་གསལ་

@IV-175 བ་དུ་མ་ལ་དུས་གཅིག་དུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། རྟགས་བྲུབ་གཉིས་

ཀ་ཁས་ལེན་དགོས། རྩལ་ཕྱན་ཆ་མེད་གསལ་བ་དུ་མའི་སྒྲི་

ཡིན་པ་འདོད་དགོས། བྲུབ་པ་ཡང་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས་

དེ་ལྟར་གསུངས་སོ། །གོ་རམ་པའི་ཚད་མ་ལས། བ་ལང་གི་

སྤྱི་ཚེས་ཅན། གསལ་བ་དུ་མ་ལ་དོན་ལ་བྱབ་པ་མ་ཡིན་

ཏེ། དུ་མ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད། འོ་ན། བུ་མ་པ་ཚེས་

ཅན་དུ་བྱས་ནས་འཕེན་ན་ལན་ཇི་ལྟར་བཟོད།

༥ ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཚད་མས་བསལ་བ་མ་སྒྲོས་

པ་ནི། ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མཚན་གཞི་གང་ལ་ཞུགས་

དཔྱེད་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ལ། ཚད་མས་བསལ་བ་ནི། མཚན་ཉིད་

གང་ལ་འཇུག་མི་འཇུག་དཔྱོད་པའི་གཞིར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་

གསུངས། དེ་ལ། རྒྱུ་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོར། བོད་སྡེ་

མ་ཁ་ཅིག་གི་འདོད་པ་བཀོད་ནས་དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། གངས་ཅན་

གྲིས་སྒྲ་རྟག་པ་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱར་ཁས་ལེན་པའི་

ཆོ། སྒྲ་རྟག་པ་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་འགོག་པ་དང་།

@IV-176 མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མི་སྲིད་པར་ཐལ།

ཚད་མས་བསལ་ན་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་འཇུག་མི་

འཇུག་དཔྱོད་པའི་གཞིར་མི་རུང་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་

ཡང་། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། རྒྱས་བཤད་ལ།

འདོད་པ་རྒྱས་བཤད། རང་ཉིད་རྒྱས་བཤད། མ་བསལ་བའི་རྒྱས་བཤད།

ཅེས་འཆད་པ་ལ། ལྷོ་ཆེར། གཞུང་གི་ཆོག་ཙམ་ལ་ཡང་

མ་བརྟགས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན། མདོར་བསྟན་དུ། མ་བསལ་བ་

མདོར་བསྟན་པ་མེད་པར་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱས་བཤད་བཀོད་ན། ཚུམ་པ་

པོ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བདེ་མ་བྱང་བར་འགྱུར་ཏེ། མདོར་བསྟན་

དུ་ཡོད་ཀྱང་རྟོགས་སྒྲ་བ་ལ་བསམས་ནས་དེའི་རྒྱས་བཤད་མི་བྱེད་པ་ནི།

བསྟན་བཅོས་མཁན་པོ་དག་གི་ལྷགས་ལ་ཡོངས་སུ་གྲགས་ཀྱང་།

མདོར་བསྟན་མེད་པའི་རྒྱས་བཤད་དང་། རྒྱས་བཤད་མེད་པའི་བསྟན་དོན་

སོགས་ནི་ལྷན་མེད་པའི་ཡན་ལག་དང་འབྲ་བར། རང་ཉིད་

ངོ་ཆ་བའི་གནས་སུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་མདོར་བསྟན་

དུ་མ་བསལ་བ་མི་སྒྲོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཚད་མས་བསལ་བ་གཞན་

@IV-177 རོན་བསྐྱབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་འཇུག་མི་འཇུག་དཔྱོད་པའི་གཞིར་མི་

རུང་བ་ཉིད་ཡིན་པར་སྒྲས་ནས། རྒྱས་བཤད་དུ། བསྐྱས་དོན་དེ་ལྟར་

འགོད་པ་ནི། ཁས་སྒྲངས་ནང་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན།

འདོད་པ་དང་། རང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱས་བཤད་དང་། མ་བསལ་བའི་རྒྱས་

བཤད་རྒྱན་གཅིག་ཏུ་འཆད་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཚད་མས་

བསལ་བ་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་འཇུག་མི་འཇུག་དཔྱོད་

པའི་གཞིར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གསལ་དངོས། ཞེས་གསུངས།

སྤྱི་ཀ་ཆེན་རང་གི་དགོངས་པ་ནི། ཆོག་གིས་དེ་ཡི་མཚན་ཉིད་

བཞི། ཞེས་པའི་སྐབས་འདིར་མ་བསལ་བའི་ཆོག་གི་དགོས་པ་མ་གསུངས་

པ་ནི། ལཤད་གཞི་ཆེ་བས་བྱུང་དུ་ལཤད་པ་ཡིན། དེ་ཡང་

དམ་བཅའ་ལྟར་སྒྲུང་གི་དཔེ་རྒྱས་པར་འཆད་པ་དང་བྱེད་པ་གཅིག་པས་

དགག་བྱ་དང་དེ་དགག་པ་གཉིས་དཀྱུས་གཅིག་ཏུ་འཆད་པར་གསུངས་

ལ། ཆོག་གིས་དེ་ཡི་མཚན་ཉིད་བཞི། ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་མ་

བསྟན་ཀྱང་། ཁས་སྒྲངས་དེ་ཡང་ཚད་མ་ནི། །ཞེས་པའི་ཚིག་བཞི་

མ་བསལ་བ་མདོར་བསྟན་དང་། དེ་མན་ཆད་རྒྱས་བཤད་དོ། །

@IV-178 སྤྲུལ་མཆོག་གཉིས་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་གནས་ཏེ།

རྒྱལ་ཚབ་རྗེས། ཚིག་གིས་དེ་ཡི་མཚན་ཉིད་བཞི། །ཞེས་པའི་

སྐབས་མ་བསལ་བའི་མ་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་འཆད།

མཁས་གྲུབ་རྗེས། ཁས་སྒྲངས་དེ་ཡང་ཚད་མ་ནི། །ཞེས་སོགས་གྲིས་

མ་བསལ་བ་མདོར་བསྟན་པ་འཆད་ལ། དེ་གཉིས་སྤྲས་མཚོག

གཉིས་ཀས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་ཆར་གསུངས་

པ་དེར་ཞིབ་དུ་གཟེགས་ན་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་གྱི་དགོངས་དོན་

གསལ་བར་འབྱུང་རོ། །གོ་བའི་ཚད་མ་ཀུན་དུ་བཟང་པོར།

ཚད་མ་མདོར་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་

ཡོངས་རྫོགས་བསྟན། ཚིག་གིས་དེ་ཡི་མཚན་ཉིད་བཞི། །

ཞེས་པའི་སྐབས་དང་། རིགས་སྒྲོར། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་

འགལ་བའི་དོན་གྱིས་མ་བསལ་བ་ཕྱོགས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པས་

བསྟན་པའི་བསྐྱབ་བྱ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས། གཞན་

དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཙམ་གྱི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་དང་། དེའི་སྟེང་ཏུ་

མ་བསལ་བ་ཚང་ན་ཕྱོགས་ཡང་དག་ཏུ་གྱུར། དེའི་ཕྱིར་

@IV-179 མ་བསལ་བ་སྐབས་འདྲིའི་མ་སྒྲིམ་ཞེས་འཆད། རྒྱས་བཤད་དང་།

མདོར་བསྟན་གཉིས་ཀྱི་གོ་རིམ་མི་འདྲ་བར་བཤད་པ་ནི། མདོར་

བསྟན་གྱི་སྐབས་མདོའི་གོ་རིམ་དང་མཐུན་པར་བཤད། རྒྱས་བཤད་སྐབས་

འདོད་པ་ཞེས་པ་ཞེ་འདོད་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱར་བསྟན་པ་ན། གོལ་

བས་ཁས་གྲངས་པའི་ལུང་དོན་ཐམས་ཅད་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་

ནམ་སྟམ་པའི་དོགས་པ་བརྗེད་པའི་ཆེད་དུ་རང་ཉིད་སྟོས་དགོས་པའི་

དབང་དུ་བྱས། ཞེས་གསུངས། དེས་ན། རིགས་སྟོ་དང་། རྣམ་འགྲེལ་

གཉིས་ཀའི་མདོར་བསྟན་གྱི་ཆོག་དེས་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་གི་མཚན་

ཉིད་མ་བསྟན་པར་བཤད་དོ། །རིགས་སྟོར་བཤད་པའི་ཕྱོགས་

དེ་ཕྱོགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ན། ཕྱོགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་

བསྟན་པའི་རིགས་སྒྲིའི་ཆོག་གཅིག་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་།

ཚད་མ་བསྟན་མེད་ཅན་ཤེས་པ། །ཞེས་པས་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་མ་བསྟན།

མ་ཤེས་དོན་གྱི་གསལ་བྱེད་ཀྱང་། །ཞེས་པས་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་

མ་བསྟན་ན། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་རྫོགས་བསྟན་པའི་

ནམ་ཅུ་འི་ཆོག་གཅིག་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར། དེ་ཙམ་

@IV-180 མ་ཟད། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྲོལ་བ་དོན་གཉིས་ལ་ཚད་

མའི་སྐྱེས་བུར་སྐྱབ་པའི་ཐོག་མར་ཚད་མ་སྤྱིའི་དོན་གང་ཞེན།

ཚད་མ་བསྐྱུ་མེད་ཅན་ཤེས་པ། །ཞེས་པའི་གཞུང་དེ་བྱང་བ་ཡིན་པས།

འབྲེལ་མ་ཆགས་པར་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་ཡོད་དོ།།

༥ རང་གི་ལྷགས་

ལ། རིགས་སྒོ་ལས་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་རྫོགས་བསྟན་

གྲང་ དགོས་པའི་དབང་གིས་ཀྱན་བདུས་ལས་བཤད་པ་དང་མི་

འདྲེལ།།

ཕྱི་གངས་ཅན་པའི་མིག་སོགས་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་

བ་དེའི་སོགས་ཁོངས་ནང་ཤེས་བྱ་ཉིར་གསུམ་མ་འདུས་ན་གངས་ཅན་

གྱི་འདོད་དོན་མི་སྐྱབ་པ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས་གསུངས།

ཆད་མ་སྡེ་བདུན་ཡིད་གྱི་མུན་སེལ་ལས། མིག་སོགས་

ཞེས་པ་མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་དང་། གཟུགས་སོགས་དོན་ལྔ་ཙམ་

ཆོས་ཅན་བཟུང་བར་འདོད། དེ་ལ་ཤེས་བྱ་ཉེར་བཞི་

ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ན། སྟོགས་ཆོས་གྲུབ་མ་གྲུབ་དཔྱད་དགོས།

བདེ་སྤྱག་བཏང་སྟོམས་གསུམ་ཆ་མཉམ་པའི་ཆ་དང་། སློཙ་མ་རང་

ལུགས་ལའང་ཁས་སྒྲངས་པས། སྟོགས་ཆོས་གྲུབ་གསུངས་པ་དེར་

@IV-181 རི་བོང་གི་རྩ་དང་། དེའི་དོན་སྤྱི་གཅིག་ཏུ་བཟུང་བའི་གང་ཟག་གིས།

རི་བོང་གི་རྩ་ཆོས་ཅན། ཡོད་དེ། ཚད་མས་དམིགས་པའི་ཕྱིར།

ཞེས་བཀོད་ན་ཕྱོགས་ཚེས་གྲུབ་པར་ཐལ། སྒྲོམ་པའི་ཚེས་ཅན་

མེད་ནའང་། ཞེ་འདོད་ཀྱི་ཚེས་ཅན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རི་བོང་

རུའི་དོན་སྤྱི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། སྤྱི་གཙོ་བོ་མེད་ཀྱང་།

བདེ་སྤྱག་བཏང་སྒྲོམས་གསུམ་ཆ་མཉམ་པ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་

ཕྱོགས་ཚེས་གྲུབ་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། སྒྲོ་འམ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་

དཔུང་དོ། །རྒྱང་ཕན་གྱི་གཉིས་བཅས་སྦྱོར་བ་དེ་ལ།

ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་ལ་

བསམ་གློ་ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་དགོས།

ཕྱི་གཤམ་ཏེ་བསྟན་བཅོས་

ཁས་བླངས་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་གྱིས་སྐབས་སུ། ཕྱོགས་སུ་

རིགས་པ་ཅན་པ་བཞག་པ་དེ་ལ། རྒྱུ་ཆར། ཁ་ཅིག་

རིགས་པ་ཅན་སྐབས་འདིའི་ཕྱོགས་སུ་བ་པོར་འཆད་པ་ནི།

རིགས་པ་ཅན་རང་ཉིད་ཀྱིས་བཀོད་པའི་རྟགས་ལ་རང་ཉིད་ཀྱིས་

སྟན་འབྱིན་བཅོད་པ་ཤིན་ཏུ་ངོ་མཚར་རོ། །ཞེས་བཀའ་ནས་

@IV-182 རང་ལུགས་ལ། སྐབས་འདིའི་ཕྱོགས་སུ་སྒྲ་བ་པོ། སྒྲ་མི་

རྟག་སྒྲ་བ་ལ་བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་གྲངས་ཅན་པ་དང་།

དཔྱོད་པ་བ་སོགས་འཛོམ། །

ཕྱི རྟགས་ཀྱན་རང་གི་བསྒྲ་བ་

བྱ་ལ། རྒྱུན་དང་ཡོན་ཏན་དཔུང་ཕྱིར་རོ། ཞེས་པའི་སྐབས་

རྟགས་ཡང་དག་དང་རྟགས་ཡོན་ཏན་ཅན་དོན་གཅིག་དང་། རྟགས་ལྟར་

སྒྲུང་དང་རྟགས་རྒྱུན་ཅན་དོན་གཅིག་ཏུ་བཤད། ཅུ་བར།

འདི་དེ་དག་གི་རྒྱུན་མིན་ནམ། །ཡན་ལག་ཕྱི་མ་ལ་བསྟེས་པ། །

ཕྱོགས་རྒྱུན་འདོད་མིན་དེ་ལྟ་ནའང་། གཏན་ཆོག་ལ་སོགས་ཉེས་པ་

ཡང་། ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུན་ཏུ་ཐལ་འགྱུར་ཏེ། ཐམས་ཅད་ཕྱོགས་ལ་གནོད་

ཕྱིར་རོ། དེ་ཕྱིར་དེ་ཙམ་དང་འབྲེལ་བ། ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུན་འདོད་

གཞན་མིན་ཏེ། །མངོན་སུམ་ལ་སོགས་འགལ་བ་བཞིན། །ཞེས་

སོགས་གྱི་སྐབས་ཕྱོགས་སྒྲིན་དང་རྟགས་དཔེའི་སྒྲིན་འགལ་བར་བཤད།

རྣམ་བཤད་ལས། དེས་ན་ཕྱོགས་སྒྲིན་གྱི་དོན་ནི།

ཕྱོགས་སུ་གཟུང་བྱ་དེ་ཕྱོགས་སྒྲིན་ཅན་དུ་འཛོག་པའི་ཐུན་མོང་

མ་ཡིན་པའི་ཆོས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྟགས་གྱི་སྒྲིན་ཡང་

@IV-183 རྟགས་སུ་གཟུང་བྱ་རྟགས་སྒྲིན་ཅན་དུ་

འཇོག་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་སོ། །ཞེས་དང་།

མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་སྒྲིའི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་མ་

གྲུབ་པའི་ཆ། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་

ཀྱི་སྒྲོན་ཡིན་གྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲོན་མིན་ཏེ། དེ་བྱུང་ཆོས་

སྤྱ་ལྡན་པའི་ཆ་ནས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོག་སྒྲོན་ཅན་དུ་

སོང་བ་ཡིན་གྱི། དེ་ཡོད་པ་དང་མེད་པས་ཕྱོགས་སྒྲོན་ཅན་

དང་སྒྲོན་མེད་དུ་སྒྲུབ་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། ཚུད་གཞི་ལ་

འགོད་ཚུལ་ལྟར་མ་གྲུབ་པ་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱོན་དུ་འདོད་པ་ནི།

དེའི་སྐྱོན་དང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བསལ་བྱ་མ་ཕྱེད་པའི་འབྲུལ་པ་ཡིན་ལ།

དེ་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དུ་འདོད་པ་ནི། བྱད་པར་གྱི་

ཆོས་དང་། ཡོན་ཏན་མ་ཕྱེད་པས་ནོངས་པའོ། །ཞེས་གསུངས།

པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པའི་གསུང་ལས།

རྟགས་ཡོན་ཏན་ཅན་དང་། རྟགས་སྐྱོན་ཅན་གཞི་མཐུན་

ཡོད་གསུངས། དེ་སྐབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་གང་རུང་ཚང་ན་དེ་སྐབ་

@IV-184 ཀྱི་རྟགས་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་འཛོག། །རྟགས་སྐྱོན་

ཡིན་ན་རྟགས་སྐྱོན་ཅན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པས་

ཁྲུབ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་རྟགས་སྐྱོན་ཡིན་

ན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་རྟགས་སྐྱོན་ཅན་

གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པས་ཁྲུབ་པར་གསུངས།

མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་འཛོག་བྱེད་རང་ཉིད་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་དེ་མིག་

ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་སྟོན་ཅན་

དུ་སོང་བ། རང་ཉིད་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་

རྟགས་སྟོན་ཅན་གྱི་མཚན་ཉིད། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་འཛོག་བྱེད་

རང་ཉིད་ཡིན་པའི་ཆ་ནས། དེ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་སྟོན་

ཅན་དུ་སོང་བ། རང་ཉིད་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་སྟོན་

ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་

པའི་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ཡང་ཡིན། དེ་སྐབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་མ་ཡིན་

པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་ལྟ་བུ། གཞན་རྣམས་ལ་ཡང་

རིགས་འགྲོ། རྣམ་བཤད་ལས་གསུངས་པ་དེ་

@IV-185 མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བུའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་བཀོད་

པ་ཡང་ཡིན། དེ་སྐབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡིན་པའི་

གཞི་མཐུན་པ་དེ། དེ་སྐབ་ཀྱི་རྟགས་སྐྱོན་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་

ཡིན་གསུངས། མདོར་ན། རྟགས་སྐྱོན་དང་། རྟགས་སྐྱོན་

དང་། དཔེ་སྐྱོན་གསུམ་པོ་རེ་རེ་ནས་ཡིན་ན། ཕྱོགས་སྐྱོན་

ཅན་དང་། ཏྲགས་སྐྱོན་ཅན་དང་། དཔེ་སྐྱོན་ཅན་གསུམ་པོ་

རེ་རེ་མཆན་ཉིད་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་སོ། །

ཚད་མ་རིགས་རྒྱུ་ལས། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཏྲགས་སྐྱོན་

གྱི་མཆན་ཉིད། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཏྲགས་སུ་གཟུང་བུ་དེ་ཏྲགས་སྐྱོན་ཅན་

ཏུ་སྐྱབ་བྱེད་དོ། །ཏྲགས་སྐྱོན་ཅན་ལ་གསུམ་ཡོད་པ་ལྟར་ཏྲགས་སྐྱོན་

ལ་ཡང་གསུམ་ཡོད་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས། ལྷར་སྤང་གསུམ་པོ་རང་རང་

གི་མཚན་ཉིད་དག། །རང་རང་གི་རྟགས་སྟོན་དུ་བཞེད།

རྟགས་སྟོན་ལ་གཞི་བྱ་བ་པས་བྱ་བ། རྟགས་སྟོན་ཅན་ལ་གཞི་

བྱ་བ་མ་བྱ་བ་གཉིས་ཡོད། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱས་སྒྲ་

མི་རྟག་པར་སྒྲ་བ་པ་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན། སྒྲ་མི་རྟག་

@IV-186 སྒྲ་བ་པའི་རྟགས་སུ་བཟུང་ནས་ཕྱོགས་ཆོས་མ་བྱ་བ་པ་དེ་རྟགས་སྟོན་དང་།

མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་རྟགས་སྟོན་ཅན་ཡིན།

རྟགས་བཀོད་ན། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཆོས་ཅན།

སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་ཏེ།

སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་གང་ཞིག །དེ་སྐྱབ་

ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་

དཔེ་སྐྱོན་དང་། ཕྱོགས་སྐྱོན་སོགས་ལའང་སྐྱར་བར་བྱའོ། །

རྟགས་སྐྱོན་དང་། ཕྱོགས་སྐྱོན་གཉིས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཞལ་གྱིས་བཞེས།

ཅུ་བའི་དོན་ནི། ཏྲགས་དཔེ་ཁོ་ན་འི་སྐྱོན་ནམས་ཕྱོགས་སྐྱོན་

མ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གསུངས་སོ། །གོང་གསལ་གཞུང་

དེ་དག་གི་དོན་ལ་དཔུང་རྒྱུ་ཤིན་ཏུ་མང་སྟེ། སློ་གྲོས་ཅན་ནམས་

ཉ་ཀྱིས་ཞིབ་ཏུ་དཔུང་བ་མཛོད། །

༥ དེ་ལ་ཁས་སྒྲུངས་འབྲས་ཏྲགས་ཏེ། །

འགྲོ་ལ་གྲགས་པ་རང་བཞིན་ཏྲགས། །ཞེས་པའི་སྐྱབས་

རྣམ་པའད་ལས། འབྲས་ཏྟགས་དང་། རང་བཞིན་གྱི་ཏྟགས་

@IV-187 དངོས་གནས་པ་འཇོག་ཅིང་། དང་པོ་དེ། ཚད་མར་ཁས་སྒྲངས་པའི་

ལུང་དེ་རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་སྒྲུབ་པའི་འབྲས་ཏྟགས་སུ་འདོད་ན།

ལེའུ་གཉིས་པར། སྒྲ་བ་པོ་ཡི་བྱེད་པའི་ཡུལ། །དོན་གང་སྒོ་ལ་

རབ་གསལ་བ། དེ་ལ་སྒྲ་ནི་ཚད་མ་ཉིད། །དོན་གྱི་དེ་ཉིད་རྒྱ་

ཅན་མིན། །ཞེས་དང་། ལེའུ་དང་པོར། སྒྲ་རྣམས་དངོས་དང་

སྒྲ་ཅིག་ཏུ། །མེད་ན་མི་འབྱུང་ཉིད་མེད་ཕྱིར། །དེ་ལས་དོན་གྲུབ་

མིན་དེ་དག། །སྤྱོད་པའི་བསམ་པ་སྟོན་པར་བྱེད། །ཅེས་པ་རྣམས་

ཀྱིས། ཆོག་རྣམས་རང་གི་བཟོད་བྱ་དང་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་

མེད་པས། རང་གི་བཟོད་བྱ་སྦྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་

སྦྱབ་པ་དང་ཇི་ལྟར་མི་འགལ། དཔུང་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་

ལུང་། སྤྱིན་པའི་ལོངས་སྟོན་གྲིམས་ཀྱིས་བདེ། །ཞེས་པའི་ལུང་རང་

གི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་སྦྱ་བར་སྦྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་

པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། རང་གི་བསྟན་བུའི་དོན་སྦྱབ་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་

དག་ཏུ་འདོད་ན། འགོད་རྩལ་ཡིན་འགོད་མི་རིགས་པས།

ཡོད་འགོད་ལས་མ་འདས། དེ་ལྟར་ན། རང་གི་བསྟན་

@IV-188 བུའི་དོན་ཡོད་དེ། དཔུང་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་

བཀོད་དགོས། དེ་ལྟར་ན། རྟགས་དང་ཆོས་སུ་བརྒྱུད་བ་དེ་གཉིས་

རྒྱ་འབྲས་སུ་འདོད་དགོས་པས། ལུང་དང་བསྟན་བུའི་དོན་གཉིས་རྒྱ་

འབྲས་བུ་ག་ལ་འབྱུར། དེ་ལ་མཁས་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་

མཁུན་པས། རྒྱུ་ཆེན་ལས། འོན། ཡིད་ཆེས་པའི་ཚད་མ་དང་།

གྲགས་པའི་ཚད་མ་དེ་དག་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཡིན་ན། དེ་དག་རྟགས་

གང་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་ཚད་མ་ནི།

ལུང་རྣམ་དག་རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་གྱི་འབྲས་བུའམ། དེ་ལ་མི་འཁྱུལ་

བར་ཁས་སྒྲངས་པའི་སྒྲོ་ནས་དེ་ཉིད་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དུ་བཀོད་པའི་

ལུང་གི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཞིང་། གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་

རྟེན་རྒྱུ་ཡུར་པའི་རྟགས་ནི། འགྲོ་བ་ལ་གྲགས་པའི་མིང་ཅན་

བརྗོད་རུང་གྲགས་པའི་བྱུང་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་ལོ། །ཡང་ན།

སྟོབ་དཔོན་སྟོགས་སྒྲུང་གིས་རང་ལྷགས་ལ་ལུང་རྣམ་དག་རང་གི་

བརྗོད་བའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་མི་བཞིན་ཀྱང་།

གསུང་རབ་ལ་དབྱེད་པ་ཤས་ཆེར་མ་རྗོགས་པས། ལུང་དབྱེད་

@IV-189 གསུམ་གྲིས་དག་པར་ཚད་མའི་སྟོབས་གྲིས་ད་ལྟ་ངེས་མི་རྣམས་

པའི་གདུལ་བྱ་འགའ་ཞིག་ཤིན་ཏུ་སྒོག་གྱུར་ལ་འཇུག་ཕྱོག་

བྱེད་པའི་ཐབས་སུ་གདུལ་བྱ་དེ་འདྲའི་དབང་དུ་བྱས་ནས།

སྤྱིན་པའི་འོངས་སྤྱོད་ཁྲིམས་ཀྱིས་བདེ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་ལུང་

རང་གི་བརྗོད་བྱའི་འབྲས་བུར་ཁས་སྐྱངས་པའི་སྒོ་ནས། ལུང་དེ་

རང་གི་བརྗོད་བྱའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བྱུང་པའི་འབྲས་ཏྱགས་སུ་གཞན་

ངོར་རེ་ཞིག་ཁས་སྐྱངས་པའི་རྣམ་གཞག་མཛད་པ་ཡིན་པ་

དེའི་ཕྱིར། རྣམ་འབྲེལ་འདི་ཉིད་དུ་འང་། དེ་ལ་ཁས་སྐྱངས་འབྲས་ཏྱགས་

ཏི། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་ཏྲགས་

ཡང་དག་མེད་པ་དང་། ལུང་རྣམ་དག་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་སྒྲུབ་བྱེད་

ཡང་དག་ཡིན་པ་གཉིས་ཀའང་། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པར་ཁོ་བོས་

ཚད་མ་ཡིད་ཀྱི་སྤྱན་མེལ་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ཅིང་། དེ་ལྟར་

ཡང་ཡིད་ཆེས་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་གི་ཏྲགས་སྒྲོར་ཇི་ལྟར་འགོད་

པའི་ཚུལ་ལ་སོགས་པ་ནི། རང་དོན་ལེའུར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

དེ་བཞིན་དུ་གྲགས་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཀྱང་རང་བཞིན་

@IV-190 གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་སློབ་དཔོན་མི་བཞེད་དེ། བསྐྱབ་བྱའི་

ཆོས་དངོས་མེད་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པ་རིགས་

པའི་དབང་ཕུག་གི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁོ་བོས་བཤད་

ཟིན་ཏོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་། རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་

འདོད་པའི་དབང་གིས་བརྗོད་བྱེད་གྱི་སྒྲ་གང་ཡང་སྒྱར་དུ་རུང་བའི་རང་བཞིན་

ཡིན་པར་ཤེས་པའི་སྤྱིར་དུ་འགོ་ལ་གྲགས་པ་རང་བཞིན་རྟགས་

ཞེས་བྱ་བ་འདི་གསུངས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་

སོ།།

ཕྱི་དག་ལ་འདི་ལྟར་བསམ་སྟེ། ཡིད་ཆེས་ཀྱི་རྟགས་

ཡང་དག་གལ་ཆེ་སྟེ། ཤིན་ཏུ་ཤོག་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་དཀའ་བས་

ཡིད་ཆེས་ཀྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་དགོས། ཆོ་འདིར་སྦྱིན་པ་

གཏོང་བ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་སྤང་བ་སོགས་དག་ཅ་རྣམས། ཆོ་སྤྱི་

མར་ལོངས་སྤྱོད་འབྱུང་བ་དང་། བདེ་འགོར་སྤྱོད་བ་སོགས་ཁས་མི་

ལེན་ན་ལས་དགེ་མི་དགེ་ལས་འབྲས་བུ་བདེ་སྤྱག་འབྱུང་བ་

ཁས་མི་ལེན་པ་ཡིན་པས། ལས་རྒྱ་འབྲས་ལ་སྤྱར་བ་

འདེབས་པའི་ལོག་ལྟ་ཅན་དུ་འགྱུར་བས་དགེ་རྩ་མ་ལུས་པ་

@IV-191 གཙོད་པར་འགྱུར་བ་དང་། སྒོམ་ལྡན་ཡིན་ན་སྒོམ་པ་ཡང་

གཏོང་བར་འགྱུར། གོང་གི་དེ་དག་ཁས་ལེན་ན།

སྤྱིན་པ་དང་། རྩལ་བྲིམས་སོགས་ལས། ཆོ་ཕྱི་མར་

ལོངས་སྟོང་དང་། བདེ་འགྲོར་སྐྱེ་བ་སོགས་མངོན་སུམ་ཚད་མས་

མ་ངས་ལ། མངོན་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གིས་རྟོགས་མི་རྒྱས་

པས། ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་ཁོ་ན་ལས་གཞན་མེད་ཅིང་།

དེས་རྟོགས་ཚུལ་ཡང་། སྤྱིན་པ་ལས་ལོངས་སྟོང་འབྱུང་བ་སོགས་སྟོན་

པ་བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་ཞིང་། དོན་དེ་ལ་མངོན་སུམ་

ཚད་མས་གཞིན་པ་མེད་དེ། སྤྱིན་པ་སོགས་ལས་ལོངས་སྟོང་སོགས་

མི་འབྱུང་བ་མངོན་སུམ་ཚད་མས་མ་ཤེས་པའི་ཕྱིར། དངོས་སྟོབས་

རྗེས་དཔག་གིས། སྤྱིན་སོགས་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བར་མ་རྟོགས་

ཏེ། རྗེས་དཔག་ནི་རྟགས་ལ་བརྟེན་དགོས་ཞིང་། སྤྱིན་སོགས་

ལས་བདེ་སོགས་མི་འབྱུང་བར་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རྟགས་

མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། སྤྱིན་སོགས་ལས་བདེ་སོགས་

འབྱུང་བར་བསྟན་པ་ལ། མངོན་སུམ་ཚད་མ་དང་། དངོས་སྟོབས་

@IV-192 རྗེས་དཔག་གིས་མི་གཞོད་ཅིང་། དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ།

རང་ཚིག་སྒྲུབྱི་འགལ་བ་དང་། ཁས་སྒྲངས་སྒྲུབྱི་འགལ་བ་

སོགས་མ་མཐོང་བ་ན། གསུང་དེ་དཔུང་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པར་

ཁས་ལེན་དགོས། དེ་ལྟ་ན། རང་གི་བསྟན་བུའི་དོན་

ལ་མི་སྤྱོད་བར་སྒྲུབ་པ་འོ། །ཚད་མ་སྡེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་སྟུན་

སེལ་ལས། སྤྱིན་པས་ལོངས་སྤྱོད་བྲིམས་གྱིས་བདེ། །ཞེས་པའི་

ལུང་དེ་ཤིན་ཏློག་ཁོ་ན་བསྟན་པའི་ལུང་དང་། དཔུང་གསུམ་གྱིས་

དག་པའི་ཚུལ་ཡང་མཐོང་བ་མངོན་གྱུར་བསྟན་པའི་ཆ་ལ་ཞེས་

སོགས་མ་སྒྱུར་བར། རང་གི་བཟོད་བྱ་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ།

ཚད་མ་གསུམ་གྱིས་གཞོད་པ་མེད་པ་ཞེས་བཟོད་དགོས་གསུངས།

སྤྱིན་པས་ལོངས་སྤྱོད་ཁྲིམས་གྱིས་བདེ། །ཞེས་པའི་ལུང་དེས་

སྤྱིན་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་མ་བསྟན་ན་མངོན་སུམ་དང་འགལ་ལ།

བསྟན་ན། དེ་དག་ཤིན་ཏློག་མ་ཡིན་པས། ལུང་དེ་ཤིན་

ཏློག་ཁོན་བསྟན་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱིན་པ་མ་

བསྟན་པར། སྒྲིན་པ་ལས་ལོངས་སྒྲིད་འབྱང་བར་བསྟན་

@IV-193 མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མེ་མ་བསྟན་པར་མི་ལས་དུ་བ་འབྱང་

བ་བསྟན་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་

ཤིན་ཏློག་ཁོ་ན་བསྟན་ནའང་། མངོན་གྱུར་དང་། ཅུང་ཟད་

ཏློག་གྱུར་ཡང་བསྟན་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་དོ། །གཞུགས་སོགས་

དོན་ལྔ་བསྟན་པའི་མདོ་མཐོང་བ་མངོན་གྱུར་བསྟན་པའི་མདོ་དང་།

བདེན་བཞི་མི་རྟག་ལ་སོགས་བཅུ་དྲུག་བསྟན་པའི་མདོ་རྩུང་

ཟད་རྫོག་གྱུར་བསྟན་པའི་མདོ། མི་དག་བཅུ་སྟོང་གི་ཚུལ་

ཁྲིམས་ལས་ཕྱི་མར་བདེ་འགྲོར་སྐྱེ་བར་བསྟན་པའི་མདོ། ཤིན་རྫོག་

བསྟན་པའི་མདོ་ཡིན། སངས་རྒྱས་ལ་གཞན་དྲིང་མི་འཇོག་པའི་

དད་པ་བརྟན་པོ་མེད་ན། ཤིན་རྫོག་རྟོགས་པའི་ཐབས་དང་བྲལ་

བས་རྟོགས་དཀའ་ལ་མ་རྟོགས་ན་ཉེས་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་

གསོག་པར་འགྱུར། ཆོ་འདིའི་དག་སྒྲིག་ལས་ཕྱི་

མར་བདེ་སྐྱུག་འབྱུང་བར་ཚད་མས་ངེས་ན། སྤྱིག་སྤྱོད་དགོ་

སྐྱུབ་ལ་བཙོན་པར་འབྱུང་ནས་དོན་ཆེན་པོ་བསྐྱུབ་པས་

ཤིན་རྒྱ་གལ་ཆེ། དེ་ཡང་ཡིད་ཆེས་གྱི་རྟགས་ལོ་

@IV-194 ནར་རག་ལས་སོ། །རྒྱིག་ཆེར། བསྐྱུབ་བྱའི་ཆོས་དངོས་མེད་

སྐྱུབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་མེད་པར་གསུངས་པས། འགྲོ་ལ་

བྲགས་པ་རང་བཞིན་རྟགས། །ཞེས་པ་དེ། རྟགས་ཆོས་རང་བཞིན་གཅིག་པ་ཙམ་ཡིན་

གྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་གསུངས། ཤེས་བྱ་དང་།

ཡོད་པ། གཞི་གྲུབ། རྟག་པ་སོགས་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བབྱང་

བའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། མེ་ཡོད་པ་

རྟག་པ་ཡིན་ནམ་མེན། ཡིན་ན། ཏུ་ལྡན་གྱི་ལ་ཆོས་

ཅན་མེ་ཡོད་དེ། ཏུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དེ། སྐྱབ་

རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་དང་། རྟག་པ་མེན་ན།

ཤེས་བྱ་རྟག་པ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །

ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། དེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིན། འདི་ལྟ་སྟེ།

ཆགས་སོགས་ཆོས་མིན་སྟེག་པའི་རྩ་བར་ཁས་

བླངས་ནས་སྤྱད་ཀྱིས་ཆོས་མིན་སྟེག་པ་དག་པར་འགྱུར་བར་སྟོན་

པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དེ་ནི་ཁས་བླངས་འགལ་བར་ཇི་ལྟར་

འགྱུར་ཞིན། གང་ཞིག་གང་གི་རྒྱུ་ལ་མི་གཞོད་པ་དེ་ནི་

@IV-195 དེའི་རྒྱུ་བཀག་པའི་སྒོ་ནས་འཇོམས་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།

སྐྱུམ་པའི་རྒྱུ་གྱིས་བད་ཀན་འགོག་མི་རྒྱས་པ་བཞིན་བྱས་

གྱིས་ཆགས་སོགས་མངོན་གྱུར་ལ་ཡང་མི་གཞོད་དོ་ཞེས་བྱ་

བའོ། །ཆགས་སོགས་གྱིས་སྡིག་པ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་མངོན་སྐྱུམ་གྱིས་

མི་འགྲུབ་ཅིང་། དེ་ལ་བྱས་གྱིས་མི་གཞོད་པ་ཡང་མངོན་སྐྱུམ་

གྱིས་མ་གྲུབ་ཀྱང་། བྱས་བྱས་པས་ཆགས་པ་མངོན་གྱུར་རྒྱུ་

མི་འགྲོ་བ་རང་རིག་མངོན་སྐྱུམ་གྱིས་གྲུབ་པས་ཁས་བླངས་སྒྲ་ཕྱི་

འགལ་བར་ཤེས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཤིན་ཏུ་སྐྱོག་གྱུར་གྱི་དོན་

ལ་མངོན་སུམ་གཞོད་སྒྲུབ་ཏུ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཆགས་སོགས་

གྱིས་སྒྲིག་པ་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པའི་བྱད་པར་དང་། རྣམ་པའི་བྱད་པར་

དེ་ལ་བྱུས་གྱིས་མི་གཞོད་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་མི་འགྲུབ་པའི་སྤྱིར།

ཞེས་གསུངས་པ་ལ་ཅུང་ཟད་དཔྱད་ན། རྒྱལ་བའི་སྐྱེ་ལ་བྱུས་གསོལ་

ནས་སེམས་ཅན་གྱི་སྒྲིག་པ་དག་པ་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་ན་

བྱུས་གྱིས་སྒྲིག་པ་ལ་མི་གཞོད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། རྒྱ་ཆགས་སོགས་ལ་

མི་གཞོད་པའི་ཕྱིར། མེད་ན། དེ་ལྟར་སྒྲོན་ལམ་བཟུང་།

@IV-196 པ་དེ། རི་བོང་གི་མགོར་རྩ་ཞོར་བྱ་འབྱུང་བར་ཤོག། །ཅིས་པ་དང་།

ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད། འཛོག་པོའི་གཙུག་རྒྱན་ལེན་པའི་བསྟན་

བཅས་དེ་དགོས་པ་སྐྱབ་མི་རྣམས་པ་དང་འབྲ། གཞན་ཡང་།

སྒོག་གཅོད་ཀྱི་སྒྲིག་པ་གཉིན་པོ་སྟོབས་བཞིའི་སྒྲོ་ནས་བཤལས་

ན་སྒྲིག་པ་དག་པར་མདོ་རྒྱུད་དུ་མར་གསུངས་ཤིང་། བཤལས་

པ་དེས་སྒྲིག་པའི་འབྲས་བྱ་འབྲིན་མི་རྣམས་པར་བྱས་ནས་དག

དགོས་པས་སྒོག་གཙོད་པའི་སྒྲིག་པ་དེ་ལ་གཞོད་དགོས།

དེ་གཞོད་ན། དེའི་རྩ་བ་བདག་འཛིན་མ་རིག་པ་ལ་གཞོད་

པར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་ལ་གཞོད་པའི་ཕྱིར། བཤགས་

པས། མ་རིག་པ་ལ་གཞོད་ན། ཚོགས་བསགས་སྒྲིབ་སྤྱང་

བྱེད་པ་མཐའ་དག་མ་རིག་པ་ལ་གཞོད་པར་འགྱུར་རོ།

དེར་འདོད་ན། བླུས་གསོལ་བྱེད་པ་ཡང་མ་རིག་པ་ལ་གཞོད་

པར་ཁས་སྒྲངས་དགོས་སོ། །གཞན་ཡང་། རྒྱ་ཆགས་སོགས་

ལ་གནོད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས། འབྲས་བུ་སྒྲིག་པ་རྒྱ་བཀག་པའི་

སྟོབས་ཀྱིས་གནོད་ན། རྒྱ་ཆགས་སོགས་ལ་གནོད་ན། དེའི་

@IV-197 འབྲས་བུ་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་ལ་གནོད་དམ་མི་གནོད།

གནོད་ན། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་

དལ་བརྒྱད་འབྱོར་བཅུ་ཙུང་བའི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ལུས་རྟེན་བྱད་པར་ཅན་ལ་ཡང་

གནོད་དགོས། དེར་གནོད་ན། ལུས་རྟེན་དེས་ཐར་པ་ཐོབ་

པ་ལ་གོགས་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། ། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ།

ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་ཕན་འདོགས་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མི་གཞོད་

ན། དེའི་རྒྱ་བདག་འཛིན་ལ་གཞོད་པའི་ཕྱིར། ལེའུ་གཉིས་

པར། དེ་ནི་གཏན་དུ་བ་མིན་ཏེ། །རྒྱ་ལ་གོགས་སོགས་

སྤྲོད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོགས་དྲན་པར་གྱིས། ལྷན་གྲུས་པས་ཆགས་

སོགས་མངོན་གྱུར་རྒྱུར་དུ་མི་འགྲོ་བ་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་

ཅེས་པས། རང་རིག་དེ་གང་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་རང་རིག་ཡིན་

དཔྱད་དོ། །དེ་དག་གང་ལ་ཚད་མ་ཡོད། །དེ་ནི་གཞན་ལ་

གཞོད་བྱེད་འགྱུར། །ཞེས་པ་ཡང་གང་ལ་རྒྱབ་རྟེན་ཚད་མ་ཡོད་

པ་དེ་ནི། གཞན་ལ་གཞོད་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི་

རྒྱབ་རྟེན་ཚད་མ་མེད་ན། གཞན་ལ་གཞོད་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་

@IV-198 རོ།

༥ མངོན་སུམ་སོགས་གྱི་གཞལ་བྱ་ཡང་། །

འཇལ་བྱེད་སྒྲ་སྒྲོ་བཏགས་ནས་བཟོད། །ཅེས་སོགས་གྱི་སྐབས་

གཞོད་བྱེད་མཚན་ཉིད་པ་དང་། གྲགས་པ་མཚན་ཉིད་པ་བཤད།

ཟླ་བའི་སྒྲ་བཟོད་རུང་དེ། བཟོད་མི་རུང་བ་ལ་གཞོད་བྱེད་མཚན་

ཉིད་པ་ཡིན་གྱི། བཟོད་རུང་ཞེས་པའི་སྒྲ་དང་། བཟོད་རུང་རྟོགས་

པའི་ཤེས་པ་རྣམས་གྲགས་པ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་གྱི། གཞོད་

བྱེད་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་སྟོབས་ཡུལ་ལ་གྲགས་

པས་གཞོད་པ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། ཡང་རྣམ་བཤད་

ལས། འོ་ན་གྲགས་པས་གཞོད་པའི་དཔེར་སྒྲོས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན།

དེ་ནི་ད་ཕྱིག་ཤིང་ཞེས་པའི་སྒྲོས་བརྗོད་དུ་མི་རུང་བ་ལ་

གྲགས་པས་གཞོད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་། ཡང་

གཞུང་དེ་དག་གིས་ཡུལ་ཅན་ལ་གཞོད་བྱེད་གྱི་མིང་གིས་

བསྟན་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཡུལ་གཞོད་བྱེད་ལ་ཡུལ་ཅན་

གྲི་མིང་གིས་བཏགས་ནས་བསྟན་པའི་དོན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས།

མདོར་ན། སྐྱ་མཉན་བྱ་ཡིན་པ་དེ། དེ་ཉིད་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་

@IV-199 གྲི་གཞལ་བྱ་དང་། སྐྱ་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལ་དངོས་སུ་

གཞོད་བྱེད་ཡིན། དེ་ལ་མངོན་སུམ་གྲིས་གཞོད་ཅེས་བཟློག་པ་དང་།

དེ་བཞིན་དུ། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་དང་། ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་དང་།

གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་འཇལ་བྱེད་ཚད་མའི་

མིང་གིས་བཏགས་ནས་བཟློག། སྐྱ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་

ཚད་མ་དེས། སྒྲ་རྟག་པ་ལ་མི་གཞོད། སྒྲ་མི་རྟག་པ་དེས་

སྒྲ་རྟག་པ་ལ་གཞོད་པར་བཤད། ཟླ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་རུང་དེས་

ཟླ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་མི་རུང་ལ་གཞོད་པ་ལ་གྲགས་པས་གཞོད་ཅེས་

བཏགས་པའོ། །ལེའུ་དང་པོར། གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་ངོ་བོ་

ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ལ་བསམ་པར་བྱའོ། །ཐ་སྙད་ཙམ་

ལ་འབྲིན། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྒྲིབ་པ་སྤངས་པ་དེས། སེམས་ཅན་གྱིས་

སྒྲིབ་པ་མ་སྤངས་པ་ལ་གཞོན་མི་གཞོན་དཔུད། ཡང་

བཞོན་རུང་དེ་འདོད་པའི་དབང་གིས་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་ཏུ་

རུང་བ་གསུངས་པ་དེར། ཉི་མ་ལ་ཟླ་བ་ཞེས་པའི་སྒྲིབ་བཞོན་

རུང་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ལ་སེམས་ཅན་ཞེས་པའི་སྒྲིབ་བཞོན་རུང་

@IV-200 བ་དང་། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པར་ཉོན་སྒྲིབ་མ་སྤངས་

ཞེས་པའི་སྒྲིབ་བཞོན་རུང་བར་ཐལ། འདོད་མི་རྩས་ཏེ།

དེ་ལྟར་བཞོན་ན་ཉིས་ལྷུང་ཆེན་པོ་གསོག་པའོ། །

ཕྱི་རང་རྟེན་ལ་འོ། ཞེས་པས། རང་རྟེན་གྱི་ཆོས་

ཅན་དང་། ཆོས་ཅན་འབའ་ཞིག་པ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་

པར། རང་རྟེན་གྱི་ཆོས་ཅན་བཀག་ན་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་

ཆོས་ལ་གཞོད་པར་འགྱུར་གྱི། ཆོས་ཅན་འབའ་ཞིག་པ་

བཀག་པས་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོད་པར་མི་འགྱུར་

ཏི། རྣམ་བཤད་ལས། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་

ཆོས་ཅན་འབའ་ཞིག་པ་བཀག་པས་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོད་

པའི་འགལ་བར་འགྱུར་བའི་ལོག་རྟོག་དགག་པའི་ཆེད་དུ་ཡང་སྒྲོས་སོ། །

དེ་ལ་ཆོས་ཅན་འབའ་ཞིག་པ་ཇི་ལྟ་བུ་དེ་བཀག་པས་ཉེས་པར་

མི་འགྱུར་བའི་དོན་ཅི་ཡིན་ཞེན། དངོས་པོར་གྱུར་པའི་ནམ་

མཁའ་ཆོས་ཅན། ཉག་པའི་རྫས་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོན་ཏན་

དོན་གཞན་གྱི་རྟོན་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཅེས་བཀོད་པ་ན།

@IV-201 དངོས་པོར་གྱུར་པའི་ནམ་མཁའ་ནི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རྟོན་གཞི་

མ་ཡིན་པས་འབའ་ཞིག་པ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་བཞག་གྲང་བསྐྱབ་

བྱ་ལ་གཞོད་པའི་ཉེས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། མངོན་གྱུར་གྱི་ནམ་

མཁའ་ཁེགས་པ་ཉིད་རྟག་རྫས་ཁེགས་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་འགྱུར་

ཞིང་། དེ་ཁེགས་ན། དེ་རྟག་རྫས་ཀྱིས་སྟོང་པ་བདེ་སྐྱབ་ཏུ་

འགྱུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པར། ཆོས་ཅན་དང་བསྐྱབ་བྱའི་

ཆོས་འབྲེལ་མེད་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་ན། ཆོས་ཅན་དང་རྟགས་

གཉིས་འབྲེལ་མེད་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཁས་ལེན་དགོས་དེ་ལྟར་

ན་རྟགས་དེའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཇི་ལྟར་འགྲུབ། ཕྱོགས་ཆོས་གྱི་

མཚན་ཉིད་ལ་དཔྱད་དོ། ། ཡང་སངས་རྒྱས་པ་དང་གྲེ་

བྲག་པ་གཉིས་ཚེད་པ་ན། རྣམ་མཁའ་མཐུན་སྒྲུང་དུ་གྲུབ་པ་

མེད་ཅིང་། སྒྲ་མཐུན་སྒྲུང་དུ་གྲུབ་པ་ཡོད་ཅིས་པར།

རང་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱད་པར་དོར་ནས་རྣམ་མཁའ་

ཙམ་ཞིག་གཉིས་ཀས་ཁས་ལེན་པས། དེ་ཙམ་གྱིས་མཐུན་སྒྲུང་

དུ་གྲུབ་པར་མི་འཇོག་ན། སྒྲ་ལས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

@IV-202 ཉན་ཤེས་ཀྱིས་ཐོས་པ་ཙམ་གཉིས་ཀས་ཁས་ལེན་པའི་

ཕྱིར་ཞེན། ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྲུབ་པ་གཉིས་ཀས་

ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བརྗོད། དེ་བཞིན་དུ་དབུ་མའི་

སྐབས་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་མ་གྲུབ་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་

རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྩལ་གསུམ་གྲུབ་པ་ཁས་ལེན་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་

དུ་གྲུབ་དགོས། དབྱ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་གྲུབ་མཐའ་གཞན་

ཚེད་པ་ན་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྒྲུང་དུ་གྲུབ་པ་མེད་པར་ཁས་ལེན་

དགོས། དེ་ལྟ་ན། སངས་རྒྱས་པ་འོག་མ་དང་གྲེ་བྲག་པ་ཚེད་

པ་ན། རང་བཞིན་གྲིས་གྲུབ་པའི་ནམ་མཁའ་གཉིས་ཀས་མཐུན་

སྒྲུང་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཉིས་ཀས་ནམ་མཁའ་ཡོད་པར་

འདོད་པའི་ཕྱིར། ནམ་མཁའ་ལ་མིང་ཅམ་ཞིག་མ་

གཏོགས་དོན་མཐུན་སྒྲུང་དུ་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་གཞན་འབང་ཞིག་གིས་ཁས་སྒྲངས་པའི་དངོས་པོར་གྱུར་པའི་

ནམ་མཁའ་ཆོས་ཅན་བབྱང་ནས། དེ་ཡོན་ཏན་དོན་གཞན་

དུ་མའི་རྟེན་བྱེད་པའི་རྣམ་ཡིན་པ་དགག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།།

@IV-203 ཞེས་གསུངས་པར། བྱེ་མདོ་གཉིས་གྱིས། གཞན་སྤེར་

ནམ་མཁའ་ཆོས་ཅན་དུ་བབྱང་ནས་དངོས་མེད་དུ་སྐྱབ་

པའི་རྟགས་བཀོད་པ་ན། རྟགས་དེ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ལས་

མ་འདས་ཤིང་། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཡིན་ན། རྟགས་དེའི་རྟགས་

ཆོས་དོན་གསུམ་གྲོལ་བ་གཉིས་ཀྱིས་མཐུན་སྒྲུང་དུ་གྲུབ་པ་དགོས་

པའི་ཕྱིར་དང་། རང་གཞན་གྱི་སྡེ་པ་དེ་གཉིས་ནམ་མཁའ་

རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའང་མཐུན་སྒྲུང་དུ་ཁས་ལེན་པའི་

ཕྱིར།

༥ ཆོས་ཀྱི་ཆོག་ཕྱད་ཐ་དད་པར། །བྱེད་པས་

མི་ལྡན་གཞན་ལྡན་པ། །ཤིན་ཏུ་མི་སྲིད་རྣམ་གཅོད་བྱེད།།

ཅེས་སོགས་སྐབས། མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་སྒྲ་དང་།

གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་སྒྲ། མི་སྲིད་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་སྒྲ་

གསུམ་བཤད། ཆོག་སྤང་སྒྱུར་ས་ཐ་དད་པར་སྒྱུར་བས་རྣམ་གཅོད་

དུ་མའི་བྱ་བ་བྱེད་པར་གསུངས་པས། དཔེར་ན། བྱས་པ་

སྒྲ་ལ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཞེས་པ་མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་དང་།

བྱས་པ་ཁོ་ན་སྒྲ་ལ་ཡོད་ཅེས་པ་གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་

@IV-204 དང་། བ་ལས་བེའུ་འབྱུང་སྲིད་པ་ཁོ་ན་ཞེས་པ་མི་སྲིད་རྣམ་

གཙོད་དུ་འཇོག་ །ལེའུ་དང་པོར། ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྷན་

པ་འདི་ཡང་ཤིང་ཡིན་ཞེས་པ་མི་ལྷན་རྣམ་གཙོད་དང་

ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྷན་པ་འདི་ཁོ་ན་ཤིང་ཡིན་ཞེས་པའི་གཞན་

ལྷན་རྣམ་གཙོད་གཉིས་ལས་མ་འདས། དང་པོ་ལྷར་

སྐྱར་ན། ཉེས་པ་ཡོད་པར་གསུངས། ལེའུ་དང་པོ་དང་།

ལེའུ་བཞི་པར་གསུངས་པ་གཉིས་ཕྱེགས་གཅིག་དུ་ལྷ་

བར་བྱའོ། །དེ་སྐྱུར་མེད་ཀྱང་བཟོད་འདོད་ལས། །ཞེས་སོགས་གྱིས་

ཆོག་ཕྱད་མ་སྐྱར་ཡང་། སྒྲ་ནམས་བཟོད་འདོད་ཀྱི་དབང་གིས་མི་ལྷན།

གཞན་ལྷན། མི་སྤིད་གསུམ་གྱི་དོན་གོ་བར་གསུངས་སོ།།

བྱམ་པ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་ཡིན་ཏེ། བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་

ཆང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཆོན། བཏགས་ཡོད་ཆོས་

གསུམ་ཆང་བ་དེ། བྱམ་པ་ལ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནམ་མིན།

ཡིན་ན། བྱམ་པ་ལ་བྱབ་བྱེད་དུ་འཇུག་དགོས་པས། བྱམ་པ་ཡིན་

ན། བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཚང་བ་ཡིན་པས་བྱབ་པར་འགྱུར།

@IV-205 མིན་ན། བྱོགས་ཆོས་ཇི་ལྟར་གྲུབ། བྱས་པ་སྐྱེ་ལ་

ཡོད་པ་ཁོ་ན་མིན་ན་བྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ཚུལ་མེད་པ་བཞིན་

ཡིན་ན། །དེ་བཞིན་དུ། དོན་བྱེད་རྣམས་པ་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་

སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། ཤེས་བྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་

སོགས་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་དགོས་པས། ཟློན་གཞི་ལ་ཡོད་པ་

ཁོན་ཡིན་མིན་དང་། ཡིན་ན་ཟློན་གཞི་ལ་ཁྲབ་བྱེད་དུ་

འཇུག་པར་འགྱུར་བ་འཕེན་ནོ།།

@IV-206

དེ་ལྟར་ཚད་མའི་དགོངས་རྒྱན་ལེའུ་བཞི་ཚུ་མ་པ་མཐར་ཕྱིན་ཏེ་དགོ་བ་བསྡོ་བ་

ཤོ་སྤྲུལ་པ། གྲུན་ལྟན་མཐར་འཛིན་གདུང་བས་

འགོ་བ་རྣམས། །སྒོལ་མཛད་བརྒྱད་མི་བཞི་སྟོང་འུ་མའི་མཚོ།

རིགས་ལམ་བྱེ་བས་བསྐྱབས་ལས་ཉིང་ཁུའི་བཅུད། །སྒྲིན་མཛད་

ཕྱོགས་སྒང་ཆོས་གྲགས་གཙུག་ཏུ་བཀྱར། །ཕྱི་གོལ་སྒོ་

འདོགས་སྐྱར་འདེབས་ནགས་སྐྱགས་པོ། །སུན་འབྲིན་གནམ་

ལྷགས་ཐོགས་མདེུ་ཞིབ་མོར་བྱས། །ཞི་སྒོལ་མ་བཟང་མ་

ནོར་འཁྲིད་མཛད་པའི། །འཕགས་ཡུལ་མཁས་གྲུབ་

མཛད་བཟང་མད་དུ་བྱང་། །སྒྲིན་མཚོག་ཞབས་གྲིས་མ་

བཅག་མཐའ་ཁོབ་ཏུ། །ལོག་སྒྲ་ཕྱ་སྒྲིམ་འབྱུང་པོས་

ལྷ་ངན་སྒེལ། །རིགས་ལམ་དུ་མ་ལས་དྲངས་སང་གེའི་

སྒྲ། །སྒྲོགས་པས་གཞན་བསྐྱད་ལོ་པའ་བཀའ་རྩིན་

ཅན། །རྫོ་བའི་ལུང་གིས་ཟིན་པའི་གསང་

ཕུ་རུ། །ཆོས་ཀྱི་སང་གིས་བྲུ་བསྐྱོར་སྒོལ་གཏོད་པས།

ཁ་བ་ཅན་པ་སྒྲག་རུབ་དུས་འདས་ནས། །ཚད་མའི་

རིགས་ལམ་སྒོ་འབྱེད་མིག་ཏུ་གྱུར། །འཕྲོག་བྱེད་

@IV-207 དགའ་བོ་ལ་སོགས་མུ་སྟེགས་ཀྱིས། །བོད་དུ་མུ་སྟེགས་གྱུབ་

མཐའ་སྒྲིལ་བར་བསམས། །ས་པར་ཆེན་པོས་ཕ་རོལ་

ཚོད་པས་བསྐྱད། །གངས་ཅན་ཀུན་ལ་བཀའ་བྲིན་བསམ་

མི་བྱུང། །སྟེ་བདུན་མདོ་བཅས་ཕྱི་རོལ་ཚོད་ཕྱིར་

ཅམ། །མ་ཡིན་ཐེག་གསུམ་ས་ལམ་བརྗོད་བྱ་བསྟན།།

ནང་དོན་རིག་པར་སྒྱུབ་པའི་ཚོང་ཁ་པ། །ལུགས་

བཟང་འགན་མེད་ཟུར་གནས་ཀྱི་གྲིས་བསྐྱབས། །

རང་གཞན་གྲུབ་མཐའ་རྒྱ་མཚོའི་པ་མཐར་མེན། །འཆད་

ཚོད་ཚོམ་པའི་མཁས་པའི་རྒྱན་གྲིས་སྤྲད། །དཔལ་ལྷན་

མཁས་དབང་རྣམས་གྲིས་གཙུག་ཏུ་བཀྱར། །མི་པམ་སྒྲ་

མ་གཉིས་པར་ཡོངས་སུ་གྲགས། །མདོ་རྒྱུད་གསུང་རབ་མཁའ་

ལ་ཐོགས་མེད་འཇུག། །རིགས་ལམ་གནམ་ལྷགས་འབྱམ་

དུ་ལེགས་སྒྲོས་པས། །སྲ་བརྟན་དམ་བཅའ་ཀུན་ཀྱང་

འཛམས་མཛད་པ། །སྟོགས་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་དགེ་ལེགས་

དཔལ། །ལུང་འདྲེན་རིགས་པ་ཡལ་ག་མ་རྒྱས་ཤིང་།

@IV-208 ཆོག་ཆོགས་བསྐྱངས་ནས་ཚད་མ་རྣམ་འབྲེལ་གྱི། འབྲུ་འབྲེལ་

བདེ་སྒྲག་གོ་བའི་བསྐྱས་དོན་དེ། །དགེ་འདུན་གྲུབ་གྱི་

གཞུང་བཟང་དྲིན་དུ་ཆེ། །གང་ལའང་སྐྱངས་འབྲས་སྒྲིན་

མ་རྩས། །སྐྱེས་སྟོབས་སྟོ་བྲོས་ཉིན་སྐར་འདྲ། །སྒྲན་

ངག་སྒྲིབ་སྒྲོར་རོ་མ་སྒྲིང་། །བདག་སྒྲོ་བྱིས་པ་ནང་བྱིས་

པ། །ཤེས་བྱ་མཁའ་དབྱིངས་བགྲོད་ཐབས་བྲལ། །མིག་

མེད་གཟུགས་ཀྱི་བཟང་ངན་འབྱེད། མིག་ལྡན་བཞད་

གད་གནས་ལགས་ཀྱང་། རང་གི་བགོ་སྐྱལ་ཅུང་ཟད་

བཟོད། །སྤྱན་ཁང་དོག་པའི་གནས་བཅའ་སྟེ། །

ཀྱན་གསལ་ཤེས་བྱ་འཇལ་རྒྱས་བྲལ། །འོན་ཀྱང་སྒོ་

གསར་རེ་སྐྱོང་ཕྱིར། །བྱིས་པས་འགའ་ལ་ཕན་པའང་སྲིད། །

སྡོན་བསགས་བསོད་ནམས་མཐུ་ཡིས་རྒྱལ་བསྟན་མངལ། །གཞུང་ཆེན་

དག་ལ་དཀའ་སྤྱད་ཅུང་ཟད་བྱས། །ཤེས་རབ་དམན་པས་

ཟབ་དོན་མ་སྤྱོད་ཡང་། །ཆོག་གི་ལོ་མ་ཙམ་ཞིག་ངུས་

འགོ་བྱས། །ཕྱག་དར་བྲོད་དུ་རིན་ཆེན་ཆེད་སྲིད་ལྟར། །

@IV-209 ཆོག་ལྟོག་འདི་ལས་ལེགས་ཆ་རེ་ཆེད་སྲིད། མཁས་

མང་གཞུང་ལས་ལེགས་བཤད་བསྟུ་བྱབ་བྱས། རང་ལྟས་

གང་དཔོག་མ་སྤྲས་གསལ་བར་བཤད། རྫོངས་འཆར་

རྫོངས་པ་གང་བགྱིས་དེ་དག་རྣམས། །གཟུར་གནས་དཔྱོད་

ལྷན་རྣམས་ཀྱི་སྤྱན་སྒར་འཆགས། །འདིས་མཚོན་དུས་

གསུམ་བསགས་པའི་རྣམ་དཀར་ཆེས། །བདག་འདྲ་ཉམ་ཐག་སེམས་

ཅན་རིགས་ལམ་མིག །ཕྱི་སྤྱོད་ཤེས་བྱའི་གནས་ལྷགས་

རྟོགས་པ་དང་། །ཀྱན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པའི་རྒྱར་

གུར་ཅིག །ཅེས་ཚད་མ་རྣམ་འབྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དཔལ་ཚེས་གྱི་

གྲགས་པ་མཉེས་པར་བྱེད་པའི་མཆོད་སྦྱིན་ལེགས་བཤད་སློབ་གསར་རེ་སྟོང་

ཞེས་བྱ་བ་འདི། བོད་ཡུལ་

ཤར་ཕྱོགས་ཡུལ་ཐར་ལམ་ཞེས་པར་སྐྱེས་པའི་སེར་སྦྱང་

སྟོམ་ར་དག་མིང་ཡེ་ཤེས་དབང་ཕུག་གིས། རྒྱ་བོད་

ཀུན་ཏུ་དག་ཕུག་ཏུ་གཏོགས་པའི་དོན་གཉེར་ཅན་

འགའ་ཞིག་གིས་འབོད་བསྐྱེལ་གནང་བའི་རྒྱུན་བྱས། རང་

@IV-210 ཡང་། ཚེ་སྟོད་སེར་སྒྲིབ་དུ་ཚེས་གྲ་འགྲིམ་སྒྲ་བས་མཁས་མང་

དབུས་སུ་ཚད་མའི་གཞུང་ལ་བཀལ་བརྟག་ཅུང་ཟད་བྱས་པའི་

འབྲས་བུར་སྒྲིན་པ་དམ་གསོ་བ་དང་། འིན་ཅན་དག་

བའི་བཤེས་གཉེན་བྱམས་པའི་མཚན་ཅན་གྱི་ཞལ་བཟང་

ལས་བྱུང་བ་རྣམས་གང་དམ་བཞོད་པ། མཁས་དབང་ཡིག་

ཆའི་བདག་པོ་རྣམས་ཀྱི་ལེགས་ཆ་བསྐྱུ་རྩབ་བྱས་ཤིང་།

ཡེ་ཤུ་དང་གཉིས་སྐབས་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་འབྱུ་

དང་། གསུམ་བཞི་གཉིས་རྗེ་དགོ་འདུན་གྲུབ་ཀྱི་ཚད་མའི་

བསྐྱུས་དོན་བཞིན་བྱས་ལ། དཀའ་གནད་ཕྱ་མོར་ཐུག་

སྐབས་མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལྷན་ཆེན་རིགས་

པའི་རྒྱ་མཚོ་ཡང་ཡང་མངལ་ནས་མཐའ་བཅད། རིགས་པའི་

དབང་ཕྱག་མཁས་གྲུབ་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་ཀྱི་གཞུང་དང་འགྲིག་གང་ཐུབ་

བྱས་ནས་སྦྱར་བའོ། །ཡེ་ཤུ་དང་གཉིས་ཀྱི་དཔེ་དེབ་

ཐོན་ཟིན་ཅིང་། གསུམ་པ་སྤྲེལ་ལོར་ཟིན། བཞི་པ་

བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་ལྷ་གསུམ་ལྷ་གྲྭ་⁶ པའི་ཆོས་¹⁰ བྱི་ལོ་¹⁹⁹¹ བྱི་ཟླ་⁷ ཆོས་²¹ རྒྱལ་སྤྱིའི་བོད་ཀྱི་ལོར་

ལྷ་ས་ནོར་གླིང་རང་ལག་ཏུ་རྫོགས་པར་ཟིན་པ་དགའོ།

བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས།།